DÜN KORKUSU

NİHAT GENÇ

İLETİŞİM

NİHAT GENÇ 1956'da Trabzon'da doğdu. Eserleri: *Ofli Hoca. Seriatta Ayıp Yoktur* (hikâye), *Bu Çağın Soylusu* (roman), *Dün Korkusu* (roman), *Dar Alanda Tufan* (roman), *Soğuk Sabun* (roman), *Kompile Hikâyeler* (deneme), *One Man Show* (oyun), *Köpekleşmenin Tarihi* (deneme).

İletişim Yayınları 301 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 23
ISBN 975-470-488-0
© 1995 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 1995, İstanbul
2. BASKI 1999, İstanbul (1000 adet)

KAPAK Ümit Kıvanç
KAPAK DESENİ Francisco di Goya'nın *Desastre* (Yıkım) adlı gravür dizisinden 27., *Caridad*'dan (Merhamet) detay.
DİZGİ Remzi Abbas
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Seval Er
KAPAK BASKISI Sena Ofset
İÇ BASKI ve CİLT Şefik Matbaası

İletişim Yayınları
Klodfarer Cad. İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34400 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

NİHAT GENÇ

Dün Korkusu

iletişim

"Velhasıl onlar vurdu biz büyüdük kardeşim"

Ece Ayhan

AFİYET OLSUN ŞEKERLERİ

İSA'NIN üvey kardeşiydim, hey!, hadi bir mucize öğretin bana, pederim beni de yanına alsın, eskiden, çok eskilerden, şeytan olmak bile ne güzeldi, insanlar her şeyden korkardı, korkularını taşlarla, danslarla dindirirlerdi, korkularını Tanrılarına ödünç verirlerdi. Şimdi öyle mi, şeytan çoktan öldü, oysa kim istemez, şu kalabalıkların ortasında bir yerde, dikili heykel gibi şeytan olmayı. Tüccarlar, çocuklar, fahişeler, öğretmenler, hocalar gelip seni taşlamalı, korku dolu gözlerini görürdüm insanların, çaresizliklerine nasıl tapındıklarını anlardım, ciğerlerine kömür kalemle bir kara çizgi çizerdim, belki de öldürürdüm, süründürürdüm, kulaklarını keser, cinsel organlarını maşayla tutar gezdirirdim. Bu ne büyük gurur olurdu hepimiz için, dürüst olurduk, kinimiz bile mertçe olurdu, korkumuzun bir adı olurdu. Hititler noktayı hiç sevmezlerdi, bilemezsiniz ne tatlı insanlardı, kavgayı hiç sevmezlerdi, sanatları, kültürleri pek bilinmiyor ama, boş verin, kimsenin kimseye kırgınlığı yoktu. Ne güzel kralları vardı, mezarları da güzeldi, güzel olmayan tek şey, şu bizim kot pantolonlu arkeolog kızların

ellerinde sigara bu taşların üstünde oturmaları. Eskilerden, Filistinliler henüz gelmeden, Romalılar hiç yokken, Musa'nın peşine takıldılar. Kaç kez yokedildiler, kaç kez sürüldüler, kaç kez ülkesiz, topraksız kaldılar. Ama ne tatlı, ne sevimli Tanrıları vardı onların. Çadırlarına kadar gelip güreş tutardı kullarıyla. Bütün Tanrılardan kıskanırdı kavmini. İnanır mısınız, "Ben kıskanç bir Tanrıyım" der dururdu, insanın koynuna alası geliyor böyle bir Tanrıyı. Oysa şimdi öyle mi?

* * *

Annem gelip beni yuvadan aldığında, benim Tanrılarım, krallarım, akreplerim vardı. Annemin, sakallı misafirleri, "Afiyet Olsun" şekerleri. Bir de, püsküllerin kanepelerden duvarlara kadar yayıldığı, meleklerin yuva yaptığı bir oda. Bu odaya hiç sokmadı beni. Ben de ona "akreplerimi" hiç anlatmadım. Çalıştığı gazinolarda adına "dağlar kızı Reyhan!" derlermiş. Önceleri çok şeyi gizli tutmaya çalıştı. Sonra utanmamayı öğrendik. O kadar çok şey öğrendim ki, artık bir şey öğrenmek istemedim. Sustum sonuna kadar. Susmalarım bir yerlere sığmadı, mızraklı bir şeyler olup peşime düştüler.

Evimiz patates kızartması kokan dünyanın en güzel eviydi. İlk günler misafiri geldiği zaman, kapıları ardına kadar açıp, gözleri köşe bucak beni arıyor, sonra elime "afiyet olsun!" şekerlerinden bir avuç verip, "bak şu pencereyi açık gördüğünde gelirsin!" deyip beni sokağa gönderiyor. Sokakta fırından ekmek almaya gelen arkadaşlardan bulup konuşuyorum. "Çok sıkılıyorum. Biraz daha konuşalım" diyorum. "Olmaz!" diyorlar, "annem yere tükürdü, tükürüğü kurumadan eve yetişmemiz gerekir." Bakıyorum, pencere bir türlü açılmıyor. Onun oğlu büyümüş de, ne akıllı, ne

bilmiş çocuk olmuştu. Her şeyi biliyor da, söylemiyorlar'dan olmuştu. Çevreleri, komşuları, yürünen sokaklarda tuhaflaşıp düğümlenen şeylerde, şeyli şeylerin altındaki şeyleri, hepsini biliyor. Bir gün kapı eşiğinde şu "Afiyet Olsun!" şekerlerini getiren Yaşar amcayı öptüğünü gördüm. Annemin bütün saçları minik solucanlara dönüştü. Bu solucanlar bırakmadılar peşimi. Yastığımın içinde milyonlarca solucan yaşıyor sandım, "sanmalarım" bitmedi.

Ve saatler sonra, el etek çekildikten sonra, üstünü değiştirip, başını beyaz bir örtüyle bağlayıp, Meryem gibi gelirdi yanıma, dünyanın en tatlı yanaklarını getirirdi. Bir şeyler bulurdu yüzümde, yanan, dönen, parıldayan, öylece ısınırdık, gülerdi, solucanları unuturdum.

* * *

"Naci" dediğime bakmayın, onun adı Makarna'ydı. Ve kimse bilmezdi gerçek adını. Bir gün ilkokulda öğretmenimiz Naci'ye, "düdük makarnası!" demişti. İşte o gün, düdüğü gitti, makarnası yadigâr kaldı.

Her gece yatmadan, gizlice altıma serdiğim muşambayı, sabahın erken vakti kimse görmeden kaldırırken, Naci muşambanın sesiyle uyanır, "hey yine mi?" der, uykuyla uyanıklık arası bilemezsiniz nasıl sinsice gülerdi. Ama bir defa olsun diğer çocuklar gibi "sidikli!" demedi.

Makarna bir gün bana, "nasıl insanın bir annesi olması!" dedi. Başımı yere eğdim, yerlerde çiğneyecek şeyler aradım, bütün fındık kabuklarını kırdım, hiçbir şey demedim. Bir müddet Naci de yerde üstüne basıp ezecek şeyler aradı, sustuk.

Oysa artık benim özel bir odam vardı. Naci'ye odamı gösterdiğimde gözleri parladı, Duvarda, "Allah'ın Dediği Olur!" yazısının karşısında durup hayaller kurdu. Heyecanı

gidince, "ben sana Muhammed Ali'nin büyük resmini getireyim onu as! Bunu kaldır!" dedi. Kaldırmadım.

Her akşam patates yemek zorunda değildim. Annem, odama girip yüzümün içine güldüğünde, beni rahatsız etmemek için terliksiz gezindiğinde ve "hemen hazırlarım!" dediğinde, buradaki patatesler başka patatesti.

* * *

Naci kadar dayak yiyen bir başka çocuk tanımadım. Tekme-tokat üç kat merdivenden aşağı, kaç kez dövülerek indirildiğini bilirim. O bir kahramandı benim gözümde. Hiç ağladığını görmedim. Bir gün "Korkma Sönmez!" söylenirken, güldünüz diye bütün sınıfı idarenin önüne topladılar. Ama dayağı yiyen sadece Naci oldu. Diğer bir gün, son zil çalıp eve giderken, kapılar açılmadı, bütün okul pencerelerden atladı. Ardımızdan öğretmenler koştu ve bütün çocukların önünü kesti. Yüzlerce çocuğun içinde dayak yine Naci'yi buldu.

Naci'yle ömür boyu hiç ayrılmayacağımızı sanıyorduk. Onun "Garip Kuşlar!" adlı bir senaryosu vardı. Büyüyünce Yeşilçam'a gidecek, bu senaryomuzu satacaktık. Ama en çok bozulduğu şey, birinin ona doğru dönüp, "Allah'ın Garibi!" demesiydi. Aniden sinirlenir, ağzına gelen her küfürü söyler, eline taş alır, kendini kaybedercesine bağırıp dururdu. Senaryosunda kendisine "Allah'ın Garibi!" diyen bir adamı da evirip çevirip dövüyordu.

* * *

Babası Yağcı İbrahim'in her sabah İmpala bir arabayla okulun kapısına bıraktığı Zerrin'in, pergeli ve dolmakalemi kaybolmuş. Hemen Naci'yi buldular. Naci'yi günlerce hır-

paladılar. Naci de hırsını alamayıp, koridorda Zerrin'in önünü kesti, "Bak kızım, pergel mergel aldığım yok!" dedi. Zerrin de ağlayarak tuvalete koştu. Hepsi bu kadar. (Zünnar canım Zünnar, papazların taktığı kemer, Cüneydi son nefesinde zünnar istemiş, bir de "Şahne", inzibat memuru canım, bunları yanlış yerde anlatmıyorum.)

Bir gün okul çıkışında Yağcı İbrahim arabasından indi ve "kızımı niçin rahatsız ediyorsun!" diye Naci'yi binlerce çocuğun önünde tekme-tokat dövdü. Öğretmenler yetişti, Naci'yi birlikte dövdüler. Naci disipline verildi, okuldan da, yuvadan da ceza aldı.

O günlerde bir akşam evimize karakoldan bir polis geldi. Annem ve ben ne yapacağımızı şaşırıp paniğe kapıldık. Polis bana "Naci'yi gördün mü?" dedi. "Hayır!" dedim. İfadem için karakola kadar gelmemi söyledi.

İlk polis ve karakol maceram böyle başladı. Annemin bir Tanrının önünde diz çöküp tapınır hali hiçbir zaman unutacağım ve anlayabileceğim bir olay değildi. Annem, ben ve polis alelacele toparlanarak karakola gittik. "Naci'yi en son ne zaman gördüğümü" sordular. Bir hafta kadar önce dedim, "Yani bugün görmedin!" dediler, "hayır!" dedim.

Nedense polislerin dikkatini benden çok annem çekti. Fısıltılarla konuştular. İçimden binbir sıkıntıyla, "bitse de gitsek!" dedim, bitmedi.

Polislerden biri, birazdan demir kapılı bir odaya soktu beni. Tuvalet kadar bir oda, her taraf demirden. Polis anneme dönerek bağırdı, "hanım siz gidebilirsiniz, biz çocuğu göndeririz!" dedi. Annem, "hiçbir yere gidemem!" dedi.

Bir müddet sonra hücreden çıkardılar beni. "Kurtuldum" sandım, "kurtuldum" da, "kurt" vardı, bir de "uldum" yani "kurt oldum", yani dayanamıyorum bunca hikâye ne zaman bitecek, ne zaman sadede gelecek. Bir müddet annemle eski bir sobanın yanında bekleştik. Yağcı İbrahim ve ya-

nında tahta bacağıyla, sonradan adının Eşkiya Rıza olduğunu öğrendiğim Zerrin'in dedesi geldi. İçerdeki odaya girdiler. Dokunsan düşecek, ince, kuru yapılı bu Eşkiya Rıza'nın Hacivat sakallarını okşaması hiç aklımdan çıkmadı. Tahta bacağını polisin oturduğu masanın altına sokarak, çatırtılarla sandalyesine oturdu. Görevli polis yanından geçerken, "Dayı! Şu tahtayı çek de geçelim!" dedi biraz alayla "baksana nerelere sokmuşsun!" Eşkiya Rıza polise dönerek, "Oğlum, o bacak nerelere girmedi ki!" deyip, bir düzine hikâye anlattı. Ve sonunda "Nerelere sokmuşsun!" lafının üzerine, "gerdeğe gireceğim, -Yağcı İbrahim'i göstererek- bunun anası, daha on yedisinde, ben yatağa girdim, yatağın başında bacağımın vidasını çıkarıyorum, kızcağız korkup bağırmaz mı?", "yok gülüm, yok datlım, o benim bacak, onu sokmayacağım! deyip sakinleştirdim!"

Yeniden aynı hücreye aldılar beni. Demir kapı kapandı. Demir, pas ve küf karışımı kabarcıklarla dolu. Bir an dehşete kapıldım. Kapının sabaha kadar hiç açılmayacağını, buradan ömür boyu hiç çıkamayacağımı düşündüm. Belki böyle de oldu. Ömrüm boyu unutamayacağım resimler, jiletler gibi uçuştu beynimde. Her biri bir tarafımı kesti, kanattı. Duvarlara tırmananları gördüm, etimi kemiğimi ısırıp koparanlar, boğuluyordum.

Abartmak zorundayım, düzgün ve sakin anlatamam, işte ömrümdeki bütün polisler böyleydi, çok abartılmış bir suratı vardı. Elindeki çakmağı yakıp, elektrik düğmesini aradı ve yaktı. Muzibin biri kömürle "Allah'ın Dediği Olur!" yazısını çiziktirmiş duvara. Üstüme yürüdü. Kaçacak hiçbir yer yok. "Ses çıkartırsan gırtlağını koparırım!" dedi, bu da ilginç bir kelime, Kop-art, pop-art, "Hadi söyle bakalım, Naci'yle birlikte miydin?" Belime, sağ böbreğimin boşluğuna ani bir diz geçirdi. Başım döndü, yıkıldım, yerde gözümü açtığımda, buruşturulmuş sigara jilatinlerinden binlerce

gördüm, jilatin jilatin, her taraf jilatin, yazıya baktım, yazı da jilatinle çoğalıyor, kendini tekrarlıyordu. Bütün duvara boydan boya "Allah'ın Dediği Olur!" yazısı yayılmıştı, bir pop-art tablosunun içine iliştirilmiştim işte.

Belki de gerçek serüvenim, doğum günüm bu yumrukla başlıyor. Yaşadığım bütün geceler uykuyla uyanıklık arası, bu boşluğuma beklenmedik her anda kütükler düştü. Büyük bir ağaç kütüğü kayalıklardan düşer gibi böbreklerimin üstüne iniyordu. Bütün psikoloji kitaplarında bu kütüğü aradım, bulamadım. "Sabaha kadar burdayız!" dedi polis. Ağlayacaktım, iniltiyle, "Vallahi bir haftadan beri görmedim Polis abi!" dedim. Uyluk kemiğime üst üste iki tekme daha attı, bu tekme stilinin adına da merdiven çıkmak denir. Yıkıldığım yerden beni ayağa kaldırdı. Yumruğunu çeneme dokundurdu, vuracak, gözlerimi kapadım, vuracak, vurmadı, yüzüme sırtlan gibi tükürüp bıraktı, pop-art tablosu tamamlanıyordu.

Garip bir duygu, bir anda kendimi çok büyümüş, gerçek bir kahraman gibi gördüm. Gövdem hücreye sığmıyordu. Duvarlara tırmananlar yoktu, büyüyordum galiba.

Kapı, Oktay Arayıcı'nın Rumuz Goncagül'ündeki gibi gacırtıyla açıldı, yani kapı gacırdamadı, polis ağzıyla gacırdama taklidi yaptı, yani "çık lan dışarı!" dedi, yüzüyle "lan"ı tamamlayıp bir çizgiyle tabloyu bir solukta bitirmişti.

Hücrenin kapısında annem, kızarmış, şişkin gözlerimi görünce "yavrum" deyip üstüme atıldı. Aynı polis, annemin saçlarından kavrayıp, usta bir şekilde eline doladı. Ve sürükleyerek kapıya kadar götürdü. Annemin çığlıklarına küfürler karıştı. Korkunç şeyler oluyordu. "Dışarda bekle kadın! dedik!" diyerek, kaldırımın ortasına parmaklarının arasından sümkürüp atar gibi attı. Abartmıyorum, saçlarından kavrayıp, sürükleyerek, dışarda bekle kadın diyerek, kaldırımın üstüne nazikçe koydu.

Bu saçlarından sürüklenen kadın annem olur. Annesini böyle abartılmış fotoğraflarla hatırlayan bir çocuk büyüyünce ne olur? Bu soruyu biraz sonra sosyal uzman bilgiçliğiyle bir polis cevaplayıverdi. "Şu çocuğa bak!" dedi, "Yarının serserisi, fırlaması, annesini böyle gören bir çocuktan ne olur, fırlama olur, it olur, ibne olur, pezevenk olur!" deyip, sobasının başında ellerini ovuşturup, başını tekrar gazetesine çevirdi. Toplayalım, "it, ibne, serseri, pezevenk, fırlama!" müthiş bir öngörü, insanı çarpan bir kehanet. Ama garip bir şey var bu kelimelerin arasında, tuhaf bir bağlantı, çıkartamıyorum, bu kelimeler birbirleriyle çok yakın, dost gibi, kardeş gibi, hayır böyle değil, belki de "yoksul" gibi, ortak bir özellikleri var, hayır bu hikâyeyi yazmaktan vazgeçtim, bu kelimelerle biraz daha oynamalıyım, sizler de bu huyuma alışın artık, bu kelimeler arasında muhteşem bir uyum bulmak mümkün mü desem, mesela bu kelimelerde "yalan" yok, yani "ibne" ibnedir, yalan söylemez, pezevenk de öyle, siz hiç yalan söyleyen it, yalan söyleyen pezevenk gördünüz mü?

Annemle birlikte, üstümüzü başımızı silerek, çırparak, toplayarak ve sessizce ağlayarak evimize döndük. Ve o gece evimizde sahipsiz hıçkırıklar gezindi. Ertesi gün annem içini çekerek, gözlerini benden uzak tutup, "anladın mı oğlum, anladın mı seni niçin okutuyorum!" dedi.

* * *

Neler olmuştu. O akşam karakolda hiç tanımadığım kelimeler vardı: Otopsi. İki tane tavuk çalınmıştı. Bir de otopsiye gönderildi mi deniyordu. Otopsiyle tavuklar arasında nasıl bir bağlantı olabilir?

Ertesi gün her şeyi öğrendiğimde yaşayabileceğim en büyük korkulardan ilkini yaşadım.

Naci, Zerrin'in babası Yağcı İbrahim tarafından, bu tavukları kendi bahçelerinden çalmak ve yine bu tavuklarla cinsel münasebet kurmakla suçlanıyordu. Yani çıldırası bir şey, yani işte oluyor ya, hikâyesi yazılacak bir iğrençlik.

İçimdeki saflık kırılmış, bir şeyler kirlenmiş, bulutların, çiçeklerin, durgun, berrak suların başka bir adı oluyordu artık.

Naci, olaydan iki gün önce, mahallenin delisi "Gıdı Gıdı"ya elli lira para veriyor ve Zerrin'in kahvenin önünden geçerken arkasından gidip eteğini kaldırmasını söylüyor. Bir lira için yapıyor bunu "Gıdı Gıdı". Zerrin kahvenin önünden geçerken, mavi benekli donunu bütün kahveye seyrettiriyor. Zerrin ağlayarak, baygınlıklar geçirerek kalabalığın üstüne saldırıyor. (İşte yine abartıyorum, bana sorarsan bu filmde Zerrin 16. Lui'nin karısı Marie Antoniette'yi oynuyor.)

O sırada Naci kahvede değildi. Fakat Yağcı İbrahim bu olayı Naci'nin planladığına "Allah Bir" gibi inanıyor ve Naci'yi aramaya koyuluyor. Sonrası, şu modası geçmiş sınıfsal zırıltılar, karakol, doktor ve Yağcı İbrahim üçgeni, Naci'yi doğduğuna pişman ediyor. Ülkemiz kalkınmak zorunda, güç, şiddet, iftira komplo, Yağcı İbrahim, ezilmişlik, kin, nefret, Naci'nin mazlumluğu, sahipsizliği, bunlar modası geçmiş laflar, statüko, terör, iğrenç kelime bunlar, niye yazıyorum ki bu hikâyeyi, ülkemiz kalkınmak zorunda.

Ne diyecek şimdi sosyal uzmanlar, doktorlar, anneler "haylaz!", "serseri!" falan, biz yazsak da diyecekler, yazmasak da. Annesizdi, babasızdı, yetişme tarzı bozuktu, diye binlerce yüceli, bitli şeyleri ekranlardan, gazetelerden söyleyecekler. Biz hikâyemize bakalım, olan oldu. Zerrin'in mavi benekli donunu bütün kahveye gösterdi ya, ne derse desinler. İşte Naci, çocukluğumun Tanrısal düşleri arasında bugünlerde dahi içine girip sıcaklığıyla bir ömür boyu yaşayabileceğim enfes enstantaneler sundu bana. Keşke ben de

zengin ve şımarık bir kızın eteğini kaldırabilseydim, bugün bu satırları yazarak kelimelerin eteğini çekmekle meşgul olmazdım. Naci, gururunun hıncını, istikbaliyle ödedi. Yuva'dan, okuldan oldu. Sübyanlar koğuşunda yattı. "Babana rahmet!" deyip üstüne saldıran adamlardan kurtulmak için, hemen her gün keskin şeylerle poposuna derin çizikler attı.

* * *

Annem, "Naci'yle bir daha konuşmayacaksın!" dedi. "Onlar, haylaz, serseri çocuklar, sen okuyacaksın!" dedi. Bu sözler yaraladı beni. Okumanın ilk eserlerini vermeye başladım, küçümsedim annemi. Meryemliği leke aldı. "Naci'nin yerinde ben de olabilirdim anne!" dedim. "Hayır olamazdın, olmadın işte!" dedi. "Naci benim arkadaşım!" dedim. Yeniden "olsun, itle kopukla arkadaş olunmaz!" dedi. İçimden bir ses cıyaklayarak duvarlarda parçalandı, "Cahil Kadın!". Otuz gün kavgalarım başladı annemle. "Anne dedim, çocuğu okulun önünde evire çevire dövdü, haksız yere!". Annem, "Elalemin kızına sataşmasaydı!" dedi. "Anne, çocuğa hırsız diye yapıştılar, gururu kırıldı!" dedim. "Parmak kadar çocuk, ne boyu var ki ne gururu olsun!" dedi.

Ve sonra, "Sokağın ortasında bana küfretseler bile karışmayacaksın, dönüp bakmayacaksın, yoksa hakkımı helal etmem, okuyup adam olun da gururunuz olsun, bacak kadar çocukta ne gururu geziyormuş!" dedi. Nihayet, annemin de "Kıskanç bir Tanrı!" olduğunu öğrenmiş oldum.

Annemi dindirmek mümkün değildi. Yapacak hiçbir şeyim yoktu. Günlerce odamda oturup Naci'nin şimdi içerde ne yaptığını düşündüm. Yapacak bir şeyler arıyordum onun için. Sonunda "Muhammed Ali"nin gazeteden bir resmini bulup duvara astım. "Allah'ın Dediği Olur!" yazısını annemden gizleyerek duvardan indirdim.

CHE

BİR otobüsle ilk yolculuğum. En ön sıradaydım. Ve gidiyordum. Böyleydi galiba. Yollar sana geliyor, sen yollara gidiyorsun. Düşlerin gözlerinle pencerelerden dışarı uçuyor. Ayakların radyoda bir türküye tempo tutuyor. Tatlı tatlı saçlarını kaşıyorsun, bazan da etini cimcikliyorsun. Diyorsun ki, "Hey Tanrım! İçimde şimdi olacak bir şeyler var!". Sanki birazdan kuş olacakmış gibisin. Sanki birazdan camda "ohlayarak" yaptığın şu buhara karışacak, bulutlarla gezinecekmiş gibisin. Çıt çıt, çat çut, bisküvi yiyorsun, dilinle dişlerini temizliyorsun. Değişik bir tad arıyorsun, bir sakız çiğnemeye ne dersin? Pencereden dışarı tarlalar, tarlaların üstünde tepeler, tepelerin üstünde ağaçlar, ağaçlarda çırpınan binlerce kuş. Onlar nereye gidiyor? Sanki dostlarınmış gibiler. Sanki seni, hep bizi bekliyorlarmış gibiler. Diyorsun ki gitsem de öpsem onları. Bir masal yazıyordum farkında olmadan, diyorsun ki, uçsam da gitsem oraya. Hadi şimdi de gözlerini kapatıver. Yollar içerde bir yerde devam etsin. Hindistan'a doğru mu? Bitmeyen bir sahra yolu. Yok yok. Sen Karadeniz'den başka hiçbir yolu

sevmezsin. Sabaha çok uzaklarda olacağız. Biri vardı, onun gülümsemesi geliyor aklına. Abim. Canım abim. İçinde o gülümserken, sen de gülümsüyorsun, yüzünde pembelikler uçuşuyor. Pembeyi iyi tanı, pembeler içinde yumak oluyor. Kazak gibi bir şey, koyun postunun tüylerinden, sımsıcak sarılıyorsun ona. Sonra diyelim, koynunda kül rengiyle Malezyalı, baksana göz nezlesi olmuş, hadi mendilin ucuyla hafifçe siliver canını yakmadan. Tatlı bir ürpertiyle o seni, sen onu, yok, değil, ikinizi de birileri okşuyor. Hadi şimdi de, ayakkabılarını hafifçe çıkartır gibi yap ve topuğunu kaşı. Nedense kaşındı işte. Şimdi ellerini seyretme zamanı. Avucunda yıldızlara gidip gelen yollar mı görüyorsun. Bak bir iki minik çizikler var. Nerden oldu dersin. Boş ver yeniden dışarıya bakalım. Bu dereyi bilir misin, o şimdilik minik bir deredir, birazdan büyük bir yamacın tepesinden dökülecek, sonra arkadaşlarıyla dost olup, bir ırmak kadar büyüyecek, sonra kırlangıçlar geçecek üstünden, sonra büyük bir ovaya yayılacak. İşte bak ilk defa bir ovayı görüyorsun, deniz gibi toprak, burası Çarşamba olur! Ve sonra bilmem kaç milyon sazlarda rüzgârlar sabah serinliklerinde fısıltılarla konuşacak, iyi dinle, belki de kilisendeki ilahilere benziyordur. Aman canım, şu motor, şu tekerleklerin gürültüsü, boşver bunları, senin gözlerin çok dışarlarda kendince bir kovuk buldu. Sıkma canını geldik işte huysuz gibi uyuz gibi kaşınmayı da bırak artık. Bak içinden geçen nehirlerin sesini dinle, üstünden geçiyoruz. Böyle miydi, ama böyle hatırlıyorum, devam et tuşları kovalamaya. Hadi yeniden kapat gözlerini ve bırak artık sakız çiğnemeyi. Birisi sana doğru koşacaktı, abindi. Sonra sen hayretlerle sevinç çığlıkları atacaktın, böyleydi evet böyle. Sonra etrafında bir daire çizip, hayır, upuzun bir koridorda koşup, sallanan yanaklarınla, ayakların yerden kesilecek, bir nehrin kıyısında, hayır bir istasyonda,

hayır diyorum, bir hastanede o yerinden kıpırdayamıyor, ben sarılıyorum. İlk defa gidilen yerlerden. Çığlıkların vardı senin hatırla, sanki bu çığlıklar için bekledin bunca zaman, sanki bunca yol, seni kendi çığlıklarınla buluşturmak için getirdi buralara, çığlık çığlığa tekrarlamak istiyorsun, hey boşver bu hikâyeyi, vazgeç, koca adamsın artık, hey ağlıyor musun, hey ciddiye alma bunları, devam et... Ve sanki kırlangıçlar koltuk altlarından geçiyor, hepsini tutmak hepsinin kanatlarını bir bir okşamak kırlangıçların geçtiği havayı derinden solumak istiyorsun. Havanın kendine dokunmak istiyorsun, sun, sun, mış, mış, du, du, yor, yor, yapamayacaksın.. Sakızla, bütün pembeleri berbat ediyorsun. Takma kafanı şoförün sigarasına, içecek tabi adam, koca adam olduğuna bakma, bak o da lilisiyli oynuyor, ayıp değil bak, o senin gibi bulutlara takılıp gitmiyor, mercedes tekerlekler gidiyor, benzin gidiyor, direksiyon dönüyor. Bırak şimdi lilisiyle oynamasını. Aman Tanrım, kuzeyden gelen barbarlara benziyor, İsa'nın gözlerini oyanlara benziyor bırak bunları, gel şöyle bir şey yapalım, dizlerini kırmadan dimdik, oturduğun yerden kaldır ayaklarını, bir daha kaldır. Tatlı tatlı gerinsene, bak Malezyalı gibi. Sırtını koltuğa gömüver. Sanki kaşıyormuş gibi canım. Aaa, ne kadar uyumuşum, geldik sahi, geldik işte.

* * *

Şu toplu iğne kadar ayak bilekleri olan adam abim olur. Kelepçelerle bir elini karyolaya bağlamışlar. Birisi "Che" diyor ona, tamam tanıdım, Ahmet abi bu. Bu naylon torbaya çişini yapıyormuş. Hep gözümün içine bakıyor, ağlamasını bilmiyor, ben ağlıyorum... Koridora kaçıyorum, jandarma peşime düşüyor, kucağına alıp getiriyor. Sonra hemşirenin de kucağına çıkıyorum. Abim, beni ve Malezyalıyı

yatağına oturtuyor, hep beni seyrediyor, Malezyalı korkuyor ondan, hey Malezyalı otur işte şöyle, bizi seyrediyor, bunun için geldik. Jandarma da lilisiyle oynuyor, ayıp değil oynamak...

YOLDA KOYUN BULAN ADAMIN HİKÂYESİ

SICAK ve uzun tüylü bu koyun postunda, Cahide annem, Malezyalı, ben ve bin tane boncuğu olan büyük tesbihiyle birlikte oynuyor, birlikte uyuyorduk. Malezyalı'yı belki de on defa sarıyordum bu bin taneli tesbihe, Cahide annem, "Ya Şafii!" sesleri yükseltince, aceleyle tekrar çözmeye çalışıyordum.

"Allah affetsin, böyle namaz olmuyor ya!" deyip, namazını hep oturarak kılıyordu. Hamit babamın beş tane karısı vardı, Cahide annem beşinci karısıydı. Ölmeden evvel Hamit babam kızgın mangal maşasıyla Cahide annemi dövmüş ve ayağından yaralamıştı. O gün, bugün Cahide annem ayağında sürekli irin toplayıp, sulanıp kanayan yarası yüzünden duvarlara tutunarak yürürdü. Doktor, "hanım oynama bu yarayla!" dedikçe, Cahide annem, "kocamın hatırası!" deyip, yarayı sürekli kaşıyıp kanatıyordu.

Cahide annem darda kaldı mı, binbir oflа "Yetiş ya Şafii!", Hamit babam ise geceleri, uzun yolda kamyonuyla karın altında kaldığında, "Yetiş ya Hızır!" diyordu ve gelen geliyordu.

Hamit babam, savaşta bir Ermeni kızı yakalamış. Genç, güzel ve melek yüzlü Ermeni kızının tam kellesini kesecekmiş ki, "Müslüman mısın ya kâfir!" demiş. Çok korkmuş Ermeni kızı, "Müslümanım!" demiş. "O halde, kelime-i şehadet getir!" demiş. Ermeni kızı korkusundan kelime-i şehadet getirmiş. Ama inanmamış Hamit babam Ermeni kızına, çekmiş kılıcını, "yalan söylüyorsun ya kâfir!" deyip kellesini uçuracakmış ki ne görsün, Ermeni kızı kuş olup uçmuş ellerinin arasından. O gün bugün biraz tuhaf olduğunu herkes bilir. Ama, uzun yola çıktığı köylerden birinden geçerken iki buçuk metre boyunda eski zaman şehitlerinden biri sürekli önünden gidiyormuş, o arabayla yetişemiyormuş ona. Hatta bir defasında akşam namazını kılarken, tam selam verecekmiş, yanında iki buçuk metre boyundaki şehitin de namaz kıldığını görmüş!

"Bu iki buçuk metre boyundaki şehit, benimle eğlenen bir cin mi, değil mi, diye ayaklarının ters olup olmadığına bakarmış, ama değilmiş, köylüler onun mümin insanlarla birlikte namaz kıldığını söylemişler. Bir de kılıcını görmüş şehitin, abdest alırken bile yanından ayırmazmış onu şehit!

Cahide anneme olan sevdası ise, Cahide annemin bu Ermeni kızına çok benziyor olmasıymış. Böyle anlatırdı, onun yalancısıyım.

Gel zaman git zaman, çok dara düşmüş Hamit babam. Bir gün yolda çok büyük miktarda para bulmuş ve parayı hemen cami hocasına teslim etmiş. Cahide annem bu parayı bu şehitin getirdiğini söylemiş ama Hamit babamı ikna edememiş. Hoca camide, üç defa, "para bulduk sahibi var mı?" diye bağırmış. Kimse çıkmamış ve para caminin güzelleştirme derneğine bağışlanmış. Cahide annem, Hamit babamın, parayı hemen hocaya teslim etmesindeki saflığıyla uzun seneler eğlendi. "Hızır Aleyhisselam getirip önüne parayı koyuyor çok dardasın diye, sen götürüp hocaya veriyorsun!"

diyerek Hamit babama her akşam çıkıştı.

Hamit babam, uzun bir zaman Cahide annemin dilinden kurtulamadı. Hemen her akşam vakti, Cahide annem, yolda koyun bulan adamın hikâyesini anlatarak Hamit babamla eğlendi durdu. Cahide annem: "Adamın biri bir gün yolda bir koyun bulmuş. Hocaya gidip, hoca efendi! şu kara kaplı kitaba baksana, bu koyun kime kalacak!" demiş. Hoca kara kaplı kitabı açmış, "bu koyun hocaya kalacak yazıyor!" demiş. Evine gidip karısına, koyun bulduğunu, hocaya kaldığını söylemiş. Karısı kocasının saflığına çok bozulup çıkışmış. "Be herif, insan hocaya sormaz mı? Hoca! Şu koyunun kellesiyle bacağına bir daha bak, kellesiyle bacağı kime kalacak, bir çorbasını yapar içerdik be herif!" demiş. Adam tekrar hocaya gitmiş. "Hoca efendi, hanım diyor ki, kellesiyle bacağının bir çorbasını yapıp içerdik, hoca efendi kusura kalmasn kitaba bir daha baksın, kellesiyle bacağı kime kalacak!" Hoca tekrar açmış kara kaplı kitabı. Parmaklarını sayfalarda ve satırlarda gezdirmiş, gezdirmiş ve bir yerde gelip durmuş. Başını kaldırmış, "Hah, işte burda yazıyor KELLE BACAK, O DA HOCAYA KALACAK!" demiş. işte Cahide annem, hemen her akşam, hocanın kafiyeli söylediği, "KELLE BACAK O DA HOCAYA KALACAK" sözünü, vurgulayarak, Hamit babamın her akşam başını yiyordu, akşam yemeklerini Hamit babama zehir ediyordu.

* * *

Hamit babamın nasıl nerede öldüğünü hatırlamıyorum. Cahide annem artık yürüyemeyecek kadar yatalak. Bin boncuklu tesbihi ve koyun postu, bir eski zaman masalı gibi hafızamda binbir hayalle garip boyutları olan dünyaları hatırlatıyor bana. Ve bir gün bana bakamayacak kadar yoksullaşıyor Cahide annem, yuvaya bırakıyor.

MALEZYALI

ALTIN rengi sarı tüyleri olan Leydi'yi hiç sevmemiştim. Sütü bile burun kıvırarak içen, hep kendi kendine oynayan bu kediyi zengin bir aileden almıştık ve gerçekte 16. Lui'nin karısı Marie Antoniette Leydi'ydi. Bir defa olsun kucağıma kendiliğinden gelmedi. Ne kadar koynuma alıp birlikte oynamaya çalıştıysam da hiç oralı olmadı. Sürtüğün tekiydi. Kendisi için özel bir yemek yapmak zorunda kalıyorduk ve her defasında problem çıkarıyordu. Çok geçmedi, biz onun kellesini giyotine götürmeden, o kapıyı ilk açık bulduğu bir sırada bir daha dönmemek üzere çekip gitti.

Ama Malezyalı öyle değildi. Yağmurların çok yağdığı bir gün kapımıza gelmiş, yardım istemişti. Güzelce bir yıkayıp evimize aldık. Çok uzaktan gelmiş olmalıydı. Orta Atlas'tan çok uzak ve yoksul bir ülkenin adını koydum ona. Her haliyle ince, zayıf ve çelimsizdi. Önüne ne koyarsak yiyordu. Boynumdan sırtımdan ayrılmıyordu. Birlikte uyuyorduk. Kızmamızı gülmemizi, her şeyi anlıyordu ve tepki gösteriyordu. Ama bir şeyi vardı ki, Leydi kadar asil değildi. Leydi,

tuvalete bile kendi gider ve mutlaka tuvaletin kapısını kapatırdı. Malezyalı ise, önüne gelen her yere çişini, kakasını yapıp bizi zor durumda bırakıyordu. Ve bir türlü kakasını tuvalete yapması gerektiğini öğretemedik ona.

Cahide annem de çok sevmiş olmalı ki, bin taneli tesbihini bulaştırıp, içinden çıkılmaz hale getirdiği halde, ona çok özel giysiler dokumuştu.

Yaz aylarında abimle birlikte Malezyalıyı alır yüksek tepelere çıkardık. Abim, koltuk değneklerine rağmen tarlaların arasından düşmeden yürüyordu ve belindeki silahın nasıl sökülüp takıldığını öğretiyordu bana. Uzaktan karayemiş dallarına ateş ediyor, yaprakları dalları nasıl vurduğunu gösteriyordu.

Böyle günlerden birinde, Çamlık'a doğru yola çıkmıştık. Dereboyunu takip edip, ağaçların, tarlaların arasından gidiyorduk. Hiçbir saniyesini kaçırmadığım müthiş bir olayla karşılaştık. Küçük bir mısır tarlasının dereye bakan tarafında, yedi-sekiz köylü, bir atı ayaklarından bağlayıp yere yatırmışlardı. Ve ayaklarının arasına uzunca bir sırık sokmuşlar, ağzını da sıkıca bağlamışlardı. Uzaktan ilk gördüğüm atın can havliyle titremesi ve gözünden akan kanlı yaşlardı. Biraz yaklaştığımızda, "gelmeyin buraya!" diye bize işaret ettiler. Abim, koltuk değneklerine rağmen, bir ağacın kovuğuna oturup kendince seyredecek rahat bir yer buldu. Beni de, Malezyalıyı da yanına aldı. Bütün bu vahşeti seyretmeden edemedik. Adam, atın lilisinin altındaki yumurtalıkları iki eliyle buruyor, buruyor, biraz dinleniyor, yine buruyordu. Zavallı atın gözleri inanılır gibi, anlatılır gibi değildi. Sonra bir tahta parçasıyla burulan yere kıskaç yapıp sıkıştırmaya başladı. Malezyalının lilisini avucumun içine alarak onu korumaya çalıştım. Birden hayvanın böğürmesini çırpınırken üstünden toz bulutu halinde yükselen sıcak buhardan çıkartmaya çalışıyordum. Hiç ses yoktu, ama at ağlı-

yordu, bir ses vardı, ama at kişnemiyordu, başka bir şey... Köylülerden biri, "zırlatmayın şu hayvanı, günahtır, şu ağzını biraz daha sıkıştırın!" dedi. Bu burulma sahnesi öylesine işledi bir yerlerime. Teneffüste çocuklar mendillerini sıktıkları zaman, irkilerek geri kaçar lilime yapışırdım.

"Niçin yapıyorlar abi" dedim. "Sen anlamazsan!" dedi... Tam Çamlık'a çıkmıştık ki, hiçbir zaman anlayamadığım bir olayla karşılaştım. Abim, aniden kucağımdan Malezyalıyı aldı. Beni de yanına alarak biraz uzaklaştık Malezyalıdan. Biz uzaklaştıkça o bize doğru miyavlayıp geliyordu. Ve aniden abim askerler gibi, "bak hareketli cisimlere nasıl nişan alınır, gör!" deyip Malezyalıya ateş etti.

Dünyam başıma yıkıldı. Ormanın içinde yankılanan bu silah sesi hayatımı değiştirdi. Malezyalı olduğu yere yıkılmıştı. Koşmak istedim, abim güçlü elleriyle yakamı bırakmadı. Çeke çeke sürükleyerek götürdü beni. Önce "yüzlerce kedi var, bir tane daha alırız!" dedi, sonra "zırlama!" dedi, sonra, sonra...

Beni durdurmak ve ikna etmek mümkün değildi. Gitmeye yakın bütün hayatımı değiştiren o sese renk veren yüzlerce garip hikâye anlattı. Bu hikâyelerden bir tanesi nedense kendi hayat hikâyemin konusu oldu. "Bir gün akrepler, Tanrıya, insanlar her gördüğü yerde, ayaklarıyla, taşlarla bizi öldürüyor, o halde bizi niçin yaratıyorsun" diye isyan etmişler. Tanrı da akreplere acıyıp zehir vermiş. Öyle bir zehir ki, bütün insanlar öldüremeyecek sizi, herkes korkacak sizden demiş." Hikâyesini bitirdi ve "hiç düşündün mü?" dedi, "Şu akrepleri, Tanrı istemeseydi onlara silah verir miydi?"

VE O SİLAHLARI TANRI VERMİŞTİ ONLARA!

KÜÇÜK bir çocuktun. Cenovalılar'dan kalma bir kilisen vardı. Kayalıklardan topladığın akreplerin vardı. Kilisen ısırgan otlarıyla, insan ve köpek kakalarıyla doluydu. Akreplerin hep susuyor, saatlerce hiç kıpırdamadan öylece duruyorlardı. Bu haç Cenova haçıymış, mermer kabartmaları günaşırı yürütüyorlarmış. Turistler yaz aylarında gelip fotoğraflarını çekiyordu. Kilisen kemiklerle doluydu. Bunlar bir mandanın kemikleri mi, yoksa Azize Teresa'nın kemikleri mi? Kutsal emanetleri karıştırıyordun, hiçbir şey bilmiyordun. Bu kilise Venedikliler'den de kalabilirdi. Ama Cenovalılar çok daha hoşuna gidiyordu, onlardan kalmasını istiyordun. Kopartılan şu mermer kabartmaya çok bozuluyordun. Hazreti Muaviye Rodos'u fethettiğinde, dünyanın yedi harikasından biri olan Rodos heykelinin parçalarını Urfalı bir Yahudiye satmıştı. Mahallenin kadınları kilisenin içine çöplerini döküyordu. Onlara hiçbir şey diyemiyordun. "Bu kilisenin papazı sen misin?" derler diye çok korkuyordun. Bu günlerde İsa'yı ve akrepleri hiç kimse sevmiyordu. Çok heyecanlı günlerdi. Kilisenin dökülmekte olan

sıvalarının altından İsa'nın haleli başı çıkmıştı. Günlerce onunla burada konuşmuştun. Kimse sana, "Hey burada ne yapıyorsun?" diyemezdi, İsa'nın Meryem'e söylediği gibi, "Pederimin evindeyim" diyecektin. Buradan Haçlılar geçmemişti. Ama İran'a ve Çin'e giden tacirler bu kiliseye mutlaka uğramışlardı. Kapıda Floransa'dan, Malta'dan, Girit'ten gelen yolcuların aşındırdığı şu mermerde nefes kesici izler vardı, bunu bir sen görüyor ve dokunuyordun. Her defasında, hiç kimse bilmese de, kıyamete dek sürecek olan ilahîlerin yıkık kilise duvarının köşelerine sindiğini biliyordun. Kimseyi rahatsız etmeden, sessizce içeri girip, gözlerini yumup, akreplerinle, Tanrılarla kavga etmeye başlıyordun. Kertenkeleleri, içi çöp dolu naylon torbaları, ısırgan otları ve ayıklanıp atılmış binlerce hamsi kafasını tanıyordun. Hergün onlarla uğraşıyordun. Küçük bir çocuktun. Arkadaşın yoktu. Top oynamazdın. Herkesin kavanozda büyüttüğü sinekler ve kelebekler vardı. Senin Cenovalılar'dan kalma bir kilisen. Dünyanın en mutlu çocuğuydun, böyleydi kimbilir? İsa, sen ve akreplerin dünyanın ebediyyen terkedilmiş bu kilise duvarları içinde başbaşaydın. Tanrı'nın oğluydu o, yani karşındaydı, yani içindeydi. Yani Bizans doğuda mı kalır, batıda mı bilmiyordun. Tanrı iki tane mi, üç tane mi, konsül henüz karar vermemişti. Bir gün kuzeyden gelen barbarlardan biri bu kiliseye girmiş ve İsa'nın gözlerini oymuştu. Günlerce ağlamıştın. Bu barbar insanla aynı denize girmekten, aynı ülkede yaşamaktan utanıyordun. Ama insanlar hâlâ İsa'yı sevmiyordu. Çalışmalarını ve tartışmalarını büyütmen gerekiyordu. Abin yoktu.

Ama bir gün büyüyecektin. İçindeki şeyler de büyüyecekti. Tarifsiz çılgınlık nöbetleri yaşayacaktın. Akreplerini İsa'nın iki gözü içinde öldürecek, onları o boşluğa gömecektin. Kendini tutamayacak, daha çok akrebi, İsa'nın oyulmuş gözleri içinde ezecek, öldürecektin, tıpkı Haçlılar gibi.

Akrebin gövdesini parçalayarak, İsa'nın yanaklarına sürecektin, tıpkı engizisyon gibi, gözyaşı yapacaktın ona. Sonra affetmesini isteyecektin. Ama bütün tılsım akreplerdeydi. Susuşları, duruşları çok büyüktü, tarih gibi. Onlar yeryüzünün yaratılmış en tılsımlı hayvanlarıydı, hayır kardeşlerimdi.

"Ey insanlar!" diye başlayan nutuklar çektim onlara! Kavanoza koymadan, çiğnemeden, öldürmeden, taşla paramparça etmeden onlarla nasıl arkadaş olunur öğrenmeye çalıştım. Dost oldum onlarla. Onlar benim IRA'lı, MLSPB'li kardeşlerimdi. Çünkü silahları vardı onların. Ve o silahları Tanrı vermişti onlara!

Ve bir gün büyüyecektin. Çok kitap okuyacaktın, olabildiğince çok kitap, İsa'nın, bütün tarihin ve filozofların ve kilisenin bildiği gibi değil, aksine, İsa'nın yeryüzünde Tanrı'nın yarattığı en asi çocuğu olduğuna inanacaktın. Tanrı yarattıklarına silah veriyordu, İsa, yeryüzünün bu en asi evladı, Tanrı'nın yüzüne çarpıyordu silahlarını! Bunu insanlar, kilise, Haçlılar bilmiyordu, bunu yalnız sen ve akreplerin biliyordu, yani öğreniyordun çok şeyi!

YAŞLI BİR ELMA AĞACIYDI DEDEM

"...KÜÇÜK bir el arabasıyla, düştü düşecek, irice ve uzunca bir ağaç gövdesi taşıyorum. Tarlaların ve ormanların yanıbaşından yüksek tepelere doğru. Solumdan yürüyordu bir rahip, yol boyu flüt çalarak. Ama ne flüt! Bu flütü unutmak mümkün mü, bu flütü anlatabilmek için yazıyorum bu rüyayı. Solumda kirli, ama neşeli bir surat taşıyordu, uşak mı dersiniz, göbeğini seziyordum, hortum gibi yol boyu uzayan bir lilisi vardı, çirkin olan tek şey buydu. İkindiye doğru yürüyorduk. Ormanın içleri kapkaranlık, görülmüyordu, iyi ki görülmüyordu. Bir bu yol vardı önümüzde, ama o flüt, 19. asrın bütün yazarlarının coşkusunu toplamış rahip o coşkuya, neşeli ve afacan bir çocuğun adımlarıyla eşlik ediyor, ardımızda, o güzel dünyanın bütün insanları varmış gibi, kanatlıymış gibi, yolu da sayarsak, dördümüz, bir de o flüt! Flütün yumuşak sesi, arabanın tatlı gıcırtısı, hafifçe yorulmuş soluğumuz, bir de patika yolda adımlarımın toprağı okşayan, zorlayan sesi. Bir flüt yükseliyor ormanın içlerine, tarlaların üstüne doğru. Bütün yönlerimizi kaplayan bir senfoni oluyor. Bu ne heyecan verici bir

ses! (Böyle bir senfoni tasarlamıştım sanki! Önce, delicesine bir flüt, sıradan ve kapalı bir salonda hafiften başlıyordu, oyuna! Sonra flüt, kendini kaptırıp üflemeye devam ederek iniyordu sahneden, sokaklara, sonra caddelere, sonra, sonra şehirlerarası yola, sonra kapkaranlık dağlara doğru. Aman Tanrım ne delicesine bir şey! Leydiler, iri götlüler, şiş göbekler, bu bir rezalet deyip, saygıyla terkediyorlar salonu. Hey aptallar, bir defa olsun deneyin, gidin peşinden o flütün...) Ama neden bir rahip, neden hortum gibi uzuyordu, kirli suratlı uşağın... bunu anlayamıyordum. Koca kütük düştü düşecek, arabam sallanıyor. Hiç yorulmadık. Güneş henüz tepelerin üstünde. Terkedilmiş eski bir Rum konağının dış bahçesinde iki yoksul köylüyle buluştuk. Yorulan bizdik ama, onların alnından ter dökülüyordu. Yüzleri zayıf, bilekleri güçlüydü. İnançla konuşuyorlardı, bir iddiaları vardı, "buraya dikeceksiniz" dediler kütüğü. "Daha öncekilerin hepsi devrildi!" Dedikleri yere diktik ağacın gövdesini. İçimizde 19. asrın bütün yazarlarının coşkusu. Yumrukları havada, koşuşan, haykıran binlerce insan ardımızda, o flütün sesiyle bir tüy gibi havaya uçuyor, bulutlara, ordan ormanlara karışıyoruz. Bu flütün sesiyle uyandım. Şimdi nasıl anlatmalı insanlara bu flütün sesini. Ormanın ta içinde yaşayan bu köylülerle bu kadar uzun yoldan bir kütük niçin taşımıştık. Yanımdaki uşak, kardeşiymişim gibi, niçin terli ve kirli suratıyla gülüyor, hortum kadar uzayan lilisiyle oynuyordu. Bu rahibi nereden tanıyorum. Flütle dağa çıkmak nerden aklımıza gelmişti. Köylüler çaresiz ve yoksuldular, ama kararlıydılar, bunu çok iyi hatırlıyorum. Ormanın içleri zifiri karanlıktı, ama yol dümdüz ve hep gündüz vaktiydi, ve flüt, bu flütü şimdi insanlara nasıl anlatacağım."

* * *

Nilgün öğretmeni, hiç çıkartmadığı kareli mantosu ve aynı örneğinden bana da hediye ettiği yün eldivenleriyle tanırım. Her maaşını aldığında mutlaka hediye alacak bir şeyler bulur, suluboya takımından, renkli kaplama kâğıtlarına, ilginç dolmakalemlerden, renkli kartpostallara kadar. Bir defasında da mor bir hırka örmüştü bana.

Nilgün öğretmen, en küçük çamur lekelerine bile tahammül edemez, yürürken, konuşurken, otururken, seferberlik ilan edip, üstümdeki bu lekelerle didişip durur. Çoğu zaman, yüzümde gördüğü tükenmez kalem lekesini, parmağının ucunu diliyle ıslatıp siliyordu. Bu çok hoşuma gidiyordu ve bu yüzden, onun yanına gitmeden, güya kazayla olmuş gibi, yüzüme, minik tükenmez kalem çizgileri atıyordum.

Pantolonumdaki çamur lekeleriyle uğraştığı gibi, beynimdeki lekelerle de uğraştı ve çok geçmeden akreplerimin sırrını ağzımdan alan ilk insan oldu. Doktorlar ve Cinci İbrahim de yakından tanıyordu beni, ama hiç kimseye gerçeği söylememiştim.

Çok geçmedi, Nilgün öğretmen bana, kendi çocukluğundan kalma bir kartpostal kolleksiyonu hediye etti. Oysa benim çok özel bir öcü kolleksiyonum vardı, anlatamazdım ona. "Bunları ne yapacağım!" dediğimde, "Sevdiğin insanlara atarsın!", "Onlar da sana atar!, böylelikle çeşitlenir, çoğalır!" dedi. "Benim atacak kimsem yok!" dediğimde "Çinliler'e atarsın orada milyonlarca insan var!" dedi. "Peki ne diyeceğim onlara!", "dersin ki, hey orada öyle ne yapıyorsunuz!"... Ve zamanla yavaş yavaş esprilerin arasına ciddi sorular serpiştirerek, çaktırmadan beni sorguya çekerdi.

Herkesin çakal tüyü aradığı yüzümde, Nilgün öğretmen, şımarık, afacan, çok bilmiş tüyler buldu, oynadı onlarla.

Birlikte olduğumuz zaman, önce hep ben konuşuyor, o

da beni dinliyordu. Ona en büyük felsefelerimi, önümde çömelmiş kopan bir düğmemi dikerken veya bir yerlerimi düzeltirken, öylesine ayak üstü yapardım. Ben konuştukça, "Mmm!", "Yaaa!", "Eee!" gibi, güya meraklı, ünlemli kelimelerle bütün bilmişliğimi sonuna kadar deşiyordu. Çok bilmişliğimi, "Küçük Filozof!" diyerek ödüllendirirdi, ne kadar hoşuma gitti...

* * *

Bir gün bir koluna piknik sepeti, diğer koluna beni alarak, abimle birlikte çıktığımız tepelere doğru yürüdük. Kedimin öldürüldüğü yer, kutsal mekânlarımdan biri, ağlama duvarımdı. Yeryüzü insanlarından biri orayı ziyarete geliyordu. Ve artık Süveyş'i nasıl geçtiğimizi, Mısır'dan kavmimizi nasıl çıkarttığımızı anlatabilirdin.

"Bak Küçük filozof, akreplerinle olan bu maceralarından dolayı, herkes sana cinli, perili çocuk diyecek, diyorlar bile, sence bu doğru bir şey mi?" dedi. Birden hırçınlaştım, "ben doğru bir şey nedir biliyorum!" dedim. Akrepler üzerinde yaptığım çalışmaları anlattım. "Herhalde, bu akrepleri yatağına, odana getirerek, kibrit kutularında, cebinde taşıyarak çalışma yapmak çok aptalca olur!" dedi. Bam telime basılmıştı. Kilisemde çoğalttığım bütün sorularla bombardımana tuttum onu. Aptalca bir şey mi, insanları ve kendilerini niçin öldürdüklerini bilmek, Tanrı böyle istiyor diyeceksin, Tanrı böyle isteyeceğine, onları hiç yaratmasaydı, kendilerini savunmak için diyeceksin, kendini savunmak için mutlaka öldürülmeleri mi gerekir, tehlikede oldukları için diyeceksin, tehlikeyi kim yaratıyor, kıyamete kadar hep tehlikeler mi olacak? Düşman diyeceksin, bu hayvanlar düşmanlığı nerden bilsin...

"Bak Küçük Filozof!" dedi, "Büyüdüğünde üniversiteye

gideceksin, büyük kütüphanelerin olacak, belki Avrupa'daki kütüphanelere bile gideceksin, bütün bu araştırmalarını o zaman yapsan ne olur?" Ve birden beni kucaklayıp, "bu günlük bu kadar, artık hiçbir şey tartışmıyoruz, bakalım çantamızda neler getirmişiz!" deyip piknik sepetinden yiyecekleri çıkartmaya koyuldu.

Bir şeyler atıştırdıktan sonra, Nilgün öğretmen, "Hey burda bir elma ağacı var!" deyip, koşarken ayakkabılarını çıkartıp ağaca tırmandı. "Yere düşüp ezilmesinler, tut şunları!" diye bağırdı. Ağacın altına gidip, attığı elmaları toplamaya başladım. Ağacın altından Nilgün öğretmenin bacaklarını ve külotunu görüyordum. Başımı yere çevirdim. "Hey tutsana!" diyor, bir daha kaldırıyorum başımı, bir daha görüyorum, yine utanıyorum. Bu böyle bir zaman devam etti. Ama içimde olağanüstü ve engellenemeyen bir dürtü, bu görüntüleri sürekli gözlerimin önüne getirdi, kaç zaman kurtulamadım bu resimlerden. Ucu sivri iki zıpkın gibi içime işlediler.

Ve bir zaman sonra aldı sözü Nilgün öğretmen, Petersburg ayaklanması, Troçki, Maden işçileri, anlattı. Anlatırken tek düşündüğüm şey, "ben de bir gün böyle güzel anlatacağım düşlerimi!" dedim içimden.

Biraz toparlanıp kalkmak üzereydik ki, yaşlı bir dede, sırtında kocaman bir çuvalla gelip, elma ağacına yaslanıverdi. "Hey dede öyle ne taşıyorsun!" dedi Nilgün öğretmen. "Kuru soğan!" dedi yaşlı dede. Sonra bir müddet konuştu dedeyle. Dedenin bir kızı varmış, o da sarhoşun, itin biriyle evlenmiş, üç torunu varmış, üçü de aç ve çıplakmış, ne tarlası ne fındığı varmış, maraba çalışıyormuş... Tarif ettiğine göre bu bir çuval kuru soğanı baktığımız bu yerden tam üç tepe öteden getiriyormuş. Sabah almaya gitmiş, vakit ikindiyi geçiyor, ancak dönüyormuş. Sonra yaşlı dede, bu elmalar hamdır deyip, çuvalından bize iri ve çok sert armutlar-

dan verdi. Nilgün öğretmen elma ağacından inerken ona yardım etmiştim, yaşlı dede uzaktan kendi kendine "dört parmak yukarı, dört parmak yukarı! diye bağırdı, "ne demek dört parmak yukarı!" dedim, Nilgün öğretmen yanımızdan uzaklaşınca oturdu anlattı.

Nilgün öğretmen yanımızdan uzaklaşırken çantasından bir not defteri çıkartıp bir şeyler yazdı, çok merak ettim, "arada bir şiir yazıyorum dedi, şimdi aklıma çok güzel bir mısra geldi, onu not ettim", "neymiş?" dedim, "Yaşlı bir elma ağacıydı dedem!" dedi.

Toparlanıp giderken, bak dedi Küçük Filozof, "yaşlı dede, bu kadar yolu bir çuval kuru soğan için boşuna yürümüş, üniversite okuyacaksın, çok okuyacaksın ve yaşlı dedeye yardım edeceksin, söz mü!" dedi, "söz!" dedim.

Boş piknik sepetini koluma alıp, yola koyulduğumuzda "Hey! nasıl da unuttum, bak sana ne göstereceğim!" deyip, çantasından bir gece evvel rüyamda gördüğüm cinsten bir flüt çıkardı. Ve uygun adımlarla şehre doğru yürürken, Nilgün öğretmen esrarlı ve neşeli şeyler üfledi. Rüyamı anlattım, inanmadı. Sevincimden çıldırıyordum. Bir ara arkama dönüp baktım, 19. asrın bütün yazarlarının coşkusu içimdeydi, ama, bütün insanlar ardımızdan geliyor mu? Üç tane kaniş köpek uzaktan uzağa bizi takip ediyordu. Bu flütü insanlara nasıl anlatmalı?

Yaşlı dedenin köyünde, bir Asiye kız varmış, iki elinde testi suya gidiyormuş, bir de ne görsün, iki eşek birbirine yanaşmış ortalıkta kimseler yokmuş, Asiye kız uzaktan bağırmış, "dört parmak yukarı, dört parmak yukarı!", arkadaki eşek de bu lafı sanki duymuş, "hah!" demiş Asiye kız, iki elini birbirine kavuşturmuş, ne görsün, testilerin ikisi de kırılmaz mı?

SIĞIRCIK AVI

KARLI bir kış günü tablosunun içinden geçiyorduk. Naci, bir gün önceden, çifti elli kuruşa Tabakhane'den sapan lastiği almıştı. Parkın en güzel ağaçlarından birinin orta dalını kırarak, bir akşam evvel suya koymuştu. Sapanı iyice yontup, minik sicimlerle bağlayıp çoktan deneme atışlarına başlamıştı. Atapark'ın ortasındaki büyük zindanın tepesinde kargalar toplanmış, gaklayarak bir şeyleri mahkeme ediyorlardı, tasvir kırıcılar aleyhinde karar almak için toplanmış keşişler olmalıydılar, fakat, bu toprakların yüzyıllar önce Müslümanlar tarafından fethedildiğinden habersizdiler. Bunu, en iyi Naci biliyor olmalı ki, zindanın burçlarına doğru saldırıya geçmişti. Ama burçlar, dün olduğu gibi bugün de dik ve çok yüksekti.

Bakkal, kasap, şoförler, köprünün ayağında ellerinde sopayla birbirine yapışmış köpekleri dövüyorlardı. Hemen kalabalığa doğru koştuk. Bir tekme de Naci yapıştırdı. Bir taraftan üzerlerine su dökülüyor, diğer taraftan önüne gelen herkes tekmeliyordu zavallı hayvanları. Çaresizlik içindeydiler, dünyanın en masum gözleriyle kendilerini linç

eden kalabalığa bakıyorlardı. Nihayet köpekleri, köprünün ayağına getirdiler ve yirmibeş-otuz metreden aşağı fırlattılar. Trübinler neşeyle seyreden ve köpeklere ana avrat küfreden kalabalıkla doldu. Bir an kendimi, o köpeklerle birlikte ve o pozisyonda köprüden aşağı fırlatılmış sandım. Parmaklıklardan uzaklaştım. Naci, sapanıyla köpeklere taş atmaya devam ediyordu. Nihayet köpekler acı ciyaklamalarla birbirlerinden ayrılıp dereboyuna doğru kaçmaya başladılar. Sesleri cinnet doluydu. Ve Naci bir defasında yine böyle olduğunu ve köprüden atıldıkları halde köpeklerin ayrılmadığını, kasapla birlikte kendisinin köprünün altına inip, kasabın bıçağıyla köpeğin lilisini kestiğini heyecan ve doyumsuz bir neşeyle anlattığında tersim döndü.

Karlı bir kış günü tablosunun içinde Erdoğdu bayırında, ilkokulun yanıbaşından aşağı kaymaya başladık. Naci, çok geçmeden bir-iki çocuğu itip kakalayarak ellerinden kızaklarını aldı. Kızağı çok sevdik. Dakikalarca kaydık. Neşeyle kendimizden geçtiğimiz bir anda, elinden kızağını aldığımız çocuk babasıyla ilkokulun merdivenlerinin dibinde göründü. Yıldırım hızıyla kaçan Naci'nin niçin kaçtığını anlayana kadar adam yakama yapışmıştı. Henüz bir tokat yemiştim ki çocuk babasına, "O almadı baba, alan çocuk işte kaçıyor" deyip beni büyük bir dayaktan kurtardı.

Karlı bir kış günü tablosunun içinde, Gülbahar Hatun türbesinin demir çerçevelerine tırmanmış, içerdeki sandukayı seyrediyorduk. "Hey, dua biliyor musun?" dedi Naci. "Kulvuallah ve Elhamı biliyorum!" dedim. "İyi, dedi, Kulvuallahı üç defa Elhamı da bir defa okuyacaksın!" deyip kendisi de aynı şeyi yaptı. Duamız bitmeden, Naci birden kendini pencereden aşağı atıp, "Hey, benim gördüğümü sen de gördün mü?" demeden koşmaya başladı. Birden önümüzden Erdoğdu'ya doğru giden belinde fişekler ve ayaklarından asılmış kuşlar ve sırtında tüfeği olan avcıyı gördüm ve peşine takıldık.

Avcının etrafında dört dönerek, bütün kuşları ve fişekleri inceledik. Caminin arka bahçesindeki selvilerin üstünde kaynaşan yüzlerce sığırcığı farkeden avcı, yolunu değiştirip bahçeye girdi. Tüfeğini kırıp, iki delikten sadece birine bir fişek yerleştirdi ve hiç nişan almadan sadece bir el ateş etti. Müthiş bir patlama oldu ve yoldan geçenler merakla dönüp baktılar. Bir fişek atılmıştı ama, otuz, kırk tane sığırcık birden düştü. Naci'yle düşen sığırcıkların üstüne atıldık. Avcı, çok sert bir sesle, "Hey dokunmayın onlara, açılın bakayım!" deyip, azarladı bizi. Büyük bir hayranlıkla avcının tek tek kuşları toplamasını seyrettik. Birden caminin penceresi güçlükle açıldı ve ihtiyarlardan biri inanılmayacak küfürler savurmaya başladı. Üst pencerelerden biri kırıktı ve tüfeğin sesi olduğu gibi caminin içinde patlamıştı. Tüfeğin sesinden telaşa kapılıp birden havalanan sığırcıklardan birkaçı caminin içine girmişti. Dışardan caminin içine baktığımızda içerde uçuşan kuşları gördük ve gözlerimiz parladı. Hemen ön bahçeye koşup, caminin büyük kalın perdesini kaldırıp usulca içeri girdik. Bu kuşları tutabilirdik, belki de hoca bu kuşları yakalarsa bize verebilirdi. İhtiyarlardan birkaçı pencereden dışarıya, avcıya küfür ediyordu, yahudinin piçi, dürzinin oğlu, kızılbaş! diye. Bir an müthiş ve o kadar tuhaf bir şey farkettim. İki tane ihtiyar, elektriğe tutulmuş gibi diz çöktükleri yerde çırpınıp duruyorlar ve yine hızarla odun keser gibi hiç tanımadığım seslerden çıkarıyorlardı. Hoca sinirle yanlarına gelip, "Hey efendiler, bilen var, bilmeyen var, anlayan var, anlamayan var, kesin artık şunu, bir silah atıldı kıyamet mi sandınız!" dedi. Bir diğeri, "sinirlenme hoca efendi, tüfeğin sesi kubbeyi çökertecekti nerdeyse!" deyip hocayı sakinleştirmek istedi. Anlaşılan minik çaplı bir galeyan olmuştu burada. İhtiyarlar bir müddet daha oldukları yerde çırpındılar. Naci, kubbenin altında duvarlardan duvarlara çarparak telaşla kaçışan sığırcıkları

usulca ve fakat şahin gözlerle takip ediyordu. "Safları sıklaştıralım efendiler!" sesini duyunca yapacak bir şeyimiz kalmadı ve elimiz boş, caminin kalın perdesini aralayıp dışarı çıktık.

Karlı bir kış günü tablosunun içinden, dereboyuna, oradan surların bedenlerine doğru gidiyorduk. Naci, literatürdeki bütün mermi seslerini tek tek örnek gösterip anlatıyordu. En çok hoşuna giden ve kendisinin kullandığı ise, "degjin, degjin!" ve "Degıjin, degıjin" idi. Yukarı mahallenin çocukları, "degan, degan!" diyorlardı ve hatta "komen!" diyenler bile vardı, Naci bu çocukları bir tutsa ayağının altına alıp haşat edeceğini söylüyordu. Ne gereği var bilmiyorum ama, surların ortasında kocaman bir Yale anahtarları tabelası vardı. Naci birkaç el ateş etti.

Surlara yaklaşır yaklaşmaz, Naci kendini tutamayıp, "Allah! Allah!" diye hücuma geçti. Her defasında, dümdüz ve dikine olan bu surlara sanki gizli bir merdiven varmış gibi korkusuzca tırmanıyordu. Bu sefer aceleden olacak, birden tökezledi. Tekrar karşıya geçip, "Allah! Allah!" diye yeniden hücuma geçti. Hemen yanımızda, başlarında bir rehber, Naci'nin surlara doğru saldırıya geçmesine toplu halde gülen turistleri gördük. Rehber Naci'yi yanına çağırdı. Bir müddet turistler Naci'yi sevip şakalaştılar. Sonra turist bir kâğıt çıkartıp, kâğıda yazdı. Rehber kâğıdı Naci'ye uzatarak, "işte bunu bağırıp, surlara saldıracaksın, sana para verecekler!" dedi. (İlk Haçlılardan kalma "Toulouse! Toulouse!" benzeri bir savaş narası mıydı, yıllar sonra Naci'ye sorduğumda hatırlamadığını söyledi...) Ve Naci'yi ikna edemediler. Turistlerin neşesi yarım kaldı.

Turistlerden uzaklaşınca Naci, "şimdi sen karşıya geçeceksin, ben de bu taraftan, sen "hurra! hurra!" diye bağıracaksın, ben de "Allah! Allah!" dedi, kabul etmedim. Naci ısrar etti, yalvardı, yine kabul etmedim. Naci oyun bozul-

masın diye, önce kendisinin "hurra! hurra!" diye bağıracağını, sonra da benim "Allah! Allah!" diye bağırmamı istedi, kabul ettim. Surların dibinde, birbirimizden uzaklaştık, ben "Allah! Allah!" diye hücuma geçtim. Naci hiç yerinden kıpırdamadı ve hiçbir şey demedi. Bir müddet benimle konuşmadı. Ne gereği var bilmiyorum ama uzaktan Kâmil Koç'un Magıruslarından biri geçti, Naci ardından bir müddet ateş etti.

Karlı bir kış günü tablosu içinde Naci, sığırcıklara, karatavuklara ve hatta kargalara bile yüzlerce atış yaptı, hiçbirini vuramadı. Nihayet koca bir taşla, minik bir serçeyi karların içine gömdü. Koşarak yaklaştı ve uçarak, hâlâ kanat çırpmaya çalışan serçenin üstüne atladı. Serçe, son bir can havliyle birkaç metre kadar daha uçup derenin içine düştü. Akıntıyı takip ederek dereboyunca koşuştuk. Serçe, çalılık bir yerde sıkışmıştı. Naci soğuğa hiç aldırmadan, aceleyle pantolonunu çıkardı ve yavaş yavaş beline kadar suya girip serçeyi almayı başardı. Henüz hiç inceleme ve sevmeme fırsat vermeden, kafasını ağzıyla koparıp tükürdü. Hemen tüylerini yoldu ve kibrit ateşiyle tütsüledi. Binbir güçlükle çalı çırpı toplayıp ateş yakmaya çalıştık. Minik bir çalıya da serçenin gövdesini geçirip, ateşin üstünde zevkle gezdirmeye başladı. Karlı bir kış günü tablosunun içinde, hafif cızırtılar duyuldu. Ve minik bir yağ damlası ateşin üstüne düşüp, parıldadı.

Serçenin koparılan başını cebime koymuş, ikide bir çıkartıp seviyordum. Gövdesi yoktu ama, o sanki bundan habersiz, halinden çok memnun ve mutlu bir şekilde gözlerini yummuştu... Belki de her şeyden habersiz tatlı bir rüya görüyordu. Göz kapaklarını kaldırıp, ona bütün gerçekleri söylemek, "hey sen öldün!" demek istedim, cesaret edemedim. Yanımdaki sahici Apaçi Naci, bir hışımla onu elimden alıp, derenin buzlu sularına fırlattı.

Serçenin minik budunu kemiğiyle birlikte çıtır çıtır yerken, Naci, "Hey Nilgün öğretmenle aran çok iyi, onun şey olduğunu biliyor musun, bir de şu Vural, o da şey, ormanda görmüşler!" dedi.

Paniğe kapıldım, "ne şeyi Naci" dedim. "Ne yani oğlum, bilmez ayaklarına yatıyorsun, hastanenin kapıcısı bok Yaşar'ın kahvede herkese anlatıyor...!" Naci çakallar gibi konuşuyordu, utancımdan sırılsıklam ter oldum. "Ne anlatıyor Naci!" dedim, bir insanın ağzından çıkacak kelimeleri hiçbir zaman böylesine merak etmemiştim, "şişe sokuyormuş oğlum, kırılmış içinde kalmış, şey, kapıcı anlattı, ameliyatla almışlar!"

Bu kırıklar, bir daha çıkmamak üzere beynime battı, iğfal etti beni. Karlı bir kış günü tablosunun içinde Nilgün öğretmenin elma ağacının üstünden bacakları görünüyordu, engellenemez görüntüler her tarafıma saldırıp, köpeklerin uzaktan gelen seslerine karışıyordu. Ne gereği var bilmiyorum ama, Naci, dere kıyısında kocaman bir ağacın kocaman bir dalını çatırtıyla kırıp kendine kocaman bir sopa yaptı.

PEŞTEMALSİZ FARELER

FARELERİMİZ gemilerle, Mısır'dan, Kartaca'dan, Sicilya'dan, şövalyelerin vatanı Rodos'tan gelmiştir. Bu topraklarda bugünlerde necip Türk ırkı yaşıyorsa da, farelerimiz Pontus'u, Bizans'ı eski zaman yapılarının içinde antik ve fakat canlı soyları olarak hâlâ yaşatmaktadırlar. Hiçbir savaş, kıtlık, onların mahvolup bu toprakları terketmesine sebep olamadı. Arafil boyunda kedilerin ve insanların hükümdarlığı akşam namazında sona erer. Çöp tenekelerine bile sığmayan bu fareler, buharlı tren meraklıları gibi Naci'yle bana egzotik ve antik bir zevk vermekteydi. Akşam vakti, bütün genç kızlar ve delikanlıların "ağlar gezerim sahili" şarkısını söyleyip sahilde gezintiye çıktıkları yaz akşamları, Naci'yle birlikte bu farelerle cengâver kavgalar yapmak için ya mendireğe ya da Arafil boyuna, Maşatlık'a kadar uzanırız. Bir defasında Naci, bu iri farelerden birinin üstüne basıp, öldürmek istediğinde, fare, can havliyle başını kaldırıp, Naci'nin lastik ayakkabısına rağmen ayağını ısırdı. Ve Naci, karnından yirmi tane iğne yemek zorunda kaldı. Ama Naci'nin metodları Bizans kralının kafatasından

kadeh yapıp şarap içen Boyarlar'ın vahşiliğini bile gölgede bırakır. Mendirekte, ucuna çivi bağladığı uzun bir ipi kayaların kuytu yerlerine doğru uzatıp, saatlerce bekler. Çiviyi farenin ağzına geçirdiğinde, olta gibi hafif bir çırpma yapar. Çivinin iyice geçtiğini anlayınca, kovboyların kement sallayışı gibi, ucunda koskocaman fare, mendireğin bir başında, fareyi havada sallayarak, bir kayadan bir kayaya çarpıp muhteşem bir zevkle eğlenir. Ve sonra ipi denize atıp fareyi yüzdürmeye çalışır. Sonra yine çeker, sonra yine ipi denize fırlatır, kelimelerle anlatılmaz bir karnavaldır bu. Mendirekteki farelerimizin ince kuyrukları olmasa sahillerimizi fok balıklarının istila ettiğine inanabilirdiniz. Arafil boyundaki farelerimiz ise, eski zamanlarda olduğu gibi, zırhlarını kuşanıp gelseler, onlara gerçek birer şövalye diyebilirdiniz. Korkusuzdurlar, onlar için söylenecek tek söz budur. En korkaklara bir tekme veya bir taş savurduğunuzda bir müddet durur ve hain gözlerle sadece bakarlar, bu kadar. Bu bakışları unutmak mümkün mü? Sırtındaki tüyleri dökülüp kelleşmiş, kuyruğuna rastgele çürük bir patlıcan takılarak üstünüze doğru kararlı adımlarla hırlayarak gelen bir fareyle gecenin bir vakti Arafil Boyu'nun ıssız sokaklarında baş başa kalmadıysanız, bu şövalyeleri anlatmak çok güçtür.

* * *

Hikâyeleri hâlâ kahvelerde anlatılan "Kaderin Hasan" isminde ihtiyar bir zat, girdiği her yere felaket getirmekle, azrail habercisi olarak nam salmıştı. (Bu günlerde bu ünvanı Vural abi aldı elinden.) Namaz kıldığı caminin minaresi devrilir, oturduğu kahvenin tüpü patlayıp doksan kişi yaralanır, bindiği magirus devrilir ve hikâyeler büyür, Ankara'ya gittiğinde ihtilal olur, Erzurum'a uğradığında Hınıs ve Varto'da deprem olur, lur, lur ve bütün bu hikâyeler uydurulup

anlatılır, şenlik olur. Bir zaman sonra nedense Kaderin Hasan'ın büyüsü birden kayboldu. Nedir, ne hikmettir, demeye kalmadan, Kaderin Haşan'ın uğursuzluğunun birden kesilmesine bir anlam veremeyenler, yıllar sonra olayı öğrenince, sinsi sinsi gülerler. Humeyni'nin Paris'e gitmeden evvel Trabzon İran Konsolosluğunda kaldığı günlerden bir gün öylesine yolda Kaderin Hasan'la karşılaşmış, hepsi bu kadar. Büyük tılsım kaybolup gitmiş!

İşte bu Kaderin Hasan eski bir Osmanlı hamamında yıkanmış. Kehanetler, fıkralar, halk hikâyeleri yaratılmak için böyle günleri bekliyordu. Ve Tanrı tarihinin pek az döneminde görüntüsü bu kadar güçlü şenlikler yaratıyordu.

Her perşembe günü kadınlar hamamıydı. Bu eski Osmanlı hamamının göbek taşı, yüzyıllardır altında yanan cehennemin ateşine dayanamamış çökmüştü. Koca mermer taşı, gusülsüz, abdestsiz insanların pis ve şeytanca varlığına nihayet dayanamamış, utancından yıkılıp gitmişti.

Bu hengâmede, hamamın yola bakan duvarından bir iki taş, büyük bir gümbürtüyle yuvarlanıp bütün kadınları paniğe sokar. Çığlıklar çığlıklara, çıplak kadınlar sokaklara karışır. Peştemalli, peştemalsiz kadınlar sokaklarda dört dönerek, kendilerini içeri atacak kapısı açık ev arar. Böyle bir şenlik, yeryüzünün hangi şehrinde yaşanmıştır.

Kahvelerde gezinen kulaklar, özellikle Nuri Hoca diye bilinen yedi kere hacca gidip gelmiş cami hocasının karısının baldırlarında ve bilmem nerelerindeki morlukları sabah akşam dinliyordu. Kahvelerde gezinen diller ise, "Ah o hamamda Nuri hoca olmalıydı ki, sen ondaki morlukları görmeliydin" diyordu.

Çırılçıplak, peştemalsiz kadınların sokağa üşüştüklerini duyan ihtiyarın biri ciddi ciddi Naci'yle dalga geçiyordu: "Siz de delikanlı mısınız, o kadar anadan üryan kadından birini kapatamadınız, yuh olsun size!" dedi, Naci'nin aklı

fikri farelerdeydi, "Vallahi dayı bildiğin gibi değil, kadınlarla birlikte fareler de fırladı sokağa, sen o fareleri bir görecektin!" deyince, ihtiyar amca, "Ne dersin uşak, yoksa fareler de mi peştemalsizdi!"

Kekimizin en güzel dilimini en sona sakladım. Naci hemen her akşam, bir farenin kuyruğuna uzunca bir ip bağlayıp çeke çeke sokak aralarından sürükler. Ve nihayet birlikte her gece bir başka zengin ve sosyete evinin kapısına gelip fareyi bağlar. Bu böyle aylarca devam etti. Evler tükendiğinde veya korkar gibi olduğumuzda, mercedes arabaların kelebek aynalarına ve kapı kollarına fareleri bağlayıp, yeryüzünün duyumsanacak en nefis macerasının tadını çıkardık, ne gereği var, demiyorum.

"...GECE sabaha kadar yağdı, yine yağıyor, öğle sonrası radyodan latin müziği yayılıyor. Kamburunu koltuğunun altına almış, sesi çoktan sararmış. Başı dik, gözleri yerde yaşlı dedenin. Henüz tatile girdi çocuklar, bisikletle, yağmurun altında annelerini dinlemiyorlar artık. Hanife Hanım dutun altını süpürüyor. Bu mevsim çok yağdı, dutların tadı kalmadı diyor. Yarım ekmek arası köfte yaptırdım köfteciden. Kayısıların en tatlısını en sona ayırdım. Plastik mandalları da seviyorum, tahtaları, eski Rum evleri olup asılıyorlar üç düğüm atılmış çamaşır ipinden. Herhalde uzaklarda bir heyelan daha tasarlıyordur Tanrı. Ağır havalardan dinleyeceksiniz diyor spiker. Ve tuşlarımın arasına rüzgâr, rüzgârın arasına perdem dolaşıyor. Tamburunu koltuğunun altına almış, sesi çoktan sararmış. Nağmeler uzun, gözleri yine uzak yerlerde. Buradan duyuyorum, Sümela'dan bir taş daha düştü. Belediye kaldırımlarında antik mermer bir taş bin yıl öncesinden göz kırpıyor. Kavakların en yüksek dallarını seyrediyor mahkumlar. Tik taklar halinden memnun, tek bir çığlık yok hastane bahçe-

sinde. Şimdi fındıkların içi pamuk gibidir. Kemençemin telleri geriliyor, Haziran bitmek üzere. Üşüyorum, işte Zigana'dan buz taşıyor kamyonlar. Mahcubum Tanrıya karşı, utanıyorum, söyleyemiyorum. Bir ömür böyle mi bitecek? İsa'yı bekliyoruz, elinde elektrik faturalarıyla tavukçu Osman geliyor. Aramızda kalsın, karısının üstüne üç tavuk daha kuma getirdi. Komşunun küçük kızı pastel boyalarını getirecekti. Komşunun diğer kızı yazdığı masalları, "güzel olmuş mu abi!" Eşarplı, kurşuni pardesüleriyle kadınlar geçiyor, ellerinde yoğurt bakraçları. Ne kadar acelesi var. Ne çabuk uzanıyor bu sarmaşıklar. Ne çabuk! Serçeler dutu gagalıyor, ben tuşları. Mahcubum, utanıyorum söylemeye, bir ömür böyle mi bitecek?"

* * *

Yalan söylemeden büyümeyi başarabilecek miyim. İnsanlar çoğaldıkça, kalabalıklar, kitaplar, düşünceler, olaylar karmaşıklaşınca ne yapacağım. Bir bunu biliyorum şimdilik, benden başka herkes yalan söylüyor. Hayretle, saatlerce omuzlarından asılmış şu iki kolu düşünüyorum, onlar da yalan söylüyor. Yıllar sonra, yorgun bir karga gibi, şu binlerce kahvenin herhangi birinde kendimi altmışaltı oynarken bulmak istemiyorum. Yalan söylemek istemiyorum.

İçimdeki dönüşüm, beni usul usul yol alan bembeyaz bulutlardan kayalıklara fırlatmaya hazırlanıyor. Vahşi çığlıklar yükseliyor, kimsenin girmediği şu harap kilise duvarının içinde Mendireğin Karşı'ya (Karşı Rusya olur) bakan kayalıklarının üstünde, içimde garip kıpırdanmalar, beni garip bir dünyaya çekiyor.

Genç bir çocuk, insanoğlunun bütün sırlarını eline geçiriyor. Müthiş bir kolleksiyona doğru engellenmez adımlarla ilerliyorum. Yeryüzü sakinlerinin birbirinden gizlediği bu

fotoğraflar yavaş yavaş elime geçiyor. Bütün insanlar, söz birliği etmişcesine, Tanrı'nın bu geleneksel sırlarını, yaşı ve sırası gelene en kutsal resimli törenlerle emanet ediyorlar.

Günü gelince, tek başına Kongo'ya seyahate çıkıyorsun, belki bir daha gelmemek üzere. Avucunun içinde ruhunu emen, ya da söyleten, tanrılar'a muhtaç eden, hayat kaynağını kirleten bir yaratığın çığlıklarını buluyor, onları çözemeden, çözülüyorsun. Ya gizleyeceksin bütün reflekslerini, ya da yalan söyleyeceksin. Sonsuzluğun günahına yapışmış, yani insan olacaksın!

Avucumun içinde kanadı kırık bir serçenin şarkılarını dinlemeye başladığım günden beri, düşlerimle zebanilerden işkence görmeye, dayak yemeye başladım. Kayalıkların en kuytu yerlerinde, bedenimden tarifsiz çığlıklar yükseliyor. Hiç tanımadığım danslarla bir girdaba dolanıyor, ağırlaşıyorum. Tenimdeki bütün kıpırtıların peşine düşüyorum. Çok geçmiyor, bir öcü kolleksiyonum oluşuyor. Tek tek bütün resimleri albümlerine itinayla dolduruyorum, albümleri içimde bir yerde kilitliyorum.

Oysa henüz, düşlerimde Boztepe'den limana kanat çırpıyor, köprülerin üstünden uçup, dalgalarla yarışıyordum. Bir yerlerde masmavi gömleklerle toprağını utanmadan delip, her sabah güneşin doğuşunu alkışlayan coşkulu ve neşeli insanların olduğunu inanıyordum. Şeytan tenine dokunuyor, sapık diyecekler, kızgın demirlere oturacaklar, yeraltı dünyamda korkunç dehlizlerimi görecek, iğrenecekler ve pişman ol diyecekler, tövbe et diyecekler, yeryüzünün o en iğrenç pazarlığına alet edecekler beni. Hayır. Yalan söylemeden büyüyeceğim.

TAHTADAN LEYLEKLER YONTAN BANA OTURAN BOĞA'YI ANLATAN VURAL ABİ

EY ÇOCUKLAR! Eskiden, yo! yo! henüz 70'li yıllarda, bu ülkede bilemediğiniz kadar tuhaf insanlar vardı. Yolumuzu keser, gitar çalıp, yoksul insanlardan söz ederlerdi. Yok onlar artık, gittiler.

Narin ve pürüzsüz ve şehirli ellerinden sürekli hesap soran bir adam. Bembeyaz ellerine her gün bıçakla çizikler atıyor. Toprağı karıştırmamış, diyor. Bu çok güzel değil mi?, diyorum. Ama o, ellerini bileklerinden koparmak, savurmak istiyor. Yalnızlık spazmlarından, düşünce tümörlerinden söz ediyor, olabildiğince garip, o kadar çekici şeyler anlatıyor, sadece dinledim.

"Hepimiz yalandan insanlarız, bu eller yalan". "Yalan" dedi, sanki bir yerlerimden yakaladı beni, benim bildiklerimi biliyordu bu adam.

"Biz, tahtadan leylekler yontarak, ağaç köklerini boyayarak, garip insan başları, tuhaf şekiller tasarlayarak, bu toprakların üstünde bir şeyler yaptığımızı sanıyoruz, yalan bunlar. Şehirde öğrendiklerimizi, beynimizle, varlığımızla hesaba çekiyoruz, yalan bunlar. Her şeyiyle bu kırların,

bahçelerin, ağaçların estirdiği sahici iklimden uzak, bambaşka dünyalar kurmakla meşgulüz, yalan bu dünyalar. Varlığımız bu iğrenç bembeyaz ellerin yaratıldığı büyük şehirlerde maya tuttu, yalan bu eller. Beynimizle yarattığımız ikinci ve yalancı bir dünyayı öylesine renklerle ve kelimelerle inşa ediyoruz ki, toprağın, meyvenin, rüzgârın, didişmenin, sevişmenin dışında yalancı bir mutluluk, sahte bir mücadeleye aklımızı, yüreğimizi, bedenimizi teslim ediyoruz, yalan bunlar, yalan..." diyen çığlıklarla odayı dört dönüyor, anlasam da anlamasam da, sanki daha çok şeyler anlatıyormuş gibi, bir oturup, bir kalkıyor, istemesem de kavga ediyor benimle. Benim de aradığım şeyler miydi bunlar. Marazi ve hiç tanımadığım kelimeler buluyor, çıban sıkar gibi sıkıyor bu kelimeleri, rahatlıyor, gevşiyor, kelimelerle saklambaç oynuyor, sanki dünyanın bütün yazarlarını görmüş, konuşmuş, onlarla yaka-paça tartışmış ifadelerle kendi başına bir oyun oynuyordu. Bazan çok dalıyor, kelimelerle elleri, elleriyle gözleri arasında manyetik bir alana kapılıyor ve anlamasam da saatlerce anlatıyor, anlatıyor, kurtulamıyoruz kelimelerin çekiciliğinden...

Ve sanki çağları seke seke atlıyor, ve sanki asırların üstünden kanat çırpıyor, anlattığı insanlık ülküsünün tam orta yerine kendini koyarak, bütün filozofların gözlerine kadar gidiyor, hiç tanımadığım şeyler anlatıyordu. Hayatını, soluğunun önünde sahiden oynayan bu adam, bazan, hiç olmadık bir anda ağlayacak gibi oluyor, yüzünü kitaplarına dönüp öylece kalıyordu.

Bütün gizi elleriydi. Gerçekten elleri, cam kavanozda itinayla korunmuş ve sanki hergün pudralanmış gibiydi. Söylediği gibi, bu ellerin dışarda kayalıkları döven dalgalarla, ağaçları deviren rüzgârla, dağın yamaçlarına tırmanıp ne varsa söküp peşinden sürükleyen ırmakla ve ırmağın her iklim deveran eden gürültüsüyle hiçbir ilişkisi yoktu, bu el-

ler boğuşuyordu.

Diz kapağı oturduğu yerde ani reflekslerle ileri atılıyor, ızdıraplı bir dirençle, yalvarırcasına ayaklarına yapışıyor, durdurmaya çalışıyordu. Ve aniden, gözlerini bir noktada düğümlüyor, ayağa kalkıp, kaburgalarını katlar gibi, omuzlarını kilitler gibi bir şeyler yapıp, ezberinden gür ve donuk şiirler okuyor. Birçoğunu bir kâğıda yazıp ezberlemeye çalışıyorum. Gören bizi sanır deli, hay hay, usludan yeğdir delimiz hey canım. Elleriyle tempo tutup, her haliyle coşup duruyordu.

Bir zaman sonra çözdüm gizini bu ellerin. Güzel Sanatlar Akademisi son sınıftan yıllar önce ayrılmak zorunda kalmıştı ve o fırça tutan eller silah tutmuştu. Biliyordum akreplerimi oynuyordu bu eller. Hiçbir şey sormamıştım ona, bir tablo getirdi önüme, İsa'nın elleri kanıyordu, paslı çiviler kocamandı ve yerde upuzun yatan bir çocuğun göğsü sarı çiçek doluydu, elinde bir silah vardı.

Bana kitap özeti çıkartmasını, günlük tutmasını, ev ödevi verip, makale, deneme yazmasını öğretti. Bütün kitap raflarını önüme döküp, hiç tanımadığım ve anlamadığım o yazarların kitaplarını tek tek tutuşturdu elime. Yazarlar, kelimeler ve ülkem üzerine ilginç bileşimler kurmayı öğreniyordum.

Toprağı, kültürü, sanatı ve tarihi yeni baştan bambaşka bir dille anlattı. Yeniden atlarımızı eğerledik, kitap sayfalarından atlayarak bu ülkeyi bu sefer sahiden fethettik. Neler var günlüğümün sayfalarında... Kültürün olabilmesi için dağın başındaki insanları, büyük şehirlerde hazırlanan kültür tabletleriyle uyutarak, onlara kendi doğru bildiğimiz şeyleri şırınga ederek hiçbir şey yapamayız, yalan söyler kendimizi aldatırız. İnsanların bu toprakları yoğurmaları gerek. İnsanların karınları doymalı soğan ekmek misali, hep bu cümleyle bitiriyor konuşmasını. Karınları doymalı,

bütün hikâyemiz bu kadar. Karnı doyan insan, kendi düğününü kendi yapar, kendi türküsünü kendi söyler, kendi yarasını kendi sarar, kendi acısıyla kendi güreşir. Ve bir zaman sonra bu insanların efsaneler yaratan türkülerini, oyunlarını, sevinçlerini görürsün, ve dersin ki, bütün bunların yaratıcısı kimdir, işte bu toprağın kendisidir.

Bavuluna kitaplar doldurup, falan kasabaya memleketimin öğretmeniyim diye giderek güya bu insanlara çağdaş rüyalar anlatıp, vatan şiirleri okuyan insanların haline gülüyor, dalga geçiyor, utanıyor bu insanlardan. Kim kime anlatacak diyor, toprağın insanları mı, büyük şehir insanları mı?

Çok geçmedi, ilkel toplumlara ait birçok kitap tutuşturdu elime. Avustralya yerlilerinden, Afrika'nın ilkel kabilelerine, Kızılderililer'e kadar geniş ve derin bir dünyaya uzanıp, hayatımın hiçbir döneminde öğrenemeyeceğim kadar şeyler öğrendim. Akreplerimin rengi değişiyordu, gömleğimin, ayakkabılarımın, şehrin rengi başkalaşıyordu. Kelimeler Tanrı'nın gerçek adıydı ve nice sonsuzlukların anahtarıydı onlar.

Abimden kalan kitapları, İsa'nın Hayatı'nı en az beş defa okuduğumu, akreplerimi anlattım ona, çılgına döndü. Öğreten, anlatan, karşıdan konuşan Vural abi gitti, yerine benimle kafa kafaya verip tartışan bir insan geldi, gurur duydu benimle. İnsan ve hayvan davranışları üzerine birçok şey anlatıp yeniden kitaplar uzattı bana.

Onun da kızılderilileri vardı. Bütün düşleri bu hikâyeler üzerine kurulmuş. Bir kızılderili reisi olan Oturan Boğa'yı anlattı. Oturan Boğa sayesinde ilkel dediğimiz insanların uygar toplumlarla trajik kavgasını öğrendik. Oturan Boğa'yı Amerikan başkanıyla görüştürmek üzere büyük şehre getirirler ve sorarlar, "kızılderililer neden böyle modern cadde ve evlerde oturmak istemiyor!" Oturan Boğa cevap verir, "bir tarafta simit yiyen üstü başı perişan çocuklar, diğer ta-

rafta, güzel elbiselerle oturan çocuklar gördüm, bunlar da beyaz adamın çocukları, bunlar da beyaz adamın çocukları bu nasıl oluyor?" "Biz her şeyimizi bölüşürüz!" Sonra rahipler, kızılderililerin kiliseye niçin gelmediklerini sorar. Oturan Boğa, "sizler kilisede Tanrı'yı tartışıyorsunuz, bizim bir Manitumuz var ve biz onu hiçbir zaman tartışmayız!" der. Barış görüşmelerine çağırılan Oturan Boğa bütün siyaset bilimcileri ve uygar çağlarımızı titretecek masumlukta bir konuşma yapar, "biz bir zamanlar bütün bu toprakları manitunun bize bağışladığını sanıyorduk, ama sonra gördük ki, manitu bizden başka beyaz adamı da yaratmış, beyaz adamları da manitu yarattığına göre bu topraklar hem beyaz adamların hem de bizim, o halde bu topraklarda beyaz adam ve kızılderililer kardeşçe oturmalıdır!"

Vural abim, toprağa olan bağlılığımızı bir kuşun coğrafyasına, iklimine olan içgüdüsel ve ilahî tutkunluğuyla anlattı bana. Bu tutkunluğun ilahî bir şey olduğunu, teoriyle, kurumla, kitapla anlaşılmayacağını ve insanın yüreğinden hiçbir şekilde silinemeyeceğini söyledi. Yeni yeni ütopyalar ürettik, kurumları parçaladık, demokrasiler kurduk, yaratılmış her şeyi ilkel ve saf haline getirmek için çırılçıplak soyduk. İki büyük ütopyamız vardı, biri "kabulsüz ideoloji", diğeri "açık yönetim". Kabulsüz ideolojimize göre, hiçbir yasamız, dogmamız, kabulümüz yoktu, kucağımız ve kollarımız herkese her şekilde açıktı... Açık Yönetimimiz ise devlet ve millete ait her şeyin aleni ve uluorta yapılmasını gerektiriyordu, anayasanın ilk maddesini değiştiriyorduk, devlet, hükümet ülkede cereyan eden herşeyi halka anında bildirmek zorundadır... Hiçbir gizli, kapalı görüşmeye tahammülümüz yoktu, hiçbir gizlilik affedilir cinsten değildi, böylelikle, ezilmemizin önüne geçemeyeceksek de, kandırılmamızın önüne geçebiliriz diyorduk...

Hiç beklemediğim bir zamanda, üç bavul kitabını bana

teslim edip, Nilgün öğretmenle aniden kayboldular...

Gitmeden birkaç gün evvel, kafamı kurcalayan Naci'nin söylediği şeyleri sormaya cesaret ettim... Çamlık'ta, Telsizler tepesinde çırılçıplak geziyormuşsun abi, dedim. Yalanlamadı, "doğru, dedi, tabiatın ortasında hiç kimse görmeden çıplak gezmeyi çok seviyorum, insan kendini başka türlü hissediyor!" dedi. Nihayetinde Akreplerim ve Cinci İbrahim'in boynumdaki muskası ve Vural abinin verdiği kitaplarla başbaşa kaldım.

"... YİNE durduk yere kolum çıktı, dalmışken şöyle bir yerlere mi tutundum, birileri çekiyor, sürünüyor muydum. Beni döverse Hazreti İsa döver, çok kötü döver. Elli yaşımda bile altımı ıslatıp, bütün çocukluğumu koklayacağım." Böyle Böyle'lerin afacan zamanları, "böle böle" bir hikâye. Ateşin bittiği ağaç, yittiği gömlek, gökten yanaklarıma inerdi bir şeyler. Doku ve suydum, camdan dişlerim vardı, kuru soğan dişliyordum. Dilim değiyordu, dilim süslü bir Malezya çiçeğiydi. Zeytini tanırdım, ekmeği koklardım, boynum çimen kokardı. Karakalem mehtaplarıma birlikte çıkardık, diken korkusu, ısırgan korkusu, dün tortusu. Bulutuma batıyordum. Çığlıklarla düşerdi badana, civcivlerin yollara üşüşen Çinliler'di. Derim yağmur tüterdi, kollarımı gererdim. Vıcık vıcık konuşurlardı, kurt adamlara karşı silgim vardı. Bir ben kuyruklarını görürdüm. Uzanamadı ellerim, sırtımda taşıdım bu ikonu. Biliyordum ellerim güm diye patlayacak. Parıldayan ve çatırdayan çılgınlığın buzdan saygısıyla dövüldüm. Dalgaların gelirken getirdiği ses değil, çekilirken bıraktığı ses. Bu bir

Hint terazisi duyuyor musun, hazlarım nerde benim, etimde nane yok, bir avuç çeviz içi ve karayemişti memelerim. Hey ayvalar ayvalar, nerdesiniz ayvalar, işte orda kaymalar, bir gün biter kaymalar. Sonra gördüm, Hey Hunlar, meme mi olur bunlar. Bıldırcın, yarasa, Bizans, Pontus, Hamsiköy ve Sütlaç. Bu son parmağım benim örtüyorum kapını. Sus ışık, dur ışık, öpüyorum nur ışık. Tarlalardan tarlalara, nerelerin nerelerinde ayaklarım. Yürüsün çam iğneleri, ellerim ceplerimde bir tükrük daha kovaladım. Dönsün toprak, dönsün, yine gelsin, bunlar dedeler bunlar türbeler. Şimdi konuşun Kızlar Manastırı'nın yokuşları yok muymuş? Şu aşağılarda olacak, mahallenin bütün kadınları milyonlarca hamsiyi boğazlıyor. Bu ırmak Zigana'dan neler sürükler, Maçka'da nerelere dokundu, şimdi denize neyi anlatır. İşte sonra bir çocuk ıslıkla piyade marşını çalıp ormana daldı. Sen yaratılmış en büyük kurtsun. Emredildi sana oku ve dokun, buğday başaklarını yeniden toprağına göm. Yer gök tepinsin, topları ateşleyin, hey mancınıklar! Felek çarkın neymiş be!

Yerin altlarından geliyor rüzgâr, izimi sürüyor Tanrı, çoğalacak bitecek, çoğalacak bitecek. Dalgalar ipini koparacak, sandalım memelerinde kalacak. "Bak güzelim, şafakları toprağı öper, sabahları çiğini bırakır ve kalkar eteklerinden, öğleye başına dolanır. Ve yağmurunu bırakır gider bulutlar. Toprak kayarmış heyelan olurmuş, değil güzelim, toprak peşinden gitmek ister bulutların, dizleri çözülür gidemez!" Ve işte şu Jersey inekleri gibi böğrüme bir sopa yiyince anlarım yokuşun yalnızlığı neymiş..."

* * *

İlk geceler, uykuyla uyanıklık arası, kapımızda kırılan şarap şişelerinin şangırtısıyla irkiliyor, ne yapacağımızı şaşırı-

yor, annemle birbirimize sarılıyorduk. Panik ve korku dolu gecelerde, şişeler kapımızda kırılmasa bile, rüyamızda büyük bir ses duyuyor, soğuk terlerle irkilip uyanıyorduk. Ve sonra şarap şişelerini kapımızda parçalayan adamın naraları hep aynı saatte kapımızda duyulmaya başladı, bitmedi bu naralar, cümle komşu bizi dinledi. Çok geçmedi, anneme aleni küfürler yapmaya başladı, utancımız, rezilliğimiz argo küfürler ve tuhaf görüntülerle sabaha dek devam etti, bitmedi. Annem, çaresizlikler içinde, Naci'nin ayağını ısıran fare gibi, önüne gelen her şeyi hırsından ısırıp, içinden bir şeyleri dindirmeye çalışıyordu. Ama ben, dayanacak gibi değildim. Ya susturmalıydım bu adamı, ya da bu evi terketmeliydim. Kapıya fırladığım her vakit, önümü kesti annem. "Bana küfrediyor, seni ilgilendirmez!" deyip kelepçeliyordu beni. Günlerce devam etti didişmemiz. Annemi bırakıp hiçbir yere gidemeyişim, önce kızgınlık, sonra çaresizlik ve sonra garip parodilerle seslerin yaşadığı bir labirente doğru yaklaştırdı beni. Camlara yumruk atmasını, odamda jiletle göğsüme ve kollarıma çizikler atmasını, annemin yakalarına yapışmasını ve ona küfretmesini, ve kafamı duvarlara çarpmasını öğrendim. "Ne halin varsa gör, ben gidiyorum!" deyip kapıya fırladım, ardımdan "Nankör!" diye bağırıp kapının eşiğinde sırtımdan mızrakladı beni, Meryem'in tasviri paramparça oldu, bu kelime en kutsal yerimden yaraladı beni.

Yağmurun ve rüzgârın bitmediği, fırtınalı bir gece, selviler, başında dikildikleri mezarları çöpçü süpürgesi gibi süpürürcesine yerlere eğiliyorlardı. Bildiğimiz o tanıdık yağmur tükenince Tanrı hırsını alamıyor, denizi elleriyle kaldırıp üstümüze döküyordu. Cinnete yakalanmış, kuduzlu iki yarasa gibi işte böyle bir akşamda annemle sokağa, adamın peşine fırladık. Elimize geçirdiğimiz taş ve sopalarla adama saldırdık. Çamurdan üç adam olduk, bütün mahalle siperde

bizi izliyor. Çamurda kayıyoruz, düşüyoruz, adamı sürüklüyoruz, annemin üstü başı açılıyor örtmeye çalışıyorum, bizi seyreden pencere diplerine koşuyor, onlara küfürler savuruyoruz ve tekrar adamın üstüne çullanıyoruz!

Kaya parçalarıyla paramparça ediyoruz adamı, ama o adam sadece gülüyor, kayalar bedenine indikçe masum ve çaresiz gözlerle korkusuz şövalye farelerim gibi bize bakıyor. Annem bu masum bakışlara dayanamıyor, elinde koca bir kaya parçası Tanrı'nın peşine düşüyor, göklere ve duvarlara saldırıya geçiyor: "Allah olsan yapar mısın, Allah değilsin, görüyorsun, sen yapıyorsun bütün bunları...!"

Üç çamurdan adam iki bekçiyle sürüklenerek karakola götürülüyoruz. Annemin üstünü topluyorum, eteğini düzeltiyorum, bütün bakışlardan korkuyorum. Adamın elinde tornavida varmış. Annem bir iki yerinden derin yaralar aldı. Annem, karakolun kapısında yıkılıp kalıyor, bekçiler çuval kaldırır gibi annemi kaldırıp bir jipe bindiriyor ve hastaneye kaldırılıyor. Adam hâlâ gülüyor, bakışlarını yüzümden indirmiyor. Yıllar önceden gayet iyi tanıdığım o hücreye atıyorlar adamı. Genç bir polis yanıma geliyor, "Şikâyetçi olsanız da pek bir şey yapamayız delikanlı! Bu çakal, senin baban olur!", "Ne yapabiliriz ki!"... Olamaz Tanrım, beklediğim Tanrı bu muydu, bu mu benim babam!

BEN BİR KÜÇÜK YAZARIM CANIM İSTERSE YAZARIM

(Bu bölüm yazarı tarafından çıkartılmıştır.)

"...BİR akşam üstü, Tuna'yı geçen Peçenek atlıları gibi, köylü kadınları dört nala şehre girdiler. Rüzgârdan uçuşan atlıları, yün çoraplarının üstüne kadar çektikleri şalvarları, peştemalleri, ağızlarını ve burunlarını örttükleri yaşmaklarıyla çok yukarı köylerden geldikleri belliydi. İşinden, gücünden yorgun argın evlerine dönmekte olan halk, bir an neye uğradığını şaşırdı. Atlar büyük meydana girerek, bütün yolları kestiler. Bir anda bütün meydanda hiç kimse kalmamıştı. Meydanı dört döndüler, döndükçe, atkıları, peştemalleri rüzgârda uçuşuyor, halk panik içinde korkuyla kaçışıyordu. Meydanı çevreleyen apartmanlardan çığlıklar yükseliyordu. İnsanlar yüksek yerlerden kendilerini betona fırlatıyordu. Bir kemençe sesi bütün meydanı doldurdu, '... o yana sürmene/ kızlar giyer fermene/ fermenenin altında iki kuduklu meme/ dişledim kuduğundan/ bağırdı nine nine/ Aldım kaçtım ormana.../ kestim parmacuğumu/.' Ayılanlar, bayılanlar, saçlarını yolup isterik çığlıklarla betonun üstünde kendilerini yerden yere atanlar. Yaşlı bir dede, sakin bir sesle, sıcak ve taze si-

mitlerini bayılanların üstüne tek tek koyuyordu. Atlılardan biri diğerlerinden ayrılıp, ortaya geçti. Meydanı döndükçe, bir çamaşırını daha çıkartıp, rüzgâra bırakıyordu. Nihayet atın üstünde çırılçıplak kaldı. Bütün atlılar etrafında dört dönerken, uzun dalgalı saçlarıyla büyük bir çeviklikle atından inip, parke taşlarının üstüne garip parodilerle atıyla boğuşmaya başladı. Belki de başka bir şeydi, at her şeyiyle erkek, o dişiydi. Kale burçlarında ateşler yakıldı. Dalgalar sur bedenlerine çıkmak için büyüdükçe büyüyorlar, daha hırçın, daha azgın bir şekilde şehrin betonlarına saldırıyorlardı. Yorgun düşen at, gözlerinden ateş fışkırırcasına son bir defa daha kişneyerek şaha kalktı ve ağır kütlesini betona bırakıp, öylece kaldı. Sırtında mavzerleriyle köy delikanlıları daha iri atlarla ve neşeli naralarla meydana gelip bütün kadınları tek tek atlarının terkisine atıp geldikleri dağlara doğru uzaklaştılar. Bir o kadın çırılçıplak atın başında kendini yerden yere atarak, beline kadar inen dalgalı saçlarını yoluyordu. Teni su gibi berrak ve ışıldıyordu ve hiçbir yeri kanamıyordu..." Uyandım, bugün hastaneye anneme gitmeliydim.

* * *

Göğe süt ve yoğurt mu atıyorlar, doğum yapan kadından çıkan "son"u toprağa gömüp, etrafında mı dönüyorlar, söylendiğinde unutulan dualar mı söylüyorlar, bir şaman köyünde miyiz?

Kuşlar ordular halinde göçüyor. Siyah bir kazak giyip, kimse çıkmadan sokağa çıktım. Dün akşam da hastaneye almadılar beni. Bir müddet hastane kapısında gezindim. Uzaktan uzağa peştemalli köylü kadınlarını seyrettim. Bahçenin köşesinde, mısır ekmeğine, tereyağ, telli peynir ve bahçeden acele koparılmış bir tutam maydonozu katık edi-

yorlardı. Ne olduysa burada oldu. Üç dolu minibüs hastane kapısında aniden boşaldı. Neye uğradığını şaşırmış, üstü başı düzensiz bir yığın insan hastaneye saldırdılar. Genç bir çocuk ölmüştü. Kadınlı, erkekli grup saçlarını başlarını yolup, kendilerini yerden yere atmaya başladılar. Çığlıkların hiçbiri bilindik değildi, bir çığlıklar şenliğiydi. Kimse kimseyi tanımıyor. Görünmez birileriyle kavga ediyorlardı. Herkes, herkesten habersiz başlarını betona vuruyordu. Herkes, kendinden hiç beklenmedik reflekslerle belki de hiçbir zaman kendisinin de bilmediği ve tahmin etmediği hareketlerle müthiş bir kıyamet dansına başladılar. Bu kadar ağlayacak, yırtınacak ne olabilir? Genç bir delikanlı ölmüş. Kulaklarımı kapatıyor, koridorlardan koridorlara kaçıyorum, gitmiyor sesler, kurtulamıyorum. İnsanlar sahiden çıldırıyor. Ölüm Allah'ın Emri niye bu hazımsızlık, kime küfrediyor, kiminle boğuşuyorsunuz. Kadınlar etlerini çimcikliyor kopartıyor mu, erkekler merdivenin basamaklarına kafalarını vuruyorlar, ne yapıyorlar. Ne yapıyorlarsa sahiden yapıyorlar. Bögürtüler, yırtınmalar, tepinmeler, hırıltılar, bir zaman sonra bütün çevreye bulaşıyor, durduk yerde içten gelen bir patlamayla kendimi kaptırıyor ve ağlamaya başlıyorum. Şimdi kudurana kadar kendimi onlar gibi parçalamam mı gerekiyor. İçimde ne varsa şu insanlar gibi duvarlara çarpıp, kopartıp, fırlatıp, yolmak, vurmak istiyorum. Ama sadece ağlıyorum ve herkesi sakin sakin seyrediyorum. Aralarında dolaşıp, yüzlerine, gözlerine daha yakından bakıyorum. Bu hengâmenin içinde dakikalar sonra, gözlerim bulanık suyunda bir oltaya yakalanmıştı, kendini paralayan bir kadının düşen çorabı ilişiyor gözüme, hıçkırıklarımdan vazgeçmeyerek bilinmeyen bir çekici güçle yaklaşıyorum kadına, beyaz tenini, berrak su gibi tenini seyretmeye koyuluyorum. Saçını yolan kadın birden irkilip, önce eşarbanı ve sonra normal ve sıradan insanlar gibi ço-

rabını çekip, lastikle sıkıca bağlıyor. Ve bir an bana bakıyor. Ve yine başlıyor sonsuzluk dansına. İşte ne olduysa orada oldu, müthiş bir fotoğraf çekti zihnim, dünyaya ait bir fotoğraf, insanlar, etimizi görmesin, kadın eti, utanıyoruz, dışarısı, hâlâ insanlar, sahici bir tılsım, gerçek bir sır yakalamıştı zihnim. Kapıcılar, doktorlar, hemşireler pencerelere fırlamış, uygarlıklarının bütün donukluğuyla hastane kapısındaki bu didişmeyi izliyorlardı. Ve bu hengâmenin yanıbaşında, bir kadınla bir sarhoş kendi alemlerinde kavga edip, yerlerde sürünüyorlardı. Polisler ayırmaya çalışıyor, araya giriyorlar, nafile, kadın ellerini dizlerine koyup, yerlere kadar eğilip, bütün gücüyle bağırıyor, "tarla da senin olsun, bahçe de senin olsun, tamam! dürzü! eşek de senin olsun..." diyor. Duruyor, derin bir nefes alıyor, polisler kadına yapışıyor, tekrar bağırıyor, "... tamam, dürzü, eşek de senin olsun!"

Böğürtüler, bahçenin ve hastanenin kuytu duvarlarına çekilip, saatlerce devam etti. Kaşı, gözü patlamış bir yığın genç delikanlı geldi hastane önüne. Birinin ağzı parçalanmış, birinin kaşı yarılmış, birinin kulağı şişmiş. Yaralarına rağmen, hepsi neşeli ve aralarında birbirlerinin yarılmış, morarmış, şişmiş yerlerini göstererek dalga geçiyorlardı. "Torpak başan!" dedi biri, Palandöken'liydiler. Yaşlı amcanın elinde, kolum kadar iri ve kolum kadar uzun bir sopa gördüm. Bir cirit sopasıydı bu ve hastanenin arkasındaki eski sahada cirit oynamak için Palandöken'den gelmişlerdi. Aralarına katıldım bu neşeli ve yaralı insanların. Ayak üstü atılan dikişleri seyrettim, tuhaf oldum.

* * *

O günün gecesi, kendisini ezilmiş ve pörsümüş bir şişko patatese benzettiğim kapıcı dayıyla müracaatta sabahladık.

"Sen o karının çocuğu musun?" dedi. O karıyı tanıdım, annem olurdu, "evet!" dedim usulca. Hastanenin izbe yerlerinden ve loş koridorlarının derinliklerinden diğer arkadaşları birer ikişer çıkıp geldiler. Ben de onlara ayak uydurdum, masa tenisi seyreder gibi, başımızı çevirip yanımızdan geçen kadınların, hemşirelerin popolarını seyrettik. Sözü kapıcı dayım aldı, "Türk siyasi hayatının bütün liderlerine kürettiler" bütün politikacılar puç ve ibneydi, Fevzi Çakmak hariç. Ahlâk bozulmuştu, kadınların istisnasız hepsi orospuydu, hepsini dümdüz edip, paneli tatlıya bağladık. Ve sonra hayatımın en ilginç mizansenlerini yakaladım. Saatlerce öylesine hiçbir şey konuşmadan duvarları seyrettik, sadece duvarları. Şempanzen dikkatlerle arada bir parmağımızla baldırımızı kaşıdığımızı, şöyle yüzümüzü sıvadığımızı saymazsak, robot gibi duvarları seyretmenin tılsımını öğrendim. Nihayet eski bir gazete geçti kapıcı dayımın eline. Bütün gazeteyi üç saniyede okudu, nedense bir mahkeme ilanına kafayı taktı, defalarca okudu, küfretti, bağırdı, sonra yoruldu, tekrar okudu, sonra dirseklerinin altına gazeteyi koyup, başını öne eğdi ve küfürlerini mırıldanarak öylece kaldı.

Gecenin derin sessizliği, merdivenleri patır patır inip, "gördüm onu! gördüm!" diye heyecanlı ve titrek çığlıklar atan teknisyenin sesleriyle yırtıldı. Kapıcı dayım, birden kendini sesin geldiği yere doğru attı, teknisyenin yakasına yapışıp, "Vallahi mi, bak, yalan söylüyorsan..!" diye çocukça çıkıştı. "Nerde?", "Çay ocağının altında!" dedi teknisyen. Bütün katlara telefon edildi. Müjdeli haber, hastanenin bütün koridorlarına ulaştı. Gece personeli iki dakika içinde toplanmıştı. Herkes, herkeşliğini ve işe yaramazlığını unuttu ve herkes önceden planlanmış gibi görevini biliyordu. Lunaparka giren çocuklar gibi çay ocağına girdiler. İnanılmaz o an gelip çattı, kedi büyüklüğünde bir fare bacak ara-

larından koridora kaçtı. Kaçarken müthiş bir küfür ve o kadar sert bir tekme yedi. Merdiven başları ve koridor ağızları acele tutuldu. Zavallı şövalyem Kılıç Arslan'ın orduları önünde çaresiz kalan Haçlılar gibi kaçacak delik bulamadı. Hemen herkes bir tekme vuruyor böğründen, koca fare leş gövdesiyle, duvarlara camlara, kapılara çarpıyor ve bir müddet baygınlık numarası yapıp tekrar kaçmaya koyuluyor. Eski Türkler göçebeyken çevgan mı oynardı, kapıcı dayım, süpürge sopasını cirit değneği gibi maharetle kullanıyor, farenin böğrüne yerleştiriyordu. Bir dakika içinde terlediler, formaları çıkardılar nihayet farenin leşi spot şıklarının altında göründü. Farenin karnından ikinci bir kuyruk çıktı, mozaiğin üstünde koyu renk bir iz bırakarak topal bir karga gibi bir müddet sürükledi kendini. Şövalyem fazla dayanamazdı. Kararını verdi ve kendini bıraktı. "Numara yapıyor pezevenk!" dedi kapıcı dayım. Sopayı bir daha geçirdi böğrüne. Kuyruğundan tutup, hastanenin arka bahçesindeki çöplüğüne doğru kafileler halinde yürüdük. Bir müddet kedilerin gelmesi beklendi. Sonra, kedilere şaşırtmaca yapılarak, fareyi ters istikamete fırlattı. Kedilerin bu kadar süratli ve çevik olması için farenin ölmüş olması mı gerekiyordu. Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şen, sigaralar yakıldı, formalar giyildi ve geri döndük. Daha önceki fare müsabakaları yadedilerek, dört dörtlük bir sohbete başlandı, sohbet Baltacı'nın çadırında seyrederken, dalmışım...

* * *

Sabahın altısında birbirlerini boğazlamaya çalışan insanların sesiyle uyandım. Kapıcı dayım, kavgayı ayırmaya koştu, küfrederek geri döndü. "Bu pezevenkler böyledir, hastaların reçel payını yürütürler, başkasının üstüne atarlar!" dedi. Bir-iki saatlik bir uyku bile uyumamıştım. Çorabım düş-

memişti, gece neler oldu, çorabımı düzeltme tiki başladı, aynaya baktım, başka bir surat vardı orada, yıkanmayla düzelecek gibi değil, geceki farenin taşın üstünde bıraktığı iz yüzüme sinmişti.

Annemin odasına çıktım, henüz uyuyordu. Odaya gecelikleriyle girip çıkan kadınlardan utandım ve bir daha gelirim deyip yeniden koridora çıktım. Yapacak başka bir şey yoktu beklemekten başka, çişim de gelmemişti, öylesine tuvalete girdim, girmez olaydım. Tuvalet ağzına kadar taşmış, kakalar sahile vurmuştu. Bir kadın dizlerine kadar pis suyun içinde tuvalet deliğinden çıplak elleriyle bir şeyler ayıklamaya çalışıyor ve küfrediyordu. "Oğlum, bu hastaların Allah belasını versin, ne buluyorsa deliğe atıyorlar, donlarını, çoraplarını, Allah cezalarını versin!" dedi. Aç karnımla dayanılacak bir manzara değildi. Acıdım kadına, ben olsam bu pisliğin içine dünyada girmem, dedim. Kadının başka bir arkadaşı geldi, "kızım niye uğraşıyorsun, kim attıysa o açsın!" dedi sakızını şaplatarak "Olur mu, birazdan başhemşire gelir, öldürür hepimizi!" dedi hayıflanarak. Sakız çiğneyen kadın eline demir bir çubuk geçirdi, "mübarekler patlıcan gibi..." dedi. "Kız sus, patlıcan yedirmeyeceksin bana!" deyip sinirle demir çubuğu suya vurdu. "Pis suyu sıçratma be kadın!" derken, nerdeyse kavga edecekler sandım, yanılmışım, diğeri de suyu sıçratıp karşılık verdi. Nasılsa battık be, diyerek neşeli ve çaresiz kahkahalarla tuvaleti bir doğum günü partisine çevirdiler. "Rezil olduk, rezil!" deyip tekrar işe koyuldular. Buradan bir senaryo uydurup kaçmalıydım. "Teyze, ben aşağıdakilere haber vereyim!" deyip hemen ayrıldım. Koridordan uçarak kaçıyordum. Aşağıdakiler kim, kime haber verecekmişim, yalan söyledim işte, niye yardım etmedim, kimin bokunu temizliyor bu kadınlar. Midem gibi beynim de kazınmaya başladı, insanlığın bokları... Kadının elindeki demir çubuk İsa'nın

sırtına saplanan kutsal mızrak olup, benim de sırtıma saplandı. Olduğum yerde çivi gibi kaldım. Akreplerimden, kendimden, herkesten utandım, geri döndüm. "Ver teyze şu değneği!" dedim. Cesaretimi ve kararlılığımı sevdim. "Yok oğlum, kurban olurum, üstün başın pislenir bak açıldı, bak..!" dedi. Heyecanla deliğin etrafında oluşan daireleri seyrettim, hiçbir şey beni bu kadar derinden sevindiremezdi, delik açılmıştı.

"...BU kuzey mendireğinin tam karşısında bir yerdesin. Orda da lacivert bitiyor, deniz hırlıyor, astım hastaları gibi sık ve derinden soluyor artık. Dinle beni Natya, pulum yok, bu mektup birazdan ıslanacak. Kahramanlığı katlettik Natya! Ne aşk, ne imparatorluk. İpleri kopardık, sehpaları devirdik, ne köle, ne asi! Dinle beni Gülbahar! Şaraplar yok, neyler müzede, sen nerdesin! Selamsız sabahlar yarattık, tarlalara kurban olduk, tarlalara köle olduk, tarlalara köpek olduk. Ay yine orak gibi, ekinlerimiz yorgunluğumuzu merak etmiyor. Her adımda göğsümden sokaklara atlılarım fırlıyor. Gökyüzüne gözlerimden akrepler dağılıyor. Duvarlara askerlerimi gönderiyorum, tavanlara sulu şeyler bırakıyorum. Hıçkırık kadar saltanatı aslanlarım, her kelime onbeş yaşında bir çocuğun parmaklarıyla binbir dilli kırbaç oluyor, aslanlarım altında kaçışıyor. Maymunlarım evrenleştiğinde, yaylı yataklar, yatak odalarından fırlıyor sokaklara. Sincaplarım bir taşı sıktığımda, içinden alevleri yaladığımda, bir ordu oluyorlar, olun olun olmak olun. Lif lif dökülüyor karadeniz pastel lacivert, kalkan sü-

rüleri geçiyor olmalı. Çağırın! Öyle bir komik surat ki, ezelle ebedin trajik hükümdarlığı şal gibi örtüyor dudaklarını. Fasulyeler serpiyorum üstüne, uyu uyu lütfen uyu! Ayvandan bana da ayır. Soluma değil bu, kayalıkları ağzına tutup kesik kesik öksürüyor deniz, Karşı'dan, dinliyor musun Natya! Burda canım sıkılıyor. Akşam oluyor, şarapçılar birazdan dökülür, söz diyorum, vallahi söz, birgün, önceki gün gibi, uzaktan geçen şu balık sürülerinin üstünden kulaç vurup, sevinçli bir haber gibi Batum'a geleceğim..."

* * *

Boztepe'de kütüphanede ve mendirekte geçiyor günlerim. Okul yok, iyi ki yok, çok şey öğreniyorum. Solucan, Maytap, Tıpa ve Sünger birazdan gelir. Her akşam kendi harçlığımdan Sünger'in şarabını alıyorum. Sus payı, yalnızlık vergisi, belki de akşamın mendirekteki kirasını ödüyorum. Meze, yumruk mezesi. Solucan birazdan bir yengeç bulur, Gazoz kapağının içine içtiği o ispirtodan döker, kapağı da yengecin üstüne. Çoğu zaman dökülür ispirto, yanar yengecin kabuklu sırtı. Ne şenliktir bu onlar için. Lale devrinde Çirağan gecelerinde de böyle yaparlarmış, kaplumbağaların sırtına mum dikip lale bahçelerinin içine atarlarmış. Sünger'i, ne Solucan, ne Tıpa, ne de Maytap seviyor; keriz yerine koyuyormuş, şarabı fazla dikliyor. Yine de Sünger'in başka bir ayrıcalığı var. Eski ve kullanılmaz bir Yunan Tanrısı Sünger. Birazdan mersedesiyle aralarında iddiaya girmiş birkaç altın künyeli delikanlı ellerinde şarap şişeleriyle gelirler Sünger'in yanına. Tam onüç saniye abi, inanılacak gibi değil, şarabı yere döksen, daha yavaş boşalır. Sünger bir şişe şarabı sakin bir edayla bir dikişte içer. Gülüşmeler, hayretler, şakalar... Sünger'e kıyak çekilir, bir şişe şarap verilir ve gidilir. Arkadaşlarına böylesine kıyakları do-

kunduğu halde, Sünger her akşam, çakı bıçağı veya tornavidayla baldırından bir yara almadan kurtulamaz.

İlk Haçlı seferlerinin ruhanî lideri Pierre l'Hermitte'e benziyor Sünger'in yüzü, Pierre l'Hermitte'in yüzü de eşeğinin yüzüne benziyor. Hiç kimseyle konuşmayan Sünger, gel zaman git zaman benimle arkadaş oluyor. Ne çok şeyler anlatıyor bana arkadaşlarının yanında ebediyyen susmuş bu adam. Oltacılara çok bozuluyor. Akşamları, eline eski bir tahta parçası alıp, kayalıkların altından kakaları toplayıp, oltacıların sürekli oturdukları kayalara sürüp, pisletiyor oraları. "Bir daha gelmesinler" istiyor. Hayatında hiç balık tutmamış, bununla müthiş bir gurur duyuyor. "Bir düşün, o balık sensin, o olta, senin boğazına geçiyor ciğerlerini yırtıyor"... "Bir gün bu oltacıların hepsini öldüreceğim" diyor. Koca adam ne buluyorsa, kafayı iyice demledikten sonra, açılıp kapanan midyeleri gecenin bu zifiri karanlığında seyretmek için soluğunu tutup, başını dalgaların yaladığı yerlere sokuyor. Ve sonra açılıp kapanan midyelerin güzelliğini anlatıyor. Gerçekten görüyor mu, gördüğünü mü sanıyor. Gündüzleri değnekçilik yapıyor ve bazan kasa taşıyor. Ve hep akşam olsa da midyelerin nefes alışlarını seyretsem diye sabırsızlıkla bir şişe şarap parasını zula edip, akşamı bekliyor. Uzaktan her santimetrekaresi buruşmuş pardesüsüne sarılıp, rüzgâra karşı sırtını kayalara verip öylesine büzülüp yattığını gören, onu buraya dalgaların getirdiğini ve bir gün dalgaların alıp götüreceğine inanır. Böyle olmadı, "Sünger'i tren kesti" Dalgalar çekilmez oldukları kış aylarında sıcak memleketlere göç eder Sünger. Son gidişinde İzmir'de tren kesmiş. Solucan'a, kendini mi attı, yoksa sızıp kaldı mı? dedim. "Orasını kimse bilemez!" dedi. Ne olurdu bir saniyelik Tanrı olup, "orasını bilseydim!"... Çok sonra Solucan anlattı, bacısına yanaşmış küçükken, ailesi onu evlat diye kabul etmeyip kapıya atmış.

Sünger anlattı, dedesi küçükken bu mendireğe getirip, eliyle karşıları gösterip, "bak yavrum orada Batum var, benim kardeşlerim, senin büyük amcaların orada, bir gün oraya gideceksin!" dermiş, Sünger kafayı iyice bulduğunda kendini denize atıp, kulaçla Batum'a gitmek istermiş, gecenin ziflri karanlığında, Maytap, Solucan, Tıpa, zor bela çıkartırlarmış denizden.

* * *

Kutsal mekânlarımdan biri olarak ilan ettiğim kayamın üstüne, bir taş parçasıyla, garip şekiller çiziktiriyorum. Sıcak bir yerlerime vuruyor, uyuyorum, lilim kayaya değiyor, sakinliğimi yırtıp paramparça ediyor. Yengeçlerle farelerin ilginç savaşlarını seyrediyorum. Bomboş deniz ve bomboş dağlar bütün vücudumla ürkütüyor beni. Şehir çimento tozuyla boğuşuyor, Şehir fincan tabağına benziyor. Evler, camiler, sokaklar, içi kararmış sözlere çıkan bir kahve falına benziyor. Geçen balıkçı tekneleri sayıyorum. Hepsi ya beş ya altı tane, koca deniz kimsesiz. Oltacıların oltasında çırpınan sarganları seyrediyorum. Misinayı çözmekle geçiyor zaman. Misinası kayalarda bulaşıp kördüğüm olmayanlar sanki hiç balık tutmaya gelmezler. Burada bulaşan başka şeyler var, akşamın karanlığına kadar kaya diplerinden bulaşan bir şeyleri çözüyorlar, yardım etmeye çalışıyorum.

* * *

Fırıncıyı, kıyma makinesini, minibüsleri, dozerleri seyretmeye gidiyorum. İnsanları giydikleri kazaklara, yüz hatlarına, tipik burunlarına göre ayırt etmesini öğreniyorum. Bir eski zaman dili çözer gibi, kazaklarının örgüsünden, saçlarının renginden terzinin karısını, iyileri kötüleri, kasa-

bın çocuklarını çıkartmaya çalışıyorum, hepsini sessizce numaralıyorum. Yüzler, yürüyüşler, tabelalar, kapılar, ne kadar çok incelenecek şey varmış. Sıkılıyorum, insanların sakin hali, memnun, durgun hareketleri kudurtuyor beni. Hepsinin üstüne saldırıp, hey bir şeyler yapın, diye bağırmak geliyor içimden. Balık kasası taşıyan adamın kocaman ellerinden korkuyorum, kalas gibi, kasadaki balıklar gibi bayılır beni diyorum. Dalgaları saymaya başlıyorum. Ta ufuklardan beri izlediğim dalganın hangi kayaya kadar uzanacağını kestirmeye çalışıyorum, bir şey bunaltıyor beni, çorabımı çekiyorum, tiklerimi sayıyorum. Bu koca şehirde dalgaları sayan bir ben varım, bu işi de biri yapmalı, gurur duyuyorum, kuduracağımı duyar gibi oluyor yukarlardaki büyük sessiz; yani Tanrı mı deriz. Pazar yeri birden ayağa kalktı, kaçışan kaçışana. Yer gök oynadı, dalgalar gerisin geri gitmeye başladı. Herkes kaçışıyor, dükkânlara giriyor, kahvelere saklanıyor, duran arabaların altına atıyorlar kendilerini, o meşum saat gelmiş miydi. Gördüm onu, parlayan bir at, dizginlerini koparmış, pazar yerini tersine çevirerek geliyordu, görülecek şey, damarları çatlıyor, denizden yeni çıkmış gibi her tarafından su akıyor, arkasından bağlanan tahta arabayı paramparça edip, parçaları ardından sürüklüyordu. Korktum, çok korktum ve nedense neşem yerine geldi. Çatlayacak ve düşecek! Bütün insanlarla birlikte ben de ardından koştum. Bir MAN kamyona şimşek hızıyla çarpıp caddenin ortasına bir leş gibi yığılıverdi. Bütün gözcneklerinden sıcak dumanlar yükseliyordu. Atı yakından görebilmek için kalabalığın içinden bir minik delik aradım. Biraz evvel parlayan atla, bu heybetli leş arasında çok büyük fark vardı. Atarabacı gözleri yaşlı, hıçkırıklarla atın başına çömeldi, yumruklarıyla atın yelelerini, böğrünü dövüp, sessizce ağladı. Kırılmış tekerlek parçalarını taşıyan çocuklara yardım ettim. Çok geçmedi, biraz evvel şövalye-

sinin altından kaçıp gelmiş bir heykel kadar iri ve güçlü atın bütün gerçeği ortaya çıkmaya başlamıştı, kaburgalarımız birbirine çok benziyordu, teker teker sayılabilirdi. Çömlekçiden Sülüklü Mezarlığı'nın önüne kadar bütün dükkân sahipleri atın leşini seyretmek için gelmeye başladılar. MAN kamyon birazdan Zigana dağlarına doğru yoluna devam etti. İkindi bitmek üzereydi, parlayan atı yanıma alarak mendireğe doğru gözlerimden kan fışkırıyormuşcasına koştum, kayama uzandım, gözlerimi bulutlara diktim, kayanın sıcaklığı lilimle sertlik ve yumuşaklık üzerine sıcak bir tartışmaya başladı, uyumuşum.

* * *

Her geçen bulutu garip şekillere sokarak, esrarengiz bir hayal ressamlığına başlıyorum. Zihnimden gökyüzüne uzanan fırçayla hayallerimi bulutlara renklendirip, şekilden şekile sokuyorum. Ve çok geçmeden tarif edilemeyecek yaratıkların silüetleri... eski zaman ejderhaları, doğuran kartallar, emziren filler, savaşan leylekler, inekler kadar memeleri olan serçeler, parlayan kanatlı atlar, gökyüzünün uçsuz bucaksız mavisinde eğlenceli, ürkütücü bir oyuna başlıyor. İzliyorum, bir çocuk doğar doğmaz kanatlı bir domuz oluyor bir martının boynuzları çıkıyor, ağzından mızraklar uzanıyor, sonra nedense martılar ellerinde cirit sopalarıyla balıkların üstüne hücuma geçiyor. Çok geçmeden yukarlardaki pamuk yığınları parmaklarıma, beynime bulaşan çok çiğnenmiş bir sakız oluyor, bir müddet kurtulamıyorum. Denizi seyrediyorum, rüzgâr bilmediğim dansları vücuduma öğretmek için çırpınıp duruyor. Rüzgâr ufuklardan denizi en ince toz tanecikleriyle ayağa kaldırıp, çise çise üstüme serpiyor. Burada eksik olan bir şey var, var eminim. Terkediyorum mendireği. Çıkabileceğim kadar yüksek bir tepe-

ye, Boztepe'ye çıkıyorum saatler sonra. Yüzümü, uğultusu çoktan kaybolmuş denize dönüyor, bağırıyorum. Duyuyor musun deniz, en yüksek yerdeyim, buraya hiçbir zaman gelemezsin, diyorum. Sevincim yorgunluğumu yeniyor. Bir müddet öylece oturuyorum. "Hey burada ben böyle ne yapıyorum." "Şimdi ne olacak!" diyorum. Sahiden bir mızrak beynime yerleşir gibi oluyor. Korkuyor muyum. Bir ses, çabucak terket diyor tepeyi. Midem sıcak bulantısını bütün vücuduma yayıyor. Aniden başıma hiç tanımadığım bir ateş yükseliyor. Sessizliğin içinden sesler duyuyorum. Seslerin yönü değişiyor, ortalarına alıyorlar beni. Küçük bir böceğin kıpırtısıyla irkiliyorum, yeniden beynime ateşler fırlıyor, Anneeee! diye bağırıp gerisin geri kaçmam mı gerekiyor, yatağıma kadar. Yıllardır bir yerlerimde birikmiş fotoğraflar bu sessizliğin sesini, yalnızlığımı bulup bulutlarda hayalimle şekillendirdiğim resimlerle kolkola verip, üstüme çullanıyorlar. Her tarafıma saldırıyorlar. Paniğim büyüyor, engel olamıyorum, boşluk içine almıştı beni. Kulaklarımı alıp, yerine nefes diye iki istiridye koyuyorlar, Karadeniz'in şu çok ünlü siyah kumları ince ince ama kocaman olup tepelerden üstüme dökülüyor, uğultusundan kurtulamıyorum.

Evrende soluğumu hissettiğim her saniye beni "nedenlerle" sarsacak "nedensiz" ve ani bir çığlık atıp, kaçmaya başladım. Büyük oyuna başlamıştım. Kendimle büyük bir arenada başbaşa kaldım, boğuşmaya mecburdum. Avazımı son noktasına kadar zorladım. O parlayan atdım. Beynime yeniden sıcaklıklar yükseldi. Niçin çığlık attığımı, neden kaçtığımı düşündüm yeniden çığlık atıp, yeniden dört nala kaçmaya devam ettim. Soluğum düzensizdi, soluğum kabarıyordu, soluğum başka birisiydi. İnsanları ve evleri görünceye kadar içimdeki o sonsuz yolda koştum, koştum, battaniyemin altındaydım, saatlerce odanın kapısını, açtım kapadım, açtım kapadım, açtım kapadım...

Yenilmiştim. Çok uzakta demir atan bir şilep gördüm bir başka gün. O şilebi kulaçla geçmeliyim dedim. Saatlerce kulaç attım, soluğum, deniz anaları, ikide bir düşen külotumla baldırlarıma yapışmak isteyen kramp korkusuyla yeniden yakama yapıştılar, "neden bu kadar uzaklara açılıyorsun!" deyip üstüme geldiler. Beni korkutmak isteyen o sesle boğuşarak, bitkin düşene kadar kulaç attım. Sakin olmak, düzenli kulaç atmak ve arada bir kendimi dinlendirmek zorundaydım. Şilebi geçtim, sahil sadece bir çizgiydi ve ben denizin ortasında bir nokta, sahildeki insanlar da öyle. Sırtüstü dönüşe geçtim, dalgalar işimi kolaylaştırdı, koynuna aldılar beni, inanılmaz bir zafer sevincini kendimle birlikte kayaların üstüne attım. İnanılmaz bir tutkuyla, bu hal alışkanlık oldu, ufuklara doğru saatlerce kulaç atıp, içimdeki o sesi geçmeden o sesle boğuşmadan, sakinleşemez oldum.

Bir başka gün, korkmadığımı yeniden ispatlamak için tekrar Boztepe'ye çıktım. Denizle, rüzgârla, kayalarla dalga geçip, nutuklar attım, bilmediğim halde şarkılar uydurup söyledim. Elimde başıma yükselen sıcaklığı ölçmek için hayali bir dereceyle tetikte bekledim. Gelmedi o ses, gelmedi o bulantı, sevinçli naralarımı çoğalttım ve hızlandırdım. Birden yanıbaşıma düşen bir taş parçasıyla irkildim. Arkaya döndüm. Naci benden daha yükseklere çıkmış, mendirekte öldürdüğü farelerin üstüne işediği gibi üstüme işemeye çalışıyordu. "Hey! sabahtan beri seni seyrediyorum, kiminle konuşuyorsun, kime bağırıyorsun öyle!" dedi... "Hiç!" dedim, sahiden hiç, şu Hegel'in hiçlerinden...

* * *

Öcülerimi göstermenin zamanı geldi. Yeterince tanışıyoruz artık. Onsekiz yaşından küçük olduğuma göre, onsekiz yaşından küçükler de okuyabilir.

Emin olmadığımdan emin değilim, bazı Giritliler yalan söyleyebilir. Serseri çocuklar okula gitmez ve Tanrı lilisiyle oynayan çocukları sevmez ve onları kızgın maşayla kopartır. Tanrı ya oynayın demiştir ya da oynamayın. Oynamayın demişse, temiz aile çocukları hiç merak etmez, niçin vardır o! Oynayın demişse, niçin kıpkırmızı şişlere geçirilecek? Gizli gizli oynayın demiş olabilir. O halde çok daha gizli bir yerde olabilirdi, mesela, akciğerimizle kalbimizin arasında etrafını sert kıkırdaklı bir dokuyla örtebilirdi ve hatta tırnak kadar sert bir şeyle kapatabilirdi. O zaman kızgın maşayla tutmak istediğinde, pek acı duymayabilirdik! Bu çocuğu bir şeye benzetiyorum ama neye, bir türlü çıkartamıyorum.

"Bana Cımbız! derler" dedi. Tanıyor muydum bu çocuğu? Naci bir gün kayalıklarda bu çocuğu feci bir şekilde dövüyor ve pantolonunu aşağıya indirip, "keseceğim onu ibne, keseceğim...!" diye çocuğu iyice hırpalıyor. O gün bugün Naci'den öcü gibi korkuyor.

Cımbız, elindeki kırık cam şişesi parçasıyla oturduğu kayaya bir şeyler çiziktirerek, gördüğüm ve bildiğim her şeyin illegal geçmişini anlatmaya koyuldu. Kurucular, hapçılar, şarapçılar, esrarcılar, hocalar, delikanlılar, kadınlar, ibneler, züppeler, hırsızlar, dinamitle balık avlayanlar, geceleri motordan yabancı sigara çekenler madamın bütün servetini elinden alan kadın hakim, pezevenkler, kumarcılar, her birini sahiden görmüş ve bütün bu maceraların sessiz kahramanı kendiymiş gibi anlattı, anlattı. Çok tuhaf elbiseler giydirdiği kelimeleri vardı. İkide bir, lilimin boynunu merak ediyor. Yüzünde yeni yeni biten sakalları büyük şehirde elektrikle yakıracağını söylüyor, İtalya'ya gidip ameliyat bile olabilirmiş, turist kadınlardan aşırdığı bikininin altını gösteriyor, kelimeleri okey taşları gibi dizerek beynimin alt tarafına bir dinamit yerleştiriyor ve garip el hareketleriyle bana dokunarak bu dinamiti patlatmaya uğraşıyor: "Sen çıl-

dırdın mı?" dedim, utandı, hiç oralı olmadı.

Yıllar önce gelen bir savaş gemisinde zoraki alıkonulmuş ve bir hafta içinde birçok insan bununla ilişkiye girmiş, volkswagen tekerleğinin içine oturtulup elleriyle kolları çoğu kez tutularak, ya da bağlanarak, başından geçen bu kadar ilginç olayları muhteşem bir sakinlik ve yine o kadar büyük bir kayıtsızlıkla anlatmaya koyuldu. Kayada çiziktirilmemiş yer kalmadı, asıl hikâyeyi, bu çiziklerden okuyordum ve daha tılsımlı anlamlar buluyordum.

* * *

Duyduklarımdan sonra kendime gelebilmek için hergün milyonlarca defa kapıları açıp kapamalıydım. Kendiliğinden sallanan kayıkların yanına götürüyor beni, kendigillerden bir çocuk ve şarapçıgillerden hırpanî sakallı bir adamın gecenin bu vakti sandalda ne aradığını soruyor bana, akşam vakti kuyruk sallayarak mendirekte gezinen köpeklerin bu şarapçılarla olan malum hikâyelerini anlatıyor. Çok geçmiyor, akreplerimin popolarını merak edip, minik bir çalıyla farkında olmadan peşlerine düşüyorum. Tenimin renkli ve almaşık koridorlarında ilginç resimler uçuşuyor. Düşlerim renklerini kaybediyor, paniklerim boynumu aşıyor, tuhaf bir şey öğreniyorum. Hikâyem büyüdükçe gizli konuşmalarını irileşiyor, sığmaz oluyor, ipuçları, planlar, gizli hesaplar, bana, herkesin yalan söyleyebileceğini, bunun çok doğal, kaçınılmaz basit bir olay olduğuna inandırmaya çalışıyor, gizli hikâyelerimi sevmiyorum. Binbir kurmacayla dışardaki hayata bulaşıyorum. Bedenimdeki cinsel kıvrımlar beynimdeki kelimelerle kendi bildikleri bir oyuna başlıyorlar, aralarına girmeme müsaade etmiyorlar. Önü alınmaz tutkuları, duygulu ve çocukça nedenlerle savuşturmak istiyorum, başaramıyorum, büyük bir ırmağın ortasında minik

bir çalı parçası gibi, akıntımdan kurtulamıyorum. Akreplerimin külotları yoktu ve tuhaf olan başka şeydi. Rüyamda neler oluyor böyle. Çıldırmış mıydım. Bir yerlerimde biriken fotoğraflar, kutsal labirentlerinden birer birer dışarı çıkıyor. Her bir albüm meydanlara fırlıyor, çok süslü alegorik resimler, aşırı sembolik hayal ressamlığımın yaratıcı gücüyle ancak benim anlayabileceğim soyut bir mekânda "s" kıvrımlı, kalçalar, memeler, cıyıltılarla büyüdükçe, büyüyordu. Kelimelerle kandırmak istiyorum onu, inanmıyor, sadece dokunmak istiyordu o. Allah belasını versin, düşlerim umurumda değildi. Uykuyla uyanıklık arası, kapıcı dayım böğrüme fareye savurur gibi bir tekme savuruyor, hastanenin tuvaletindeki kadın elindeki demir çubukla peşime düşüyor, kızgınlığımı, idealist ve dürüst kararlarımın içine sokup, cozzz! tısss! ettirip, kurtulmalıydım, olmuyor. O halde, Tanrı kızgın maşayla gezdirmeden, elime bir jilet geçirip ben cezalandırmalıydım onu!

O gece ve devam eden geceler, uykuyla uyanıklık arası bir boşlukta, masanın altından kahkaha atıp bana doğru yuvarlanıp gelen bir insan kafası gördüm, sadece kafa, yan odalardan ıslıklarla birkaç kelle daha çağırıp, yatağıma geldi, ellerimi ve kollarımı bağlayıp, yıllar önce köylülerin atın bir yerlerini burduğunu gördüğüm şekilde burdular ve hiç kımıldayamadım. Ayvayı ağzınızdan çıkartabilirsiniz, öcü diye bir şey yoktur.

HAKİMİN GİZLİ HİKÂYESİ

"...OTUZBEŞ yaşında kendi yüzünden intihar etmiş karısının anıları ve ölümünden sonra karısının dolabında bulduğu plastik şeyle birlikte yaşıyordu. Karısı psikiyatristti ve bu yüzden bir doktora götüremezdi onu. Kanunlara son derece saygılı ve dürüst bir hakim olarak ün yapmıştı. Bu plastik şeyi her defasında yok etmek istiyordu, ama nedense, çok derinlerinden gelen bir tutku yüzünden, hâlâ karısının çamaşırları arasında saklıyordu onu. Son derece kendinden emin, rahat ve neşeli bir insanken, bir zaman sonra tarif edilmez sıkıntıların içine düştü, karısının peşinden götürecek sıkıntılar. Taviz vermez sert bir mizacı ve son derece güvenilen bir kanun adamı. Eşcinsellerin davalarına girdiği günlerden bir gün, bu plastik şeyin değişik hikâyelerini dinliyor, duygu ve doku olarak içinden çıkılmaz dehlizlerin içine düştüğünü anlıyordu. İçinde kıpırdayan bir şey, bu plastik şeye doğru korkunç ve utanç verici bir gizin tılsımlı kapılarını açıyordu. Bir gün mesleğinin engin tecrübelerini ve korkusuzluğunu yanına alıp, hayatında ilk kez muhteşem bir maceranın içine girmeye karar verdi.

Ayıbı, utancı, yani bir şeyleri sonsuzluğun ortasındaki beninde kırmanın, parçalamanın zamanı gelmişti. Küçük bir çocuğun lilisiyle oynaması gibi oynadı onunla. Hayatının hiçbir döneminde yaşamadığı kadar tatlı bir rahatlama duydu, itiraf etti bunu. Yaşı elliyi geçiyordu ve içinde tamamlanmamış, keşfedilmemiş, hep eksik kalmış bir şeylerin olduğunu iyice kavramıştı. Titreşimleri, frekanslarını, dokunun bütün ayrıntılarını, kokladı, yokladı, denedi. Bir zaman sonra müthiş bir huzur duydu. Kendinden daha çok emindi, korkusunu yenmiş, dehlizlerini yoklamış, cesaretle bir şeylerin üstüne atılmıştı. O plastik şeyi şöminede yaktıktan, üç dört ay sonra kendi gizliliği yırtıp içinden çıkardığı tertemiz bir adamı evlendirip çoluk çocuğa karışmaya karar verdi..."

* * *

Büyük bir sessizlik, çıldırası bir heyecanla, nerdeyse yumruk yumruğa, cinsellik, özgürlük, özellikle gizlilik vb. kelimelerle Amerikan futbolu oynayan sakallı, bıyıklı bu üniversiteliler; ikide bir ağzımı burnumu elimde olmadan garip şekilde büzmem olmasaydı, hakimin bu gizli hikâyesini sonuna kadar ta yan masadan kulak kabartıp dinlediğimi farketmeyeceklerdi. "Hey arkadaşım bir şey mi istedin!" dedi kısa boylusu. Yakalanmıştım, "yooo!" dedim. "Peki, niye ağzını büzme taklidi yaparak- buraya bakıp "böle" yapıyorsun!" dedi. Hiçbir şey demedim, bir daha olmasın diye, ağzımın, burnumun nöbetini tutmuya koyuldum. Ellerindeki kitap da, bu tartışma da heyecanlandırmıştı beni. Sobanın titrek alevinde kedinin bıyıkları çaktırmadan yanıyor, içimdeki merak durduk yerde "cızzz!" ediyordu.

Hücrelerinde numaralanıp, fişlenmiş kitapların görüşüne gitmek üzere ayağa kalktım. Heyecansız ve nursuz bir ka-

dından herkes gibi falan numarayı söyleyip kitap almam gerekiyordu. Çıldırmak geliyor içimden ben bu kadar sessiz, bu kadar sakin olamam, okuduğum kitabın bir yerinde kitabı havalara fırlatıp kuduzlu kahkahalar atmalıyım. Akıl hastaları gibi saçı başı dağınık, külotları düşmüş, gözleri yerinden fırlamış eski dergi ve gazetelere şöyle bir bakıyorum. Sonra kutuların içindeki hücreleri açmaya cesaret edemiyorum. Kimseye sorulmadan alınan dergilerden almak daha özgürce geliyor. Alışamadığım bir sakinlikle masaya oturuyor, diğer insanlara alışmaya çalışıyorum. Çok geçmeden, yanımdaki masada birbirini kelimelerle boğmaya çalışan üniversitelilerin konuşmaları daha ilginç geliyor. Bu hikâyeyi çözmeye çalışıyorum. Bir yerlerimde gizlilik, kişilik, uygarlık, cinsellik, ilkellik gibi kelimeler yuva yapıyor. Bu hakim sonunda niçin rahatlamış, sıkıntılarından kurtulmuş, şöminede yakmıştı, bu gizi çözmeye çalışıyorum. Çocuklardan birinin söylediği kelimeler aklımdan gitmiyor, "cinsellik değil problem, gizlilik, gizlilik, gizliliğin öyle bir çekiciliği var ki hepimiz cinselliği gizleyince büyük bir tılsım gibi peşine düşüyoruz, oysa, cinselliği Batı'da olduğu gibi açığa çıkartınca, içimizde gidilecek yer kalmıyor, gizlilik, gizlilik, gizliliği yırtmalıyız...!"

"Iıı"LARIN HİKÂYESİ

KIH KIH, "ıı"ların içine düştüm, çıkınım fındık, fıstık, tırtılın kıpırtısı, hışırtımın tınısı, cıyık cıyık çıldırtır, kıhkıh... İçimdeki kıpırtısı, tenimdeki kıvrımtısı, pes ettim, kaçacak delik aradım, "ıı"lar peşine düştü, kurtulamadım. Kendimi cami avlusunda abdest alırken buldum. Tövbeyi, bir şeylerden iğrendiğimi, utancımı, kıpırtımı, tınımı, hışırtımı, bir namaz nasıl kılınır, kıh kıh, bildiğim tek dua yok, namaz hocaları, rekâtlar, rükunların kıyısında kıstırıldım, iradelerimi, saygılarımı istedim, hırsızın tıkırtısı, hırçın kızın dırdırı, abdest alıyorum, su avcumdan dirseklerime doğru kırılıyor, bin defa denedim, pırıl pırıl şırıltısı, bıldırcının cılızı, cızır cızır cız bızı, suyla oynamayı bırak, kendini namaza ve abdeste teslim etmelisin, vesvese bunlar, bak nasıl dingin kılıyorlar, senin gibi kıyıcı, kırıcı mıdırlar, ıslığımın hışırtısı, çıldırtır kılımın tınısı, kıkır kıkır kırıtır, kıh kıh, bir daha bak namaz hocasına, şaşırdığın yerleri bir daha oku, tökezleme, ezberle, huşu içinde saygılı ol, yukardan birileri seni gözlüyor, kusursuz ol, yeniden kıl, sakin, dingin, ışığımız kısılır rızkımız kırpılır, cıyıltımın gıcırtısı bıktırır tekbir

al, yeniden kıl, yine olmadı deme, kız mıdır Cımbız, sır mıdır, hırsız mıdır, mızıkçı mıdır Cımbız, kıkır kıkır kırıtır...

Sabah namazlarına başla, yeryüzünün öteki yüzünü gör, erken saatlerin tılsımıyla oyna, beyaz sakallı ihtiyarlardan duruluk dersleri al, "ıı"ları unut, bir saf olup cemaata sıkış, bir başka dünyanın insanı ol, pırıl pırıl pırılım, gıdığımın hıçkırığı, hık hık, hayır bir defayla bozulmaz, üç defa olursa bozulur, yüzleri, yürüyüşleri, oturuşları, topukları, vakitleri duaları, imamın bıyığını, bıyığının gıcırtısı, bıçkınım kılıç mıydı, fıtıkdı, fırıncıydı, kıvırcık mı, pısırık mı, kıyıcım Hıdır mıydı? İnad et, düşünmemeyi düşün, bir nokta bul kendine, oraya sığın, sığır mı, sığ mı, ıslığın mırıltısı, iradeni topla, sakin, sakin demektir zaten, duaları, düzenli ve hep aynı tonda okuyacaksın, ne hızlı, hızın zırıltısı, zırıl zırıl kıh kıh, sallanmadan durulmaz ki, yok canım insan ne yapsa birazcık kıpırdar, kıpır kıpır kırıtır, "Allahüekber!", ne "Allahüekber"i daha duanı okumadın, okudum, okumadın, hırıltımın kılıfı, zılgıtın zımbırtısı, zındıksın zındık, zıpçıktının zıpırı...

Affet beni Allah'ım, nefesini tut, sallanma hey! Herkes secdede çabuk ol, şaşırdığını görmüşdür, bu deseni bir yerde daha görmüştüm, Selçuklu kilimi kartal başı, çatala çok benziyor, yo yo, deve kervanına benziyor, essalamunaleykumverahmetullah, başımı yıkamıştım, kepek mepek yok, essalamunaleykumverahmetullah, şükür, gerçekten şükür, herkes gibi bir kenara çekil, dertler, kederler, şeyhler, mezarlar, bir şeyler mırıldan işte, gözlerini kapat, içinde bir yerde büzülüp oturuver, kapat gözlerini, karanlığın içine, boşluğuna yürü mırıldanarak, minik bir ışık görünce, ışık mı hıı! ışık mı? Hayır ışık mışık değil, vallahi değil, işte yine gördüm, hay aksi gördüm deyince kayboluyor, ışık mışık bırak şu ışığı, ışığın dışkısı, dışkının fışkısı, al işte al! Aman Allah'ım ben sana göre değilim, mühürlüyüm, işte

böyle masum dileklerin olsun, çok içten söyledin, gerçek bir yakarmaydı, hep böyle ol, sen de bir şeyler iste, hey! kimse kalmamış camide, hadi çabuk ol, sahici ışığa koş, iki dakikada kendini kaybettin, bunu kırk yıldır yapanlar yapıyor, iki saniyede ışık kısılır, kıkır kıkır yılışır, herkes gibi ol, herkes... duaymış, namazmış, neler düşündüğünü bilmiyorum mu sanıyorsun, hıı! tıkırtımın hışırtısı, git o kafayı kilisedeki çöplüğe boşalt, kirletme buraları, kafası karışıyormuş, karışık şey nasıl karışır, vaktinde gel, cemaate karış, binlerce kez, düzene girene kadar, tek ayağının üstünde çorabını çıkar, diğer ayağını, yağını, sağını, ağını, üç defa yıka, zevk versin bunlar sana, her şey namaz kılıyor, akrepler, ağaçlar secdeye varmıyorlarsa da ağaçların rükuya eğildikleri doğru, ördekleri bilmiyor musun, üç defa dalıyorlar suya, üç defa bunu nasıl bilebilirler, üç defayı herkes biliyor, bir sen bilmiyorsun, zıpçıktının zıpırı, kıh kıh!..

* * *

Huzur Cumhuriyetini izliyordum. Antik düşlerim, hücremi tıklatmaktan bıkmadı. Aman Allah'ım ben sana göre değilim, mühürlüyüm. Hep aynı şeyi tekrarla ve aynı şeyi söyle. Gün geldi, muhteşem ve ulaşılmaz bir huşuyla gözlerimi kapatıp, duamı tamamladım. Her şey bitmiş, beni rahatsız eden tek ses kalmamıştı, "ııı"ların peşine bu sefer ben düştüm, dalga geçtim onlarla, aniden korkunç bir şey oldu, heykel gururum bir yere toslamıştı, bacaklarımın Afrikası'nda renkli resimler uçuştu, kanadı kırık serçe, hey ben burdayım, diye seslendi, hafif bir tebessümle, hiç umursamayarak, ağır mekanize birliklerini, tank irademi üstüne gönderdim, hışımla yerinden fırladı, müstehcen birkaç fresko fırlattı, tankımın önünde sarmısak ve haçlı zırhlıyla dikiliverdi, bir tükrükle bütün masumluğumu frengileştirdi.

Aman Allah'ım ben sana göre değilim, mühürlüyüm. Kıpkırmızı kesildim, huzurda rezil rüsvay oldum, hiç bitmeyecek bir maratona başlar gibi tesbih tanelerine asıldım, tövbeler sığınacak delik.., napalmlar yağıyordu Afrika'ya, ben rezil adamım, sapığım, kirletiyorum burayı, kazıklı voyvodalar önümü kesmeye başladı, lastik çocuklar bitiyor etrafımda, oracıkta dövüyorlar beni, ellerinden kurtulamıyorum, ne diyor bu hoca, bazılarının kalbi mühürlüdür, ben mühürlüyüm, lastik çocuklar rüyalarıma girmeye başladı, asırlarca türbe kapısının hafif aralığına sinmiş benim buradan geçmemi bekliyorlar, ifrit suratlar, sakız gibi yapışıyorlar, sırıtıyorlar, kim bunlar, neden hep geceleri dövüyorlar beni, üstüme tonlarca ağırlıkla geliyorlar; bir tabutun içine koyuyorlar, odada gezdiriyorlar, hep köşelere, üçgen yerlere, uzayan kıvrımlara geometrik boşluklara götürüyorlar beni, karanlıklar şeytanca yarasalar yaratan yerlerden sesler gönderiyor, mızrakh, zıpkınlı, tabutlu oyunların içinde lastik çocuklar "ıı"larımla peşime düşüyor.

* * *

Eskiden bunaldım yoktu, susadım derlerdi, şehrin sokaklarında tozu dumana katan parlayan atın tavizsizliğini cezalandırmalıydım, dizginlerini mutlaka tutmalıydım, ya istiklal ya ölüm bana göre değil, gel hadi, ne halin varsa gör, deyip yüzüne çılgın bir inadla küfürlü şeyler serptim, bunu mu istiyorsun, yüz metre koşturdum onu, vecd içinde bufflola sürülerine hücuma geçmiş apaçiydi, içimden şelaleler dökülecek sandım, kanadı kırık serçenin ayaklarına bir çiğ tanesi düştü, odamda bütün sesler yok olmuştu, çimenlerin arasına gizlenmeye çalışan mantarın sus pus'luğunu seyrettim bir müddet, Aman Tanrım, Tanrı pencereden beni seyrediyor...

Her şeyi görmüştü, yerimden fırlayarak inanılmaz bir çığlık attım. Tanrının zayıf bir yüzü ve kırçıl sakalları vardı, parlak mavi bir şey giyiyordu. Sokaktan gelen kalabalığın gürültüsü beni kendime getirdi. Yavaş yavaş Tanrı'nın yüzüne doğru yaklaştım. Tanrı değilmiş, Cambaz Boncuk! Üç-dört metre boyundaki sırıkların üstüne çıkmış, sokak aralarında gezinerek akşam üzeri yapacağı gösteriye seyirci topluyordu ve pencerelerden içeri bakıyordu. Aman Tanrım, bu adam bütün sırrımı görmüştü.

* * *

En ince ayrıntılarına dikkat ettiğim halde, secdeye varırken ayaklarımı yanlış koyuyormuşum, ellerimi göbeğimin altından doğru bağlamıyormuşum, kamet getirmesini bilmiyormuşum, abdest alırken başıma doğu-dürüst mest yapamıyormuşum... Bazı akşamlar camide müezzinlik yapan İmam Hatipli İsmail beni uzaktan uzağa izlemiş ve bütün yanlışlarımı birer birer göstererek ikaz etmek istemiş. Namaz ve abdestle ilgili milyonlarca şey öğrendim.

Evlerine gidip gelmeye başladım, ona,her gece böğrüme tekmeler savuran Kapıcı dayımı, elinde demir değnekle beni kovalayan kadını, lastik çocukları ve taktik çalışmaları anlattım. "III"larımı anlatmadım. Evlerinde pembe yanaklı, pembe kazaklı kızkardeşi vardı İsmail'in, "ıı"larımı uzun bir müddet unutturdu hepsi bu kadar, bende ne kadar eksik şey varsa, hepsi vardı Nebiye'de...

YANAKLARININ GÜNLÜĞÜ

KANIMDAN bir fare atlıyor görüyor musun cici günlüğüm, yakala ve tarif et bana! Sen ne güzel şeysin, senin adını koyamıyorum, sen ne güzel şeysin. Bugün yanaklarına uzandım, görmedin, şöylesine bir şeyler anlatıyordun, dönüyordun, ellerin dönüyordu başının üstünde, bir şeyler yaratıyordun, farkında değildin gözlerinin, bin yıldan bu yana bir kez kapandı sanki dudakların, bir daha bin yıl nasıl beklenir? Sen görmedin, baktım, ağladım, ne olursun aniden başını çevirme, beni lastik çocuklarla didişirken görürsün, sakın ha utandırma beni, tapınırken görülmek utandırır yanaklarımı, utanıyorum sana uzanan gözlerimden, nasıl söyleyebilirim, bu bir sonsuzluk düşüdür, senin adını koyamam korkarım Sokrat benim adıma yeminini bozacak, korkarım o tepedeki Manastır'da peşine düştüğüm kız benim için kafasını duvarlara vuracak, korkarım bütün tılsımım bozulacak ve beni buraya getiren sırları öğrenecek, korkarım senin adın var ve ben beceremiyorum. Bu kadarını verdi Tanrı, fazlasını söyleye... Şemsettinli mısralar bulup dizlerime kapanmalıyım, ben mi eteklerine sarılmalı-

yım, ben mi pembeye uzanan boşluksuz bir uçurumun kenarına sığınır gibi girmeliyim yanaklarına. Çin resimlerinde gezinen hafif, okşayan, okşanan tüyleri olan o yerlere, sürünmek yasa mı, yasak mı, dokunmasam, dokunmanın adı olmasa olur mu, böyle gizli gizli seyretmek yetecek mi, böyle uzaktan uzağa, ne ayıp şeymiş senin şeylerin, senin şeylerin beynimde gezinirse ayıp olur mu düşlerime, yanlışlıkla, yanlış anlama, mantıksal bir yanlış anlamayla mağlup olursam diyorum, matematik geldi ve sen yok oldun, uyumun, ahengin, armoninin bütün kuşlarını icad ettiler ve sen yok oldun, bizim yok olmamız, bu uyumun, işte şu aristokratik filozofların beğenisi olmasın, yeniden bir şekil olsun, yani şekilsiz, yani sen ne afrodit ol, ne leyla, ne de bin yıldan beri terkedilmiş bir antik kent ol, ne de bu gece gömleğini çıkarsın deniz, düğmelerini çözüver, ben görmesem de bu sahil senin koynun biliyorum, kaburgalarına gireyim, dokunamam, ayıptır söyleyemem, geceleri alıp götürürler lastik çocuklar döver beni, ne çirkin düşler yaratılmıştır dinleme hiçbirini, çirkinim, bu yüzden mi her şeye muktedir tanrılar beni bu hale koydu oysa biraz da yanlışları olmalı, birazcık da çirkin olmalı, biraz serseri olsak ne çıkar neden güzel şeylerin tümünü Tanrılara veriyorsun, her şey neden onun, bana hiç yok mu, ben senin mi, tanrılarının mı, yanaklarının mı peşinden koşacağım. Şu tepeden Boztepe'den bakıyorum, kaburgalarımdan bir taş daha söküyorum, minik kayanın üstünden fırlatıyorum mavinin boşluğuna, uçsuz bucaksız bir sessizlik, yani ıslığı ıssızlığın, düşüyor taş ve hafiften birkaç daire geliyor gibi oluyor, işte hep böyle oluyor, ama olmuyor, kaç kez ölçtük, sanki bir bok varmış gibi boyunu posunu bu koca atlasın, dik açılarını topladık olmadı, buharlı gemiler yaptık olmadı, hiçbiri yanaklarına kadar uzanamadı, hatırlıyorum, bundan binbeşyüz yıl evvel bir Ceneviz gemisi gelmişti sahile, belki

de zenci bir kölesi vardı, güverteden, şimdi olduğum şu tepeye bakınıyordu, bir imkânsız iklimden kapkara düşler getirmişti saçlarına, yanaklarına uzanacak, uzandığı kadar kurtulacak, sarıldığı kadar yaşayacak bir kız vardı, olmadı, bir taş attı martıların peşine, belki de o köle benim, devam ediyoruz, inadım var kopmayacağız, bu bir sonsuzluk bekleyişi, bakalım ne çıkacak değil, çıksa da çıkmasa da bekleyeceğiz, hep birlikte nöbetini tutacağız yanaklarının, bir kez kokladım ya seni geçtiğin odadan, bir kez gördüm ya gözlerini, bir kez süründün ya farkında olmadan, biliyorum artık yerini, hiçbir zaman olmasam da, hiç, hiç olsa da, hiç, bir kez gök düştü ya gözlerine, bir kez pencereden giden bulutlara baktık ya birlikte, artık ne Tanrısı canım, güldürme insanı, şurada bir çakıl taşı gibi bin yıl daha bekleriz, aralansın pembe çizgiler, bakın diyeceğim o zaman, şurada kollarımı açıyorum, bütün eksenlerimi tarihime çeviriyorum, kucaklıyorum benimle mimar olmuş, kedi olmuş, ney olmuş, akrep olmuş, bilmem nerde sellere karışıp bilmem nerden sökülmüş bir kütük olmuş ve bir dalgayı taşımış yanaklarına, şeymiş, neymiş, nedir senin adın, ne güzel şeysin sen, bu kadar büyütme canım, uçsuz bucaksız Tanrılar bizi böylesine çaresiz yonttu, şu Aristo canım, öylesine büyük, ulaşılmaz bir tapınak kurdu ki, kiliselerim, gemilerim peşine düşüyor, yine de bulamıyoruz onu, bu kadar değil canım, bir şey varsa o şey senin yanaklarında, bak güzel şey, şimdi ben varım bu hikâyenin içinde, düşün sen de varsın bu masalın sıcak sobası yanan kır evinde, öyleyse okşanır cinsten olmalı, arada bir kavga da olmalı ve bazan bir hışımla bana, "Hey çocuk! ayakkabılarını bağla! Ve yürü der, şöyle yüksek tepelere çık da gel, bak der, bugün fenasın, birkaç ağaca sırtını daya da gel!" Hayır öyle değil, yanlış anlıyorsun, sevmek sevilmek işi değil, söyleyemiyorum, sadece yazıyorum, ben başka bir şey bilmiyorum, yazdıkları-

mı bir şişeye koyup atmak zorundayım mavilere, kimbilir deme, kimbilir diye gelmedik mi buralara, boşuna deme, boşuna mı üşüştü bütün bu rüzgârlar yanaklarına, bak senin pembelerin var, pembelerden yukarlarda da var 14. asırda da varmış, şimdi gelirsen yanıma bizde de olur, hep oluruz, bu vahşet diyeceksin, bizim olsun, biz de olalım bu hikâyenin bir yerlerinde boş ver vahşet olalım, utandırma beni, lilim geliyor aklıma, barbarım diyorum, keçiyim diyorum, tüylerimi yoluyorsun, elinde örüyorsun, bak kazak oluyorum, bak boynundan geçiyorum, biraz yavaş at o ilmikleri, gözümü çıkartacak o şişler, öylesine aniden çekme yün ipliği, boynumu kopartacaksın, boş ver dinleme beni! Bir kartonu keser gibi kesiver şimdi oracıkta oturduğun sediri, beni yanaklarına götüren sapık düşleri tanıma, nereye gider bu çocuğun bakışları deme, gidiyoruz işte, bu yumağın falını açıyorum, kadife bir coğrafya görüyorum orada, sahillerimiz, beyaz saç diplerinden aşağılara doğru inen yollar orada ve biz hep gidiyoruz, bizi kimse bilmeyecek, biz orada olacağız, sedirin altına kaçtı yumak, çekiver, çekiver başka şeyler okuyorum çizgilerden, dokunacağız diyor bu pembe yumak! Sahi dokunacağız, çıldıracağım dokunmaktan. Bırak artık örgüyü, burda bitsin her şey, yani yanakların diyorum, ilkokul bahçem, binlerce çocuk cıvıl cıvıl koşuyor orada, yani yanakların istemediğim otlar da büyüyor orada, onlar ikimizin toprağı, pembe bir vatan yatıyor orada, gülücüklerle ele geçecek, bütün imparatorların yüzüne tükürecek, şu camı da kapatalım, ışık kırılmasın eteklerinde, topuklarına kadar gelmesin biraz evvel selvilerde oynaşan şu rüzgâr, öklit olmasaydı da olurdu yanakların, sahiden öpülsün ne olur, orada beni durultacak şeyler var yani yanakların diyorum, başka şey bilmiyorum...

" ... İLANI harp, karşıdan sörfler, yanımızdan mısırcılar geçiyor, ödüm koptu, deniz koptu, kaçıyorum, dalgası yok, o halde deniz değil bu, Tanrım çatlatacaksın insanı, bırak şu Alman karılarını İsmail, paramız yetmeyecek diyorum, haddi müdafaa değil, saddi müdafaa, Yunan adalarına kadar yolum var, bu sahili terkedip gidiyorum, burası Marmaris, alo duyuyor musun, burası Marmaris, komi çocuklar gece birden sonra denize girer, bir de vikingler vardı onüç-ondört yaşında çocuklar gizlice bir sandalı kaçırmışlar, "haydi yallah hop! hop! hop! hop!" garson çocuklar ne'de çabuk üşüdüler, duşun altındalar, birbirlerine su atıyorlar, ormandan yeni inmiş kurtlar gibiydiler, şimdi bütün şemsiyeler, sahil onların, hepsi beş dakika çocuklar, inanın hayat bu, bu kadar şansımız vardı, bitti ve işte gidiyorsunuz, yapma İsmail Allahaşkına, bırak şu Alman karılarını, olacaksa Amerikalı olsun, konumuzla ilgili olsun, Amerikan çöplüğünü hatırlıyor musun, seni götürmüştüm, hey komiler, yarın ben burda olmayacağım, siz yine müşteriler tükendikten sonra tekrar geleceksiniz, Ağrılıymış abi-

si, ondört sene yatmış abisi, anası avradı olsunmuş, her gece buraya karı getirenlerden birini artık bıçaklayacakmış abisi, hani abi, ayıptır başınızı ağrıttım, "buralarda kimler yaşıyor" abisi, harbi adam, eyvallah abi, başınızı ağrıttım, karşısı cennet adası, ne işimiz var İsmail, bırak dedim Allahaşkına, Arapça, Farsça, Tefsir öğreneceğine, İngilizceni ilerletseydin bu para bize yetmez diyorum, hey! baksana, burda her şey var gök yok meme var göt var, vejeteryanlar, yatlar, dondurmalar turist karılar, gök yok, ha! ha! buldum sonunda gökleri yok, dalgasız deniz mi olurmuş, Yaşasın Karadeniz, ben gidiyorum, "yeter gari, gelin bari, geli geliverin kazanalım gari, koton madam koton, van koton, tu koton, bu turistlerden çektiğimiz yetsin gari!"... Soyulan sırtım gibi kaldırsam şu sahili koyun önünden, otelleri, yolları kaldırsam, burası ikiye ayrılır, turistler ve komiler, turistler döviz getirir, komiler masaları toplar, "lan İsiyin, valla diyom lan, masayı siliyorum, turist karısının memeleri masaya dayanmış, çekmiyor lan İsiyin, valla diyom bak çekmiyor yarım saat masayı sildim çekmedi valla diyom bak çekmedi!" Hadi çocuklar bırakın bunları, hey İsmail! Birazdan seni anlatacağım, ilk tanıştığımız günü, hey çocuklar hadi gidiyoruz, Malazgirt'in arkasına gidiyoruz, dünümüze gidiyoruz, külotunuzun altında neler saklı biliyorum, niye geldik ki sanki, ne demiş sultanım padişah götürün şu çingeneleri İstanbul'dan Afrika'da bir yerlere atın, canları sıkılmış gemicilerin getirip Datça'ya atmışlar... Paramız bizi nereye kadar götürür İsmail, gidelim gari, koton madam koton, geli geliverin kazanalım gari, bu turistlerden çektiğimiz yetsin gari... Bırak şu öküzgözü şarabını İsmail, bak neler yazıyorum, seni anlatacağım lan..."

* * *

Nesere, Nesera, Neseru, Neseret, Nesereta, Neserre, Neserte, Nesertuma, Nesertum, Neserti, Nesertuma, Nesertunne, Nesertu, Neserra, (Aferin lan İsmail bu fiil çekimlerini hâlâ unutmamışsın) Cerideciler, Yazıcılar, Kırkıncı Hoca, Fethullah Hoca, Bala Hayatı, Saidi Nursî, Kamplar, Dersler... Fethullah Hoca özel olarak ilgilenmişti İsmail'le, yirmi kişiydiler, yirmisini de ayrı bir ülkeye tebliğde bulunmak üzere gönderecekti. Arapça, Minyeli Abdullah, Hayber Kalesi... Anarşik olaylar hızlanınca, kamplarda karate dersleri de başlamış. Sabah namazının iki rekat farz, iki rekat sünnet oluşuna bakma, yatsı namazından uzun sürer. İki rekatta da Kur'an'ın en uzun süreleri okunur, çıldırtır insanı, uykulu gözlerle halının üstüne düşmemek için ne büyük bir irade istenir.

* * *

Boztepe'de İsmail'lerin Kızlar Manastırı'nın bitişiğindeki evine gitmeye başladığımda, İsmail'in Nurculuğu ailesinin sakal bırakmaya olan inadı yüzünden bitmiş, istemeyerek de müridli, tarikatlı bir hayata başlamıştı.

İsmail, her şeyiyle büyümüş de, küçülmüş ak sakallı bir ihtiyardı. Anlattığı her şeye derinden inanan, sıkıntısız, problemsiz, sürekli "şükür" diyen mimiklerle donatılmış bir çocuk.

Lastik çocuklarımı anlattım İsmail'e, "kuleuzubirabbinnas, melikinnass" oku, dedi, her şey geçer. Şaşkınlıkla hepsi bu kadar mı, dedim, "hepsi o kadar!" dedi. Rüyalarımın renkli koridorlarını anlattım, altından kalkamadığımı söyledim, şeyhine danışmış, gece namazlarına başlamam gerektiğini söyledi. Birileri gelip bu namaza niçin kalktığımı sorup, İsmail'in tavsiye ettiği metodu allak bullak etti.

Şu İslâm Devleti, Şu Kâfir devleti... Her şeyin en iyisi Kur'an'da. İsmail'in kafasında her şey hazır ve nazır. Ben ne söylesem Batıl, İsmail ne söylese, hak, sünnet. Bir gün dayanamadım, "İnsanların diğer yarısı için kâfir deme İsmail bir tuhaf oluyorum!" dedim, bilinebilen en rahat ifadelerle güldü.

Bir zaman sonra, batıl olmayan, kara kaplı kitaplar taşıdı İsmail. Her konuda tartışmaya başladık. İlk insandan bugüne kelimelerle yaratılmış en büyük labirentlerin arasında sıkışmaya başladım. Bir ramazan ayı Sahih-i Buhari'nin bütün ciltlerini, binlerce hadis, menkıbe, oturduk ve okuduk. Zeyd'ler, ibn'ler, "ıı ı"ların yerine aday oldu.

İsmail'in ve kitaplarının dediğine göre, kurtuluş kolaydı. Emredileni yap, yalan söylememiş olursun. Allah var, o halde? O halde bu dakikadan itibaren hükmetmeye başlıyor, saçımı nasıl tarayacağım, yemeği nasıl yiyeceğim, nasıl yürüyeceğim, konuşacağım, başka şey düşünmeye gerek yok, emredilen her şeyi talim ederek kurtulabilirsin. Tarih, bütün cismaniyeti ve heyülasıyla başıma düşmüştü. Tarih, tefsir, hadis kitaplarının içinden çıkmak mümkün olmadı, köpürttüler beni. Çok geçmedi, koynumda kelimelerle solucanlar besledim, bu solucanlara yılan gibi kıvrak olmalarını ve birlikte İsmail'e saldıracağımı tenbihledim. Onun mutmain, rahat suratını karıştırmak istiyordum, bütün tarihine, sıkıntısızlığına çomak sokmadan rahat edemezdim. Yüzüme ilginç parodiler yerleşti, denizi avuçlar gibiydim, toprağı havalara savuruyorum, kayaları tekmeliyorum, İsmail'e bir şeyler anlatıyorum.

* * *

Sahilde Amerikan çöplüğü, hatırladın mı İsmail? Amerikan üssünden iri kıyım bir zenci çavuşla gelen kamyon, tam dokuzbuçuk on arası burda oluyordu. Çöp toplayanlar,

kamyon gelmeden sıra kavgasına girişiyor. Dilenci ve yoksul kılıklı insanlar değildi. Bizim mahalleden bir ilkokul öğretmeni bile vardı aralarında. Her şey beş-altı saniyede cereyan ediyordu. Bütün gözünüz damperli kamyondan dökülen çöptedir. Şahin gibi süzersiniz çöpü, parlayan, kırılmamış, herhangi bir şeye benzettiğiniz çöpün üstüne atılırsınız. Sonraya kalanlar basit ve sıradan şeyler toplarlar. Çatallar, bıçaklar, madeni tabaklar, süslü kâğıtlar, bakır teller, kurşun lehimler, civa renkli tuhaf şekilli makine parçaları vs. Düşenler, itişenler, kalkanlar, başka bir yarışı oynuyorlar. Bütün bu dünyayı, Kuzey Afrika'yı fetheden Emevi komutanının ünlü sözüyle yorumluyorum. Okyanus'un yanına gelip, burdan öte dünya olsaydı, orayı da fethederdim, diyordu. İşte bu Amerikalılar, gidilemeyen, fethedilemeyen oranın ötesinden, yani, dünyanın sonundan gelmişlerdi. İsmail'e bu çöplüğü, dünyanın sonunu anlatan ifadelerle anlatırken, yavaş yavaş militanlaştığımı hissediyordum.

* * *

Zenci çavuşun keyfi yerindeydi. Çoğu kez yaptığı gibi, çöpün dökülecegi yerde biriken insanlarla bok böcekleri gibi oynamaktan hoşlanıyordu. Önce dökülecek yeri belirliyor, tam dökecekken, aniden gazlayıp, beş-on metre sağa-sola çalımlar atıyor, bütün çöpçüleri uçuşan sinekler gibi birbirine karıştırıyordu. Dirsekler, tekmeler, itiş kakışlar, bağrışmalar... Zenci çavuş için renkli bir eğlenceye dönüşüyordu.

Ne anlatıyorum İsmail'e? Tanrılar, tarih, ideolojiler, Amerikalılar artık birbirine karışmaya başladı. Bu karmaşada herkes yerini biliyordu. En sağlam ve emin yerde de İsmail duruyordu. Ne istiyordum İsmail'den? İsmail'in rahatını bozamadım. Elimize büyük şehirlerde öldürülen insanların

fotoğrafları geçmeye, gazeteler, kelimelerle ispatlayamayacağımız büyük bir kavganın görüntüleriyle dolmaya başlamıştı.

* * *

İsmail, öküzgözü şarabını bitirmiş, üstüne cin çekiyordu.

- Ne yazıyorsun sabahtan beri!

Sözü, Boztepe'deki Amerikan üssünden, Marmaris'teki komilere getirmeye çalışıyorum, beceremiyorum, dedim. Güldü ve cin kadehini uzatarak, "hadi şunu bir çek! beceririsin!"

* * *

Bu zenci çavuş kâfirdi, Amerikalılar'ın yaptığı her şey batıldı. İsmail'in tek yaptığı şey, bana şeyhi sultanı Nuri Efendi'yi anlatmak oldu. Öylesine esrarengiz şeyler anlattı ki, dayanamadım ve sonunda o kazandı, gittim.

* * *

Bu cin bana bir şeyler hatırlatıyor. İsmail'e bir soru daha sormalıyım. "İsmail, yeğenin, Nebiye'nin çocuğu kaç yaşında?" dedim. "Ortaokula gidiyor!" dedi. Bu çocuğun babası, elimdeki kadeh... sonrası...

"...DIZ kapaklarıma çiviler çaktım ve öğrendim, ben bir ucubenin çocuğuyum, sabah ezanlarına giden rüzgârların serinliğiyle, kirpiklerimde birikmiş sulardaki dünyaya, sen Tanrısın senden sonra başlar engellenemeyen... Yapraklar bu yüzden kavakların gecelerinde ruhlarla ürperir, hışırtı korkularıma çarpar, kediler imparatordur, kuşlar... İstemez miydim maviyi boşlukta salıncağı ve kanatları, öylesine serseridir ezan, işte bu vakit vurulur, ben bir ucubenin çocuğuyum, akrepler kadar doğru, silkinerek işte çelik camların ardındaki ayaklanma, bir laz hoca ilan edecek kılmam namazını, diyerek bastırılacak kuşlara tecavüzüm, yol yok sokağa yuva kokulu gözler düşecek, köyüm ıslanacak, kamyonlar mazimi tıkarken kanatlanacak kasabam, dizlerim yetişemeyecek sesime, sesim ihtiyarlardan utanacak, sigaram dul kadınlarla, avluda işveyle raksedecek, işte katilsin, laz hoca yüzüme tükürecek teneşirde fazlasın, soluğum namazımı tutmuyor, sebebimde yalan var, yalan var, ilan ediyorum terkibimde yalnızlık var..."

Elektrik süpürgesi alacağız, çamaşır makinesi, saç kurut-

ma makinesi, dokuma halı, perdeleri de mutlaka değiştereceğiz, telefona bile yazılacağız, annemin planları bitmiyor, başka bir mahalleye taşınacağız, komşularımız bile olacak.

* * *

"Hepimiz öleceğiz!" diyor İsmail, "sen de öleceksin, ben de!" Kafamdaki bütün saçları yolmalıyım, o saat geldi, bütün gücümle kendimi duvarlara ve yerlere atmalıyım, en garip iniltilerle saatlerce yırtınarak ağlamalıyım, külotuma kan sızmış.

* * *

Konuşma İsmail, senin annen ölmedi, bardakları avuçlayarak mı parçaladım, kafamda yarıklar var, "Ölüm Allah'tan" diyor İsmail, yüzüme bir çizik atıyorum kırık cam parçasıyla.

* * *

Ameliyatın yapıldığı odanın kapısında, doğum odasının bitişiğinde yarım saat bekledim. Kapıdan çıkan bütün hastalara bakıyorum. Hepsinin peşinden koşuyorum, ölüm suyu içilen dakikalar, eğer hasta yoğun bakım odasına gitmiyorsa, o hasta öldü demektir, bunu öğrendim, bütün hasta bakıcılara yalvarıyorum, dakikada bir sedye çıkıyor buradan, safra kesesi ameliyatı, hiçbir şey olmaz canım, olmaz mı? Bir kere huzursuzluk biberi ekildi kafama, duramıyorum, yarım saatte, mezarlı, ölümlü bütün hikâyelerin en ilginç senaryolarını yazdım bile. Erkek bir yeğeniniz oldu diyor hastabakıcı elini açmış, boşver canım bir şeyler koy avcuna, bir şeyler uzat işte.

* * *

Başın sağolsun böyle oluyormuş, burası morg, Yaşar abi de gelmiş, niye gülüyor bu çaycı çocuklar, Tabutçu Hasan, genç ve güzel kız cesedi aramış dün akşam, garson çocuk detayıyla anlatıyor, annem orda uzanmış yatıyor şimdi, yuvadan arkadaşlar da gelmiş, bunların hepsine elimde baltayla saldırmalıyım, şu Tabutçu Hasan'ı paramparça etmeliyim, kıyma makinesine çekmeliyim onu, yuvadan arkadaşlar gelmiş, bunu da günlüğüme yazmalıyım, hiç annesi olmamış öksüz çocuklar bir annenin mezarı başında, bu toprak, toprak, sahiden toprak, örtüyorlar üstünü, farkediyorum, Yaşar abi cebime bir şeyler sıkıştırıyor, yarası açık kalmış, hava almış, hepsi bu kadar mı?

* * *

İsmail hiç aksatmadan beni yanına alıp mezarlığa götürüyor, ezberinden yasin okuyor. Cımbız takılıyor, "başımı örtsem bir türlü, örtmesem bir türlü" diye espri yapıyor, güzel şeyler sümükleşiyor. Diğer gün, İsmail helva tabaklarıyla geliyor, komşulara dağıtacağız diyor, bu helvaları dağıtacak kimsem yok, diyorum, İsmail'i ciğerlerine kadar öpmek istiyorum, günlüğümün başına oturuyorum, doktorlara ve hemşirelere sitem dolu mektuplar yazıyorum, hepsi bu kadar mı? İsmail, Müslüman gezdiği arkadaşı iyi bilmeli diyor, Cımbız'la bir daha konuşma diye başımın etini yiyor, ısrar ediyorum, annemin mezarı başında İsmail'le kavga ediyoruz, toprağı seyrediyorum, kelimeleri seyrediyorum, dalgaları seyrediyorum...

* * *

"... Hey beyler! Efendiler! mucize nedir? Siz mucizeden ne anlıyorsunuz, dün akşam ısırdığımız ekmeğe hangi evliyanın eti karışmıştır, şu küçük çocuğun çişinde hangi firavunun gözlerindeki irin toplanmıştır, şimdi beynimde, kalbimde gezinen kanda hangi fahişenin tükrüğü saklıdır, hangi peygamber hangi caninin kanına ekmek banmıştır, dilim, beynim, hey su, kana kana içtiğimiz her damlasıyla yağmur, tarihin kaçyüzbin yıllarında kaç milyonlarca insanın ciğeri oldun, yarın yutkunmaya tenezzül etmediğimiz tükrüğümüz hangi kilisede takdis suyu olacaktır, biz sahiden kardeş miyiz, mezhepten gelmek, Darvinden gelmek, Ademden gelmek, yaşamak için ne kadar önemliymiş, parmaklarımdaki dokuların yapı taşları hangi maymunun, hangi tefsir kitabının ve neresindeydi, bizler topyekün karışımlar değil miyiz, tarihle, zamanla ve herkesin hep birlikte karıştığı toprakla, kâfir kimin adı, dünyalıyız, daha ne anlayacağız, diz çöküp suyun, toprağın önünde bizi birleştiren tek ve mübarek kaderin coğrafyasında düşüneceğiz ve dokumuzdan toprağa, topraktan dostluğumuza uzanan mübarek kaderin önünde tapınacağız, hepimizde bu topraklardan, yaşanmış bütün canlılıklardan izler yok mu? Niçin bu tiksinme, bu kin, bu ayrılık, "daha" olmak istiyorum, öncekinin dahası, kara kaplı kitaplarınıza uyluk kemiklerinize, mafsallarınıza, romatizmalarınıza bahane yapmayın, belki de bütün bu kelimeler bir kızılderili vecizesinden alınmıştır, o vecizede her kavmin, evliyanın, peygamberin dudaklarından izler yok mu, dansetmemiş, ağlamamış, savaşmamış, sevişmemiş mi, hangi kelimeye kim benimdir diyebilir, bir şey bize sormadan kendiliğinden katışmış işte, suyu ilk defa testiye doldurmayı akıl eden insan, buğdaydan ilk defa ekmek yapan, toprağa kazmayı ilk vuran, pergeli eline ilk

defa alan insan, bir şeyler katışmış işte, bencillik mümkün değildir, hepimiz hepimizin ortak malıyız, her şekilde kardeşiz, hangi teorinin, düşüncenin, kahramanın, hangi kültürün gücü yeter buna, hangi toplumun kanı öylesine bulanmış ki toprağına, Tanrıları adına ona sahip çıkmak, kimseye koklatmamak ister, bu mümkün mü, rüzgârı, suyu hesaba katmıyorsunuz, bütün sınırlarınızı, dokularınızı barajlarla çevirseniz dahi, onlar bir şeyleri bir şeylerimize katıştırmak için dünya döndükçe soluğumuzu alıp götürecekler, eğlenirken, dans ederken, hepimiz zıplamışız işte, gülmüşüz, ölülerimizi sevmişiz, arkalarından ağlamışız, gülerek, ağlayarak, toprağa koyarak, yakarak ne farkeder, hepimizin bir annesi olmadı mı, bir babamız, neden kardeş değil miyiz, bu bulut bizim tanıdık bulut değil mi, bu ekmek hepimizin kıyamet kavgası değil mi, bu rüzgâr tenimizi okşayan, ruhumuza üflenen o rüzgâr değil mi, nedir derdimiz, kötüsünüz kara kaplı kitaplar, bu gökyüzü hepimizin değil mi, hadi ırmaklarını çevirdin, hadi kara gözlükler taktın, hadi bedenine kara çarşaflar sardın, ya gündüzler ya geceler, onları kim tutacak, güneşi kim bölecek, hep birlikte dönmüyor muyuz, hep birlikte çizgi çizgi yaşlanmıyor muyuz, yarın da böyle olmayacak mı, bu benim malımdır nasıl diyebiliriz, kara kaplı kitaplar kim yazmış sizi, yeniden bir kader nasıl biçersin, kimin haddine, yaratan yaratmıştır çek ellerini, en ulvi kelimelere en sapık düşleri siz katmadınız mı, yine bizle birlikte yüksek bir tepenin üstüne çıkmadı mı Azizler, Musa'nın kavmi hepimizle birlikte yürümedi mi Süveyş'te, Nuh'un gemisine hangimizin kedisi alınmamış, hangi aziz, hangi evliya duasını bizden esirgemiş, bizi kendi varlığının dışına koyabilecek bir dua mümkün müdür? Dualar insanları sınırlar mı, niçin ve hangi tarihin aşkına birilerini hep dışımızda bırakalım, bir kelebeğin kanatları hiçbir tanrıya sormadan dokunmuşsa bir yerlerinize nasıl yüz-

binyıl cezasını binbir yalanlı yangınlarda çekeceğiz, kim duasını yarınlardan çıkartabilir, hangi insanın düşüncesi hiç değişmeden bir noktada kalabilir, yaratılmış şeylere dokunmadan, düşünmeden, yorumlamadan kim alıkoyabilir bizi, hiçbir canlının sınırı yoktur, yapış şu sarmaşığın kollarına ve hesap sor ona, olamaz, hepimizin kalbi atıyor, duyuyoruz, damarlarımızda sudan şeyler yürüyor milyon asırdır, işte güzel şeyer de düşünmek istiyor insan, kuralsız şeyler, olmamış şeyler, ama ne olursa olsun, azaltmak, sınırlamak, çıkartmak, bölmek kimin haddine, hadi akreplerim yol gösterin, sen kimleri niçin seversin, ne diyor bu kara kaplı kitaplar, kimler düşmandır, kâfir kimin adıdır, neyin adı düşman, düşmanı kim yarattı, düşman nasıl olur, hey dalgalar, şimdi sen kayaların nesi olursun..."

* * *

"... Ne vatan, ne din, her şey ters yüz oluyor, ütopyalarım, kendimi tarihin önünde muhteşem bir insanlık batağında buldum, ne yapmalıyım, zamanın fokurdayan kabarcıkları üstüme geliyor, gömülüyoruz, boğuluyoruz, her şeyden ürküyoruz, efektif korkularımız var artık, nedenleri bilinmiyor, her şeye yeniden başlamak imkânsız diyorlar, bir an duramaz mıyız, bir bin yıl, belki de bir saat kadar olabildiğince sınırsız düşünemez miyiz, namazsız, savaşsız, tarihsiz, yaratan kader gibi düşünmek, kararsız, kuralsız yola çıkmak, minik bir pislik olup tırnaklarımızın içine girmek ve orada bir zaman uyumak, kaç bin aziz içmiş kanımızla bu duayı, hey dalgalar, kaç milyon mazlumun kanını taşıyorsunuz, mızraklarıyla hâlâ haçlılar geçiyor damarlarımızdan, demir söylüyor, kokum alevleniyor, imdat diyor birileri, söyleyemiyoruz, hangimizin tanrısı göndermiş bu silahları, haklı sebepleri kim yaratmış, haklı teoriler, böyle bir

dini kim yaratmış, söyleyin kara kaplı kitaplar, cani bir tanrıyı kim yaratabilir, öldürdük ve öldürmeye devam ediyoruz, haklı sebeplerin kendi adına işaret ettikleri cennetleri oluyor hapsediyoruz, aç koyuyoruz, cennet istiyoruz, cennetimiz batsın, iki insan yan yana gelecek, iki genç sevgili bir odada yalnız başına kalacak ve sevişmek dokunmak, bölüşmek için kendi beyinleri, yürekleri, dokuları dururken, ülkeleri, kuralları, başkaları, şartları adına mecbur kalacaklar, imkânsız olacak bir şeyler, birbirinin kanını emecekler ve cennet isteyecekler. Nerden çıkıyor bu kelimeler, niye kelimeler, hastane kapısında ölüsüne ağlayan insanlar gibi, bedenimle gerçekleştirmeliyim kıyamet dansımı, olmuyor bu kelimeler, yanaklarından öpüyorum günlüğüm, sakla bütün bu kelimeleri, yıllarca sakla, bir gün büyüyeceğim..."

NURİ EFENDİ

İSMAİL'İN "O her şeyi bilir!" dediği Nuri Efendi, ne tatlı adamdı ve ne kadar sevmişim onu uzaktan uzağa. Kapısına uğrayan herkese, rızık, şükür, sabır, tövbe ve zikr öğütleyen Nuri Efendi, yarı kıvrık paslı bir toplu iğne gibi seccadesine takılı kalmış ve yıllarca kendini orada unutmuş bir eski zaman adamı. Cami'nin Baharistan'ından çıkıp gelmiş bir eski zaman dervişi. "Keramet olmayınca tarikat mı olurmuş!" diyorlar, Nuri Efendi İsmail'in deyimiyle celalleniyor, "Başka kapıya efendi, bizde keramet yok, ne uçarız, ne kaçarız!" diye cevaplıyor. Ama perşembe geceleri, kocaman şişleri, zikirle titreyen müridlerinin gırtlağından, böğründen, alçalan ve dalgalanan ilahî seslerinin tılsımlı ritmiyle sokup çıkartıyordu. Bir gazocağı geliyor orta yere, ne olacak diye merakla bekliyorum, gazocağının üstünde demirden bir kütle kıpkızıl oluncaya kadar ısınıyor, "ıı"larıma benzetiyorum bu demir çubukları, sonra elma şekeri yalar gibi yalıyorlar bu kızgın demirleri. Durgun, duru, dingin, sakin yüzler, sesler, hareketler, bir şeyler fitillendi içimde. Kırbacımı suda şaklatıp, içimde yaratılmış her şeyi kendine

problem eden çocuğu koltuğumun altına alıp, yeni bir dünyanın kıyısına doğru uzandım. Kelimeler yoktu burda, nemlenmek, yosun tutmak, Allah semasının ışıltısıyla, niçin varsın sorusuyla oynar gibi oynamayı denedim.

Her perşembe akşamı, yatsı namazıyla birlikte camiden çıkan adımlar, en kuytu sokak aralarından kıvrılıp, ileri gelen müridlerinden birinin evine doğru yollanıyordu. Koyunlarında sakladıkları "inanmak" ve "sıdk" adlı yüzleri şeyhin huzurunda çıkartıp, onu başıyla hafifçe selamlıyorlar ve karşısında diz çöküp oturuyorlardı. Bir müddet sonra, bir daire etrafında önce ayakta, sonra oturarak sıralanıyorlar. Odanın genişliğine göre, dört beş daire etrafında otuz-otuzbeş kişi iç içe yerleşiyor. Şeyh bir sürahi suyla en ortada ve ayakta, en tecrübeli müridleri ön safa, turfandaları ise arka dairelere yerleştiriyor. Dudaklarda başlayan ilahiler bir müddet sonra ağız boşluğuna, ordan gırtlağa doğru iniyor. İçte değil, gaipte bir yerlere ulaşılınca, sema, tarihinin çöllerinde gezinmiş binlerce dervişin de doluştuğu odada başka bir ses oluyor, tek tek bütün sesleri ve yüzleri dağıtıp tek başına ve tek vücut odada saltanatını kuruyor.

Allah, Lailaheillallah, Bismillahirrahmanirrahim, telaffuz olarak eriyor ve yerine bütün yüreklerden kopup gelen ve bu kelimelerin ötesinden sahici renkler getiren ilahî bir nefesle uçuşmaya başlıyor. Bayılanların, inleyen ve titreyen terli yüzlerine, şeyh, yücelere su serper gibi su serpiyor. Bu nefesi üfleyen kim? Bu solukta o aranılan şeylerin sesi mi vardı. Bu ilâhî coşku, asırlardır bu dergâhta akan ırmakta bir bardak su olup, içlerine dışlarına oturmuş bütün kayalara çarparak, serpilerek, sarılarak kayanın dokusu olup ona yeni bir hayat verene kadar kesintisiz sürüyordu. Kim dokuyor bu ilahî nefesi, körükleyen kim? Terleyenler, bağıranlar, ağlayanlar, kendini yerlere atanlar. İnsanın sonsuzluk sahnesinde kendi başına oynadığı sahici bir oyun. Has-

tane kapısında ölüsüne ağlayanlara benziyorlar. Akşam vakti, bu kapıdan içeri giren tek tek insanlar, tek tek yüzler, kollar, hareketler yok artık, gözler hiçbir şeyi görmüyor, hiç durmayan yüce bir ahenkle bütün kalpler bedenleri terkedip yüksek bir tepeye doğru tırmanıyor, çıkılabilen en yüksek mekânın hararetinde, önce ayaklarını unutuyorsun, sonra ellerini, sonra tüm bedenini, sonra cebinde getirdiklerini döküyor, fırlatıyorsun, bir ben "ıı"larımı dökmeye cesaret edemedim. Uzaylı gözlerle, dışarıdan seyrettiğim bu oyuna, belki de, çağdaş öğretinin temkinliliği ve ukala tembihiyle, "ıı"larıma benliğimin kimsenin ulaşamayacağı mücevherleri gibi sahip çıktım, belki de küçük bir çocuk küçüklüğünde gördüğü sirki anlatıyor ve sanki, hepsinin ciğerlerine yuva yapmış yarasalar inlerinden çıkıyor, gerilmiş yüzlerde gezinen bu mahlûklar, semâhın yükselen coşkusuyla yüzleri terkedip odada uçuşmaya başlıyor. Sesler bir zaman bu iğrenç yaratıkların bedeni oluyor, birbirlerini tırmalıyorlar. Günahın, pisliğin, iğrençliğin, kötünün kendisi, sıkıntı, çaresizlik, susamak arasında vücut buluyor ve yavaş yavaş bulutlar kendi içine çekilip, bütün sorularını yağdırdıktan sonra, şeyh, eteklerinde kır çiçekleri toplayan küçük bir çocuk gibi bütün yüzleri topluyor, sesleri, yürekleri eteklerine doldurup, sonsuzluk koşusunun ritmini yavaşlatıyor, bembeyaz bir şeylerin ifadeleriyle yeniden doğumun gerçekleştiği ilk noktaya geri geliyor. Yarın sabah, işlerine, güçlerine, insanlar arasına koşacak bu insanların sonsuzluk banyosu sona eriyor. Kelimeler yine yok, tek tek herkes hafifçe şeyhin huzurunda selamını verip yavaş yavaş odadan ayrılıyor. Kelimeler bize lazım, onları kurbağalar gibi şişirip, hormonlu iğnelerle dişileştirilmiş memelerin ortasında patlatarak keyifli oyunlar buluyor, eğleniyoruz. Birileri "ıı"larımı görecek, "ıı"larım ortalık yere dökülecek korkusuyla o kadar temkinli ve olabildiğince kendini kontrol

eden hareketlerle oturduğum yerden kalkıp dışarı çıktım. Sokağa çıktığımda, ağzımı yırtan, ucuna ıslatılmış ekmek sarılı bir olta buldum. Adım attıkça misina geriliyor, ağzım yırtılıyordu.

Biliyordum, yeryüzünün en büyük yönetmeniydi bu adam, tarif olunuyordum, ama anlayamıyordum. Cezbedici esrarı, tatlı üslubunun altında yatan hikâyeci ve masalcı mizacıyla dört yandan sarıyordu insanı. Klasik hikâye ve menkıbelerle zenginleştirdiği sohbetlerden kurtulmanın imkânı yoktu. Sakin, yumuşacık, o eski ülkelerin insanlarının oturduğu sağı solu dökülmeye yüz tutan ipek seccadenin bir yerine sabırla, şükürle, tevekkülle bir şeyleri yeniden dokumaya çalışıyordu, işte turistlerin bu halıda para verip alamadığı tek şey buydu. Asil insan önce anlamsızlıklarını keşfeder, dehşetinden bütün denizlerini kurutur, çaresizliğin önü alınamaz büyüklüğünden bütün ormanlarını yakar, korkusu her saniye müthiş bir ürpertiyle, "ben burdayım, sen nerdesin, ben boşluğum, sen yalansın, her şey yalan, nerelerdeyiz, ne yapıyoruz!" diyen çığlıklar üretir ve onlarla güreşir, bu alem bir boğuşmadır, kimileri Nuri Efendi'ye göre delilenir, kimileri çöllere düşer, kimileri yeniden insanlar arasına karışır, dertleriyle dert olur, bayramlar yaşar, yoksulluklar görür, çoluk çocuğa karışır, felaketler geçirir ve gönül rahatlığıyla sabrın, şükrün, tevekkülün eteklerinde pişirdiği yüreğiyle her dem yeniden tazelenerek, şükür diyerek son nefesini verir. Fındık içini ağzında öğüterek ağzıma koyardı küçükken bir anne, kendimi sokağa attığımda kurumuş dudaklarım ve dilimle yutkunuyordum ki, ıslatılmış ekmeğe sarılı bir olta daha farkettim ağzımda. Naci'nin, Vural abi'nin konuşmaları bırakmıyordu yakamı, bu adamların evlerinde üç kat halılar, bu adamlar yedi kere hacca gitmiş, bu adamlar yoksul değil, bilmiyorum, tutkunluğum küçük bir çocuğun Barış Manço'nun uzun saçlarıyla renkle-

nen masal kişiliğine olan tutkunluğu muydu, bu günlüğümde çok şeyler var Nuri Efendi'nin konuşmalarından, ama nedense "yoksulluğumu", "yücelere" tercih ettim, küçük sümüklü bir balıktım, minik bir dil darbesiyle ekmeği usulca oltadan çıkartıp yutuverdim.

* * *

Annemi safra kesesi ameliyatı için hastaneye yatırdığım günlerden bir günün akşam namazından sonra Nuri Efendi bir kenara çekti beni. Kötü bir şeyler sezmiştim, başımdan kaynar sular döküldü. "Evladım, ben senin baban sayılırım, birşey varsa söyle!" dedi. "Ne var efendim!" dedim. "Bak oğlum, Bankacı Hüseyin maraz adamdır, bu kız onun oğluna sözlüdür fena şeyler yapar sana!" Dilim tutuldu, sümüklü balık ağı içinde debelenmeye başladı. "Vallahi yok efendim, hiçbir şey yok!", "Ne zamandır evlerine girip çıkıyormuşsun, bir cahilliktir olur, bak Allah'ın üzerine yemin ediyorsun, bu kız nasıl hamile kalmış oğlum!" dedi, neyle karşı karşıya olduğumu şimdi anladım, şeyhin huzurunda bütün bağlarım çözüldü, böylesine bir korku işte hiç yaşamamıştım, çişimi tutamadım, olduğum yeri boylu boyunca ıslattım ve ağladım...

* * *

İsmail'in kardeşi Nebiye'nin karnında artık gizlenemeyecek bir şiş peydah oluyor ve Cinci İbrahim'e götürüyorlar, doktora götürüyorlar. Nasıl oluyorsa, benim adımı veriyor Nebiye! Bu imkânsız bir şey, bu kıza dokunmadım bile, sabahı zor ettim.

Sabahın erken saatinde fört şapkalı Bankacı Hüseyin kapıya dayandı. Pijamalarla açtım kapıyı, kolumdan yakalayıp

sokağa çekti beni. Evire çevire dövmeye başladı. Sıkıca kolumdan tutarak karakola doğru sürüklemeye başladı. Küfrediyor, tekmeliyor, mahalleli pencerelere üşüştü, esnaf bizi seyrediyor kolum kırılacak gibi, kurtulup kaçmanın imkânı yok, yolun ortasında altımı ıslatacağım diye ödüm kopuyor, birkaç damla donuma düşüyor hemen yakalıyorum, unutunca tekrar boşalıyor tekrar yakalıyorum. Hafiften yağmur çiseliyor, pijamamdaki manzarayı kapatıyor, bu çiseyi unutmam mümkün değil, yalınayağım, sokak ortasında, sapıklar gibi dayak yiyorum. Kafam kadar eli var. Bir ihtiyar adam yapışıyor Bankacı Hüseyin'in koluna, "Allah'ın garibidir, vurma oğlum, bırak oğlum!" diyor. Her taraftımda çınlıyor bu sözler Alah'ın garibi, Allah'ın garibi... Yere düşüyorum, böğrüme tekmeler geliyor rüyamda gördüklerim gibi, lastik çocuklar işte böyle dövüyordu. Karakolun kapısında bir bekçi Bankacı Hüseyin'le şakalaşarak karşılıyorlar bizi. Terini siliyor Bankacı, küfrediyor, küfrediyor. Burayı tanıyorum, "Bunun anası da böyle!" diyor biri. Hücrenin kapısını açıp içeri tıkıyorlar beni. Pijamalarım baştan aşağı çamur, sidik, çıplak ayağım bir yerden kesilmiş kanıyor.

Saatler sonra Cımbız, Yaşar abiyle geliyor. Yaşar abi, ne edip edip akşama doğru çıkartıyor beni. Cımbız evden elbiselerimi getiriyor, birlikte önce hamama sonra lokantaya gidiyoruz. Nebiye'yi Yaşar abi'nin zoruyla yeniden doktora götürmüşler, muayene oluyor, gerçekten hamileymiş, ama niye bırakıyorlar beni, başka şeyler dönüyor burda, anlayamıyorum. İsmail benden "utandığını" söylüyor, amcasını hiç sevmediğini söylüyor, beni teselli ediyor.

AFİYET OLSUN KAHVESİ/ RUHUNA FATİHA YAZILIR AMCALAR

"...ORTADA üç bilardo masası; yanlarda tavla ve çanak masaları. Fonda büyükçe bir ışıklandırılmış "Afiyet olsun!" yazısı. Sahne bir. Tablo bir. Perde. Tavla oynayanlar sağ elleriyle zarları tutarlar, sol elleriyle burunlarını karıştırırlar. Zarlar topluca atılır, koro halinde "gelee!" sesleri, perde kapanır. Tablo iki. Komserin masasında yanyana dizilmiş yedi sekiz bira şişesi masayı doldurur. Komserin başı masaya yaslanmıştır. Komser kahvenin gürültüsü içinde silahını çıkartır, masada sızmaya çalışan başına götürür, garson çocuk elinde çaylarla sahneye girer, komserin başına dayanmış silahını farkeder ve masaya koşar, usulca "ne yapıyorsun abi!" der. Komser hafifçe irkilir ve garsonun ayaklarına müthiş bir tekme savurur. Sonra çay tepsisi, çaylar devrilir, garson çocuk yere düşer. Tavla masalarından kaleyi bulamayan bir ses çıkar "İkibir!" Komser ayağa kalkmaya çalışarak, duvardaki ışıklı "Afiyet Olsun!" yazısına nişan alıp bir seri ateş eder. Kahve sahibi Yaşar abi koşarak gelip komsere sarılır, müthiş bir kavga başlar. Bir aydır her akşam sivil gelip burada olay çıkartan komser, bu akşam

resmi elbisesiyle gelmiş ve Yaşar abiyi çok zor durumda bırakmıştı. Yaşar abi, "beni vur, silahını bana çek, ama bu yazıya dokunma!" diye bağırarak komserin üstüne atılır, Perde."

Hayat Dersi. "Adam gibi bir okula gitseydin, insanın bir mesleği olmalı, bir daktilo bile yazamazsın, ne olacaksın sen, hee! ne olacaksın, bari şu liseyi bitir de işimizi bilelim" dedi Yaşar abi aylar önce bana. "Üniversiteyi kazanamadın diye ölmedin ya, koca kahve seni de doyurur, beni de, kahveye takıl, vaktini boşa harcama!" deyip yanına aldı beni.

Sanat Dersi. Cımbız, akşamları yanıma geliyor "sen intikam almasını bilmiyorsun oğlum!" deyip, sinirlendiğim ve hiçbir şey yapamadığım müşterilerin hakaretlerine karşılık, orta şekerli kahvelerine narin ve barok kıvrımlı tükürükcükler bırakıyor, sonra çay kaşığıyla bu tükürüklerden estetik ebrular yapıyor. Ve bana dönüp, "utanıp, korkuyorsan, bırak ben götüreyim!" diyor.

Sosyal Bilgiler. İlk günler müşterilerle konuşmakta ve çay tabaklarını taşımakta çok büyük güçlüklerle karşılaştım. Her defasında birileri beni bir kenara çekip, "hade lan annene sen mi müşteri buluyordun, anlat lan, duysunlar...!" Ve sonra bütün kahvenin duyacağı şekilde, "bu var ya, Bankacı Hüseyin'in gelinini...!"

Türkçe Dersi. "Çay koyayım abi!" diyorum, kime koyuyorsun, "çay vereyim abi!" ne zamandan beri veriyorsun, "çay alır mısın abi!" diyorum, doğru konuş lan deyip, ırzına geçilmemiş tek bir kelime bırakmıyorlar. İnsan ağzından çıkan her kelimenin bir de eşcinsel, orospu bir tarafı vardı, her kelimeyi burnundan, poposundan çekip büzerek en iğrenç pozları verdirmek mümkündü ve ben acemiydim.

Cinsel Dersler. Bir gün müşterilerimizden biri kulağıma eğildi, "sen de mi lan değirmenin oluğusun, Cımbız gibi sen de kancık kediler gibi mendireğe koşuyor musun?" de-

di, tuvalete kaçtım, dayanacak gibi değildim. Cımbız'a sordum, ne demek değirmenin oluğu, Cımbız müşterinin birasına yarım çay bardağı işeyip vermeyi alışkanlık haline getirdi. Ve karşıdan adamın çişli birayı içişini seyredip bir hoş oldu, bir fena olduk.

Sorumluluk Dersi. Çok kısa sürede işimi öğrenmiştim. Sabaha kadar oyun oynayan masaların nöbetini tutuyor, monosunu kesiyor, çay, kahve veya sabahçı lokantasından şişköfte, olmadıysa fırından son posta ekmek çıkarken peynirli pide yaptırıyordum.

Cımbız, bunaldığımı biliyordu. Her gece tuvalete gidip, çorabımın arasına belli miktarlarda para sıkıştırmamı ve böylelikle büyük şehire gidecek parayı temin edebileceğimi söyledi. Yaşar abiyse tez elden askere gidip gelmemi, ileride kasaya benim bakacağımı söylüyordu. İşi de ilerletmiştim. Yaşar abi olmadan da belirli müşterilere kasadan borç para verebiliyordum. İtibarım ve kıdemim gün geçtikçe yükseldi. Bir zaman sonra kapıdan içeri giren çay ocağına gelip beni buluyor, belindeki silahı bana teslim edip gidiyordu. Ben de silahları önce kese kâğıtlarına, gazete kâğıtlarına, içine buruşmuş süsü vererek sarıyor, çöp tenekesine alelade bir şekilde atıyordum. Bu silahlara alışmak mümkün değildi, felsefeli oyunlar oynardım onlarla. Çok geçmedi. Yaşar abi, büyük bir kese kâğıdının altında bir silah, üstüne mandalina yerleştirip, falanca kişiye götürmemi istemeye başladı. Aralıklarla devam etti bu olay. Ummadığım dükkânlarda, hiç tahmin edemeyeceğim adamlara bu silahları teslim ettim. Cımbız da başka ve garip bir işle uğraşıyordu. Cımbız'ı günün herhangi bir saati astsubay başçavuşu, doktor veya herhangi bir polisle konuşurken görmek mümkündü. Ne olduğunu öğrendim ve korktum. "Her akşam lokantada kebap, pide yemek nasıl oluyor sanıyorsun, korkuyorsan, patatesli yemeklerine gidersin!" dedi. Hırsını alamadı, ner-

deyse dövecekti beni, akşama kadar "korkak, korkak!" diye bağırdı. Çok sonra, değişik şeyler konuşup gönlümü almaya çalıştı, gönlüm var mıydı, alınır mıydı, bilmiyorum.

Sınıfsal Sosyalist Ders. Bir gece buranın eski milletvekillerinden birinin yeğeninin doğum günü nedeniyle kahveyi bir geceliğine kapattılar. Bütün masaları çevirdik. Kanun, tanbur, ud geldi sabaha kadar çaldılar. Gecenin bütün eğlencesi, onaltı yaşına basan çocuğun amcasının elinden içtiği bir kadeh rakıydı. Yüzünü buruşturdu ve içti. Sazcılar tam o sırada yeri göğü inletti. Büyük bir alkış koptu. Milletvekili amcasının gözleri doldu, "hadi uşaklar!" deyip ayağa fırladı, masaların arasında horon teper gibi bir şeyler yapmaya çalıştılar. Yaşar abiyi, gecenin şerefine fırında özel olarak yaptırdığı ekşili tepsilerini o kuzu yutmuş sandığım şiş göbeğinin üstünde ilk defa ceketinin düğmelerini ilikleyip büyük bir saygıyla masalara dağıtışını izledim. Ardından bir koli rakı şişesi daha geldi, masalara dağıtıldı. Gecenin doruğuna gelinmişti, milletvekili amca, silahını çekti ve iki el ateş etti. Bu kapalı mekânda bu mermiler nereye gider, herkes mermilerin sesiyle vecd haline girdi, ayağa kalkıldı, kadehler hızlandı, ekşili tepsileri devrildi. Ve sonra, üç tane arabayla yeğenlerini Giresun'da randevu evine götürdüler. Ertesi sabah bu hengâmeden arta kalanları toplamak, kaldırmak benim işimdi, ya o mermi izleri?

Arkeoloji Dersleri. Bu mermi izleri bir zaman kahve sakinleri tarafından ziyaret edildi, üzerinde büyük ihtilaflar koptu, binlerce muhabbet yeşerdi. Boş kovanları buldum ve onları numaralayıp Yaşar abiye teslim ettim, o da kasaya koydu. Üç el ateş edilmişti, ama geceyi yaşayanlar yirmiden, otuzdan bahsediyorlardı, bu mermiler herkesin başının üstünden geçmiş, tabanca altın kaplamaymış, neyse hiçbir konuda sıhhatli bir karara varılamadı. El etek çekildikten sonra mermi izleriyle ben de oynadım, fal açtım ora-

larda. Ben görevimi yapmış, tarihi aydınlatacak boş kovanları bulmuştum, gerisi tarihçilerin işi.

Ritmik Jimnastik. İşimi biliyordum. Hergün onbir veya onikide kalkıyor, bütün sandalyeleri ters çevirip, yerleri ıslatarak süpürüyordum. Milyonlarca sigara izmaritinin külü genzime doluyordu. Serçe parmağımı burnuma soktuğumda kapkara kömür oluyordu, bin defa da yıkasam çıkmayacak diye korkuyordum. Haftada iki gün sabunlu suyla hortuma tutuyordum onları. Suyla pisliklerin, izmaritlerin peşine düşüyorum. Kovalamaca oynuyoruz. Bütün kirleri izbelerden, çukurlardan kulaklarından tutup çıkarıyorum, çıkardıkça rahatlıyor, kendime geliyorum. Suyla oynuyorum. Tazyiğini ayarlayıp, parmağımla deliğini sıkıp, kendimce keyifli eğlenceler buluyorum. Sudan kurdeleler yapıp, jimnastik çalıştırıyor, ilginç taklalar atmasını öğretiyorum. Sonra, büyük bir tepsiyle topladığım küllükleri birer birer yıkıyorum. Küllüklerdeki kül izleri tekrar yakalıyor beni. Fal açıyorum o izlerde. Üniversiteye gidebilecek miyim? Dört kez ovalamada bütün kir çıkarsa üniversiteye girebileceğim, yoksa garson kalacağım. Bütün gücümle bastırıp, siliyorum, lanet kir, bir, iki, üç, dört, çıkmıyor. Küllüklerimin tam ortasında balerin bir kız var. Kurumaları için bütün küllükleri ters çeviriyorum, balerin kızları popo popoya diziyorum, balerin kızlardan birini elime alıp, bacaklarına dokunuyorum. Cam yumuşuyor, sahiden dokunur gibi oluyorum tenine, çok hoşuma gidiyor, arkadaşım oluyor. Tüpün demirine vurup işaretliyorum arkadaşımın küllüğünü, masaya koymuyorum bu küllüğü, namus meselesi, gidip gelip seyrediyorum, dokunuyorum. Sonra eksikleri sayıyorum, Yaşar abiye kabaca raporlar veriyorum. Çayı, şekeri, kakaoyu, tarçını, kahveyi kontrol ediyorum. Madensularını, kolaları, biraları kapıya hazır ediyorum. Kasadan para alıyorum, eksikleri akşam olmadan birer birer tamamlıyorum.

Saat ikiye doğru ocağı yakıyorum, haftada iki kez tüp değiştiriyorum. Tüp çok ağır.

Şan Dersi. Rakıyı kadehlerken yüzünü buruşturan milletvekilinin yeğeni gibi acılı ve keyifli bir ifadeyle tüpü sürükleyerek dışarı çıkıyorum. Tüpü yerde sürüklememi Yaşar abi görüyor, tokatlıyor beni. Tüpçü çok uzak ve gelip kendisinin değiştirmesi zaman alıyor. Her defasında canım çıkıyor, "çizme lan mozaiği!" diyor, kalas eli iniyor yüzüme, "zırlama lan!" diyor, başka türlü şeyler oluyor. Şimdi dayak yedim yiyorum, aynanın karşısında tokatın yerini arıyorum. Madensuyu şişeleri eksik çıkıyor, bir tokat daha yiyorum, "zırlamalar" çoğalıyor, tuvalete koşuyorum, jiletlerimi arıyorum, balerin arkadaşımı tüpün demirinde parçalayıp dağıtıyorum.

Adam Olma Dersi. Yaşar abinin kalas eli şekillendiriyor, adam ediyor beni. Bunca zaman ne lüks düşüncelerim olmuş, günlüğüme yazdığım kelimelerin hepsinden utanıyorum, yediğim dayaktan korkmuyorum artık, okuduğum kitaplardan utanıyorum, görmesinler bu kalas eli, günlerce Yaşar abinin kalas ellerinden başka bir şey düşünmüyorum. Anneme dokundu, "afiyet olsun" şekerleri getirdi, en iğrenç resimler doluyor içlerime, niçin kalas diyorum, haşat ediyor demiyorum, nitelemelerim farklı bunu biliyorum, fakat tokat aynı tokat, değişmiyor.

Hangi müşterinin ahududu içtiğini, hangisinin kaçıncı birasını çektiğini, hangisinin yine sigarayı almayı geç saat unutacağını, hangisinin nasıl kahve içtiğini bilmeliydim artık. Bir tokat da, içinde üç aylık sümük saklı buruşuk mendil suratlı Yaşar abinin yakın bir arkadaşından geldi. Tespihi koptu, ne kopuş, büyük kopuş! Masa altlarında müşterilerin bacakları arasında gezinerek otuz iki taşı bir ipliğe dizemedim, adam nerdeyse beni ufalayıp o ipe otuzüçüncü taş olarak dizecekti. İki tanesi yoktu, iki tokat yedim. Saba-

ha değin dizlerimin üstünde masa altlarında gezindim durdum. Bir Hititologun bilinmeyen bir yazıyı çözmesi gibi ayakkabı boyalarından, pantolon paçalarından, mutsuzları, pezevenkleri çıkartmaya çalıştım, bir kediyi defeder gibi böğrüme masa altlarında tekmeler yedim.

Utanma Dersleri. Bir zaman, haşlanmış soğan cücüğüne kaşla göz yapılmış, kuyruk yağı kokan, Kıl Hasan diye biri takılır oldu bana. İşi gücü, masa aralarında oyun seyretmek, beleşine çay, kahve, bira içmek. Çay tabakları elimdeyken, aniden pantolonumun fermuarına yapışarak, "Ooo! pantolon balığı maşallah!" deyip kendince eğlenceler buluyor. Bu kadar bardakla yanından geçmemeliydim. Aralarında iddiaya giriyorlar, "tutamazsın lan!" diyorlar, Kıl Hasan peşime düşüp yakalıyor beni, "Gel lan!" deyip yere yatırıyor beni, sahiden elini biryerlerime sokup tutuyor, "lan ibneye bak, bıraksa bizi...!" diyor, ben bir şey demiyorum, gözüm masada, göğsünde sigaralar söndürülmüş balerin arkadaşıma takılıyor, ikimiz de utanıyoruz, yine de şükrediyorum, hepten külotumu çıkartsaydı, bir daha yanından asla geçmemeliyim bu iğrenç adamın.

Tabiat Bilgisi, Kuş Bakımı. Yaşar abi, kanarya kuşu hastası. Deli etti beni bu kuşlar. İlk günler zevkli geldiyse de, başıma bela olmalarından nefret ettim hepsinden. Sütle bisküviyi karıştırıp vermemi öğütledi, yemini değiştirmemi, kafesleri temizlememi... "Sen adam olmazsın lan, kuş bokları atılır mı?" deyip bir tokat daha yerleştirdi. Kahvenin bir köşesinde bütün bu olup bitenleri filozof bir suratla izleyen, varoluş problemini henüz çözememiş bir kaktüs vardı, kuş boklarını kaktüsün saksısına koymalıydım, nihayet, kuş bokları sığmaz oldu bu kaktüse. Hayat işte, öğreniyorduk.

Sernofil. Yaşar abi rakısını içerken bu kuşların ötmeleri kural gereğiydi. "Bir şey mi oldu lan bu kuşlara, sesi solukları çıkmıyor!", "Bir şey yok Yaşar abi!" diyorum usulca,

kuşlara yalvarıyorum, "Ötün lan, ötün! hepinizi keserim, ötün!", tınmıyorlar bile. Neyse, Yaşar abi, eline bir süpürge çalısı geçirip kafesin başına geçiyor, ilginç dudak hareketleri ve ıslıklarla bilebildiği bütün palyaçolukları sahneliyor, işte bu mimikleri anlatmaya kelimelerin gücü yetmez, nihayet ötüyorlar, Yaşar abi keyfinden buhar olup uçacak, bu ince zevkli merakından sosyetik fiyakalar çıkarıyor, bu gururu birlikte yaşıyoruz.

Genel Porno Dersleri. "Dünyanın bütün kedileri yalan söyler." Bu bir kedi bile olsa, düşüncelerim değişiyor, iyi olan şey, yoksul olan şeydir. Revizyonist, muhbir, ajan, kancık bir kedi çok şeyimi değiştirdi. Benimle uğraşmadığı zamanlar Kıl Hasan işte bu kediyle oynuyor. Onu kucağına alıyor, boynunun kenarlarını sıkıyor, tuhaf el hareketleriyle tuhaf yerlerini okşuyor, kedi de zevkten, ayılıp bayılıp Kıl Hasan'ın kucağında yuvarlanıp, sürünüp, kaşınıp bir hoş oluyor. Kuyruk sallamalar, sokulmalar başlayınca masalardan şen kahkahalar yükseliyor. Kedi bir onun dostu, oysa yemeğini ben veriyorum. Bir ona huylanıyor. Kıl Hasan, ilginç deneyimler yapıyor onunla. Cebinden gıcır gıcır bir yirmilik çıkartıp, huni gibi ucunu sivriltiyor, sonra masadakilerin heyecanlı bekleyişleriyle kedinin poposuna yavaşça dokunduruyor... Şaşkın, heyecanla gerilmiş sinirler, kedinin bütün kıpırtılarını yokluyor, çok geçmiyor, garip titremelerle kedi nazlı cevaplar göndermeye başlıyor, eller masalara vuruyor hızla, gümbürtü kopuyor, hınzır kedi, kancık kedi, üç perdelik porno bir komediyi tek başına oynuyor. Güzel olan şey, kedinin bile yoksuludur, bu şımarık yosmayı şuracıkta katledebilirim, onu aç bıraksaydım, hergün muntazam bir şekilde yemeğini vermeseydim bu hareketleri yapar beni rezil eder miydi?

Askerlik Dersleri. Komutanları Yaşar abiyi, "bok herif!" diye çağırıyorlarmış, "herif"ini kaldırmışlar, Bok Yaşar kal-

mış adı. Ama en çok merak ettiğim, kahvenin hemen her köşesine iliştirilmiş "Afiyet Olsun!" yazısının tılsımıydı. Her akşam masaları teker teker dolaşır, "Afiyet Olsun!" der, sonra köşesine çekilirdi. Sabaha doğru kumar masalarını terkedenler de, Yaşar abiye uzaktan "Afiyet olsun! abi" demeden gitmezlerdi. Bir zaman sonra çözdüm küçükken bize getirdiği Afiyet Olsun şekerlerinin tılsımını.

Yaşar abi, askerliğini hudutta yapmış, delikanlı bir komutanları varmış, şimdi bile gider onun yanında on sene askerlik yaparmış, işte bu komutanın denetiminde kaçakçılara gizlice giriş çıkış yaptırırlarmış, bu yüzden çok geçmeden bu komutanı görevden almışlar, ama o kıyamete kadar bu işlerin yapılacağına inanıyor, izleri silmek için toprağı dipçiklermiş, kezzap dökerlermiş, bu yoldan dünyanın parasını kazanmış, bugün bu paraları saklasaymış bu şehri satın alabilirmiş, alamamış, çünkü, araya karılar kızlar girmiş. Kaçakçılar askerlere Hatay'dan Arap kızları getirirmiş. İşte hayatında ilk defa bir kadınla burada yatmış, ama ne yatış! Sürtükte ne numaralar varmış! İşte bu sürtüğün baldırının iç tarafına, apış arasına doğru döğmeyle kocaman bir "Afiyet olsun!" yazıyormuş, kadının üstündeyken bu yazıyı görmüş ve başlamış gülmeye, gülmüş, gülmüş, işte gülüş, o gülüş. Ve o gün bugün o sürtüğün hastası olmuş, bütün kazandığını "Afiyet Olsun!"a yatırmış, aradan yirmi sene geçmiş, unutamamış Afiyet Olsun'u, bütün rakı sofralarında önüne gelene anlatıyor. Bu komser, Yaşar abinin çok yakın arkadaşı, ama Afiyet Olsun yazılı yere kurşun atmayacaktı, Yaşar abinin afiyet olsundan başka mezesi yok, bunu komser de biliyordu.

Genel Fıkıh Dersleri. Bir mevlüd akşamı kahvede kumar oynanmadı. Kahve sakinleri huysuz kurtlar gibi bir o yana bir bu yana gidip geldiler. Radyoda hafızın sesi Yaşar abinin kalbinde değişik duygular yarattı. İlk defa benimle bu ka-

dar derinliğine bir muhabbet faslı geçti. "Gel lan buraya, otur yanıma!" dedi. "Bak oğlum, biz bu duruma bedavaya gelmedik, inşaatlarda kürek üstünde yumurta kırıp yedik, bak, liseyi bitirene kadar sesimizi çıkartmadık, elin yetimi okusun dedik, ama üniversite kısmette yokmuş, otur kahvede aşağı, bu kahve hem senin hem benim...!" Çok geçmeden sıkıldı, "hadi şurdan fincanları getir!" dedi. Fincanları getirdim, şövalye yüzüğünü çıkartıp, çanakçıları başına topladı. On-onbeş adam üç fincanın başına dizildiler. Fincan oynamak günah değildi. Bir müddet bul yüzüğü al parayı oynadılar. Yeterince fincanlar ortada döndükten sonra İmam Gazali'nin fıkıh dersleri ortalıkta dönmeye başladı, fincan oyununun kumar olduğuna karar verdiler. Yine de (icma) mutabakat tam sağlanamadı, "zar atmıyoruz oğlum, kâğıt oynamıyoruz!" diyerek, kavga edecek kadar sözle birbirlerine dalaştılar, nihayetinde meclise bir dinamit atıp, bütün siyasi olayları halledip, muhabbeti tatlıya bağladılar. Valinin odacısı Ahmet Dayı, "lavuklar, abdest nasıl alınır bilmezsiniz, Allah'ın cenabetleri, bir de konuşuyorsunuz!" deyip, bütün sesleri kesti. Ahmet Dayı buranın rütbece en saygı duyulanların başında geliyordu, çünkü bütün dilekçeler onun elinden geçiyordu. Ahmet Dayı, peşi sıra hiçbir kitapta, hiç kimsenin bilmediği fıkralarını bir bir anlatmaya koyuldu. Radyoda hoca duaya geçtiğinde fıkralar bitmişti. Şimdi, yeni bir fıkra anlatması için bir kaşık yoğurt gerekliydi. Bu yoğurt mutlaka bulunmalıydı. Şehirde yoğurt aramaya koyuldum. Kafkas Halk Oyunları'nda yürüyen kızlar gibi kafileler halinde camiden çıkmış beyaz tülbentli kadın kafileleri gördüm. Nihayet açık bir lokantadan bir kâse yoğurt bulup, koşarak getirdim. Ahmet Dayı bir kaşık yoğurdu ağzına alıyor, birazını dudaklarına sürüyor ve sadece şunları söylüyor: "Kadının biri sperm bankasına gitmiş, acilen sperm yatırmak istiyorum!" demiş. Kızıl kıyamet kopu-

yor, ben bir şey anlamıyorum, anlamam için temizinden bir yedi-sekiz sene geçmesi gerekiyor. "Sen dinleme lan!" diyor Yaşar abi, "Otur mevlüdünü dinle!" Emir büyük yerden kulaklarımı fıkralara dikip, radyonun başına oturuyorum. Yaşar abi, "kimse çay istemesin bu oğlandan!" diyor. Usulca dinlemeye çalışıyorum, "radyoların başındaki aziz dinleyiciler!" diyor Hafız, bir anda garsonluktan azizliğe yükseliyorum, kahve sakinleri sirkteymişim gibi bakıyor bana, Yaşar abi, "arada bir namaz da kılar bu hergele!" deyip takdim ediyor beni, bütün gözler bende, şu anda yeryüzünün bütün Müslümanlarını burada ben temsil ediyorum, ellerimi nereye koysam, mevlüd nasıl dinlenir, hafızla birlikte mi söylesem, ayaklarım doğru mu duruyor, mırıldanıyor gibi mi yapsam, aman Tanrım yardımcı ol, mevlüd nasıl dinlenir!

Şan Dersleri II. "Benim sevgimi kazanmak istiyorsan fasulye turşumu eksik etmeyecek, kimseye koklatmayacaksın!" dediği halde, turşusuna sahip çıkamadım. Dolabın altında plastik bir kavanozda turşuyu sadakatle korudum, bütün itinalarımı verdim ona, gerçek bir centilmen gibi davrandım, yine de korktuğum başıma geldi. Birileri gidegele turşuyu tüketmiş, tam masaya götürecekken durumu farkediyorum. Ve dört dörtlük, adam gibi dayak yiyorum. "Zırlama lan! Git yüzünü yıka!" diyor, çanak masaları anlaşmış gibi oyunu kesip bir müddet beni ve zırlamamı dinliyor, tuvalete kaçıyorum.

* * *

Mendirekteki kayama iniyorum. Çorabımda yeterince para birikmiş. Boş bir marmara şarabı bulup, sapından tutup, filmlerdeki gibi kayaya vurup kırmaya çalışıyorum. Belki yirmi defa denedim, kırılmadı, sonunda sadece sapı elimde kaldı. Göğsümü açtım, derin bir soluk alıp, yüzüme dolu-

şan o tatlı acıyı tuttum, sol mememden sağ mememe derin bir çizik attım, midem bulandı, acı müthiş bir lezzetle başımı döndürdü, soluğumu bırakıp kayaya uzandım, acı, bir kanarya kuşunun hafif tüylü kanatları olup bütün vücudumu doldurmuştu, rahatladım. Rüzgâr geldi, dalgalar koştu, kan göğsümden göbeğime, oradan belime doğru uzandı, nihayet kayaya kadar ulaştı. Rahatlığımı derin bir nefesle kutladım, donmaya yüz tutan kan, kayamla lehimledi beni, cesaretim arttı, gurur duydum.

Üşümek gururuna göre değildi, rüzgârdan kaçamazdım, Deli Musa'yı gördüm uzaktan. Kayalıklardan dalgalara doğru Brezilya'nın dünya şampiyonu olduğu maçı anlatıyor, "Didi, Karınca, Maydanoz, Peleee! goool!..." Her şeyi unutuyorum. Kimse görmüyor, bir kayanın altına saklanıp, dalgalarla boğuşarak geçen bir motora uzaktan telsizle bir şeyler okuyor. "... Yedi Karakastın bütün polis arabalarına! San Dominika'nın garbında, 5057, Stejin Marka, Stelin sokakta, genç bir Amerikalı, boy bir seksen, kilo doksan, sarışın mı, esmer mi belli değil, bu bir hani ve canidir, köy-kasaba ve şehirde, nerde görür ve yakalarsanız, en yakın polis birliğine bildirmeniz menfaatiniz icabıdır. Bendeniz Amerikan Birleşik Devletleri Federal Polis Teşkilatından hepinizi kıçınızdan... Deli Musa!" Bir müddet duruyor, ünlü Abdülhamit bakışlarıyla ufukları kesiyor. Uzaktan sesleniyorum ona, "Gel Musa, o Amerikalı burada, yakala onu!" Abdülhamit bakışlarını bana çeviriyor, yaklaşıyor Musa, yüksek bir kayaya çıkıp, bir zamanlar kurulmuş ve kapanmış Milli Nizam Partisi'nin milli görüşünü ezberden anlatıyor. Aniden bana dönüp, "Sen! sana doksanlık karılarımı bırakıyorum!", "Neden doksanlık? yirmilik otuzluk yok mu Musa?" diyorum. "Yirmilik ve otuzlukların popolarını kesip pencerelere vitrinlere asacağım, gelip geçen mastürbasyon yapsın!" diyor. "Ayıp değil mi Musa!" diyorum, Musa'ya

ayıp öğretiyorum. Musa, otuzluk kadınların popolarını kesip cama asacak, çünkü Musa'nın yengesi otuz yaşında, çünkü yengesi Musa'nın evini elinden almak için onu Tımarhaneye kapattırdı. Musa, Brezilya maçına devam ediyor, uzaklaşıyorum.

* * *

Naci'yi buluyorum, gideceğimi söylüyorum. Derneklerden, siyasetlerden konuşuyor saatlerce. Ne kadar değişmiş konuşmaları. Belinden uçları zincirle bağlı iki demir sopa çıkartıp, birini koltuğunun altına alıp, diğerini sağ eliyle tutup, sonra birden boşlukta demir sopayı Çin filmlerindeki gibi sallayarak küçük bir gösteri yapıyor bana. Bugün kahvede lideri gören biri anlatmış Naci'ye, Naci de heyecanla bana anlatıyor, lider, diyor, elini yumruk yapıp yüzünün tam ortasına, burnunun üstüne koyuyor, "nah! böyle burnu var!", diyor.

* * *

Gitmeye yakın Nuri Efendi'nin öldüğü haberini alıyorum. Bu kadar büyük bir kalabalığı ilk defa görüyorum. Kalabalıktan mezarına yanaşamıyorum. Mezarını tek başına ziyaret etmek için günlerce Sülüklü Mezarlığı'na gidip geliyorum. Gazeteler hakkında çok çirkin şeyler yazıyor, utanılacak şeyler. Cennetler, cehennemler yeniden düşüyor zihnime, bütün sorular solucanlar gibi sarıyor etrafımızı. Her şey yeniden her şeye karışıyor. Uzaktan elinde küçük bir yağlıboya kutusu, fırça ve koltuğunun altında saç levhalar olan küçük bir çocuğun sesini duyuyorum: "Ruhuna Fatiha Yazılır Amcalar!", "Ruhuna Fatiha Yazılır Amcalar!"...

Henüz okula gitmeden, abimle bayramlarda buraya gelir

levhaları ve boya kutusunu ben taşır, ben bağırır abim yazardı. Annemin ve Nuri Efendi'nin mezarını unutup, çocuğun peşine takılıyorum... "Ruhuna Fatiha Yazılır Amcalar!" Yazı yazmayı bilmiyordum, ama, ünlemleri ve noktaları ben koyuyordum. "Ey Yolcu!"da bir ünlem, "toprak sanıp da geçme!"de bir ünlem... Çocuğun koltuğu altında demir levhalardan birini okuyorum, "sen de toprak olacaksın!" yazıyor. Avcuma bir avuç mezar toprağı alıyorum, çocuğu unutuyorum, karıştırıyorum annemin toprağını, bir kısmını koynuma döküyorum, ezberden dualar okuyorum, okuyacağım anne, pencere açık mı anne, gelebilir miyim! Mezardan patates kızartması kokusu geliyor, duyuyorum, ağlıyorum, tabelacı çocuk karşıma dikiliyor, ağlamamın dinmesini beklemiyor, "Ruhuna Fatiha Yazalım mı abi!" diyor, çocuğa bakıyorum.

* * *

Yoğun duygusal günler yaşıyorum. Camiyi bir türlü boş bulamıyorum. Bütün vakit namazlarından sonra dakikalarca bekliyorum, boşalmıyor cami. Nihayet bir öğle namazı öncesi bomboş zaptediyorum camiyi. İki rekat namaz kılıp, hutbeye yürümek, perdeyi kaldırıp ebediyyen arkasında gizlenmek istiyorum. Yapamıyorum, minbere doğru uygun adımlarla yürüyorum, beynimden cıyıltılarla fareler sürüsü halıların üstüne düşüyor, cemaatim oluyorlar, kaynaşıyorlar, kemiriyorlar, yanağım seccadeye sürünüyor, ağlıyorum, fareler boğuluyor, kayboluyorlar.

Birkaç gün sonra, çocukluğuma gidiyorum. İsa'nın haleli başı yakalıyor beni. Çimento torbası gibi, üstünde USA yazılı süt tozu torbaları, yırtılmış, dökülmüş, doldurmuş burasını. Ben bir zamanlar bu adamın üvey kardeşi olurdum, uzanıp dokunmak istiyorum, olmuyor. Ben bir zamanlar,

bu adamla ranzalarda birlikte yatmış, altımızı birlikte ıslatmış, birlikte cezaya çarpılıp, birlikte tuvalete kapatılmıştık.

Beynimdeki iğrenç resimleri topluyor, tek tek albümlerine koyup, çekmecelerine kilitleyip, bir yerlerime istif ediyorum. Yanımda, lilimdeki jilet çiziklerini götürüyorum. Allahaısmarladık Bankacı Hüseyin, bir gün döneceğim. Patlayacak kadar sıkışmışım, acele bir hela bulup işiyorum... Nebiye'nin yanakları deliğin tam ortasına yerleşiyor, çekil diyorum, çekilmiyor, pantolonum ıslanıyor! Nebiye'nin yanakları gitmiyor delikten.

* * *

Daha bir saatim var. Çanta bulamadım, bütün eşyamı pazar filesine doldurdum. Naci'den yurt adresleri aldım, ne kadar da adam tanıyor Naci... Bir saat kadar ortalıkta dolaşıp vakit harcamalıyım. Yine üç çekmişiz, yine Hüseyin tam altmışıncı dakikada gol atmış, yine garanti şampiyonuz. Felaketmişiz abi. Aman Tanrım, bu adam Yaşar abi, Bok Yaşar.

"Gel lan!" diyor, kulağımdan tutup bir lokantaya sokuyor beni. Oturuyoruz, "İki bira!" diyor, "bira yok abi!" diyor garson. "Ustana söyle, Yaşar abin iki bira istiyor hadi yallah!" Bana dönüyor, "Bir zararımı gördün mü lan!" diyor, hiçbir şey demiyorum, kürdanları sayıyorum. "Peki nereye kaçıyorsun!", "Naci'den adres aldım, Ankara'da dersaneye gideceğim, yurtta arkadaşları varmış, orada kalacağım!" Cebinden yüklü bir para çıkartıyor. Bu benim cebimdeki paranın beş katı, otobüs 130 lira, Yaşar abi, binbeşyüz lira veriyor. "Olmaz abi!" diyorum, "Al lan!" deyip cebime sokuyor. "Adres gönder, aydan aya göndermeye çalışırım!", "Ben senin baban sayılırım oğlum, niye bana açıkça derdini söylemiyorsun!"

Otobüsün yanına geliyoruz, Yaşar abi şoförle konuşuyor,

"Bu benim oğlan, göz kulak ol!" diyor, "Ayıpsın Yaşar abi!" deyip neşeli bir selam gönderiyor şoför, karşılıklı birer sigara içip yolları konuşuyorlar. Uzaktan el sallayan bir Bok Yaşar oluyor bana.

Sahil boyu Cımbız'ı arıyor gözlerim, mutlaka Yaşar abiden korkup gelememiştir diyorum. Espiye'yi geçerken uyumak üzereydim. Otobüs acı bir frenle durdu. İnanılmaz bir manzara, aman Tanrım, elinde kazma, kürek, balta, sopa yüzlerce insan otobüse saldırıyor. Peştemalli kadınlar baltalarla otobüsü parçalıyor. Arkamdan yaşlı bir adam belinden bir silah çıkartıp havaya iki üç el ateş ediyor, kadınlar otobüsten birazcık uzaklaşıyor. "Mahvoldum, mahvoldum..!" diye bağıran şoför, orman yangınından kaçan bir tavşan gibi, asfaltın üstünde keskin kıvrımlar yaparak gazlıyor. Arkaya bakıyorum, ellerinde, tırmık, orak, baltalarıyla çoluk çocuk, Rus ihtilalini anlatan bir resim gibi köpürmüş yüzleriyle otobüsü kovalıyorlar. Bizimkiler yine maçta olay çıkarmış, altmışbir plaka bir müddet geçemez buradan. Jandarma yolumuzu kesip, bütün otobüsü arıyor.

Hava kararırken yolumuza devam ediyoruz. Otobüsün camında başımı tutup, denizi seyrediyorum, yengeç olup otobüsün camında geziniyorum, koltuğunun altında kitaplarla üniversite yolunda arkadaşlarıyla şakalaşan bir üniversiteli çocuk hayaliyle gözlerimi kapıyor uyuyorum.

RÜZGÂR

BİNLERCE gecekondu içinde kayboldum. Aylardır bu kentteyim. Rüzgâr, yağmur yok artık. Deli, karanlık bir soğuk, uzayan ışıklar, kaçacak hiçbir yer yok. Su hareket etmiyor, evler, beton, beton, insanlar, otobüsler, kuyruklar, kaldırım, uzayan ışıklar, herkesin başı yerde, yurt odaları, bekâr odaları, arabalar üst üste binmiş, çıldırası bir şey aylardır rüzgâr yok. Her akşam yumurta kırıyoruz, her sabah kahvaltı yapmıyoruz. Binlerce insanla dîdişiyorum, adanalılar, antepliler, maraşlılar, ne kadar çok insan. Ağaçlar bizim ağaçlar değil, ağaçlar, bir pop art tablosunda cocacola şişesinin yanına civa renkli bir ataçla iliştirilmiş, o kadar çok şey anlatan, sıradan, ürkütücü, o kadar tarifsiz metaların yüzeyinde, çağımızın ötesini gösteren gri renkli objeler, ama ağaç değiller, içimizde ve dışımızda uzayan heyülalar, nedir bunlar? Öylesine duruyorlar, kımıltı yok, çıldıracağım, rüzgâr yok. Yumurta yiyoruz, kaçacak neresi var, toprağı nerde bu memleketin, bir battaniye bana da düşüyor, yanıbaşımda sabaha kadar tartışıyorlar, neler tartışıyorlar? Dersaneye gidiyorum, her şeye rağmen kazanacağım üni-

versiteyi! Maltepe camisiyle, Anıttepe arasında minik bir park buluyorum, rüzgâr yine yok, birkaç dalı, çalıyı kaldırıyorum, nihayet yaşayan şeyler buluyorum, kıpırdayan, nefes alan minik yaratıkları seyrediyorum. Böceklerden, yapraklardan kendimce bir dünya yapıp oturuyorum yanlarına. Soğuk, karanlık çarpıyor beni, ışıklar üstüste binmişler, hiçbir yeri göstermiyorlar, rüzgâr yok, yine yumurta, ne kadar çok ev, ne çok insan, hiçbirini tanımıyorum, üniversiteyi mutlaka kazanmalıyım...

Ve nihayet, zafer! Rüzgâr şehre girebildi. Savuracak bir avuç toprak bulamayınca, meczuplar gibi kafasını beton duvarlara, taş kaldırımlara vurarak, çılgınlık nöbetleri yaşadı.

Al başını git rüzgâr! Gelme buralara! Bu sokaklarda sana dost olamam, yalnızlığına sahip çıkamam. Dün gibi, dünler gibi değiliz artık. Yüzümü sana döndüm, görmüyorsun bile. Sen artık, ağustos sıcağını, fındık bahçelerinde toz duman eden, hayallerimdeki sıcakları dahi dindiren o eski rüzgâr değilsin. Tarlalardan, dağlardan, uzak ülkelerden ve canım memleketim karadenizden geldiğini bile düşünemiyorum. Bu şehre girdikten sonra, çiçekler saksıda, balıklar akvaryumda, insanlar büroda ve sen de gökdelenlerin uzaylılara benzeyen sert gövdelerinde boşuna çırpınıyorsun. Sen tabiatın sahici kokusu değil misin? Kucaklarımızdan içerlerimize, soluğumuzdan taç yapraklara, dallara uzanan, bütün asumanı dinlendiren, delirten, dirilten haşarı ve yaramaz çocuğu değil misin? Nerede dizginlerini kopartıp parlayan atlar gibi pazar yerine dalışın! Ebedî dostum değilsin artık. Itır kokularının narin ve ince sarhoşluğuyla oralara çağırmıyorsun beni.

Sen dahi, şehrin ve belediyenin çelik bedeniyle eski cengâverlerin erkekçe kavgasını yapmaktan korkuyorsun. Çok çabuk sıvışıyorsun sokak aralarından ve ne kadar ani vazgeçiyorsun ümitlerinden.

Boztepe'deki, Mendirek'teki rüzgâr! Tarihinin ve ilahî hikmetinin oradaki sırrınla artık hayallerimde övünmene hakkın yok. Eğer adına yeniden bir tarih biçeceksek, yeniden mısır tarlalarımın belini bükeceksen, yeniden bu şehirde şapka çıkartacaksa insanlar önünde, işte bu kaldırımlarda, burada rüzgâr ol! İnanmaz oldum sana! Sen o mezar toprağını Sülüklü'den alıp, her ezan vakti üstümüze serpen, mezar soğuğunu Karşı'dan söküp, her daim ruhumuza katan o rüzgâr değilsin! Ben plastikleşiyorum, sen meteorolojik oyuncak oluyorsun, oynuyorlar bizimle! Dalgalarımın üstünde değil, sekizotuz haberlerindesin. Sen yoksun! Karadeniz'in mart sularının derin soğukluğunu bu gurbette her zaman ardımda ve yanımda olacağını düşünerek, aldanarak geldim buralara! Nerde, yatsılardan sabah ezanlarına kadar selvi ağaçlarında çıyanlar ve binbir karanlık böcekle çocukluğumun gecelerine en müthiş ürpertileri yaşattığın günler! Sen artık, mayıs ayının karayemiş dallarından, uzaktan geçen gemi düdüklerine kadar uzanan yolda bütün kâinatımı sallayan o eski anne değilsin, senin de salıncağın kayboluyor.

Sahi! İnandır beni! Sen, erik çiçeklerinin ince tüylü boyunlarında oynaşan, koklaşan, rüzgâr mısın! Sen, dalgalarla ta Sibirya'dan memleketimin sahiline binlerce bıldırcınla kopup gelen ve o büyük maratonu tarihin ilk gününden beri bıkmadan usanmadan yenileyen rüzgâr mısın!

Okul yolunda bir aylık ödevimi çamura bulayan o tatlı sinsiliğin kaldı mı? Hâlâ, milyonlarca şükür ve atlıyla diktiğim minareleri deviriyor, kan tüküren soluğumu iyileştiren çam ağaçlarını yerinden söküyor musun? Resimdeki kahraman! Nerdesin? Güneşin cadı karılar gibi şu beton duvarlardaki muzip gülüşlerine ne zaman dur diyeceksin? Yoksa bulutları kaldıracak dermanın kalmadı mı? O ne biçim geliş? Kümesinden kovulmuş, rüşdünü ispatlayamamış ho-

rozlar gibi? Hani ardından tarihin bütün ordularını sürükleyen bulutların! Dünkü sevgilin toprak, bütün noktacıklarda çelik, plastik ve alüminyum ötesi garip bir hayatta senin her yüreğe gönderdiğin yağmur taneciklerini arıyor, nerdesin! Hani biz düşlerimizle yürüdüğümüz o tepelerde bir bütündük! Ama sen, üvey anneler gibi öylesine umursamaz beşik sallıyorsun ki, suyumuz havuzda kokuşuyor, tenimiz bedenimizde!

Çıldırtma beni hey! Birileri öylesine kapatıyorsa pencereleri, hiç de zorlamıyorsun, camı çerçeveyi! Birileri kapatıyorsa kapıları, hiç de zangırdatmıyorsun, tavanı çatıyı! Bu umursamazlığın nerden geliyor? Nerdeyiz açık konuş! Yüzünü görmeyelim diye bizler mi çok keskin, sert duvarlar koyuyoruz araya, yoksa sen mi nazlanır oldun. Hadi gel! Darma duman et beni, kır pencerelerimi, dağıt odamı, parkımı, kütürtülerini duyayım, ki geldiğini anlayayım, ki boynuna sarılayım, ki boynumda dolaşsın elin, sevişelim, başka kimimiz kaldı, dokun bana, felek çarkın yıkılsın dedim altı asır, yıkılacaksa sen yıkacaksın, güneş batmaktan bıkmıyor, bir kıyamet reçetesi tutuşturma elimize, yırtarım o reçeteyi, tozunu dumana katıyorlar, çabuk ol, geldiğinde yanaklarına uzanacak bir çocuk bulamayacaksın, söyle onlara, tozunu dumana katacak senden başka kimimiz var, söyle!

Yüzüne tükürenin yüzüne fırlattığın harbiliğin yok artık! Vantilatör gibi teknik sürprüntülerin evlerinde kuma oluyorsun. Bu ne biçim sevişme, eskiden, gömleğime rağmen, bir yerlerime sokulur, bir yerlerimde gezinirdin, şimdi çırılçıplak arıyorum seni, nerdesin, tenim seni özlüyor? Sensiz ruhum mu olurmuş, sensiz bedenim mi olurmuş? Söyle hadi! Mekanik orospular girmesin aramıza!

Zihnimin en muntazam tabiat manzumelerini bilmeden heba ettiği çocukluk yıllarındaki tablolarından, maziden çı-

kıp gel artık! Nuh peygamber bizi arıyor! İt artık, sürükle, üfle Allahaşkına!

Anadolu'ya o eski toprağına git! O Hitit vadisi, başını soktuğun, didiştiğin, ağlayıp seviştiğin, çıldırdığın sevgilinin koynu değil mi artık? Hadi, bir yerlerden dedelerimin soluğunu getir bana! Yeniden felaketler getir başımıza, sen getir, senin felaketlerin olsun, ne sevinçli, ne güzel belaların vardı senin!

(Peygamber aşkına, eğil ve usulca kulağıma söyle, sen hiç, sensiz bu sokaklarda sevinçle koşan bir erkek adam gördün mü?)

Sazlıklarıma girer, binlerce ney olurmuşsun binlerce ilahinle! Ama ben Karadenizliyim! Vur yalçın dağlarıma bu gece birkaç tokat! Bir taşım daha düşsün! Kat önüne, gezdir bulutlarını dağlarımda, bir mezar taşı, biraz daha toprağına gömülsün!

ANITTEPE'YLE Maltepe Camisi arasındaki bu minik parkın, kimsenin farketmediği çirkin bir çalısının altında, bir böcek daha, belki de yarım saat evvel yeniden dünyaya geldi. Uç uç böceğinden üç defa daha küçük. ömrü, beş santimetrelik bir alanda geçiyor. En yaşlıları altı saat yaşıyordur, belki de bir gün. Sağ ayağımla bütün vatanını darmadağın edebilirim. Kendinden başka bir böcek kardeşinin farkında bile değil. Işığı, kokuyu seçebiliyor, dokunmayı biliyor, ben dokunamıyorum, işte benden fazla. Kendinin de bilmediği bir iç hareketle, ağzını birazcık sağa, birazcık sola gezdirip, cisimleri yumuşak-sert, yumuşak-sert diye dokunarak ayırdetmeye çalışıyor. Bir şeyler sezdiğinden ve o cisimlerle konuştuğundan eminim. Çok obur, bu gidişle, altı saatlik ömründe, beşbin kez kahvaltı o kadar da kakası olacağına inanıyorum. Bir karış ileride, ailesinden biri, uzaydan gelmiş, Adidas ayakkabılarına çoktan kurban olmuştu. Ama o ezilmenin farkında mıydı? Bu minik kahramanının ise kaderini görüyorum! Ey böcek! Seni bir su damlası götürecek, kenara çekil! Nuh'un tufanıdır belki de, sana doğ-

ru geliyor, çekil! Hayır karışmıyorum, ne halin varsa gör, kaderini kendin yaşa!

Adidas ayakkabılara çarpan süprüntü fırlıyor ve kahramanımızı kaplumbağa gibi ters çeviriyor. Ey böcek! Dikil ve ayağa kalk! Öylesine sırt üstü düştüğünde yine ağzını yumuşak-sert, yumuşak-sert diye ritmik açış kapatışlarla ne yapacağını sanıyorsun, hayat ya yumuşak ya da sert değil, belki de başka şey, ey böcek ara ve bul! Hayır şimdi başka bir konumdasın, bırak şu klasik çırpınmaları, başka çareler ara! Niçin ve niye çırpındığını öğrenmelisin önce!

Bu belki de böyle olmalıydı. Gizli güçler ve felaketler karşısında ancak bu kadar geleneksel bilgimiz vardı ve sürekli hava alıyordu böceğim. Sonunda kendindeki garipliği buldu, bravo dostum! Ama ömrünün üçte ikisi gidiyor! Böyle sırt üstü ağzını açıp kapatarak bir ömrün heba olacak, dikkatli ol!

Fon aydınlanıyor, neşeli bir müzik, Adidas ayakkabıları, başka adidas ayakkabılar takip ederek böceğimin yörüngesine gölgelerini düşürdüler. Böceğimin ülkesinin sınırlarında güneş tutuldu, karanlıklar altındayız. El ele tutuşuyorlardı, omuzlarına başı değiyor birinin, afrodit kalçalar kot pantolonun sıkıca sardığı atletik bir sütuna sürünüyordu, onu da görüyordum. Adidaslardan bir çifti, tek-çift atlıyor, sekiyor bazan da ters dönüyordu. Burunlarının üstünde duruyor, toprağı hafifçe çizerek bir yerlere ulaşmak, yükselmek istiyordu. Çalılık çok kesif detayları göremiyorum.

Gong çalıyor, tesadüfün Hintcesi, birileri böceğimin vatanını ziyarete geliyor. Nedense büyük adidaslar bu kimsenin farketmediği çalıların altındaki minik dünyayı keşfediverdi. İki büklüm oldular. Ufkumda, çift dikişli, sıkıca sarılmış bir blucin görüyorum. Bu bir poponun alaturka tuvalette oturur gibisinin kırkbeşlik açısı. "Bak sevgilim görüyor musun!" dedi mutlulukla erkek sesi, "bu bir böcek!" dedi. Di-

ğer adidaslar da iki büklüm oldular bir başka, ama daha sıkıca sarılmış bir popo daha ufkumdan frekanslar gönderdi, bir şeylerin açısını aldım. "Sence yaşıyor mu?" dedi yeniden.

Çok geçmeden, ellerine küçük bir çalı parçası alıp, laboratuvar çalışmalarına başladılar. "Bak sevgilim, çalıyla dokunduğumda kımıldıyorsa bil ki yaşıyordur!" dedi bilgiççe. Çalıyla hafifçe dokundu. Kahramanım hiç oralı olmadı. O, yumuşak-sert, yumuşak-sert yanılsamalarıyla ağzını gökyüzüne açmış öylece ilahî bir hikmet bekliyor. İşte gökyüzünün bir tarafında iki Tanrı başı onu gözlüyordu, diğer tarafta tarihçi-yazar dakika dakika olup biteni not ediyor. Tanrılar işini gücünü bırakıp başına üşüşmüştü, ne bir şaşkınlık yaşadı, ne şok geçirdi. Bu çalısal temaslara anlamsızlıklar yakıştırmadı, sosyal bir kaçış, psikolojik bir tepki göstermedi. Çalısal büyü, mucize gerçekleşti, kahramanımız Tanrıları sayesinde sırtüstü yatmaktan kurtuldu. "Dünyanın en güzel kızı, kurtardık onu!" Bu ne büyük mutluluk, "kurtardık" sözcüğünde "kurt" vardı ve ne büyük tılsımlar yatıyordu. Dünyanın en sağlam ayakkabılı sevgilisinin boynuna sarılmış, şövalye yanaklarından çoktan öpmüştü. Garip bir ses gelmişti çalılığın öbür tarafından, albümlerimin arasında olmayan bir ses, öpmek böyle mi oluyordu? Dünyanın en güzel kızıyla, en büyük ayakkabıları birlikte doğruldular. Kanatlı bir at gelip almalıydı onları böceğimle birlikte... Kız nazlanıverdi, "Hadi sevgilim, burası çok küflü, böceğimizi daha güzel yerlere (ülkelere demek istiyor) götürelim!.. Afrika kıtasına dalmış misyonerlerin gururuyla, hümanist bir nutuk çekti ona. Böceğimi, çatallı bıçaklı evlerine davet edecekler, belki de çadır kurup, belki de haber bülteninde onunla röportaj yapacaklar, belki de bir battaniye verecekler ona. Çok duygulandım. Üzülme böceğim, sen mutlu olacaksın, seni mutlu ve özgür yapacaklar! Uygar olacaksın! Yeter süründüğün bu pis çalılıkta, git özgürlük gör!

"Hadi sevgilim, ne olur, bak şu karşıda ne güzel çimenlik yer var, oraya götürelim!" dedi dünyanın en güzel kızı. Bu baş eğilmez, filozofların, peygamberlerin, John Start Miller'in kalbini sızlatan Unesco yardımını da aşan bir lütuftu. Erkek dayanamadı, teknikçe, erkekçe, müşfikçe, el koydu olaya. Dünyanın en güzel kızı mutluluktan, dairesel, kabaresel, balerisel bir şeyler yaparak, hemen oracıkta minik bir yaprak buluverdi. Olacak şey değil, dünyanın en güzel kızı mutluluk dansları yaparken, böceğimin bütün ailesini (bu bir soykırım ama) farkında olmadan katletmişti. Oysa Tanrılar masumdular ve sadece dansediyorlardı. Günahları olamazdı, günahları da onlar yaratıyordu. Aslan böceğim! Doğarken kulağına ezan değil, Spartaküs türküleri okunmuş! Ülkesini, dağlarını, kokusunu duyup, küfünde büyüdüğü çalıları terketmek istemiyor, içimi titretiyor, şu Tanrılar bir gitsin, şu köşede görüyor musun, bir cola kamışı var plastik, onunla göğsümde bir delik açıp kalbime doğru, o delikten gireceksin, vatan neymiş görürsün... Ah! SS'ler bir çalının üstüne koyuyorlar onu. O yine atıyor kendini kayalıkların üstüne. Kaçmasın diye bu seferler, yaprağı huni gibi büküp içine koydular, aman Tanrım, böceğimin şunun şurasında kaç yıllık ömrü kalmıştı?

İki çift adidas trampetler eşliğinde böceğimi yeni vatanına yerleştirdiler. Sevinçle bir müddet böceğimin yeni vatanındaki mutluluğunu izlediler. Olamaz, kahramanım yeniden kaçmaya çalışıyor. Sevmedi bu gün ışığının soldurduğu yeşili. Onun vatanı, küflü çalıların altındaki bataklığın arkasındaki vadi olur. Yeniden yaprak bulundu, böceğimiz yeniden çimenlerin üstüne bırakıldı. Bu gidiş-gelişler, iyi niyetli, asimile, tehcir uygulamaları, bu topraklarda başka bir böcek bırakmamıştı. Ama dünyanın bütün kameraları objektiflerini böceğimin yüzüne dönmüş, mutlaka onun mutlu olması lazım, huzur bulması lazım, yoksa bu akşam

haber bültenlerinde bütün insanlık acı çekecek!

Nihayet Tanrılar yorgun düştüler, iki büklüm adidaslar aniden zıpkın gibi doğruluverdi. Bütün keyif verici şarkılar tükenmişti. "Hadi gidelim!" dedi erkek ani bir hareketle. İnanılmaz bir felaket. Demir bir kütle erkeğin belinden kahramanımın üstüne düşüverdi. Bu bir silahtı. Aceleyle uzandı ve hemen alıverdi yerden silahını.

Burada ne yapıyorum böyle, bu Tanrıların da silahları var. Bu siren sesleri, burası Ankara, kusar gibi oluyorum. Bir daha bu parka uğramamalıyım. Kükürt camiyi teslim almış; hocanın sesi ses değil, kavanoz gibi minareye insanları doldurmuş hepsini boğazlıyor!

Toz

TOZ! Bu kadar toz olamaz, ne kum, çakıl, ne de toprak, toz! Kahveler, arabalar, cadde, sökülmüş asfalt parçaları toz, külden ince, neye benziyor, pislik pudrası, kemik tozu, tırnak tozu, güneş tozu, lanet şey, şehrin derisi dökülüyor, uyuz şey, toz! Şeytan diyor ki, bir engizisyon mahkemesi kurup, bütün şu tozu belediye başkanına, encümen üyelerine kaşık kaşık yedireceksin. Nefesini tut, hızla geçiyor arabalar, hayır bir panzer! Ne korkunç ses! Yolun karşı tarafında ikiyüzü aşan bir kalabalık. Polisler çevirmiş, arıyorlar. Aman Tanrım, gökten cola şişeleri yağıyor, asfalt parçaları havada uçuşuyor. Buruşmuş kâğıt gibi apartmanın üst katından atıyorlar birilerini. Polis her tarafa hücuma geçti. Şu galerinin içine saklanmalıyım. Kavga, boğuşma, beş-on üniversiteli polisleri arasına almış, paramparça ediyor. Herkes parlayan at! Havada bir şeyler patlıyor, kahvenin camları aniden dökülüyor. Kim kimi kovalıyor? Saldırıyorlar, asfalt parçaları bırakıyorlar apartmanın üstünden, arabaları ters çeviriyorlar, üstüne çıkıyorlar, panzer kudurmuş köpek gibi dört dönüyor orta yerde, çocuğun biri yerden bir polis şap-

kası alıp yırtmaya çalışıyor! Bir kız yırtılan pantolonunu tuta tuta kaçıyor, büfenin önünde ani bir patlama, caddede gazeteler uçuşuyor. Tam karşımdaki apartmanın ikinci katının penceresinde, tül perde aralanıyor, geceliğiyle bir kadın, köpeğiyle birlikte burnunu cama dayıyor, aniden sigarasının külü düşüyor köpeğinin başına, üfleyip telaşla silmeye çalışıyor. Pavyon kapılarında dansöz kadınlarının resimleri acı bir tebessümle seyrediyor bu Moğol boğuşmasını. Herkes her tarafa saldırıyor, herkes vebalı, herkes sırtlan. Benzin istasyonunun önünde büyükçe bir otobüse sürükleyerek öğrencileri dolduruyor polisler! Galerinin sahipleri arabaların arkasından çıkıp küfretmeye başlıyorlar! "Allah belanızı versin, cennet gibi memleket ulan, Marmaris, Kuşadası gidin hayatınızı yaşayın serseriler, ananız sizi nelerle buralara yolluyor..!" Toz bütün camlara kusmuş, her yer bulanık. Gözü bana takılıyor şişko ve yağlı olan galeri sahibinin, tuhaf bir ürpertiyle gözlerimin içine bakıyor. Aceleyle çıkıyorum, ardımdan turistik broşür dağıtmaya devam ediyor. Hepsi beş dakikaymış, fırtına dindi. Apartmanın penceresindeki kadın olmalı, merakını yenememiş, sırtına bir hırka alıp köpeğiyle sokağa indi, sökülmüş bir asfalt parçasına çişini yaptırmak istiyor köpeği, tasmayı zorluyor, çekiştiriyor, kadın etrafı süzüyor, köpek terkedilmiş bir ayakkabıyı kokluyor, çişini yapıyor, iki adım ilerisinde bir polis jobu, jopa doğru atılıyor köpek ve o anda, hiç yaşamadığı bir şey olmalı bu, böğrüne bir tekme yiyor hanımından, karışma bu işlere der gibisinden.

* * *

Akşam, sessiz ve hızlı adımlarla dersaneden eve dönerken, köprünün üstünde, bir pavyonun kapısının önünde aniden karnıma bir silah dayadılar. Tanımıyordum hiçbiri-

ni. Aralarına aldılar beni. Köprünün merdivenlerinden indik. Bir ilkokulun yanından geçtik. Sessiz bir sokağa saptık, bir lisenin bahçesine girdik. "Başkana haber ver!" dedi içlerinden biri. Bir yatakhanenin yanından geçtik, büyükçe bir tuvalete girdik. Gözlerimi kapadılar. Tekrar çıktık, sonra ellerimi bağlayıp, bir kara tahtanın önüne getirip açtılar gözlerimi. Sıralar üst üste binmiş, kenara çekilmiş. Bir başka çocuk daha getirdiler yanıma. Onun da gözlerini açtılar. "Nerde kalıyorsun kimsin, seni tanıyoruz, ibne! vs.!" Bir çocuğun elinde fotoğraf makinası gördüm, sürekli düğmeleriyle oynuyordu. "Soyunun!" dedi. Soyunmadan korkuyla öylece bekleştik. Tekrar "soyunun lan.....!", "Soyunun....!" Kaburgalarıma arkadan sert bir şey dokundu, yüzümü tahtaya çevirdiler. İki kişi Çin filmlerindeki gibi kollarımdan tuttular. Pantolonumu, külotumu indirdiler, çıplak popomu görünce kahkaha attılar, pantolonumu çekmek için çırpındım, bu sefer yere yatırıp çıkarttılar. Kara tahtanın önünde çırılçıplak kaldım, arkamdaki çocuğu da soyup, bana doğru ittiler, "Dayan lan, yapış, yapış ibne..!" Ağlamamı dindiremedim. Arkama çıplak vücuduyla yapışan çocuk, kulağıma "ağlama, yalvarırım ağlama, bunların hepsinin...!" Birkaç flaş patladı. Bir zaman öylece durduk. Gülüşmeler, "öyle durun, ayrılmayın!.." Tersimden çarmıha gerilmiştim işte, ağlıyordum, ellerim, yüzüm tebeşir tozuna bulanmıştı, nefret ediyorum bu tozdan, lanet toz, iğreniyorum, hiç kimsenin suçu yok, bu toz, bu tozun Allah belasını versin!

Odada bir koşuşma başlıyor elbiselerimi ayaklarımın altına atıp, "giyinin lan...!" diyorlar. Tekrar gözlerimizi bağlayıp, bahçeye çıkartıyorlar, tekrar açılıyor gözlerimiz, çitlerden atlamamıza yardım ediyorlar, "kaç!" diyor yanımdaki çocuk, kaçıyoruz, "çaprazlamasına koş!" diyor ardımızdan ateş ediyorlar, "arabaların arasından dolaş!" diyor, önümde-

ki arabanın kaportasında silah sesiyle bir ezilme görüyorum. Maltepe Camisi'nin bayırına tırmandığımızda çoktan yorgunluktan tükenmiştim, "niçin bıraktılar bizi?" dedim soluk soluğa, "resmimizi çektiler beni iyi tanırlar!" diyor, "kimseye anlatma!" deyip, caminin karşısındaki sokak arasında koşarak kayboluyor.

Çok uzaklardan siren sesleri geliyor... Akşamın ilerlemiş vakti, sokakta tek bir insan yok, hırsımdan yolumu şaşırıyorum, "bir daha yakalarlarsa" diyorum, kaldırımın kenarında öylece çömeliyorum, tutamıyorum kendimi, iğrenç, bcla, Allah'ın cezası tozun üstüne gözyaşlarım düşüyor, lanet şey! Şehir, böyle mi kudurur önce!

(YAZMA bunları, yoksulluğun ve yorgunluğundan bir kulübe yap kendine, çay ve sigara iç ömür boyu orada...)

"... Erikler çiçek açar, erikler çiçek açsın, erikler çiçek açın! Güneş rengini gördü, halının üstüne düştü, tül fazla artık, pencere çekil aradan, konuşabilecek bir şeyler buldum. İşte bulutlar bensiz de gidiyor, dünkü filozoflar gidebilirsiniz, zihnin bütün öklitliğiyle tül perdeye asılı kalsın, kahvaltı bitmeden bir gemi beni kapıdan alsın, sahiden öldürüp üstüne mi işedi, sahiden çöplüğe mi attı? Başımı sağ ayağımın üstüne koyuyorum. Alacahöyük'ten beri aşık olmadım, şu son okuduğum roman yalandı, hadi gidiyorsun, erkekliğin dövülmeden okşa artık, söyle ona yalandı ölünecek kadar sevmedin düşlerini, hâlâ sevmedin bir kızı, bir ülkeyi, ölünecek kadar koşmadın, haketmediğin şu nefesi kus diyorum, sonuncu baharı da kaybettik, Edirne kalesini bekledik, Enver Paşa gelecek, yürümekse, ayaklarının altından gönder denizi, şehrin üstüne gidiyorlar, hakkın değil, betonu okşamadın, sürünmedin, hakkın değil, indir gözle-

rini, daha aşağı, şehrin üstünden gidiyorlar, taşıdıkları yükün gururu var, öpülecek yanağı var, hangi tarlaya, ovaya selamı var, bedeli var, kaçbin ton kan yüklüdür, indir başını, adına hiçbir türkü yakılmamış yoldasın, yolun batsın, adını bilmediğin, bilip okşamadığın, sevmen olmadı, nereye yürüyorsun, hani her şeye boş verip bir sabah aşık olmalıydın, kendi koğuşuna dikilmiş bütün nöbetçileri dövmeliydin, çiş sesleri gece yarılarına kadar dinleyeceksin, terlik sesleri çıldırtmayacaktı, halına kadar gelen güneşe bir avuç hakedilmiş sahici alınteri verebilmeliydin!.."

"... İzin veriyorum ayna bütün tılsımın gözlerimin sinir uçlarında toplanan görüntülerle sürrealist oyunlar oynamak, sana bir makas veriyorum, topla fotoğraflarını hepsini bir tabloda bir araya getir, hayır, doğrayabilirsin teması mümkün bütün aksini, kibrit kutusuna yerleştiriyoruz ruhumuzu, yirmi liraya satın alınabilir, herkesin kulağını kaşıyabilir, bir şehri yakabilir, bunları doktorumuz cevaplasın, kelimelere silah çeksen de, dünya kadar büyük infilak etsen de, mutlak yokoluş mümkün değil, Spinoza'nın tanrısı değil bu, bir şeyler hep eksik kalacak, çeliğe hükmedeceksin, dişlerinle kıtaları bükebileceksin, vücudundaki birkaç deliğe sahip çıkamayacaksın, bir sabah uyandığında İskender olacaksın, Çamlıcalı, Bayrampaşalı İstanbul olacaksın ve hep eksik kalacaksın. Bu sabah kapına kadar gelen geminin esrik havasına aldanıyorsun, yok böyle bir gemi, hiç olmadı, susuz öleceksin, lastik çocuklar boğacak seni, akrebi olmalısın, korsan olmalısın, karası olmalısın, yelken öyle boşuna kanatlanmaz, eline demirli delikli şeyler geçmeli!

Parasını ödeyemedikten sonra ciğeri beş para etmez bu kelimelerin, samimiyet, pırıl pırıl olmak ister, masumluk ister, hiçbir şey bilmemek ister, hangi at peşine düşer, hangi nehir kirini kaldırır, yine kadir gecelerini bekle ve bütün düşlerini bir duayla, tövbeyle takas et, sana bahşedilen ku-

yulara dal, hakettiğin yılanlarla beştaş oyna, günahın vicdana borcunu öyle bir bahar türküsüyle, bir akşam vaktinin salıncak yastıklarındaki tebessümleriyle ödeyemezsin, onun adı sahte, sen ne diyorsun çocuk, bir ülke elden gidiyor sen kim oluyorsun, kelimeler maymuncuğun değil, üstüne işedi diyorum, bugün puslu bir silüet yarın damarlarına kadar heykel, öbür gün haket artık nefesini, baharın berrak kokusuna karışacak cinsten olmalısın, düşlerini ayıkla, yeniden dal sorularının içine, mor bir hırkaya sarıl, siyah örgülü liseli kızları kat aralarına, şöyle bir iki saat çiğne nisanın pamuk kadar yumuşattığı şehrin betonlarını, beton başında parçalansın, ölünecek kadar sevmedin, demirli delikli şeylerin olacak, ölünecek kadar dünün var, düşün var, bütün yaylalarda adımıza bir çiçek açardı bir kuzunun ağzında ne güzel erirdik, Fatih, Neyzen değilsin, yeter artık, coğrafyanı alüminyum bir plaka gibi bük ve öylesine bırak önüne çıkan ilk çöp tenekesine, bulutların kırbacın olsun, düşüncen sevdan, yüzbin nergis yüzbin katilin yüreğinde her sabah bir kapıya daha omuz vuruyor, işte ayaklarının altında bahar, yükselen şeyler var, yükselen her şeye iman ederdik, kalbin bir iğnelik terzi çırağının sol kolunda, iğneler kanatmasın, durdur artık adımlarını, ateşin suya nisbeti nedir, ikisinin de boşluklarında hortlak suratlı fısıltılarla yangelmiş kelime kelime sorulaşan korkuları var, sen ne diyorsun çocuk, bir ülke elden gidiyor, sen kim oluyorsun, Afrika kadar derdimiz var, Avrupa gibi üşüşme başımıza, ayak parmaklarımdan bir tel çekiyorlar, sinirlerim yumak oluyor, bir kedi oynuyor onlarla, bir genç kızın ellerini dişlemek istiyorum, her şeyi unutacağım, biliyorum derdimi, bir genç kızın boynundan ısırmak istiyorum, söz unutacağım her şeyi, söz!"

* * *

Üniversitedeyim, bir yurtta kalıyorum, her gece kedimin bitlerini kırıyorum, kuruntularımı ayıklıyorum, pirinç ayıklıyorum, kelimeleri ayıklıyorum, battaniyemi çalıyorlar, yumurta kırıyoruz, hepsinin silahı var, sabaha kadar konuşacak dertleri var, dünya yumurta kırmakla dönüyor, iki mübarek bayram geçiyor bir parça et uğramıyor, her akşam kan anonsları, her akşam yumurta, yumurtaya çeşni olsun diye çemeni katıyoruz, kokumuz değişiyor, her şey değişiyor, bu kan dökülmeden ben dökmeliyim onu!

Bir kan merkezine gidiyorum, kuyrukta sarhoşlar birikmiş, hepsi Sünger'e benziyor, Sünger Pierre l'Hermitte'e, l'Hermitte eşeğine, bir şişe kan dolduruyorum, binüçyüz lira veriyor, kasaba koşuyorum, pirzola diyorum, yok, bonfile biftek varmış, hah, işte ondan diyorum, aralarındaki farkı öğreniyorum, sonra, ciğerciden kuzu ciğeri, sonra tekrar kan merkezine, yine binüçyüz lira, avurtlarım var, yanaklarım uçup gidiyorlar, koştuğumda yüzümde sallanan o şey yok artık, tek bir genç kız dokunmadan bohçasını dürüp gitti, yüzyıllardır açım, iki büklüm midemle kıvranıyorum, gastrit, ülser, bulaşıcı sarılık, otuz liramla çorba olmuyor, başka bir yerde otuz liraya muhallebi veriyorlar, ekmeği banar yerim, muhallebi geliyor, hırsla banıyorum ekmeği, bir, iki, üçüncü banışımda tuhaf, antenli bir yaratık, sümüklü böcek, salyangoz mu, antenleri hâlâ kıpırdıyor, yemem, yersin, yemem, kalkarım kavga ederim, kusarım, tabağımın kenarına kor yine yerim, bu solucanlı şeyler tanıyorlar beni, düşlerimden tanıyorum onları, yerim, tabağın kenarına koy usulca ve ye! Bir yerde okumuştum, CIA, KGB, biyolojik, kimyasal böcekleri kullanıyorlar, evet takip ediyorlar beni, her yerde gözlüyorlar, biyolojik bir alıcı, yakalayacaklar, benimle uğraşıyorlar, hayır Naci öldürdü, üstüne işedi, çöplüğe attı, kaçmalıyım buradan...

* * *

Mezarlığa abime gidiyorum, bir ziyaret, bir gün, param oldukça, olmadıkça Hacıbayram'dan kalkan her cenaze otobüsüne atlayıp bedavadan Karşıyaka'ya gidiyorum.

Daktilosu kucağında bir genç kız, etrafında üç dört adam, ellerinde kürekler, başka adamlar da var. İstemeden seyrediyorum, cesedi çoktan çıkartmışlar, iki adam eğilmiş başına doğru bakıyor, bir şeyler konuşuyorlar, anlaşamıyorlar, boynunu işaret ediyor adam, elinde kürek olan adam, küreğin kenarıyla vuruyor başına, olmaz diyor öteki, bir süre bekleşiyorlar, yeniden boynuna vuruyor kürekle, bir, iki, üç, hiç kimse bakmak istemiyor, herkes bakıyor, kek pasta gibi ayrılıyor başı, naylon bir torbaya kürekle itekleyerek koyuyorlar, bu bir insan başı, anarşist, militan başı, kek pasta, ilk defa bir baş görüyorum, ne kek pastası, neler geveliyorsun, böyle iğrenç benzetmeleri bırak dedik, kaçtır söylüyorum, bu senin başın da olabilirdi, aman Tanrım, daktilo yazan kız sigarasını yakıyor, keşke bakmasaydım, aklımda olsun, intihar edersen hiç kuşkuya fırsat vermeden, açık ve net bir şekilde intiharım olmalı, vurulursam, adam gibi vurulmalıyım, şu küreğin üstündeydi, aman Tanrım, boynundan öpmüş müydü onu bir kız, bırak bunları, kes, yazdığın her şeyi yırt, yoksulluğun ve yorgunluğundan bir kulübe yap, çay ve sigara iç ömür boyu orada, hiç öpülmemiş kızlar okumasın bu satırları, saçmalıyorsun, uzaklaş buradan, hayır, gördüm, oluyor işte bunlar, Allahaşkına devam etme, bırak, lütfen bırak diyorum, saçmalıyorsun, saçmalıyorlar ve yukardaki büyük o saçmaladı! gördüm.

* * *

Naci gelmiş, benim balerin kızları tanıyor, Yaşar abinin kahveye takılmış, biraz para biriktirip, kalkıp gelmiş. Maltepe'de birileriyle kalıyor, yurda gelip beni buluyor, yurttaki arkadaşları benden iyi tanıyor. Ufak tefek bir şeylere bulaşıyor, garip şeyler anlatıyor saatlerce, bir gün silahla önünü kesen bir çocuğu dövüp silahını elinden almış, satmış bu silahı daha küçüğünü alıp, bir miktar para biriktirmiş, bu iş hoşuna gitmiş, akşam üzerleri sokağa çıkıp, dövüp elinden silahını alacak liseli çocuklar arıyor, buluyor da, bir zaman böyle geçiniyor.

Nefes nefese, bir akşam elindeki bir gazeteyle çıkıp geliyor. Apartopar dışarı çıkartıyor beni. "Ben gidiyorum!" diyor, "haberin olsun!" Nereye? diyorum, gazeteyi gösteriyor. Gazetede, Ankara yakınlarında bir yurtta, yurt yöneticisinin onüç yaşında otuz kadar çocuğu sapık adamlara sattığını yazıyor, çocukların hepsi muayene olmuş, hastane önünde fotoğrafları, Naci deli gibi oluyor, gazeteyi katlayıp iç cebine sıkıştırıyor, "vuracağım!", "mutlaka vuracağım!"... "Sana ne? Naci!" desem o yurt yöneticisinden daha sapık bir iş yapmış olacağımı biliyorum... Nihayet Naci, adamı bulup vuramıyor, adamı tutuklamışlar, can sıkıntısı içinde parası bitip geri dönerken, yolda başka birisini vuruyor, çöplüğün içine çekiyor, öldürdüğü çocuğa baştan aşağı işiyor! Ertesi gün gazeteler bu haberi de yazıyor.

* * *

Gecenin bir vakti polisler yurdu basıyor. Belki de üçyüz öğrenci topluyorlar. Sabaha doğru herkesi bırakıyorlar. Nezaretin kapısından tam çıkacakken, bir çocuk bir polise beni gösteriyor. Herkes çıkıp gidiyor, bir ben kalıyorum. Biraz

evvel, teker teker ifade verdiğimiz odaya tekrar götürüyor beni. Çocuğun başı yerde, "evet abi!", "O!" diyor. Çocuğu çıkartıyorlar odadan, Maltepe'de liseli çocukların çektikleri fotoğraflarla ilişkisi var diyorum, bir fotoğraf gösteriyor polis bana! Popomu tanıyorum.

Fotoğraf elden ele geziyor fısıldaşıp, gülüyorlar. Eğlenceli gözler doluşuyor odaya. Yan odalardan duyan duymayan gelip fotoğrafa bakıyor. "Bu çocuk mu?" diyorlar, "doğru mu lan o çocuğun söyledikleri!", "Hayır!" diyorum, en masum halimle. "Eğlenceyi bırakın, s.. edin, gitsin ibne!" diyor başka bir polis!

Nezarette çay servisi yapan, ortalıkları silip süpüren hırsızlıktan alınmış bir serseriyi bulup getiriyorlar. Tersimden çeviriyorlar beni. "Hadi lan sıyır!", hırpani kılıklı adama "sen de arkasına geç, fotoğraftaki gibi..." derken, fotoğrafı uzatıyor. Tekrar hırsıza, "hadi lan göster numaranı..!" diye sert bir şekilde bağırıyor.

Hırsız benden de masum, başı yerde öylece kalıyor, "ayıp olur abi, okumuş çocuk!" diyor. Odada tekrar gülüşmeler, "senin okumuşunu..!" deyip yüzüme birkaç sırtlan tükrüğü fırlatıyor, götüme birkaç tekme, utanmaz, rezil, orospu çocuğu oluyorum, "çek git lan, bir daha görmeyeyim seni, ibne!" diyor, sümük gibi kapıya atıyorlar beni. Başım yerde, hiç kimse yok, şimdi ağlayabilirim, koridoru ağlayarak geçiyorum, merdivenin başında ağlamalarım bir daha coşuyor, sesimi, böğürtümü tutamıyorum, öylece çömelip, merdivenin başında ağlıyorum, iki kadın polis yanaşıyor, arkadaşça "neyin var!" diyorlar, "hiç... hiç!" demeye çalışıyorum hıçkırıklarımın arasından, duyulmuyor, "hadi kalk!" deyip koltuğumun altına girmeye çalışıyorlar, bırakıp gitsinler, dokunmasınlar bana, istemiyorum, bir diğeri mendil çıkartıyor çantasından, ellerimi yüzüme kapatıyorum, gözyaşlarıma kimse dokunmasın, istemiyorum,

tuvalete götürüyorlar, yüzümü göstermek istemiyorum, kadın tuvaletinde bir başka kadın polis aynada göğüslerini yerleştiriyor, musluğu açıyorlar ıslak elleri yüzümü kapatan ellerimin üstüne değiyor, "hangi okulda okuyorsun... niye aldılar, niye dövdüler..!" diyorlar, hiçbir şey demiyorum, nefret ediyorum hepinizden, bırakın beni, hıçkırıklarımı dindirmek için Tanrıdan bütün iradelerimi birkaç dakikalığına bana vermesini diliyorum, nihayet yüzümde bir kadının elleri geziniyor, bir kadının elleri, hafifçe başımı kaldırıp, yüzünü görmek istiyorum, çok tuhaf duygular doluşuyor zihnime, bu hikâyeyi burada bitirmek istiyorum, bir kadının elleri gözyaşlarımı siliyor, suyu avuçluyor, yeniden yüzüme, "lütfen bırakın!" diyorum yalvararak, diğer kadın polis, üstümü başımı düzeltiyor, "peki... peki!" deyip bırakıyorlar.

Gidiyorlar, merdivenleri dönüyorlar önümden, etekleri var, elleri var, saçlarını görüyorum, ne tuhaf yaratıklar Tanrım biraz evvel bana dokundular. Biraz evvel, polislerin ortasında uzaktan beni seyreden iri yapılı sivil bir polis merdivenleri inerken yaklaşıyor bana, durduk yerde konuşmak için bahane arıyor, "yapmayın oğlum, yapmayın be çocuğum, biz hoşlanıyor muyuz sizi buraya tıkmaya, bizim çoluk çocuğumuz yok mu, niye zengin çocuklarına bir şey olmuyor, niye biz, niye hep gariban çocuklar, annen, baban seni buralarda görse ne der, yapmayın be çocuğum!" Dinlemek istemiyorum, merdivenlerin beşini birden atlayıp kaçmak istiyorum, polisin aniden tespihi kopuyor, benim gibi bütün tespih taneleri de patır patır merdivenlerden atlayıp kaçmak istiyor. Bir tanesinin peşine düşüyor, yakalıyorum. Alıp polise vermek istiyorum, başımı kaldırıyorum, polis telaşla tespih tanelerini topluyor, aldığım tespih tanesini tekrar ve daha aşağı fırlatıp özgürlüğünü veriyorum ona, hızlı adımlarla tekrar patır

patır ardından koşmaya başlıyorum. Bu tespih numarası iyi numaraydı, beni konuşturacaktı güya, bu tespih taneleriyle parmak izlerimi alacaktı, biliyordum, bana oyun oynamışlardı, tespihleri tutsaydı, parmak izlerim geçecekti, başka bir yol deneyecekler, biliyorum... İnsan böyle mi kudurur önce!..

YAĞMUR

YAZIN kavurucu sıcağı, korkumdan dışarı çıkamıyorum. Ankara artık pencereden dışarısı. Ne? Ne olacak, nereye gideceğim, hiçbir şey bilmiyorum. Uyku, gökgürültüsü, yağmur! Ve hızlanan rüzgâr!

"... Ellerinde bir şeftali soyulmakta, parmakların ter içinde, avuçların ıslak bir vadiye sürünüyor, Bach çalmakta, çimenlerin arasında minik bir mantardan koca bir ladin dikmektesin istediğin o tepeye, ağzında bir avuç ceviz içi erimekte, camdan buğday renkli nefes yapmışlar, kesilmektesin, altında dünyanın bütün çam iğneleri, teker teker öpmektesin, yalınayaksın, üstünde koşuyor, koşuluyorsun, omurganda telgraf direğine dizi dizi sıralanmış minik serçelerin minik pençeleri, yapışıyorsun ayaklarına, hiç bitmemeli bu iki keman, dudakların ırmağın ıslattığı kayalardaki tuzlara dokunuyor, kavranmaktasın, göğsüne toka gibi küpe gibi ince ve kıvrımlı bir erik dalı düşüyor, parlıyor içindeki kurt, şelalenin döküldüğü yerde, başını gururla kaldırıp, bütün oyuncaklarını kuyruğuna takıp üstümde tepiniyor, fısıltıyla Yaşasın Tanrı! Irkım soyum ben bir kurtun,

çıkartıyorum onu, dizkapaklarımdan ezberliyorum, üstüne taze ve dokunulmamış ıpıssız bir lastik çocuk kusuyorum, göğüm delik, hayal gibi bir el uzanıyordu tenime, ceviz ağacı sanıp sopalarla çırpıyorlar ladini, çırpılmaktasın, hepsi buğday renkli üç nefes, yazarsın, bembeyaz bir kâğıdı maden suyuna banmaktasın, sıcak bir haber geçiyor, dizi dizi kuşlar kanat çırpıp kanatıyor, hepsi bu kadar..."

Güneş kavuruyor dışarısını, çölünden çıkamayan ayak izleri. Kıpırdanmalar kesildi, sayıklamalar, mecalsiz dışarısı, kötürüm bir kocakarı gazocağında tütsüleniyor, ateşyumağı rüzgâr, yerin yeri yok, çamlar, dut, taşduvar baştan sona kavaklar omuz omuza son gücüne kadar kırbaçlanan kürek mahkumları, kızarıp çatırdadıkça, caddenin tozlarına bulanıyorlar, serçelerin dostluğu sabah ve akşamın serin suları, peki çocuklar nerde! Hayatlarının en güzel romanını yazdıkları bugünlerde hangi gölgeye sığınmışlar! Dışarısı ve güneş, dekor bundan ibaret.

Ve bütün teleksler harekete geçti. Mucize bu saat, bu vakit, hele de bu ayın, olacak iş değil, muhacirin Medine'ye yürüyüşü, bütün dualar kabul oldu! Yerin sahibi var artık, rüzgâr gökyüzünün kaburgalarından çıkıp geldi, hızlandı, hızlandı, deli fişekler patlıyor, bu dansı kaldırmıyor yorgun kavak dalları, kırılan kırılana, tencereler düştü, küpler devrildi, bu böğürtüye, değirmen taşının yukarılardan gelen bu sesine ne diyorlar, gök gümbürdüyor ve karşıda, tam şu karşıda yukarlarda bir genç kız, bir tel çekiyor duvağından, şimşek çakıyor, bir niyet tutuyor, bir tel daha çekiyor, yağmur tepetaklak, çocukluğumun parmak uçlarımı yakıp kızarttığım midyeleri doluşuyor odama, dut, çam, beton, katran, duvar, asfalt, haşlı yatağım dün kadar kara yorgan, baştan sona sokak, hepsi çılgın, bir yaşlı dede, koşuyor duvar diplerine doğru, pastacının çırağı kapkara fırın tepsilerini taşıyor başında, serinlik, her şey uçuşuyor, bir ben kapatmıyorum penceremi...

Heyt be! gladyatörlerim geliyor, korkusuz, acımasız, çocuklar bu yağmur selinde Barbaros'un levendleri kadar yiğit! Anneler rüzgâr odaların içine şeytanın tükrüğünü fırlatacakmış korkusuyla aceleyle açtıkları camlardan, "içeri oğlum, ıslanacaksın!" diye Waterloo'dan Napolyon'un ordularını geri çağırıyorlar. Bu yağmur, bu mutluluk, bu şölen bir anneye, bin anneye feda edilir mi? "Hayır anne!" diye yırtınıyor çocuk. Pencereden atlayıp "hayır anne!" diye çırpınan şu Spartaküs yürekli çocuğun ayaklarından öpmek istiyorum. Evet, bin defa evet, "hayır anne!", beni de al yanına çocuk, bizi ne bir siyasi lider, ne bir sosyal hareketin öncüsü, ne yönetme duygusu, ne şehvet, ne de akşama yiyeceğimiz bir öğün dayak durdurabilsin! Aşk, sorumluluk sizin olsun ey insanlar! Kapatın pencerelerinizi, bize yağmur. bize rüzgâr gerek, koltuklar, halılar, sorumluluk, yataklar sizin olsun, kapatın pencerelerinizi ey insanlar!

Bulutlar gelir, bulutlar gider, gladyatörlerim bütün duvarlara çıkar, dallara tırmanılır, sokağın ortasından şehrin kirini akıtan yağmur suyundan vergi alınır. Bütün çamuru işte oraya yığın! geçit yok bu kirli sulara!

Çocuklar, yağmur çukurlarına ve yaprakların üstüne gökgürültüsü eşliğinde ve bir tank ağırlığıyla basmakta, küçücük tekmeleriyle çılgınca, çukuru, yaprakları ve sokağı darmadağın etmektedirler, bu bir imha savaşı mı? Bir çocuk, gücünün üstünde taşları kucaklıyor ve bırakıyor yağmurla fethettiği çukurun üstüne, avcuna çamurlar alıp, boşalan çukurunda bir tapınak inşa ediyor kendine!

Şu çukuru da dağıtın çocuklar! Zaman öcü gibi şuurunuza girmeden, birileri gelip silahla sizi kaçırıp, pantolonunuzu aşağı çekmeden, şu duvarları da alaşağı edin! Tekmeleyin çocuklar! Yumruklayın, yakın! Yıkın! Bu yağmur, bu gökgürültüsü, bu fırtına bizim için. Bunlar Amerikan şirketlerinin ve ideolojilerinin malı değil, bizim çocuklar!

Tanrımızın bize uzattığı eller, işte şu yağmur çukurunda! Tövbesi, isyanı, ülkesi onların olsun, bu yağmur bizim için! Hadi çocuklar, çıkartın şu kanalizasyon ızgaralarını, fırlatın evlerin içlerine, dağıtın, tamamlayın şu manzarayı, Tanrımızın bize uzattığı eller, işte tepemizden dökülüyor!

* * *

Saatler sonra, rüzgâr çadırlarını söktü, yağmur atlılarını alıp gitti, hava kararıyor, elinde şarap şişeleriyle birkaç akşamcı serseri rüzgâr, apartmanının isli, kara kaloriler bacasının dumanına çömeldi, hafif hafif demleniyor, sokak geceyarılarına doğru başka insanların eline geçiyor, kadın geceliği giymiş bir kedi, kaldırım dibinde yağmur ve tozla vıcıklaşmış bulamacın üstünde ayak izleri bırakarak bana doğru geliyor, öylece bakışıyoruz, bu kediyi bir yerden tanıyorum.

"...ABİME söyliyim, tamam mı abicik, ta 68'den beri bu işin içindeyim, afişti, muştaydı, nezaretti, dernekti, sonra iş silaha döndü, gördün mü televizyondaki silahları, bunların, vallahi diyorum, anam avradım olsun onda biri bizde olacak, Türkiye'nin altını üstüne getirirdik, söyle lan Cemal, anlat, bizim derneğin kaç tane silahı vardı, anlat lan, bir Alman çıplağı, bir yedi altmışbeşi iki sene gezdirdik, ikide bir şişiyordu mermi, tornavidayla uğraş çıkartabilirsen, şu bizim Ahmet'i tanıyorsun dimi, hani Ormancı Ahmet, Orman Fakültesi'nden, çocuğun elinde patladı, vallahi güvenilmez bu silahlara, ama tabi bu dediğim 77'den önceleri, ne yaptık sonra biz, ev bastık silah aldık, adam çevirdik silah aldık, silahlar kirli abisi, ne yapalım bunları, Giresun yolunda dimi, lan herifi göreceksin, biz topluyoruz bütün kirli silahları, yakalansak onbin yıl ceza düşer adam başına, Giresun yolundaydı dimi, lan herifi göreceksin, bir hafta sonra gıcır gıcır yenilenip elimize geliyor, polis bilmiyor mu abi, polisin silahlarını bile gönderiyorduk, Rusya'dan gelmiş, Bulgaristan'dan gelmiş bizde yok abi, Fat-

sa'daki silahlar bizde olacaktı, göreceksin sen, bizim bir Bobin Nihat vardı abi, askerden geldi, nasıl öğrenmişse, dinamitin, fünyenin her türlüsünü yapıyor abi, önce açıkta, denizde denedik, sonra cebimize koyduk, Samsun sigarasının içine bile koyuyorduk abi, sigarayı yakıyorduk üstüste, hani ateşsiz kalmayalım, ne olur ne olmaz, o kadar polisin, olayın içine giriyorsun abi, inanmazsın abicik, takıyordum belime ondörtlüyü, tek başıma yazıya çıkıyordum, sabaha kadar yazıyorduk abi, karakolun kapısına bile yazıyorduk abi, belediye geliyordu silmeye, sildirmiyorduk abi, gidin lan, belediye başkanının kapısındaki "halklara bağımsızlık" yazısını silin diyorduk, o yazı orada kaldı sildirmedi ibne belediye başkanı, nöbet tutturdu, polis koydu, sonra göçürdüler bu başkanı abi, yok yok, ibne yırttı, atlattı, evinden dışarı çıkmadı, neydi o ibnenin adı, bir kızı vardı abi görecektin...

* * *

"... Abi ben daha çocuğum, bu orospu çocukları bir miting yapıyorlar, karı kız birbirine girmiş, sarılmışlar, yok öğretmen yokmuş, yok üniversiteye polis giremezmiş, halka halka toplandılar, mikrofondaki ibne bağırıyor, daireleri daha sıkı yapın arkadaşlar, bütün halk toplanmış bu ibneleri seyrediyor, yuhh çekiyorlar, taş atıyorlar, laf atıyorlar, olacak iş mi abi, kızları orada göreceksin, var mı bizim hesapta kızlarla ne bileyim el ele, kol kola tutuşmak, sonra polis geldi abi, dağıttı ibneleri, bunlar kaçıyor abi, halk da peşlerinden, ibneler o zamandan biliyor işin puçluğunu, korkma sönmeze başlıyorlar, polis duruyor, vatandaş duruyor, sonra "istiklal" der demez tekrar kaçıyorlar, göreceksin abi, yatanlar, kaçanlar, her taraf ayakkabı, sopa dolu, ben daha çocuğum abi, çıtaları topluyorum, pankart çıtalarını, bütün

çıtalar bende, tabaklı uçurtma yapacağım, sevincimden neredeyse uçacağım, sonra polisin biri geldi bütün çıtalarımı aldı, bir moralim bozuldu, lan öyle sinirlendim ki, komünist olacaksın dedim kendi kendime komünist olacaksın, hâlâ miting falan olur, o çıtalar gelir aklıma, bakarım onlara, derim ki bunlardan ne güzel tabaklı uçurtma olur, bir daha hiç olmadı, ben mitingin başındayım abi, slogan attırıyorum, yürüyüş kolunu düzenliyorum, pankartların sopalarına bakıyorum, içimden diyorum ki ne güzel tabaklı uçurtma olur, gülerler beni abi, hani inanmış olmasam dava olmasa, kim inanır belimde iki silahla kafamdan bunların geçtiğine, olay molay yok, televizyon seyrediyorum, yabancı ülkelerde miting yapıyorlar, ben hâlâ diyorum ki bunlardan ne güzel tabaklı uçurtma olur, inanmazsın abi, bir gün Ulus'da bildiri dağıtıyoruz, üç kişiyiz abi, inanmazsın, üç kişiyle olacak iş mi, ama ortalık kalabalık, kim bilecek üç kişi olduğunu, sonra bir araba duruyor, kaç diyor bizimkiler kaçıyoruz abi, ben Çıkrıkçılar'a doğru, belimde silah, hiçbir yere atamam, caminin birine giriyorum, cemaat namaza yeni durmuş, saflara karışıyorum, abdestsiz gezmezdim abi, silah taşımaya başladıktan sonra ne olur ne olmaz abdestsiz gezmezdim, namaza dalıyorum abi, pat silah düşmez mi önüme, alsam bir türlü almasam bir türlü, namaz bozulur mu bilmem abi hani o da cihat, evet namaz anladık ama, o da cihat, hangisi önce abi, çaktırmadan alıyorum abi, tabi namaz gidiyor, hoca selam verir vermez fırlıyorum abi, sokağı polisler kesmiş, buraları iyi bilirim abi, ara yollardan kaleye doğru çıkıyorum, ta tepeye surların üstüne çıkıyorum, çocuğun biri uçurtma uçuruyor, biraz seyrettim abi, sonra çocuğa biraz tutayım dedim, ipi bir tuttum abi, onun havası başka, ipi şöyle bir çekiyorsun, ciğerlerimi çekiyorsun sanki, çocuğa bir sigara verdim yarım saat çektim ipi, olay var, olaya gideceğiz, toplanmışız, arkadaşlar kan

arıyor, herkesin kan grubuna bakıyor, ben, yeterince adam var deyip, vınnn, nereye, kaleye uçurtma uçurmaya, çocuklarla bayağı samimi oldum abi, ama sıkıcı oluyor abi, hadi içinde bir özlem var, birazdan geçiyor, öyle saatlerce ipi topla, ip bulaşır, otur iki saat çöz, abi biz küçükken uçurmaya jilet bağlardık, ne kadar uçurtma varsa ipini keser düşürürdük, çoğunu da düştüğü yerlerden gidip alırdık, bu jilet işini herkes yapamaz abi, öyle kerizi var ki, ben o çıtaları arasam hiçbir yerde bulamam, ama jileti taktım mı kuyruğa, benden başka uçurtma bırakmam göklerde, bu kaledekiler çocuk abi, öyle gökyüzünde durunca uçurtma bir şey oluyor sanıyorlar, ama öğrettim abi, çocuğa jilet takmasını öğrettim...

* * *

"... Polise güvenmeyeceksin abi, babam polis olsa güvenmem, bizde bir Baretta Memet vardı, Baretta deyip herifi dolmuşa getiriyorlardı, nerde görse, durdurur arar, tek başına çıkıp derneğe gelir, sağı solu yoklar, güya arkadaş ayaklarına yatıyor, bizimkilerin de hoşuna gidiyor, lan dedim, bu polisi bir daha sokmayın derneğe, kim dinler abi, sonra abi, bizimkileri okumuş, içerde iyi bir ıslatmış, bizimkiler geç ayıldı, tabi Baretta'nın anası ağladı, Baretta'yı bu memleketten çıkartacağız dedik, çıkarttık abi, dilekçe verip trafiğe geçti, bizim polislerin hepsi altı ay içinde dilekçe verip trafiğe geçtiler abi, bir ara komser değişti, yeni bir yavşak geldi, her gece gördüğünü topluyor, sabaha kadar nezaretlerdeyiz, nezaret dediğin kömürlük, gelen sıçmış, giden sıçmış, sarhoşlar sabaha kadar ayağımıza kusuyor, sabah oluyor, bırakıyorlar, eeee sabaha kadar niye burdayız, gıcıklık değil mi abi, sonra baktık olmayacak bağırın lan dedik, karakol mahallenin içinde, bizimkiler gece ikide üçte nezaret-

te bağırıyorlar, komserin evi karakolun üst katında, yaşlı bir anası var hasta, oğlum diyor git sustur şunları uyuyamıyorum, bağırmayın lan diyor, biz numarayı bulduk abi, bağırıyoruz, bir daha sokakta gördüğünü almadı abi, bir de Hergele Metin vardı abi, derneğin kapısına gelip bizi kurşunladılar abi, Hergele Metin arabanın içinden görüyor, karakola gittik, görmedim diyor, Hergele Metin de trafiğe çevirdi abi, geceler bir başka abi, inanmazsın, öyle bir zaman geldi ki, ondört, onbeş yaşlarında çocuklar ne zaman büyümüşler, ben Ahmet'in, Mehmet'in kardeşiyim deyip silah istiyorlar, lan neyinize size silah, abi onlardaki yüreği göreceksin, bütün işi bu çocuklar yaptı, polis molis çakızlamadı, Ahmet'in o ufaklık var ya, neydi yaa, Bit, Bit Nuri, polis gelirse at dedim silahı, atarım abi dedi, polis bunları sokağın başında sıkıştırmış, nasıl atarım demiş koca ondörtlüyü, bir silah yüzünden yatıyor, bir sürü numarası var bir bok yok, bir silahtan yatıyor, gece bütün fırıncılar bizi tanır abi, sabaha doğru peynirli yaptırır yeriz, baktık bu iş böyle gitmeyecek, geceler, sabaha kadar bu fırın işçileriyle uğraşıyoruz, örgütledik bunları abi, hem işe çıkıyoruz, iş yapıyoruz hem de fırın işçilerini örgütlüyoruz, bu iş iyi oldu, bütün fırın işçileri bizim sendikaya geçti, en güçlü sendikamız oldu, sonra kitap getirdim abi, okusunlar, öğrensinler, sabaha kadar saz çalacağına okuyun, öğrenin dedim, emperyalizm bilmiyorlar abi, abi bunlar köylü, bir şeyden anlamıyorlar, hamurcu dedi ki, emek-sermaye barışı nasıl oluyor anlamıyorum, kurtla kuzu barışır mı, ibne oku da öğren, niye soruyorsun, abi orda birşey uydurdum, tek bir laf diyemedi, lan ibne, kurtla kuzu barışır mı diyorsun, yavşak başında çoban olursa barışmaz mı, tık diyemedi abi, hani abi, biraz okuyacaksın, bileceksin...

* * *

"... Kız işi yaş abi, ben kız işine karşıyım, yolda gidiyorsun, olay çıkıyor, karı gibi çığlık atıyorlar, kendini mi kurtarırsın, kızları mı kurtarırsın, kavgadasın, kurşunlar geliyor yanımızdaki arabaya çarpıyor, kucakladığım gibi kızları atıyorum arabanın arkasına, abi kız işi olmuyor, şimdi mecbursun kucaklamaya, başkana çıktım, dedim ki, böle böle, böle böle dedim ama başkanın da kızı var bana gelmez bu işler, iki gün bacı macı, sonrası acayip işler, git otur evinde kızım, var mı İslâm'da abi, kızın derneğe gelmesi, kızlar hani bize başka yönden yardımcı olacak, yaş iş abi, Göktürkler'e bakıyoruz, Dedekorkut'ta ata falan biniyorlar, ok atıyorlar ama İslâm'da yok abi, o eskidendi, kız dedim abi, daha küçüğüm, komünistler toplanmış nerdeyse olay çıkacak, o zaman toplum polisi vardı abi, kızın biri bana dedi ki, git şu polise de ki, abi şapkana bakabilir miyim, ne yapacaksın derse, dersin ki, fruko gibi içinden ikramiye çıkacak mı abi, dersin, gittim dedim, bir oyun dayak yedim, meğer polisler bu lafa çok gıcık oluyormuş abi, Fruko'yu bilir misin abi, şimdi niye çıkmıyor, Fruko'nun çoğu yerli sermayeymiş, bu pepsi mepsiden daha çok para dışarı çıkıyor, bir de Şiveps çıktı, bu ne oluyor abi, şimdi bunun da bütün parası dışarı mı çıkıyor, abi biz dernekte yasakladık, pepsi mepsi yok, çay, çayın gözünü seviyim, çay gibisi var mı abi, bu çayın bir de şişeli kolalısını yapacaksın, tamam işte, aslında yaparlar, çayın kolasını yaparlar, şimdi bu çayda kolada olan tatdan daha iyisi yoksa anam avradım olsun, bunun formülünü MİT saklıyormuş abi, vermiyormuş kimseye, ama kasıtlı yapmıyorlar abi, bunların hepsi Amerikan uşağı, abi uzay yolunu seyrediyor musun, hani kaptan Spak, kaptan Spak diyor ki imkânsız kaptan, anlıyorum ki bizimkiler başta, kaptan Spak diyor ki, olanaksız kaptan, anlıyorum ki işler yaş, güzel diziydi abi niye kaldırdılar, adamlar neler

yapıyorlar, abi bizde bir Simit İlhan vardı, tutturmuş ki ben aya gidildiğine inanmıyorum, niye, bir boş dağa indiler, uzay filmindeki gibi yapıp kandırıyorlar, inanmazsın abi, herkesle iddiaya giriyor, sonra bir dergi getirdi derneğe, Büyükdoğu dergisi, aynen yazıyor abi, inanmazsın, abi be, Sakarya şiirini bilir misin, ezbere bilirim abi, şimdi bir teybe mehter marşı koyacaklar, bir de Sakarya şiirini, şöyle karnıma bir yere bağlayacaksın, o çalacak orada abi, ben giderim, her olaya giderim, otuz kişi, kırk kişi farketmez, atacaksın beni Yunanın içine, hepsi aynen abi...

* * *

"... abi, bu işin legali yanlıştı, asmışsın kamyon kapağı gibi tabelayı, ben burdayım gel de vur diyorsun, pat polis gelip alıyor seni, sübyan bebeler dolmuş dernek, giren çıkan belli değil, bak komünistler, hangi hücrede hangi yavşak belli değil, legal olduk da ne oldu, teker teker topluyorlar, birer birer televizyondan okuyorlar, yapan da, yapmayan da, yazık günah değil mi bize abi, üç beş kişi on sene yatıp çıkacaktı, abi yaptın mı illegal yapacaksın, anam avradım olsun yanımda Türk bayrağını yaksalar gidip ben de sigaramı yakarım, hem de diplomat sigarası, yapamam be abi, böyle dediğime bakma, bayrağın bir suçu yok, Arif Nihat Asya'yı okudun di mi abi, abi, eskiden diplomat sigarası vardı, hani lunaparkta şu, bin lira atıyorsun da hani kepçe gidip alıyor, lan bir türlü diplomat alamazdı kepçe, koca sigara kepçeyi dolaştırıyorsun üstünde, pat düşüyor abi, bizim orda bir Höt Nermin vardı, karıyı göreceksin, höt ki höt, Marmara Denizi gibi, anla abi, arkaplak, maça kızında çalıştım abi, iyi parası var, halkada da çalıştım, okula gideceğiz, her yıl elbisemi halkadan yapardım abi, bankaya koyardım abi, bu Nermin'e her akşam dolardı abi, halka hikâ-

ye, bu halka Nermin'in halkası abi, şöyle gelip bir dayanıyorlar, sabaha kadar Nermin aşağı, Nermin yukarı, inanmazsın abi, dünyanın parasını alırdı, abi çadırda tuvalet yok, bir perde bile yok, karı sıkışmış abi, bu saatte nereye gidecek, yer toprak, ben zaten çocuğum, utandığı falan yok, lömbürt yanımda, abi üstünaveyi bilir misin, abi o lunaparkta kazanılan bütün paralar gece bir üstünavenin ortasında kurulan kumar masasına getirilir, kavga, dövüş, her akşam olay abi, sonra olaylar başladı, bu işleri bıraktık abi, arkadaşlar gazete çıkarıyor, dedim ki arkadaşlara, burda adam soyuyorlar, kumar oynatıyorlar, gelenin parasını çarpıyorlar, anlattım bir bir abi, yazdılar, valiye kadar gitti meşele, ama yer mi abi, vali kapıdan giriyor abi, her yer anında mis gibi, yakalayamazlar abi, sonra bizimkiler bastı burayı abi, kırdılar masaları, abi şimdi ikibuçukluk tavşan, onluk levrek, beşyüzlük kangal, binlik akrep, mis gibi dendi mi arazi oluyorsun, numara bu abi, cüzdan okumasını öğrendim, adam bir ellilik çıkartıyor cüzdandan, sen de müşteri ayağına yatıyorsun ya, çakmıyor keriz, diyorsun ki masadaya beş kangal, beş kangal ne demek, ikibeşyüz lira demek, masada da ikibeşyüz liraya göre kumar ayarlanıyor, tabi müşteri bizdeki dil numarasını bilmiyor, ben kangal diyorum, adam bakıyor yüzüme, ne diyor bu yamuk, oyunun numarası hiç para almama yok abi, para sürekli katlanıyor, müşteriyi inandırıyorsun abi, bu işi yapan onbeş senedir yapıyor abi, para öyle katlanıyor ki artık müşterinin oynayacak parası kalmıyor, diyorsun ki oynamazsan para yanar, oynarsan bu son turu kazanırsın, müşteri keriz, arkadaşlarına yalvarıyor, tabi para bulamıyor, hiç bırakmayan gecede otuzbin bırakır abi, ama hiç kimse kuzu kuzu bırakmaz, polise gider, tabi biz aynen vınn, mis gibi, mis gibiyi unutmadım, dernekte çocuklara öğrettim, polis göründü mü diyorum ki mis gibi, işe yaradı epey, langırt masaları dendi mi

canımız çıkıyor abi, aradan yıllar geçmiş, belimde iki ondörtlü, polis her tarafı kesmiş, hiç yemezsem, onbeş yılım var, nerdeyim ben, langırt masasında, abi langırtı benim gibi kimse oynayamaz, hani zenginler evlerine bilardo masası koyuyorlar ya, ben de langırt masası koyacağım, abi biliyorsun, oralar yaş yerler, hepsi oğlancı, puç ibneler, her ayak var, geçenlerde gençlik parkına gittim, baktım "şık şık" var, koluna "şık şık" takmış, keriz topluyor, takıldım masaya, oynadım, yemedi tabi keriz, git baba dedi, uğraşma bizimle de yolumuzu bulalım, dayadım silahı abi, verdirdik müşterinin parasını, var mı lan ibne, adam mı soyuyorsunuz, silahı dayadım ama kendimden utandım abi, bunların hepsi iyi çocuklar, senin için canını verirler, keriz parası olmasa gelir buraya kumar oynar mı, değil mi abi, yanlış mı söyledim.

* * *

"... abi ben daha ortaokuldayım, halkevlerine gidiyorum Yılmaz Güney'in hastasıyım abi, defterlerim hep Yılmaz Güney dolu, Koçero, Seyyidhan, Çirkin Kral, Tilki Selim, hepsini seyretmişim abi, okulda Yılmaz gibi çömeliyorum abi, halkevlerine toplanıp gidiyoruz, kızlar da var abi, o zamanlar anlamıyorduk birşey abi, ama Yılmaz Güney'i severim abi, bakma komünist ayaklarına yattı, abi bi de Kemal Tahir hastasıydım, ta onüç yaşında yokum, deli gibi Kemal Tahir okuyorum, Namusçular'ı okudum abi, bugün bile unutmuyorum, kime baksam o romandakileri görüyorum, adam yazmış abi, namus yüzünden içeri düşüyor, sonra içerde birtakım ayaklar, sonra namusunu satıyor, var böyleleri abi, adam onbeş sene içerde yatmış hepsini birer birer görmüş, ama şimdiki gibi değil, akşam oluyor masayı kuruyorlar, çiğ köftesi, rakısı, krallar gibi, gardiyanlar hep kardeş, hep birlikte, tanburu sazı gırla, şimdi kantinden bir su-

cuklu yiyemiyorsun, halkevlerinde gece bedava yemek veriyorlardı, inanmazsın bak, anam avradım olsun, geceye kalır yerdik, komünistler hep sosisli yerdi, sucuk gibisi var mı abi, bu sosisli çük gibi geliyor bana, karakter meselesi, şimdi bu sosisli var ya abi, Türk Milleti'nin karakterine ters, elektrik verseler bir daha yemem, bir gün Maocular geliyor yanıma, bak kardeş diyor, bir gün Rusçular, bunlar revizyonist kardaş, lan var mı bizim kitapta Rusya hesabına çalışmak, biz ta Kırım'dan gelmişiz, Batum'da hâlâ uzak akrabalarımız var, abi hani şu kurt meselesi, bir gün kurt acıkmış kasabaya inmiş, bakmış iri kıyım, yağlı bir köpek, demiş ki, hey köpek kardeş biz açlıktan ölüyoruz, sen bu kadar yiyeceği nerden buluyorsun, köpek demiş ki, beni sahibim her akşam doyurur, iyi demiş kurt, düşmüş köpeğin peşine, tam köpeğin evine girecekmiş, kurt köpeğin boynundaki tasmayı görmüş, bu ne demiş, sahibim beni doyurur ama akşamları da bağlar, kurt şöyle bir düşünmüş, fırt, gerisin geri ormana, yani bağımsızlık anlayacağın, asıl bağımsızlık böyle olur, bu hikâye beni çok sardı, tam benim yapıma göre, bana kimse karışmayacak, yer miyim lan senin bağımsızlık ayaklarını, nesi bağımsız yavşak, ha abi, bak anlatsam gülersin, şimdi bizim orda miting oluyor, bakkallarda her şey bitiyor, CHP'liler ekmeğin arasına dondurma koyup yiyor, AP'liler ekmeğin arasına tüp çikolata sıkıp yiyor, gülersin abi, MSP'liler baklavanın üstüne helva koyup yiyor, ha ne diyordum, okuldayken bir kız vardı, yolda gidiyoruz abi, iyi dinle, hadi bir şey yiyelim dedik, para yok, baktık iki sandviç alacak kadar para var, kız demez mi, ben sosisli isterim, bana ters bu sosisli, kıza anlatsam olmayacak, nasıl anlatırsın abi, başka sandviç de kalmamış, ben yemiyorum dedim, hani açtın dedi, yemiyorum kızım, yemiyorum işte, sen beni ne sandın, yok abi yok, kız işinde ben yokum, hepsi böööle değil mi?

* * *

"... abi biz yanlış yaptık, yani vakit bulamadık bu ibnelerle uğraşmaktan, zenginlere takacaktık abi, biz şimdi zenginlere karşı değil miyiz, karşıyız ama ne yaptık, komünistlerin lafına geldik deme, şimdi aslında birinci perde tamam, komünistleri hallettik, sokmadık ibneleri, şimdi zenginlere dalacaksın, bu işin ikinci perdesi, abi senin aklın alıyor mu, yok on lirayla başladım, yok hamallık yaptım şimdi milyarlarım var, kaç gündür yatağa girip hesap ediyorum, kafam karışıyor, şimdi diyelim ki 1950 yılında bin liran var, yüzde bin kazan lan orospu çocuğu kimi kandırıyorsun, ne oldu, 1951 senesinde 10.000 liran oldu, hadi bu sene de binde onbin kazan lan ibne, ne oldu, bir milyon oldu, lan bu pezevenk çocukları yüzde onbin kazansa yine bu servetleri aklım almıyor, abi bizim orda bir faizci Hüseyin vardı, bankacı diyorlar abi, adam tefeci, vatandaş diyor ki para dağıtıyor, para dağıtır mı lan, Allah'ın sapı para dağıtır mı, abi şimdi ben derneğe gelim, namaz mamaz yok, Allah inandırsın abi abdest alıyoruz ama nasıl abdest, dernekte bir iki derken baktık olacak gibi değil, çaktırmadan sağa sola baktım, abdesti namazı tamam ettik, şimdi abicik iyi dinle, kendi kendime dedim ki lan sen Müslüman çocuğu değil misin, lan sen Fatih'in torunu değil misin, ayıp olmuyor mu lan, ayıp olmuyor mu abi, beş altı ay dişimi sıktım başladım namaza, olmuyor abi, benim yapıma ters, bir gün namazdayım, bu bankacı Hüseyin geldi yanımda saf tuttu, abi içimden başladım küfüre, hoca okuyor, ben küfür ediyorum, küfretmeden duramıyorum, lan dedim kendi kedime, şimdi sen bu adamla yan yana nasıl durursun, nasıl İslâmmış, Müslümanmış, kardeş olursun, abi bu adamın evinde beş kat halı, karısının kızının kolunda otuz tane bilezik, abi biz yuvada büyüdük, patates kıymalı çıktığında kıymayı bit

sanardık, abi bizim cenazemizi belediye kaldırıyor, kimsesizler mezarlığına atıyor, abi daha takım elbisem olmamış, yok abi, takım elbisem olmamış, nasıl oluyor bu lan dedim, nasıl oluyor, bizim bir İsmail vardı abi, müezzin, İslâmı mislamı ezbere bilir ama, şeriat meriat diyor, baktım olacak gibi değil, iyi çocuk ama, harbi delikanlı çıktı, bizim derneğe başkan yaptık, hadi mescit açtı anladık, lan ergenekon, bozkurt resimlerini kaldırdı dernekten, oğlum dedim, Hazreti Ali'ye Allah'ın aslanı demiyorlar mı, oğlum kurt, bağımsızlık demektir, öğren lan, anla işte, abi be Atsız'ın bir oğlu varmış, Almanya'da komünistmiş ibne, niye komünist abi, Atsız gibi adamın oğlu nasıl komünist olur, Avrupa dedin de abi, bizimkiler iyi para yolluyormuş, bu para işine aklım yatmıyor, sarmıyor beni, içimizde bazı yavşaklar var, bunları bilemedik abi, şimdi bakıyorsun komünist dergilerinde bizim haberler, lan nerden haberi olur bu ibnelerin, demek veriyorlar abi, bunlarla yola çıkılır mı abi, bu selametçilerin de felsefesi yanlış, diyorlar ki, sekiz saat uyku, sekiz saat yemek, sekiz saat ibadet, hadi sekiz saat uykunu anladık, sekiz saat yemeği nerden bulacaksın, on dakka neyine yetmiyor, sekiz saat ibadetini yiyim, ne ibadeti, sen buna ibadet mi diyorsun, ibadet silah, silahtan iyi ibadet mi olur, hiç mi tarih okumadın dürzü, hiç mi Haçlılar'ı okumadın, sen burda ibadet yap, ordan komünistler gelsin anamı, bacını, lan ibne Araplar bizi arkadan vurmadı mı, ha vurmadı mı, Musul Kerkük nasıl gitti, İslâm mislam deyip Kürtler'in oyuna sulanıyorsun, bu mu lan ibadet dürzü, senin İslâm kardeşi ayaklarını yemem, sen Suudi Arabistan'ın şimdi petrolü, doları olmasa takar mısın lan, yok zirvermiş neymiş, zirveni yiyim senin dürzü, çok bozuluyorum abi, yok ya, bu memleketin gerçek seveni, inananı yok, ne yaptık sana lan, Fatsa'dan Rusya'yı çağıracaklar işte, yer miyiz lan senin Afganistan ayaklarını, ne yapalım yani, Fistan ta-

kıp evimizde mi oturalım, lan kurtuluş savaşında tanımadınız mı bizi, lan sen Sütçü İmam'ı tanımadın mı, lan sen Çakırcalı'yı okumadın mı, abi be, bu Mao, Çegovar ayaklanmaları da yaş, şimdi yok Troçki, yok Ho Şi Min, ulan bir kere de çıkın deyin ki Çakırcalı, demezler abi, Çakırcalı niye desinler, abi Çakırcalı da yanlış yaptı, inmeyecekti düze, düze inelir mi be abi, bir bak lan, hükümeti kim kurmuş, neymiş, vatan için hain ol, ne olmuş lan, ne diyor Nazım Hikmet, siz vatanseverseniz ben hainim lan, memleketin dağında hain mi olurmuş, abi şimdi Dadaloğlu olacaksın, Köroğlu olacaksın, tanklar, askerler sokağa düştü mü, bizimkiler başlıyor Yunus Emre, Mevlana, kardeşlik, lan ibne, tanklar sokağa çıktığı zaman Dadaloğlu desene, diyemezsin ibne, Dadaloğlu ne yapmış abi, ferman padişahın dağlar bizimdir, abi şimdi padişah padişah olsa böyle der mi, bizimkiler Dadaloğlu'na gıcık gidiyor, ama bunlar tartışılacak mesele, padişah var padişahcık var, tarihi iyi bilirim abi, benimle tarih konusunda kimse tartışamaz, bu aleviler var ya abi..."

SUSAM-ÇÖPLÜK

(...DURDU, eğildi, işte bu güneş, mini mini güneş, burası taşın neresi olur, etrafında alelade daireler yaptı, yüzüstü uzandı, döndü, hayretle gökyüzünü seyretti, seyrettiği şeyi unuttu, önünden birkaç büyük kamyon geçti, birazcık dinlenip, elini gömleğinin düğmesine uzattı, eli orada kaldı, eline baktı, niçin oradaydı eli, sonra başının eğilmiş nereye baktığını anlamaya çalıştı, gözüne hafif nemli bir toprak yüzeyi ilişti, kiremite benzer bir taşla kendinin de çözemediği geometrik çizikler attı üstüne, belki tanrılarıydı, belki de korkuları, belki de çocukluğuydu çizgiler, içine bir daire, çizdiği şeylere değil, tuttuğu taşa bakıyordu, ışığa tutunca içinden bir şeyler görünecekmiş hissine kapıldı, bir müddet elinde gezdirdi taşı, bu taşı tutmasının anlamı neydi, hayır, sadece taşı seyrediyordu, hiç oralı olmadan bırakıverdi taşı, önünde onlarca taş gelişigüzel birikmişti, sakin sakin ellerini başının altına koydu, ellerinin başının altında olması hoşuna gitti, bir daha tekrarladı, ellerine baktı, koyduğu yeri inceledi, incelediği yerde garip çöpler buldu, belki de ifrit suratlı şeyler vardı içlerinde, belki de

acı çekiyordu, bir müddet oynadı onlarla, sağdan soldan bir sessizlikle kuşatıldı, bir şeyin içinde çevrelendiğini hissetti, şöyle etrafına bakındı, her şeyi yapıyordu, ne yapmalı? demiyordu, sürekli bir şeyler yapıyordu, elinde bir çöple bir sineğin peşine düştü, neyin peşine düştüğünü yeniden unuttu, aklına kurnazca bir oyun geldi, uyuklamalıydı, bir tabuta uzanır gibi uzandı, ben ne yapacaktım diyerek yeniden sevincini kaybetti, sıkıntıyla yüzünü buruşturdu, bir daha ömür boyu aklına gelmeyecekti yüzünü toplamak, böyle kalacaktı ölene dek, müthiş acı çekiyordu, sıkıntı veren bir şey mi vardı, yoksa yüzünü buruşturduğunu mu hatırlamıştı, aklına gelmiyordu, belki de bu bir ucu yenilip atılmış simitti onu sevindiren, simiti eline aldı, parça parça doğradı, doğradığı parçaları bir daire üzerine gelişigüzel yerleştirdi, tekrar uzandı ve simit parçalarını seyretti, bir simit parçasının üstündeki susamın yan duruşu canını sıktı, susamı simitten koparttı, tekrar ve istediği şekilde yerine koymaya çalıştı susamı, susam düştü, bir müddet yerde susamı aradı, bu böyle ne kadar devam etti, bulamadı, acı çekiyordu, böyleydi belki de, tırnağının arasına girmişti susam, diğer tırnağıyla çıkarmayı denedi, ama diğer elini işe karıştırmak istemiyordu, diğer elinde taşlar ve simit parçaları vardı, susamları tek tek yolmaya koyuldu, bir türkü hatırlamak istedi, yapamadı, çok meşguldü, gerçekten yergök, elleri, her yer çok doluydu, susamı güneşe tutup bakacaktı ona, susam tanesini ışığa kaldırırken, yukarı doğru yükselen sağ elinin hareketi dikkatini dağıttı, bu hareketi yineledi, "ne yapıyorum!" dedi ilk defa, ihtilal gibi bir soruydu kendi benliğinde çırpınan, alelade bir kaşınmayla geçiştirdi, "haa, bir türkü söyleyecektim" dedi sevinçle, yüzü bıraktığı yerde gerilmiş bir şekilde duruyordu, aklına bir türkü gelmedi, çok acı çekiyordu, böyleydi belki de, yeniden susamlarını hatırladı, onları seyretti uzaktan, parmak

uçlarıyla dokunarak, hafifçe itiverdi birkaç tanesini...)

- Naci! Naci! Allahaşkına kaldır şu çocuğu şurdan, odaya kilitle bir daha çıkmasın, kaçtır geliyor, çöplerin içinc uzanıyor! Kapat odaya çıkmasın.

LAĞIM SUYU

ODAMDAN çıkmıyorum. Üstüne işemiş, okuyorum, korkuyorum, kitap sayfaları duvarlara kadar uzanıyor, tek yazılmayan tarih duvar, bir gün ben de kelimeleri yan yana getirip intikamlarımı alacağım, eller çıkıyor duvardan, binlerce el tempo tutuyor, kelimeler uzayan görüntüler oluyor, elime, saçıma, başıma bulaşıyor, anlamlı hindistancevizli bir duruluk yakalıyorum, badananın izbe yerlerinde akreplerim uçuyor, metodik çığlıklar gönderiyorum peşlerinden, tuvalete koşuyorum, lağım suyu, hazım suyu, hoklar mavi yolculukta, kırık fayans kenarlarında bir yol takip ediyorum, kör bir çocuk giriyor içeri, üstüme işeyecek, haa! deyip utanıyor, jiletimi bulup parıldatıyorum, inceliyorum, Wilhelm'in bıyıkları bunlar, Bismark, Enver Paşa, durduk yerde Sivastopol'u bombalıyorum. Yavuz'u jilet yaptılar, hep uzaklarda demir atardı, sığmazdı limana, yüzerek gidebilir miyim yanına, kaçtır yumurta kırıyorum, başını sokuyorum alüminyum tavaya yemiyor köpek kedi! Yavuz'u çiklet yapıyorum, milyonlarca sene aynı hikâye, beş duyu hep aynı işlem, gir, çık, otur, kalk, sahiden üstüne işe-

di, avcuma üflüyorum, avcumu alnıma banıyorum, ekmeğinizin üzerine yağ gibi sürülecek kelimelerimiz var, konvertibilite lililerimiz var, inanın yaratılmış her şeyi biryerlerinize sokabilirsiniz, insanların uğrunda boğuştuğu, öldüğü hangi kelime güzeldir, başardım sonunda sonuna kadar götürdüm kelimeleri ve bir soru sordum, yaşasın başardım, mübarek maymunlar, kutsal çakallar, gözyaşartıcı bir saygıyla gazetenizi okuyor ve banliyö treni bekliyorsunuz, mübarek maymunlar ve kutsal çakallar, sevgilinizin elinden tutuyor ve kızıl havalarını seyrediyorsunuz Haşim'in, bu tek güzel sorumu, Amerika'dan Japonya'ya bir pano çekip üstüne yazacağım, yazacaksın, yazacak, niçin, sürgünlerimi hep kaçık keçiler yiyecekse nedendir milyonlarca senedir yeşermem, niçin, sürgünlerimi hep solaçık keçiler yiyecekse nedendir milyonlarca senedir yeşermem, ömür boyu kakasını yapan uyuz bir fare olmak istemiyorum, ortaçağda bir Avrupa kentindeyiz, engizisyon bütün cinsi uzuvlarımızı kesip kapımıza çakmış, ne oturabiliyoruz, ne gidebiliyoruz, ne ölebiliyoruz, seyrediyoruz, seyirciler tarihi, üçüncü seyirciler savaşı, benden önce icad edilmiş mavi benekli bir ben'im, sizler rahatsız olmayın, ben şöyle kenardan geçerim.)

Naci:

- Kalk ordan! Kaçtır söylüyorum, o pis lağım suyunu içiyormuşsun.

- Bırak kolumu, çok acıyor!

Naci:

- Kalk diyorum, o pis suyu nasıl içersin!

NUMUNE HASTANESİ D BLOK

NUMUNE Hastanesi D Blok, Psikiyatri servisi, Naci yanımda, nerden açıldı muhabbet, nerden aklıma geldi, Yağcı İbrahim'e küfrediyor, kızlar tuvaletinde içinde renkli seks resimleri olan kaleme kızların nasıl baktığını, dayanamayıp Zerrin'in çantasından nasıl yürüttüğünü ve okuldan nasıl atıldığını anlatıyor, gülüyoruz, minik sarı hapları çıkartıyorum kutusundan, tek tek ışığa tutuyorum susam taneleri gibi, nihayet ışığı geçirmiyorlar, aman Tanrım ne kadar güzel, nerden hatırlattın Naci mavi pijamayı, "Naci, gerçekten bu kalem yüzünden mi okuldan oldun!", hapları sırasıyla içiyorum, bir kadın oda kapımı açıp çişini yapıyormuş gibi çömeliyor, Aaa! sahiden işiyor mu, vallahi söylüyor, "Gecenin vaktinde komşudan döndüm/ İneği sağmaya ahıra indim/Evimde yabancı kimse yok sandım/Irzıma tecavüz etti vicdansız/Ortaköy üstüne attım postumu/Bilemedim düşmanımı dostumu/Bütün ahbablarım bana küstü mü/Irzıma tecavüz etti vicdansız." Necip milletimizin kültüründe ilk ırza tecavüz temasını işleyen bu türküyü okuyan: Irzına geçilmiş Ortaköylü bu kadın. Naci Samanpaza-

rı'ndan mavi yollu bir pijama alıp getiriyor, nerden hatırladın bu mavi yollu pijamayı, Naci'yle mavi yollu pijamayı seyrediyoruz, küçükken ele geçiremediğimiz şeyi okşuyoruz, daha giyerken lastiği kopuyor pijamanın, Naci dışarı çıkıp yarım saat sonra geliyor, kilitli iğneyle tutturuyoruz pijamayı, Odacıbaşı geliyor, "neyi değiştireceksiniz lan!" diyor, korkma dayı, her şeyi değiştirebilirler, bir zeytinin tadını değiştiremezler diyorum, "Valla akıllı bunlar!" diyor odacıbaşı, dayıma göre, buradakilerin hepsi akıllı, doktorlar deli, sigaradan otlamamı gelenek haline getiriyor, çöküyor yatağın başına, bir Leyla hikâyesi anlatıyor, çocukluğunda köyde bırakmış, burnunda tütüyormuş, ama uzun kulakları var, emekli olur olmaz köye gidip, peşine düşecekmiş, bir de türkü yakmış, Arayı arayı derecikte bulduğum/Dişlerimle kamburcuğun yolduğum/... ağzına kurban olduğum/Harmana gel uzun kulak harmana/Ihh dedim de ben sıpaya.../Çayır yemiş kucağıma.../Ela gözlü boz sıpayı kaçırdım/Harmana gel uzun kulak harmana/Anırı anırı aştı tepeyi/Kuyruğunun dibine yedi sopayı/Aman arkadaşlar tutun sıpayı/Kemerim boynunda takılı kaçtı/Sabahtan kalktım düştüm peşine/Aldım kuyruğunu çektim döşüme/Ben uğradım (Burayı anlayamadım)/Zahmerinin kışına/Harmana gel uzun kulak harmana. Bu yanık türküyü besteleyip okuyan: Odacıbaşı. Herkesin çok gizli bir hikâyesi var, bunu biliyordum, Odacıbaşı dayımın Kaptan Ahap gibi bir ömür boyu peşine düştüğü Beyaz Balina bu sıpa, "Bunları yazıyor musun?!" diyor, Türk kültürü üzerine araştırmalar yaptığımı söylemiyorum, veciz tekerlemeler sıralıyor: Uydurup söyleyen: Odacıbaşı dayım, derleyen: Yazar. Cahille konuşma küstürürsün/Cam kırığıyla taharet yapma kestirirsin. Uydurup söyleyen Odacıbaşı dayım, derleyen yazar: Bakma kusura/Git osura oşura/ Memnun kaldıysan/Uğra arasıra. Uydurup söyleyen Odacıbaşı dayım, derleyen yazar: ikramın-

dan aciz oldum/Tek pancarın zayi olmasın/Kârından dünden geçtim/Tek zararın dokunmasın...

Doktorum geliyor, demokrasi tartışıyor benimle, ama hep kedilerle ilgili sorular soruyor, hapları soruyor, kitap getiriyor bana, "oku!" diyor bunları, mutlaka öğrenmelisin, yoksa burdan çıkamazsın, günler geçiyor, imtihana geliyor beni, ezberimden Amasya Genelgesi'ni, Faydalı, Zararlı Cemiyetleri okumaya başlıyorum, mavi yollu pijamayla elimde sigara Sıhhiye'de inip, kaldırımlarda zararlı ve faydalı cemiyetleri okuyorum, vantroloğum, doktorum, kaburgalarıma kadar sok elini, çene kemiğimin arkasına dolaş, konuş doktorum, konuştur... koğuşta, hemşirelere, hastalara, odacıbaşı dayıma Amasya Genelgesi'ni okuyorum, Amasya Genelgesi'nden, Faydalı Cemiyetler'den kurtulamıyorum...

* * *

Bir akşam üstü Naci geliyor, Naci'ye faydalı cemiyetleri okuyorum, "hadi gidiyoruz!" diyor, "nereye!" diyorum, "memlekete!" diyor, işte yeryüzünün en güzel kelimesi.

* * *

Not: Bu klinikte bahsi geçen bu doktor ve peşinden aynı göreve gelen başka bir doktor çok sonra intihar ettiler.

LAZ JANDARMA VE ŞÜKRÜ REİS

BU YOL benim memleketime gider, denizi yağmurla aldatır, yağmuru ırmakla, görmediğim dağlarım birazdan çıkar, işte toprağım, düğümleniyoruz, susuyorsun, susmalısın, Tanrı susamlı seviyor seni, hareketi bir kuyuya atıyorsun, çıkmıyor, gelmiyorsun, avuçlarına aldığın cıvayı cin gözlerle seyrederdin, sakinsin, gittin ve gelmedin, elmalı ölüm bu, neredesin, bu zamanın hangi sultanlarında hangi suallerinden hangi kurtları çağırdın, hangi suları içtin, hangi asabiyelerde terlik sesleri dinledin, burası Havza'ymış, burası yıldızlar, anmamak, almamak, anlamlandıramamak, alınamamak, ufalmışsın işte, geçit yok kelimelerden, istediğin kadar taşları fırlat göllere, daireler çıkmıyor artık, beton gibi su, hiçbir ve hatta bütün kuşlar gagalarıyla çakılıyorlar, nah! al sana, bedavadan uçmak, bedavadan yaşamak var mı, koltuğumun altından eski zaman nehirleri geçiyor, gelin yanıma oturun köprüler, kandırıyorlar bizi, ilk mola yerinde atla otobüsten ve nehirlerin yanına, şu geçtiğimiz köprünün ayaklarına... uzan, uyu, yat, adımlarınla tek başına dağ, bayır, kalkın oturun ayaklarım, omuriliğim kırılır,

dizlerimden kaval kemiklerime upuzun uzanmış yılanlar uyusun, kollarımın içine doğru makarayla çektirdiğim çelikten telleri kopart, ayağa kalk, işte, şu çocuk ayağa kalkıyor desinler, bir bardak suyu tepenizden dökecek, bu kadar adım lazım kendime gelecek, döner sandalyeleri sever Tanrı, böyle yapılsın mezarlar, simit gibi susama banılsın cesetler, hey bu köyün sıpası yok mu, hey bu köyün muhtarı yok mu, almaz mı beni bir sopayla ayaklarının altına, bütün hayvanları neden katlettiniz, şimdi korkacak neyimiz kaldı, bu ne büyük facia, kahvenin önünde oturuyor insanlar, üç adım ileri bir adım geri, biliyoruz böyle yürür, böyle binilir otobüse, hey bayan çanta böyle tutulur, bunu da biliyoruz, vazgeçecek neyimiz kaldı, avuçlarımı açtım diyorum, hey bin defa, milyon defa avuçlarımı açtım diyorum, hey kulaklarınıza ilgi flamaları, merak bayrakları dikeceğim, hey sen, seni cennete gönderiyorum, tek bir şeyini vermiyorum, kaşınmaların yok artık, onlar dünyada kalacak, kaşınmasız bir cennet bağışlıyoruz sana, "Niye durduk Naci!"

- Kimliğini çıkart!

Çıkartıyorum, laz bir jandarma otobüse giriyor, sabahın kaçı, diğer jandarmalar kimliklere bakıyor, korkulu bir bekleyiş bütün yüzler gergin.

Jandarma ön kapıdan sesleniyor: "İçinuzda anarşust var mudur?" Bir anda gülüşmeler doluyor otobüse, şoför, "hepsu anarşusttur yakala onlari!" diyor. Tekrar jandarma "sen nerden bilursun, tanir musun anarşustları?" diyor. Şoför bu sefer, "Ben Lenun'ları olurum, ben tanimam onlari, onlarin hepsi tanur beni!"

Nihayet beklediğim canlılık geliyor, herkes neşe içinde, yola koyuluyoruz. Yaşlı bir kemençeci konuştukça konuşuyor, yolcuları eğlendiriyor.

* * *

"... Nasihatimdur, birazdan Şükrü Reus gelur, elma dersa çikma, armut derse gene çikma, dalga geçiy senunla, oynay, aklunca çocuk kanduriy, eğleniy senunle...

Atar kafasi, "geçmuşuni...!" der, korkmayasin, enduşeye kapulma, geçmuşini, teneke teneke geçtuğumuz seneden duzlamiş kaldirmişumdur, duzli duzli yapamaz o işu!

"Ne halun varsa gör, ben gideyrum!" der, olir ya, aldanmayasun, onun akli fikru sendedur, döner dolaşır gene gelur, sabredecesun...

Deludur, bilurim oni, utanmazin tekidur, aklina eser işer üstüne, diksinmeyesun, goca memleketun boki yanında onin çişu nedur ki...

Çikar güverteye, sinurli sinurli, "hamsu!" "Ninesuni...!" diye seslenur, birden çikmayasun, kibarluk öğrensun, uşuğunu mu çağiriy, olir ya, "sayun hamsu, beyfendu!" diye suyuna gider senun, aglinca datli laf söyleyip senu gandiriy, aldanmayasun, "nerden beyfendu!" oliyrik dersun, birazcuk dalgani geçeceksun, eğlenecesun oninla, bu işin keyfu burdadur.

Çikartur da tabancayı ateş eder sağa sola korkitir senu, bak oğa bir şey diyemem, iki arkadaş arasında olur böyle şeyler, dikkatli olacasin...

Otirir da bakar sağa derun derun, aklunca denuza ağu serpiy, zehirliy senu, bilesun bunu, ne sinsu heruftur o!..

Bakarsun yalan söyliy, aklinu çeliy, "hadi gel, dokunmayacağum, birşeycuk yapmayacağum" der, gandirir senu, götürir senu peşinden, inanmayacasun ona o ne dürzidur, on guruşa gübre fabrikasuna satar senu, tavuga civcive yem yapar aklinda olsin.

Bakti olmayi bu iş, kandiramayrim, olir ya, "habule uzaktan bir görün de hasret gidereyum bari!" der, ikinci gariyi

da karayemişun altında böyle kandirmiştur, aldanmayasun.

Hepten ümidi kesti, boş boş döniy, otirir güverteye hirslaniy, yumruk yumruk ağlayi, bilecesun ki, bu işde bir garişukluk vardur, Şükrü heruf adamdur, gari gibi ağlamaz, başkasidir o, inanmayasun.

Uyyy! ne gördin, motor bozildi, Şükrü köpürmiş motori döviy, tayfaları denize atay, sigara üstüne sigara yakay, bak ona bir şey diyemem, Şükri deli adamdır, kafasini bozmayacasin, birazcık suyuna gidecesun.

Hasmuni iyi taniyacaksun, fazla nazlanmiyacasun, birinci garisu Maçkali'dir, dilundan çok çekmiştur, Jandarma da çok çekmiştur ondan, dağitimi Maçka'ya çikan askerin vay halune, delu Fatma derler ona, takar peşune getirur denuze, görirsun habu denuz kaç bucak, fazla sinurlendirmeyecesun, habunların ikisu de deludur, zay bilmeymisun Fatma'nin bir rapori eksuktir.

Yedi tane gayni vardur, altusu içerdedur, biri da ziyaretlerine kolaylık olsin diye gardiyanluk yapay, gayunları Şükrü'ye deli olur, bu lafumi anlay misin, kolla kenduni, haçan canuni seviysen.

Büyük enuştesi Paşa'dir, yaman adamdır, hemşerusine çok düşkundur, askerde Şükrü'nün bütün nöbetlerinu o tutmiştir, demem o ki, bu yüzden beklemesuni sevmez Şükrü, çabuk sinurlenur, fazla merakta birakmayacasin oni.

Kandirmayacasin oni, soray misun sağ ayağu niye tökezliy, nedur habu mermu izleri, damat olirken aceleden renkli çorap giymuştur sağ ayağu, demem o ki, sağdaysan sağdayim diyecesun, derundeysen derundeyim diyecesun, kandirmayacasun Şükrü Reus'u, renklu çorabı gibi deluk değer eder senu.

Yolina çikacaksun, fazla dolandirmayacasin oni, bir gittuğu yoldan bir daha geri gelmez, biliy musun, niye uşağı olmaz Şükrü'nün, sağducu yanliş tarif yapmiştur, demem o

ki, sağdicunun da uşağı yoktur, lafum bitmemuştur, daha vardur, sağduci da evlatluktur, başka kardeşi yoktir, ne dedum anladun, sen akilli uşaksın.

Eyi reusdir, heruf adamdur datlisi duzlisi yoktir, bir defasunda yakalamiştur yirmu metre bir baluk, demuştir ki, "habu kadar büyük baluğu nasul olsa benim tuttuğuma kimse inanmaz, yalanci olir çikariz habu memlekette!" birakmiştir baluğu denuze, göriy misun mertluğu!

Haule akşama kadar otirmiş denuze bakay, ne sanaysin, onin kafasi boş durmaz, düşunur, alim adamdur Şükrü, bir defasunda, kalkan baluğundan post yapmuştir namaz kilayi, göriy misin ucadu, diyecesun ki niye yapmadi, hocaya danişmiş, "Kur'an'da kalkanın yeri yoktur, kalkandan kurbanlık olmaysa, post da olmaz!" demiş. Zeku adamdur Şükrü, kefalun pulinden lens yapmuştir kendune, o gün bu gün gazeta yazisi okiyamaz.

Çok düşkundur, sever senu, diyecesun nerden bilursun, teyzesunun gizlari üniversitada okiyi, almiş hamsi tavasini eline habu kiz, bakayim demiş, pudrali, kiremali hamsi nasil oliymiş bir bakalum demiş, "hamsuyu da kendunuze benzetecesuuz, maskara edecesuniz onu!"

kovmiş kizları

Ooo, bilecesun ki Şükrü asi heruftur, eşkuyaluk vardur biraz onda, geçtuğumuz sene sayum oldi, çikmaduk evden, Şükrü sabahin erken vaktu açilmiş denuze, akşam oldi ki, bir kişu eksuk, Şükrü yoktir, ertesu gün bir daha sayum yaptuk, gene çikmaduk evden, göriysin, goca devlet uğraşamay oninla, sen ne yapacasun.

İyi geçinun, kötü olmayin, koca denuzun ortasinda datli datli arkadaşluğunuz olsin, sen de bilursun haburadan öte kimsecuklar düşmez peşune, o da bilur habu goca denuzda dönüp dolaşip gene buraya gelecesun, niye nazlaniysin.

Naci – Bugün üç arkadaşımız öldürüldü, sen gülüyorsun.

KAYA

"YÜZBİN asır bekledin beni, geldim, girdim koynuna, çocukluğumu verdim sana, betona sokmuşlar seni, çocukluğumun şarkısını ararken milyonlarca asırlık kavganın ortasında beni mi buldun beton olacak! Betondan mezar olmaz kandırıyorlar bizi! Dalgalar asırlarca yavaş yavaş öpecekti seni, deniz olacaktın, su olacaktın, denizin dudaklarında eriyecektin, betondan mezar olmaz, çık dışarı, kandırıyorlar bizi! Yengeçlerim nerde yürüyecek, yağmur nereye düşecek, artık kim inanır bize, ufalıp toprak olacaktın, kum olacaktın, toprağımız bitiyor, bitiyor muyuz, bin asır sonra bulmuştum seni, bir asır sonra bizi kim bulacak! Hangi dağdan sökmüşlerdi seni, kim sürüklemişti dalgaların kucağına, o söküldüğün yer kanamaz mı şimdi, koca dağ ağrıdan çıldırmaz, kıvranmaz mı? Şu dalgaların dudağında bedeninin tuzu var, söyle o dudaklar şimdi kimi öpecek, beton öpülmez kandırma bizi, milyon defa düşecektik seninle birlikte o tepeden, milyon defa toz olup uçacaktık ormanların ve mısır tarlalarının üstünden, böyle mezar olmaz, cesetler bir gün çürür, buzullar erir, yağmur gözyaşı olur, bir gün nehir, şimdi sen ne olacak-

sın, nedir senin adın! Rüzgâr önüne dalgalarını katmış, ellerinde mavi, mor kurdeleler, çocuklar gibi binbir neşeyle geliyor, söyle nerde oynayacaklar, kime sarılacaklar, bu betonda o minik kafalar kırılmaz mı, bir daha gelmez diyorum, kandırdık hepsini, kandırdık birbirimizi! Yalan söyledik, hangi duayı istiyorsun benden, seni kim yaratacak yeniden? Korkutma beni, bitti mi? Yüreğine beton mu döküyoruz? Martı pislikleri olurdu, beyaz tuhaf çiçekler, çiçek aşısıydı, gamzelerindi, ne tuhaf çukurlu, kırışık gamzelerin vardı, dalgalar ne kadar sarhoştu dokunmaktan, göklere uçuyorduk, sen uçuruyordun ağırlığınla! Sözümü tuttum, düşlerimi koyduğum yere geri döndüm, buraya kuracaktım tuvalimi, bütün bulutlardan hayallerime uzanan resimler yapacaktık, tırnaklarımla deşecektim, çiziktirecektim işte, vinçler düşüyor tepemizden, ağzı açılmış demir canavarlar, kim durduracak bunları Tanrım, nereye saklanacağız? Dokunmayı yeniden nerede öğreneceğiz, bin yıl sonra Karadeniz'in önüne dikecektik seni, işte aradığımız şey bu kayada, öyle sıkı sarılmış ki, anlatmak istemiyor hiçbir şeyi, ama biliyoruz diyecektik, ruhumuzun kitlenip kaçtığı mekân bu, söyle yalan mı?

Heybetinden kuşkum var artık, konuşturma beni! Benim de şecerem uzundur, karışıktır, atmosferin altında ne varsa hepsi vardır, çözemiyorum! Ama sen, Tanrı'nın seni yoğurduğu ilk günkü gibisin, izleri var o ellerin inanıyorum, dokunduğumda nerelere dokunduğumu biliyorum, fazlasın, çoksun benden, kazma vurmadım, meyve istemedim, oydumsa seni koynunda uyumak için, böyle öğretti muhacir dedelerim, bir taş üzerinde uyumak en asil halidir insanın, kâbe taştan değil mi, sen o bilmediğimiz boşluklardan düşüp gelmedin mi, ne kadar sadıksın getirdiğin o ilahi sırra, ne kadar sıkıca sarılmışsın acılarına, neyi gizliyordun, böyle katı, sert, neyi tutuyordun, taş diyorduk işte taş, dedelerimizin başucuna koyduğu taş, ırkımın delip çıktığı taş! Kim ağlatıyordu seni, nerden ge-

liyordu bu ıslaklık, bu nem, böyle nerelerinden süzülüyordu bu kaynar sular! Rüzgâr geceyarılarına doğru yeniden düşecek peşimize, hadi ben yeniden gidiyorum o yüksek yalçın tepelere, çıyanlar ve akreplerle yeniden tırmanacağım sana, rüzgâr gelecek, bir kere daha at kedini aşağı, bir kere daha sürükle kendini karanın bittiği yere, dalgaların koynuna, silkin şu beton kafesinin içinde, kır şu betonu, çık dışarı! Külotumun içinde neler görmüştün, neler dokunmuştu sana, önce seni gönderdi Tanrı, ellerinden ve nerelerinden, anlat!

Bir gün bir çocuk yeniden gelip oturacak üstüne, farkında olmadan bu büyük tılsımın kenarından kırıp ufaladığı minik taşları söküp atacak gözleriyle gezindiği denize, yeniden oluşacak daireler, hayaller, dalgalar yeniden koşup gelecek, dudakları kuruyup tuzlanacak, sonra yeniden bir şeyler ilişecek sana, bu böyle, böyle olacak, işte hep böyle, söyle ne kadar böyle! İki iri midye, iki kara göz gibi denizin dibinde görünecekti, açılıp, kapanıp ses verecekti, iki iri midye, iki kara göz gibi içimize işleyecekti, bir kara çizgi çekecektik üstüne, ne kadar böyle, söyle, acı çekiyorsun biliyorum, çıldırana kadar başucunda ağlamamı istiyorsun, biliyorum çok seviyorsun beni, çok, yoksa kollarımı betona döküp, ayaklarımı şu taşın üstüne koyar mıydın?

* * *

- Şimdi konuşmalarımızı duymuyor mu?

- Duysa da anlamaz abi, istersen Gıdı Gıdı'ya sor! Abi çocuklar görmüş, sabahtan beri burda, ceplerinde akrep varmış.

* * *

- İbneye bak, hayvan gibi kuvvetli! Sen ayaklarını tut lan Gıdı Gıdı!

- BENİMLE küs müsün?
- ...!
- Benimle küs müsün?
- Hayır ben..., hiçbir şey değilim!
- Peki! Niçin konuşmuyorsun benimle?
- Kedimi öldürdüler, kedim yok benim, herkes yalan söyledi.
- Sen benim cansızları dirilttiğimi bilmiyor musun, kucağım bomboş, getir kedini!

* * *

İsa söz verdi, diriltecek onu. Bütün kasabayı dolaşıyor, her delikte bir kedi arıyorum, nihayet, sahilde çöplerin toplandığı molozda ölmüş bir kedi cesedi bulup kiliseye getiriyorum. İsa'ya uzatıyorum, almıyor, yalan söylüyor, kucağına bırakıyorum, yere düşüyor kedi, tekrar koyuyorum kucağına, tekrar düşüyor, hırsımdan kudurmak istiyorum, hırsım kalmamış, hırsımı tanımıyorum, bir çivi bulup, ke-

diyi kuyruğundan çakıyorum İsa'nın koynuna, yine düşüyor, kulakları geliyor aklıma, kulaklarından çiviliyorum, kedim duvarda asılı kalıyor. Söz verdi İsa, diriltecek onu, İsa bu, mehdimiz!

* * *

"... Seyirciyiz, cansız seyirciler, kurtarın bizi kurtarın, kurtarıcımız kayıp, mehdimiz nannik yapıyor, bir geldim, bir geleceğim diyor, çarpılmışız, çarptılar bizi, oyuna geldik, dünyaya geldik, ne kaldı geri, her yer Kudüs, her yer kan, her yere çağ yağıyor, bu tarafta da ölüyorlar, yarınlarda da ölüyorlar, ölenler tekrar geliyor, tekrar ölüyor, selamsız doğduk, sabahsız yaşıyoruz, oturuyoruz, oturuyoruz, önümüzden böcekler geçiyor, oturuyoruz zamana tapıyoruz, zamanı kolluyoruz, zaman yiyen fareler, zaman sıçan naber'lerle, meraba'larla gidiyoruz, hergün girdiğimiz dünyalardan cehennemlik olup çıkıyoruz, nerelere karılıyoruz, yoğruluyoruz, şehrin neresindeyiz, herkes kendini kral seçiyor, herkeste herkeslik sıss'lıyor, yamanıyoruz, zamanın nesiyiz, var mısınız, bu mektupları siz mi yazdınız, böylesine apışıp kaldık mı ne olacaktı, nereye gidecektik, dudaklarımız uçukladı mı hangi şarkıyı söyleyecek, hangi seslerin peşinden koşacaktık, sesimiz kimden kime, kime kim diyoruz, toprağımız soluklaşıyor, giderken gitmiş mi olacağız, nerde kalktığını bilmeyen trenler nereye gider, nerelere merak salarız, hani kahırlanırdık, hani vaktin başını tutar olmuştuk, ayaklarını kemirenlerdeniz, yola çıkmadık ki yol, henüz bulamadık ki, bana kimse bir şey demiyor, ben de kimseye bir şey demiyorum, her ağaca yaslanıyorum, her bulutu seyrediyorum, her türkünün koluna giriyorum, Musa'yı bekliyoruz, kavmiyle çıkıp gelecek, Spartaküs'ü bekliyoruz, şatolarımızın kapısını tekmeleyecek, yeniden topla-

yacak bizi, yine de anlaşamıyoruz, yine de cesedimize işiyorlar, kedimiz, etimiz, kendimiz, bir gün birileri nereye demeyecek mi, bir gün hadi yediğin içtiğin bu kadar, ne yaptın, kahrolmak mümkün değil, parmaklarımızı olabildiğince gerip burnumuza dayasak, şu duvarda oynaşan hayalli, anlamsızlı, şunlara bunlara nannik desek, göklere dönsek, nannik desek, belki bunun için yaşamak, açıyorum külotumu göklere, beton dökülmüş lilim, kanat çırpıyor, nannik, hadi nannik!

"UUU"LAR

BU DURDU duldur, fuhuşsuz uyuşturucusuzdur Tuğrul Durduyu ucuz buldu. Tuğrul Durdusuz durur mu kuşkusuz Durdu tutkuludur utkuludur Bu Tuğrul uzundur Durdunun tumturuklu puçudur Tunç yumruklu Tuğrul vukuu bulur tutukludur uyumsuz Durdum şuhtur ruhu kuytudur Tuğsuz Tuğrul vurgundur hudut kuş uçumudur burkulur tutuklu Durdu Tuğrul Dumrul'u bulur kurşununu kusturur Durdumuzu vurdurur Durdu çulsuz yuyulur Bu kurgu su kurgusu usunuzu uyutun yurdunuzu unutun kuşkusuz usul usul ruhunuzu susturun uskumru turpsuz durur mu turşusuz yutulur mu bu buluşun bulgusu hukuksuz tutuklu gulug gulug bu çubuğu tutuşturun bu unsuru buluşturun Durdumun suçu fuhuş mudur umumun kuluncu uru mudur sulu susuz turunç mudur durdum huysuz mudur fuhuşu uygunsuz mudur bu durumu hukukunuz unutsun Durdum suçsuz kurtulsun Tuğrul pulsuz kuruşsuz Durdum suçlu huzursuz Uy uy Dursunum uy uy uşuğum kuçu kuçu kuzum kurtsuz durur mu uy buruşuk dursunum uyuz musun tursunum mutlu musun Tursunum

uyur musun Tursunum bu fundug bu curuftur bu tursunumun guguludur bu şutu Tursun yuttu ugh ugh durur Tursunum gurultusu duyulur unutulmuş kurdumuz unutulmuş kuşumuz burcumuz suskun yurdumuz durgun vurun vurun suçludur durun durun kuzumdur yurdumuzun nurudur tutukludur huysuzluğum kuğum susuz budunum unsuz suçludur hukukum tutukludur nutkum ufkum buğulu ulusum bulgursuz duyunuz bu hususu uygunsuz kuruluşun ulusculuğunu kutludur gururum uyumsuzdur turgutum kusmuğumun şurubu suskun kunduz sunucu cumhurumun muzunu hukukumun turşusu burnumun rumuzunu uyumsuz bulduk nurum usul usul uyutun uğultunu kudurttun çulsuz pulsuz yurdum puç kuzgunusun nurum rus uyruklu durmuşum bu sucu mudurnululu mu sungurlulu mu bu kuyumcu tunus uyruklulu mu bu nuṇ'du hu! hu! ruhumdu unum tuzsuz buyurun suyum buzdur unutun ud'um suskun kuş uçumu yurdum tutukludur susun unuttu kuşum Nuh'unu unuttu mu zulm yusufu kuğum şuhdur udum dud'dur bu hususun kusurunu uğur mumcu bulur unsurunu duru suyum yurdum buhurum puslu pulluk çulluğum Muş'um suyum şurubum umumuz tutuklu huzurunuz kuğulu uçuk uçuk buudlu buçuk buçuk vurgunlu bu hususun vuzuhu kuyumuzun suyunun kumu uçurumun dumuru uy uy tursunum uyumsuz uy uy durmuşum huzursuz yuh turgutum uyusun mu yurdum ruhsuz urumun puçu durulsun huzursuzluğum yumulsun yumuk yumuk kuğum susuz dursun musluğum burcum tuğsuz durur mu sulh budunumun uru mu Uğurum suçsuz tutuklu uğurum duşsuz nutuksuz uğurumun uzvu uyluk mudur ur mudur yumruk mu vurur puç mudur huyu ruhu bu muzudur rumuzu uluscu mudur kulplu kutu nurludur şuursuzdur nursuzdur kuşkusuz uçkurcudur bu ulusçu putçudur huzursuzdur umumun puçudur uslu dur kuğum

uslu dur bu unutuluş kusmuğudur ruhumun bu kurum buğusudur usumun buhurudur yurdumun tunç yumruklu tutuklum uludur bu umudum zuhurudur kurdumun hususudur ruhumun hurucunuz kuş uçumu turunuz bu yurdumun hudududur durunuz umudumuz suyumuz hukukumuz kurulur unutun uyruğunuzu tutunuz turgutun kuyruğunu bu hususu duyunuz budunumuz burcumuz cumhurumuz kurulur suçlu hukuk vurulur susuz kuğum uygurumuz kurtulur ruhsuz kunduz kudurur buhur buhur gurubumuz kurulur grubumuz kursuz pulum kurtulur çukur burnumun suyu durulur kuğumuz usul usul muştusunu yutkunur ulusumuz tuzunu budunumuz kuzusunu tunç yumruklu tutuklusunu bulur susuz ruhumun nuru çulsuz budunumun unu yurdumun gururu kurdumuz kuzumuz kurtulur puç kunduz vurulur kuşumuz Nuhunu Dursunum tulumunu bulur budunumuz kurtulur ulusumuz kurulur usumuzun umududur bu yumuk yumuk kuzumuzun muştusu durun durun suçsuzdur ulusumun nurudur uuu tuşudur tutukludur suskundur kuzgun pusu kurmuş pusludur burcum buğuludur bu puç uhudumu susturur bu kul kunutu unutur duy bunu budunum u'nun u'sunu bulduk kulpunu tuttuk puğumuzu kudurttuk ruhumuzu kusturduk muştumuzu susturduk, uludur, yurdumun nurudur, mumudur buhurudur dursunumun tulumudur bulutlu bu unutur mu u'nun vurgulusudur bu kurdun tutuklusudur bu ruhun burgulusudur bu us'un tutuklusudur bu kusmukdur yunus kurtuluş mudur uy uy uzun tursun kuruşsuz tursun urus suskun durur mu uyur musun tursunum vurur musun tursunumun sus pus durur tursunum bu kuş guguk kuşudur bu buluş tursunun mudur bu su kumlu mudur suyu kurşunlu mudur bu uydu rus uydusu uy tursun uy tursun bu kurtçu uyuz mudur!

"-ALLAHÜEKBER!"
"- Anafartalar!"

Hoca duaya geçince, en arka sırada ben de "uuu"larıma başladım, "uuu" hastalığım mı vardı, "uuu"lardan bir doktora tezim vardı, "uuu"ların tükenince, Amasya Genelgesi ve Faydalı Cemiyetler'e geçiyorum. Hepsini yüksek sesle okuyorum. Cemaatten biri dayanamayıp namazı bırakıp üstüme yürüdü. Yaka paça dışarı attı beni. İmam selam verdi, cumhur cemaat şadırvanın önüne döküldüler. İhtiyarlar adamın elinden aldılar beni. İçlerinden biri, "Bırakın şu Allah'ın garibini!" dedi. Bütün ışıklarıyla zihnimde bir pano gerildi, bu bağışlayıcı ses, bir cam parçası olup içimde kırılmıştı, gözbebeklerim keskin bir viraj alarak, "Allah'ın garibi!" diyen yaşlı dedeye baktım, "Yok yavrum, hepimiz Allah'ın garibiyiz!" dedi, üstüne yürüdüm, "Sen de mi Allah'ın garibisin!" dedim, "Evet oğlum, ben de, hepimiz Allah'ın garibiyiz!"

* * *

Abdest alanlara, tuvalete girenlere, namaz kılanlara, gelip geçene, "Allah'ın garibiyim!" demeyene yol vermiyorum. Abdest alanlar, abdestlerini bozmak istemiyor, başlarıyla "evet!" diyorlar, sonra sinirle avuçlarına doldurdukları suyu yere fırlatıp, "evet oğlum, biz de Allah'ın garibiyiz!" deyip başlarından defetmek için kendilerini zor tutuyorlar. Bir zaman tuvalete su taşıdım, tıkanan tuvalet deliklerini elimle ve neşeyle açtım. Sonra bir sopam oldu, bu sopayla çok delik açtık ve çok sevdim onu!

* * *

Cımbız üstümü değiştiriyor, ağlıyor, makyajı akıyor, "bir daha çıkmayacaksın dışarı, gidersen haberim olacak tamam mı?" diyor, başımı sallıyorum, "bir daha mendireğe gitmek yok, o camiye de hiç gitmeyeceksin!" diye sıkı sıkı tembihliyor. "Bak senin bir öğretmenin mi ne varmış, geçen gün buraya gelip seni sormuş, tekrar gelecekmiş?"... "Bu elbiseleri de kirletmek yok!" deyip üstümü başımı topluyor, tam önümde eğilmişken, "Aaa, senin memelerin var Cımbız!" diyorum, Cımbız elime vuruyor, "tüh, sen de erkeksin..!"

* * *

"... Bugün söylemeliyim ona, bir çocuk bilmeden yakalamışsa kanatlarından kelebeği, o kelebek uçamaz artık, iğreniyorsun, hayır iğrenmiyorum, benim sopam var, suçun yok senin, Allah seni bir kereye mahsus yarattı, küçük bir an sadistçe eğlendi seninle, iğreniyorsun, hayır benim sopam var, çıkmasaydı önüne bu lastik çocuklar, çekmeseydi külotunu aşağı, işemeseydi üstüne, o lağım suları, iğreniyorsun, hayır sopam var dedim, yeniden bir ruh yaratılacak sana, hiç öpülmemiş dudaklarla koşacaksın, içinde kördüğüm olmuş minare

gibi şeyleri, iğreniyorum, ama sopam var benim, yine bir serçeydin, bir kış günü yine bir çocuk sapantaşıyla vurmuştu seni boynundan, öylesine yıkılmıştık karların içine, güzel bir kız vardı, yanakları vardı, utandırırdı, iğreniyorsun, sopam var, sopam olunca iğrenmiyorum hiçbir şeyden, ben yalan söylemeyecektim, hiç yalan söylemedim, bütün hayatım bir kiraz lekesi gibi kalsın kimsenin öpmediği o yerde, iğreniyorsun, hayır dedim, hayır, iğrenmiyorum, sopam var benim.

* * *

Küçük bir kız çocuğu, dedesinin kucağında, şimdi cami avlusunda oynuyor. Şadırvanın bütün musluklarını açıp kapatıyor, dedesi bağırıyor uzaktan, tekrar zıplayarak, oynayarak açıp kapatıyor, eteğini kaldırıp caminin önünde bir baştan bir başa seke seke koşuyor. Usulca yanına yaklaştım, "sen de Allah'ın garibi misin!" dedim, küçük çaplı bir şok geçirdi ve kaçtı. Dedesinin kucağını saklandı. "Hayır kızım, bir şey yapmaz sana, korkma!, sen de ona, 'ben de Allah'ın garibiyim' de!" diye usul usul tembihledi... Küçük kız merihli görmüş gibi gözlerini hiç ayırmadan bakıyor bana, çok erken vakit sonsuzluğun kıyılarına ulaşmış ürpertilerle, kaskatı süzüyor beni.

Kendisine hiçbir şey yapmayacağımı ve uzaklaştığımı da görünce koşup arkamdan taş attı. Uzaktan uzağa, "Allah'ın garibiyim, Allah'ın garibiyim!" diye zıplamaya başladı, tekrar taş attı, tekrar seslendi.

Bir zaman sonra, nereden bulmuşsa, bir kedi bulup, üstüme doğru fırlattı. Gecenin zifiri karanlığında camda bir ışık silüeti göründü ve kayboldu. Cam olduğu yerde kırıldı, bir şeyler anlattı, bu benim kedim, evet o, İsa diriltmiş miydi onu, kırılan cam ıssızlığımın ortasında tekrar sert bir zemine düştü, bu küçük kızla gönderdi onu, kiliseme koştum, İsa'nın koynuna koyduğum kedi yoktu, cesedi yoktu, o hal-

de, İsa bu mehdimiz, işte mucize koynumda, sarıldım ona, bir daha bırakmadım, adını "Allah'ın garibi!" koydum.

* * *

Sırtımı kilise duvarına verip, kırılan cam parçalarında uçuşan ve kaybolan resimleri ayıkladım, tek tek hepsine baktım, bir yerlerime birkaç çizik attım, acıyla aydınlanıyordu resimler, bir eteklik bu, evet bir eteklik, "Hey Küçük Filozof!" deyip hıçkırıklarla birileri sarıldı bana, gözyaşlarını silerek şöyle bir süzdü beni, duvarda benimkilerden görmüş olmalı, keskin bir çığlık attı, "bunlar ısırır seni!" dedi, "Onlar artık ısırmaz öğretmenim!" dedim, aceleyle çantasından bir mendil çıkarıp, fermuarımın altında ve kenarlarında kanımı aradı, kuruladı, tekrar yüzüme baktı, aynı mendili yüzüne götürdü, "hadi gidiyoruz!" dedi, "Hatırlıyor musun öğretmenim, akreplerin niçin silahları var demiştim!", çekimser bir "hıı!" döküldü dudaklarının arasından, "başardım öğretmenim, buldum sonunda, Tanrı onları zehirleriyle yaratıyor ama, öldür demiyor!", "hadi gidiyoruz!" dedi yeniden, başardım kelimesi hangi öğretmeni çıldırtmaz, başardım diyorum, "şu akrepler evet!", bir kez daha yalan söyledim, öldür demiyor ama, öldürecek kadar zehir veriyor, bir cam kırığıyla yeniden cezalandırmalıydım kendimi, yalan söyledim, omuzuma çıktı kedim, kulağıma bir şeyler fısıldadı, anladım mı, anlıyorum, "ama siz insansınız, isterseniz öldürmezsiniz?", "hiç mi öldürmeyiz?" dedim, kedim, "hiç öldürmezsiniz, bu sizin elinizde!" dedi, güldüm, sarıldım kedime ve öğretmenime, onlar da sarıldı bana, göğüsleri göğsüme dayandı Nilgün öğretmenin, kedim kulağımın diplerini yalıyor, "Hey sizin de memeleriniz var!" dedim, Nilgün öğretmen garip bir irkiltiyle geriye doğru attı kendini.

FORMİKA DESENLER

YAZ, sonbahar, kış, bahar. Hayır, upuzun bir kum çölünde bir kaktüs. Sabah, akşam öyle duran, birileri su veriyor, birileri süt, hap içiyor, kaç zaman, karşısında bir formika dolap, formika dolabın desenleri, işte bu desenler, şu minik kâğıt parçası, halıdaki şu tuhaf toz, camdaki şu leke, sigaranın yırtılmış şu jelatini, tuşların şu boyası, dökülmüş şu badana bir anda değiştirebilir her şeyi, şekillendirebilir seni, formika desenin şu parçası, binbir görüntü altında bütün eşyayı yenerek öne çıkıyor, kaktüs hafifçe kımıldıyor. Desenler ne kadar çok, hiçbir şey anlatmaz, susulur, seyredilir, odada uçuşur, döner, ellerine gelir, oynarsın onlarla, yeniden şeyler yaratırsın, aklın da yeni şeylerde, bir oyun bu, yaz, sonbahar, kış, bahar desenler karışır, toplayamazsın, upuzun bir kum çölünde bir kaktüs, bir kavga bu, desenlerle sonsuzluk kavgası, sır kalacak hiç kimseye anlatmayacaksın, insanlar gibi merhaba de! Nasılsınız, iyi misiniz, sabahları onlar gibi kahvaltın, bir işin olsun, bir şeylerle uğraş işte! Bir daha dokun parmaklarına, gezdir parmaklarını dokunda, karşında formika desenler, dansetsin, fısıldasın

sana o bildiğin, sakladığın şeyi bir daha, kendine sakla, insanlar gibi bir fıkra anlat, sonra gül, sonra terliklerin olsun, bak bunun adı pantolon, bunlar tüylerin, insanlar arasına karış, dikkat et her şeylerine, ayakkabılarını nasıl giyiyorlar, yemeği nasıl, nerde ve ne zaman konuşuyorlar, hayretleri, endişeleri, gülümsemeleri, sevgileri, dikkat et her şeylerine! Bırak içinde kalsın parmaklarının gezindiği yerde dokunduğun o şeyler, acizsin, bilmiyorsun, aklın almıyor anladık, ama farkındasın, kukla değilsin, bu soluğu sonuna kadar götür, sana bu soluğu veren gelip yakana yapışıp alsın senden, lütfen sabret, o zaman sırrını açığa çıkartırsın, kulağımızın dibinde nefes almadan her saniye öten bu cırcır böceği ne sanıyor, sorarsın, kimseye söylemeyeceksin, sonsuzluğa dek bir yerlerinde gizli kalacak, bileceksin ki, herkes biliyor bu şeyi, herkes sonuna kadar neyin ne olduğunu biliyor ve herkes, herkes gibi herkesten gizliyor, takip et insanların hareketlerini, eller bardağa nasıl uzanıyor, sandalyeye nasıl oturuyorlar, onlar gibi, oyna artık şu oyunu, onlar gibi, kaktüs konuşsun, yürüsün, sırrını ebediyyen saklasın, tek bir lezzetin var, farkındasın, farkında olmak, daha çok farkında olmak, Kızıldeniz'den mi, nerden bir martı gelip avurtlarına pisledi, gülmüş müydüm, bu nasıl gülmeydi...

* * *

Nerden geçmişse, avcuma birkaç yağmur tanesi büyüklüğünde bir civa geçti, durmadı yerinde civa, sürüklendi, aktı, kımıldadı, kaydı, döküldü, yürüdü, düştü, oturmadı civa, durmayı sevmedi, yeniden hareketi öğrendi, kaktüs, yaz, sonbahar, kış ve bahar, kaktüsün gölgesine bir civa düşmüştü, şu desen, halıdaki şu tuhaf toz, yırtılmış şu anlamsız kâğıt parçası, değiştiremez artık hiçbir şeyi, şekillendiremez!

HELA USTASININ HİKÂYESİ

"...NE TAŞ işçiliği, ne süsler, ne de taşın kendisi, alt tarafı bir delik, iki ayak koyacağı yer, işte böyle bir hikâye, bu hela ustasının şöhreti diyardan diyara yayılmış, son zamanlarına doğru helalarının ününü duyan bir şeyh, bir hela taşı ısmarlamış, gönderdiği dervişine de sıkı sıkı tembih etmiş, "sopayı da yanında versin!" demiş, hela taşını hazır edip dervişe vermiş, derviş tam kapıdan çıkap gidecekken, usta, "seni çok sevdim demiş, al sana da başka bir sopa vereyim!" demiş, derviş, ustanın bütün sırrını biliyormuş gibi, "benim sopam var!" deyip sopayı almamış, "o gün bu gün isteyene de istemeyene de, lazım olana da, olmayana da sopa veriyordum, bunca zaman hem kulun, hem Allah'ın işine karıştım!", diye kahırlanarak mesleği terketmiş usta, bir daha ne hela işiyle ne de sopayla uğraşmış...

Önceleri, "madem büyük ustasın, senin yaptığın hela tıkanır mı? Niçin sopa veriyorsun!" demişler, o da, inançlarına seslenip, "nihayet yaptığım kul yapısı Allah yapısı değil ya, tıkanır, tıkanır!" demiş, müşterileri de ustalığına güvenip almışlar sopayı, ama bütün sırrı hela deliğinin otuz san-

tim içine yaptığı demir ızgaradaydı, tabii ızgara olduğu için delik her defasında tıkanıyor ve bu sopayla açılması gerekiyordu ve sonra, "bu ızgara neyin nesi?" dediler, o da sırrını açığa vermeyip, "fareler delikten girmesin!" diye inandırıcı bir yalan söylüyordu, oysa, hela ustasının bütün kerameti burdaydı, usta herkese, kendi elleriyle kendi pisliğini, kirini, deliğin başında açmaları için bir şans veriyordu, sanatkârlığı burdaydı, yoksa, ne taş işçiliği, ne süsler, ne de taşın kendisi, alt tarafı bir delik, iki ayak koyacağı yer, işte böyle bir hikâye, bütün sır bu sopadaydı..."

* * *

Bu hikâyeyi düşündüm, zekâm yerinde olmalıydı, aylardır bana garip sorular soran Nilgün öğretmenin doktor arkadaşına anlattığımda benim için neler düşündüğünü kestirebiliyorum, kurduğu her cümleden bir tanesi "sana yardımcı olmak istiyorum!"du, oysa elinde, Yahudi tüccarlarının ürettiği fabrika işi sopalardan vardı, çok güveniyordu onlara, son görüşmemizde, "zamk" istedim ondan, "ne yapacaksın!" dedi, "şu formikanın kırılmış parçasını yapıştıracağım!" dedim.

Yalnız formika değildi yapıştırdığım parça, günlüğümü yeniden ele aldığımda, orada "uuu"lar, karadeniz fıkraları, İsa'yla garip konuşmalar buldum, bunların altından kalkmak mümkün müydü, bunları nasıl anlatmalıydım, ayıklamak mümkün değildi, ama bana ait şeylerdi, onları ben yazdığıma göre, bir anlamları olmalıydı.

* * *

Vural abinin Seine nehrinin üstünde bir köprüde çekilen resmine bakarken, "hâlâ leylek yontuyor mu?" dedim Nil-

gün öğretmene, "yontuyor!" dedi, "Üstelik onları satıp para kazanıyormuş!" dedi, çok sevindim. "Buralara artık gelmeyecek mi?", "gelirse yakalanır!" dedi, "Mektuplarının içine önceleri aptallık edip yarım çay kaşığı toprak koyuyordum, esrar şüpesiyle açıyorlarmış, şimdi, nerdeyse toprak tanelerini sayarak koyuyorum mektubun içine, akşamları yatağına serpiyormuş!"

Ağlayacak gibi oldu, nasılsa tırnaklarımın içi kir dolmuş, hıçkırıklarını tutamadı, başımı önüme eğdim temizledim onları, minik bir pisliği parmağımla ovdum, oynadım, gözlerim ıslandı, "şimdi onun vatanı bu kadarcık mı?"

BİR HİTİT KÖYÜNDE ARASAM SENİ BULABİLİR MİYİM?

ARADAN kaç zaman geçti, hangi rüzgâr götürdü seni, hangi rüzgâr götürdü birlikte düşlediğimiz ütopyaları, şimdiki çocuklar kelimeleri sevmiyor, korkuyorlar kelimelerden, ama söz verdim sana, düşlerimizi yazacağım, ne çok anlatılacak şeysin, ne çok sevmelisin dedin, öyle sevdan olmalı ki, silahla konuşanları ebediyyen utandırmalısın, herkes sevdanın masumluğundan utanmalı... Neydin sen Vural abi, ardımdan birşeyleri, ama neyi olursa, "seviyorum!" de, kâfi dedin... her şeyiyle seviyorum Vural abi, onbir yaşlarında çocukların kale arkalarında futbol oynamalarını seviyorum, pırıl pırıl bir banyodan sonra tertemiz bir iç fanilayı ve cebimde sürekli temiz bir mendil taşımayı, param olsa da versem diyorum, olanı bölüşmeyi, çalışmayı, yeni çıkan kitapları, tapınılacak kadar seviyorum, hâlâ okuyamadığımız yazarları, üzerlerine ne düşler kurduğumuz, ne meraklarla beklediğimiz o kitapları seviyorum, sabahları pencereden en ötelere, en uzaklara gözlerimi dikmeyi, öyle beş on dakika sonsuzluğu, dünü, bugünü, tarihi, işte o an olmayan şeylerle dolu olmayı seviyorum, dokunmayı, hep dokunmayı isti-

yorum, dokunmayı anlatmak için müthiş bir roman yazmak istiyorum, bütün sevdiklerimize dokunmak, elinden tutmak, omuzuna vurmak, yanaklarını seyretmek, yürürken eteklerine değinmek, yol verirken hafifçe sürünmek, rüzgâr gibi, bir vesileler bulup elleriyle oynamak, espriler yapmak, onlarla gülmek, gülmeyi seviyorum, gülmelerle dolu şeylerin ardında yatan tarihleri konuşmak, değiştirmeleri sabah akşam tartışmak, yoksulları battaniyemizin altına almak, fikirlerimizi yenilemek, yürümek, modası geçmiş bu yoksulluğumuzdan, bıkmadan, usanmadan en nefis türküleri yontmak, aman Tanrım çıldırırcasına seviyorum, hepsini seviyorum, yürümeye çalışan sakat çocukların abisi olmak, hiç ilgilenilmemiş çocukların arkadaşı olmak, onlarla ciddi dünya meselelerini tartışmak, dilin yeterli ölçülerinde, hatta cinselliği, hatta yasaları, hatta değiştirmeleri ve tabii top oynamak, kızlara laf atmak, çift kale bir maç yapmak ve senin kompleksli, pürüzsüz, toprağından utanan ellerini anlatmak, yonttuğun leyleklerden bahsetmek, modası geçmiş yoksulluğumuzla gurur duyarak, didişerek, okuyarak, kazanarak, çalışarak yaşamak, işte bunları seviyorum, varlığımı bana bela eden belalarımı, bana oyuncak eden bütün filozofları, hade, bize vahşeti öğrettikleri için bir daha olmasından ödümüz koptuğu için, ortaçağları, katolik papazları iş adamlarını, en sert kilise babalarını, diktatörleri dahi sevelim, bize kötülüğü öğrettiler, inadını tazele Vural abi, seviyoruz, İsa'yı da, Musa'yı da, bunlar hiçbir zaman inançlarımızla çelişik olmadılar, toprağımız üstünde yaşayanlar, hepimiz olduğumuz yerden nasıl kaçabiliriz, nasıllarını seviyorum, olduğumuz yerleri seviyorum, çelişik değil deyişindeki iddialarını seviyorum, anneli fahişeleri seviyorum, bütün şiirlerimizi onlara yazıyoruz, her gece rüyalarında beyfendi kocaları oluyoruz, birlikte ev ekonomisi yapıyoruz, hepsini tahayyülümüzün yarattığı sevginin en ilahî şekliyle seviyo-

rum, her şeye rağmen duaları seviyorum, düne ait sevgililerimizi tartışıyoruz, bundan böyle aç olmasın, cahil olmasın, hangi mezhep, hangi klik, hangi kâfir, hangi münafıklaştırılmış yer varsa oraya gitmek, orada silahsız, olabildiğince dürüst ve çırılçıplak konuşmak, evliyaları, azizleri, çalışanları, çoluğu çocuğu için perişan olanları, didişenleri seviyoruz, yorgunluk sonrası yemeğini yiyemeden, çocuklarını sevemeden şöyle sedire uzanıp uyuyakalanları, yorgunluk sonrası dans edenleri, eğlenenleri, şarkı söyleyenleri, türküleri, türkü yakanları, her şeye rağmen gülünecek bir şeyler bulanları seviyorum, lüksü sevmeyenleri, yemek yerken yiyemeyenler var diyenleri, akşamları sıcak yuvasında, acaba bu akşam yuvası olmayanlar var mı, ne yapar, nerelere gider diyenleri seviyorum, kucaklarını sonuna kadar açanları, bütün kazandıklarını hiç tanımadığı insanlara verenleri, bütün gençliğini, hiç tanımadığı insanlara feda edenleri, bugün de aç kalalım, bugün de bizim yerimize başkaları yesin diyenleri, çılgınlar gibi, deliler gibi seviyorum, hayat nedir diyenleri, yalancı dünya ne olacak deyip, şunun şurası nedir ki, küskünüz deyip, öpenleri, sarılanları, gönül alanları, baş okşayanları, bütün bu insanlara niçin benim bir hayrım yok deyip uykuları kaçanları, cebelleşenleri, başkaları için emeğini ve kafasını yoranları, sevginin en ilahi ve bozulmamış o ilk saf şekliyle, ütopyalarımızdaki ilkel ham haliyle seviyorum, Yemen'e gdip gelmeyen binlerce askeri, yüzyıl sonra bunun acısını duyanları, türküsünü söyleyenleri, Makedonya'yı, Kütüli Emmare'yi, Çanakkale'yi, Süveyş'i, Kafkaslar'ı, Allahuekber Dağları'nı, orada yakılan binlerce kanlı türküyü, ülkesi, arkadaşları, ailesi ve insanî bildiği bütün güzel şeyler için dünyanın neresinde ve nasıl olursa olsun, hangi asırda yaşamışsa yaşamış, inad etmiş, mücadele etmiş, yürümüş, koşmuş, kovulmuş, işkence edilmiş bütün insanları seviyorum, birilerinin yakasına yapışmayı, yalan söylüyorsu-

nuz diye çılgınlar gibi tepinmeyi, hiç gitmediğimiz Afrika'yı, Vietnam'da napalm bombalarıyla yakılan, karınları deşilen binlerce savaşçıyı, hepsini, kendilerini akşam haberlerinden tanıdığınız Orta Amerika'nın falan yerlerindeki binlerce askeri, binlerce delikanlıyı, binlerce mücadeleciyi, seviyoruz, seviyoruz, silaha, şiddete karşı mücadele etmeyi, metod üstüne metod aramayı, yıllarca kitaplığında kafa yoranları, öldürmeden yaşamanın yollarını arayanları, seviyoruz... Biliyor musun Vural abi, bazı akşamlar fıstık yemeyi, yerken de bu ne güzel bir şey demeyi, bazan sofrada maydanoza ilişmek, onunla içten içe dertleşmek, toprağını, kokusunu, suyunu, rengini ve tadını tartışmak, işte böyle şeyleri seviyorum, hiç ummadığım bir akşam önümü kesip beni tütsüleyen rüzgârın ülkesini, şimdi önümden yükselip bacalarda dumanların peşine düşüp dansetmelerini, yükselen nefesimi, sıcaklığıma karışmasını seviyorum, saatlerce bir leyleğin gagasını, o gagada bir solucan olmayı, o solucanın dertlerini seviyorum, silah fabrikalarında delikli iğnelerle metal borularda çelişkileştirilen, uyuşturulan beyinleri düşünüyorum, "ekmek parası ne yapalım!" deyip buralarda çalışmak zorunda kalanları ve bazan da, öylesine oturup ikindi güneşinin renkli ışıklarıyla oynuyorum, gözlerimi hafifçe kısıyor, kirpiklerime düşen mavili, turunculu ışık noktacıklarıyla morötesi, tarih öncesi danslar yapmayı seviyorum, ateşi düşünüyorum, mecusileri, kızılderilileri, kırgızları, çinlileri, konfüçyüsü düşlüyorum, şeytanın ve cinlerin sırrını merak etmek değil, kendimi korkutacak, varlığımı ürkütecek en tuhaf soruları bir hançer gibi kirpiklerimde dans eden morlu ışınlarda haleler yumağı yaparak, bilinen, düşünülen her şeyin içine, dışına, üstüne koymayı seviyorum. Şarkı söyleyip saçını tarayanları, şu bulutlar nereye deyip peşine takılanları, biz insanız yahu, ne garip, bir gün öleceğiz deyip, arada bir kendini sonsuzluk hançerleriyle bıçaklayanları,

her sabahın seherinde işinin yolunda çöp toplayanları, çocuklarım, çocuklarım diyenleri, sen yalancısın, çok yalancısın deyip, siyasi, iktisadi, sosyal kurumları kendine bela edip, düşünceden düşünceye sıçrayanları, sen zalimsin, sen kötüsün ve bunun için biz çok okuyacağız, çok düşüneceğiz diyenleri, yalan söylememek için en keskin dişliler arasına atılanları, bu timsahların dünyasında alelade binlerce bataklığın bilmem hangi birinde öylesine şişkin ve gürbüz lağım faresinin ayağına takılıp gidenleri, milyonlarca sineğin kaderine mahkum edilenleri, herkesi seviyoruz. Ve canım abim, arada bir şu patatesin, buğdayın geldiği topraklara gitmek, onları duyarak, ayaklarımı ebedi vatanının yumuşak yüzeyinde gezdirmeyi, ellerimdeki, yüzümdeki, bedenimdeki dokularımın bir uzantısı gibi toprağın kumunu, çakılını, kilini, çamurunu, tarih öncesi iklimiyle, tarih öncesi insanlarının elleriyle kurduğu dünyaları yoğurarak incelemeyi, ona, sen benim ötemsin, devamımsın, her şeyimsin diyerek bakmak, gözeneklerine kadar yaklaşmak, en ebedî soluklarla koklamak, şakacıktan da olsa derimin üstüne atmak ve ilkel insanların da bu topraklarda eriyip gittiklerini, ruhumun bütün rengini, öncesiz ve sonrasız bir aşkla içimde sindirmeyi, bu toprakla ana evlat, Tanrı kul, madde öz, ve bilmem nesi, bilebildiğimiz bütün varlık yokluk muammalarıyla oynamak, beynimizi sarmalayıp öylesine dertleşmeyi seviyorum, bir erkek gibi bu toprakla sevişmek, sevişirken ilahi yaratanın yüzümüze taktığı bu ince esprilerle birşeyleri yakalamanın coşkusunu duymak, yüreğimizde donatılmış en trajik resimlerdeki ifadeleri kurcalamak, kurcalarken, birazcık da onunla müşrikçe, şeytanca danslar yapmayı, eğlenmeyi seviyorum, akreplerimin dürüstlüğünü, korkusuzca ısırmalarını seviyorum... Nerdesin Vural abi, duy beni, bir Hitit köyünde arasam seni bulabilir miyim, yeniden kelimelerin peşine düşebilir miyiz?

BIRAK ŞU BEYAZ KÂĞITLA OYNAMAYI, ATIL BOYNUNA!

HEY tuşlar! Saka kuşları gibisiniz, ben kafesinizi açıp hürriyetinizi veriyorum size, siz dönüp dolaşıp hep aynı yere geliyorsunuz, şu hikâyeyi başından bir defa daha oku, kim, nerde, ne yapıyor, boş ver herkesi, dudaklarındaki şu siyah lekeler, bu da beyaz kâğıt olur, dokun, birlikte genç bir çocuğun düşleri olacağız, birlikte yaşlı bir kocakarının evine gireceğiz, biliyor musun bu kadını tanıyorum ben, onbeş yıldır kimseyle konuşmuyor, gelini, çocukları bırakıp gitmişler, kimseye anlatmıyor derdini, nerdeyse dellenecek, vallahi bak, doğru söylüyorum, hadi çabuk olmalıyız, gitmeliyiz o yaşlı kadının evine, dudaklarındaki şu siyah lekeleri seyretmeli, fallar açmalı, kimbilir, onun da dudakları siyah lekelerle doluşur, gülümser, ne dersin, sever mi bizi, "ne güzel şey!" der yıllardan sonra ilk defa, bunca zaman sonra içini açacak iki kelime duymak ne büyük mutluluk olur, bak bunu duyuyorum, "kocama benziyorsun der, küçük bir çocuktum, yalınayak koşardım karın üstünde, üşümezdim, öyle sevinçliydim ki, ömür boyu hiç üşümeyeceğime inanırdım, nerden bilebilirdim, soğuk kış

geceleri kapı eşiğinde unutulan tahta bezi gibi bütün kirimle don tutacağımı, bulutların arkasında bir göz hep beni gözlüyordu. Güveniyordum ona..!" hadi, minik bir ancık içini sıcak şeylerle dolduralım, gidelim mi o yaşlı kadının evine, öpelim mi elini, bütün felaketlerini kaldırabilir misin, bak altı tane çocuğu vardı, şimdi yalnız, "canım altı çocuğu bu yoksullukla ne yapacaksın!" demişler, hiçbir şey söylememiş, nerden bilsin yüz tane de çocuğu olsa hepsi kuş olup gurbete gidecekler, en küçüğünü bu yüzden okutmamış işte, ikiyüzelli gram kıymalar; çürük domatesler, ezilmiş mandalinalarla büyüttü, elinden gelen her şeyi yaptı, yine de yalnız kaldı, yeniden hatırlar mı, evlatları gibi sever mi? Yalnızlığı ve bekleyişleri gibi sığınır mıyız birbirimize, bak şimdi görüyorum, uzaktan geçen tır kamyonlarının gürültülerini dinliyor, kocası Zigana'dan, Kop'tan böyle giderdi, çok ilerde sahilde, kayalıklarla güreşen dalgaların sevinçli oyunlarını seyrediyor, neler hayalliyor, böyle gelirdi kocam, avuçları kocamandı, kayalarıma bütün limanlarıma böyle girerdi, mezarıma kadar duyardım, bırakmasın ellerini, hep değsin, dokunsun biryerlerime, bak dalgalar Almanya'ya giden çocuklarından birini getiriyor, elinde paketler var, ama o hiç gelmedi, gazetelerde okudu, kendini yerlere attı, esrar taşırken yakalandı, ne çok severdi onu, subay düğmeleri dikerdi çocukken ona, bu hikâyeye dayanamıyorum, senin gücün var mı, kocasını tanır mısın, Bayburtlu, hani Ermeni kızı kuş olup uçmuştu ellerinin arasından, delilenip dağ bayır gezinmişti bir zaman, sonra onbeş yıl çocukları için marabalık yaptı, gece başka bir işte çalıştı, çalışırken kadını evde iç donları dikti, ne güzel fanilalardı onlar, hastalara sattı, sattığını getirip çocuklarına yedirdi, biriktirdiler, biriktirdiler, eski ve külüstür bir kamyonetleri oldu, ne çok kazandılar, birgün kapılarından birileri alıp götürdü arabayı, kahrından üç hafta sonra öldü kocası, işte

bu havale geçirmeler ondan sonra başladı, kimse yok, kendiliğinden minik evinde ayılır bayılır, "hanım çok yıpranmışsın!" dedi doktorlar, şu ayağındaki yarayı da bırakmıyorsun ki iyileşsin, niçin bıraksın, kendine bakıyor dalgalarda, şimdi karda yalınayak koşuyor, bazan küçük oğlu, şimdi Sirkeci'de çay ocağı işletiyor, tavandan çıkıp gelir, sen tavanları bilmezsin, tavanlar sobanın isiyle kapkara, kollarında derman mı kalmış süpürge sopasıyla bir güzel temizlesin, kumsal gibi uzandı mı minderinin sağ köşesine, avuçlarını açar kapar bir müddet, bir müddet entarisinin ucuyla bir deseniyle oynar, hey neyle oynarsın, bir daha söyle, elin dizlerinin üstünde öyle ne yapıyor, ne söylüyorsun orda kendi başına ne konuşuyorsun, bu konuşmalar on yıldır, bu konuşmalar olmazsa saçını başını yolup sokaklara düşecek, bir zaman durur, ne yapsam bu saatten sonra dilencilik mi yaparım, huzur evine mi giderim, bak o elindeki hırka işi de olmasa hepten kaybedecek kendini, gözyaşlarını şişlerle çıkartacak, öyle değil miydi, daha nişanlıydı, bir çocuğu seviyordu, içimde düğümlenen sıkıntıları şöyle tığı alıp da soksam içimdeki bir yerlere şu tığı, ne varsa çıkartsam, çıkartamadı, başka şeyler çıkardı, çok yalvardı komşuları, bu çocuk fazla dedi, tığı uzattı, ölür gibi oldu, benim şimdi adam öldüren katillerden ne farkım kaldı, dedi üzüldü, o üzülmeler hep biryerlerine toplandı, işlendi, yumak oldular, yoksa bu bayılmalar, bu konuşmalar neyin nesi, o hırkayı, şu yeni taşınan komşunun çocuğuna dokuyor, parasında değil gözü, işte durup durup tavanlar seyretmekten içini sıkıntılar basıyor, ısınacak çocuk giyince hırkayı, gördün mü, demedim mi sana biz de onu ısıtacağız, gider mi bu satırlar eline, okur mu hikâyemizi, ama hiç de ısınacak şeyler değil bunlar, hadi kaldır tuşlarını, koşuver parmaklarımın arasından aç kanatlarını, uzat dudaklarını, güzel düşler, ısındıracak şeyler, hani olur ya, kedi gibi, soba gibi şey-

ler söyleyelim, ama hiçbir kelime dokunmanın yerini alamaz ki, o çocuklarını basmak istiyor koynuna, kocasının ellerini, ne yapsak şimdi, gözleri çok yoruldu, sabaha kadar ışık yakmaktan canı gidiyor, biraz paramız olsa, bıraksa artık o kolları bitene kadar dokunmaktan, sen onun konuşmalarına bakma, haftada bir, bir kazak çıkarıyor, sen tuş tuş atlıyorsun beyaz kâğıdın üstüne, o ilmik ilmik, o dudaklar senden sahici, sırtına, boynuna uzanır, vücudun bütün noktalarına dolanır, sarılır, öper, nasıl öper bilemezsin, hadi, biz de onun gibi sahici öpücükler, dokunacak şeyler bulalım... diyelim ki ona... diyelim ki ona... ne olursun yardımcı ol, birşey diyelim ona, istersen başka bir yol deneyelim, hadi gel, şimdi onun gözleri şu dalgalara takılmış duruyor, dalgaların üstüne çıkalım "Cahide anne! Cahide anne!" diye sevinçli çığlıklar atıp, ona doğru koşalım, görsün bizi, hey el et! görsün bizi, aman Tanrım kötü bir yol denedik, gördü bizi, gördü ve camın buğusuna gözyaşları karıştı, hadi başka bir yol bul hemen, avucunun içine girelim, tatlı tatlı kaşıyalım onu, unutsun dalgaların üstünde "anne!" diye çığlık atan çocuklarını, hadi sen arkadan dolaş, görmesin, eteğini kazayla çekiver, desin ki, bu etek de hep böyle oluyor, insan otururken götü başı açılıyor, bir güzel toplayıversin işte, aklı karışsın canım, unutsun, sonra eşarbına çıkarız, alnına yavaştan bir öpücük kondururuz, ne dersin duyar mı, çekiver şu eşarbını, düşürüver omuzlarına, ne güzel! bu saçlar hiç boyanmadı hiç, beline kadar uzanırdı, bilemezsin ne kadar dolandı kocasının boynuna, çözülmeyecekti yastıkların üstünde, aman Tanrım saçlarına daldı elleri, bak toparlanıyor, biliyorum evet aynaya koşuyor aynaya, başarıyoruz, şimdi ne olursun yüzündeki şu kırışıklıkları dört beş saniye unutturalım, şöyle yirmi yirmibeş sene öncelere gitsin, o ay yüzünde şarkılarla danseden günlerine, başardık sandığına gidiyor, o eski kemik tarağını

arıyor, buldu işte bir dişi kırık, işte tarıyor saçlarını, baksana dudaklarında mırıldanmalar, bir şeyler söylüyor, bu şarkıyı en son ne zaman söyledi dersin, tam yirmibeş sene evvel, içi sıcaktır şimdi değil mi, inandır beni, sıcaktır, mutludur, başardık sonunda.

Yine beni coşturup yalan söylettin bana, öyle uzaktan kelimelerle başarmak olur mu, o bizi hiç görmedi, unutmuştur belki de, kandırıyorsun beni, Uzunkum'da bir odacık tutmuş kendine, koşarak gitmeliyiz yanına, sarılmalıyız, böyle kelimelerle olur mu, kelimeler kandırıyor bizi, boynuna dolanmalıyım, namazını bozmalıyım, bu kelimeler yeterince iş açtı başımıza, usulca beklerim bir kenarda, selamını verir, kedi gibi atlarım boynuna, o koyun postunun derin tüyleri arasında, bin boncuklu tesbihinin içinde kaybolur gideriz, hadi öyleyse, boynuna sarılacak birilerim var henüz, bırak şu beyaz kâğıtla oynamayı, atıl boynuna!

BEKÇİNİN ÖLÜMÜ

KARADENİZ bölge radyosunda haberlerden önce bir reklam kuşağı olan "Aşkım Reklam" şirketinde çalışmaya başladığım zaman, grafikerler, ressamlar, tiyatrocular ve bir güzel reklam spotu bulabilmek için akşama kadar sahilde ıslık çalıp gezen, yaşını başını almış insanları tanıdım ve hemen, tamamıyla bambaşka bir dünyaya girdiğimi anladım.

Patron, İsa'nın Hayatı'ndan Mahatma Gandhi'ye kadar ilginç birçok kitap okumuş olan kahramanımızı karşısında görünce heyecanını gizleyemedi. Kendisi de üç-dört ay önce, *Hürriyet* gazetesinin okuyucularına yıllar önce ücretsiz verdiği "Kongo'da Sekiz Yıl" adlı kitabı okumuştu, tesadüfe bakın ki, kahramanımız da bu kitabı okumuştu ve hemen oracıkta egzotik birçok olayı kitaptan hatırlayıp aktararak patronun sevgisini kazandı.

Bütün meselemiz, ekonomik, güzel ve kulağı okşayıcı güzel spotlar bulmak ve en önemlisi, müşteriyi reklama ikna etmek.

İşte sayın okuyucu, birbuçuk ay, elimde çanta bütün limited şirketleri gezdiğim halde hiçbir patronu ikna edemedim.

Nihayet bir kolonya üreticisine uğruyorum. Adam ilgilenir gibi oluyor, bırakmıyorum yakasını. Bütün söz cambazlıklarına başvuruyorum. Aldığım işin yüzde onu benim olacağı için, bu yüzde onla karnımı doyuracağım için, karnım doyduğu zaman huzur bulacağım için, içerde Naci'ye para göndereceğim için, bütün bunlarda bir gariplik sezdiğim için, kendimden utanıyor muyum bir karar veremediğim için, adamın karşısında bu kadar emin konuşmam gerekir mi bilmediğim için, bütün renkli cümleleri döküyorum eski para kolleksiyonu yapan kolonya tüccarının masasının üstüne, onu ikna ediyorum, çantam, üstüm başım, ceplerim, minik plastik şişelerde hazırlanmış eşantiyon kolonyalarla doluyor, yüzlerce defa kokluyorum, hiçbir koku duymuyorum, ben ikna olmuyorum.

Çarpıcı spotumu bulabilmek için sahilde akşama kadar sigara içip gezinme hakkına sahip oluyorum. Nihayetinde o meşum cümleyi bulup bütün Karadeniz'i sarsıyorum: "Karadeniz'i Saran Hoş Bir Koku Kamiloğlu Kolonyaları!"

Radyoyu son sesine kadar açıyor, heyecanla benim cümlemin okunmasını bekliyorum. Hiç tanımadığım güzel sesli kadın beynimde günlerce mücadele verilerek üretilmiş bu müthiş spotu okuduğunda, gerçekten, inanarak, zevk, huzur, sağlıklılık, hepsini buluyorum. Çünkü üç aylık reklam kuşağımıza giren kolonyacının yüzde onunu alıyorum, elim paraya dokunduğu andan itibaren artık koku üzerinde uzmanlaşan burnum, paranın ve kendimin kokusunu rüyalarıma kadar sokuyor, leş kokuyorum, işte bunu hissediyorum. Bu yüzden mutluluğum uzun sürmüyor. Çünkü yazarlar, kahramanlarını her türlü üçkâğıt ve yalancılığa karşı koruma altına alırlar.

Kahramanımızın kapitalizmin dişlileri arasına sorgusuz sualsiz atılmadığını ispatlamam gerekir. Tarikat kültürüme güvenerek, ters orantılı bir karşılaştırmayla sahilde bir o yana,

bir bu yana volta atarak, bu işin tılsımını çözmeye çalıştım.

Tarikatta para yok, burda var. Diyorsak da, etkin bir reklam kampanyası ve rabıtalı bir cemaat hayatı için paranın ve paralı zengin dervişlerin yeri her zaman başkadır. Tarikatta susulur, burada konuşulur. Deniyorsa da, reklam şirketinde olduğu gibi tarikatta da konuşan tek kişidir. Radyonun ve televizyonun başında herkes kuzu kuzu programı izler, tarikatta da şeyhin dizi dibinde müridler onu dinler, feyz alır. Reklam şirketinde tüketiciler tek tek birey olarak bir şey ifade etmezler. Tarikatta da dervişin aciz benliği kocaman bir hiçtir. Reklam şirketinin adını ve rumuzunu her köşe başında tekrar söyleyerek, yazarak kitleye tanıtmak zorundayız. Tarikatta da şeyhin adını diyar diyar gezdirmek, onun gücünü ve kudretini yaymak zorundayız. Reklam şirketinin ajanları ve mürid avcıları aslında aynı işi yaparlar. Tüketicinin reklama olan ilgisi, etkinlik ve yaygınlığın gücünü gösterir. Kalabalık bir derviş topluluğu da şeyhin gücünü ve büyüklüğünü gösterir. Reklam şirketinde reklam olayı olabildiğince aleni ve kitlenin gözü önünde gerçekleştirilir. Tarikatta zikr olayı ise gözlerden uzak, kapalı mekânlarda yapılır. Deniyorsa da, bu tersinden de doğrudur. Kulaktan kulağa zikr ve yaşanan vecd köy kasaba gezinir, esrarlı menkıbelerle süslenerek zikr ve tarikat hayatı anlatılıp insanların dikkatleri ve yürekleri gıdıklanır, böylesi daha esrarlı olur. Reklamcılıkta büyük patronun kim olduğunu kimse bilemez. Modern bilim her sahada büyük patronu tanıyabilmek için kafa yormaktadır. Halk mı, moda mı, uluslararası şirketler mi, kapitalizm mi, bireyin evrensel ve vazgeçilmez tutkuları mı? Tarikatta da aslında büyük patronun kim olduğunu kimse bilemez. Kırklar mı, veliler mi, şeyh mi, Enel Hak diyen mi, Şeyhül kutub mu?

Her ikisinde de sezgiler rol oynar. Bu sezgilerin kudretli sahipleri reklamcılıkta yaratıcı buluşlarıyla ön plana çıkar.

Tarikatta da kehanet ve burhan sahibi insanlar el vererek aynı şekilde içlerindeki güçlü sezginin yardımıyla ön plana çıkarlar. Reklam şirketi ve tarikat, tüketici ve derviş davranışları üzerine uzmanlaşmak zorundadır. Ve aslında, tarikatla reklam şirketi ne kadar aynı şey değilse de, o kadar aynı şeydir demek mümkündür. Mesela malı satarken, her reklamı belirten ana cümle binlerce defa radyodan ve televizyondan tekrar tekrar okunarak zihinlere, hatta yüreklere işlenerek o malın alınması bir tutku haline getirilir. Tarikatta da, yüce Allah'ın ismi, önce kulaklara, sonra beyine, sonra yüreğe işlenmeye çalışılır. Bu iş için, her tarikatın kendi özel sema teknikleri vardır. Mevleviler'de başka, Kadiriler'de, Nakşiler'de başkadır.

İkisinde de huzurlu bir hayat vaad edilir. Allah'ın ismini zikredenler huzur duyarlar. Reklamda da adı geçen malı alıp giyenler, yiyenler, o malı almakla, giymekle huzur duyarlar. Teknikler tarikatlarda çeşitli zikr ve ilahi modelleriyle çeşitlenirken, reklamlarda çeşitli dans ve müzik gösterileriyle renklenir.

İkisinde de müthiş bir arayış vardır. Reklamcılar bu arayışın sonsuz kavgası içinde hergün yeni moda ve ilginç sürprizlerle karşımıza gelirler. Tarikat zincirine ve geçmiş evliyaların hayatlarına baktığımızda da milyon çeşit arayışın, ilginç çöl ve rüya menkıbeleriyle insan aklını zorlayarak, tarikattan tarikata çoğaldığını görürüz.

Reklam şirketiyle tarikatı karşılaştırdığımızda hangisinin yalan söylediğini de bilmemiz mümkün değildir. İnanıyorsak, reklamı yapılan çikleti çiğner, meşrubatı içerken tarifsiz zevkler duymamız mümkündür. İnanıyorsak Allah'ın doksandokuz adını andığımızda da inanılmaz, sonsuz zevkler duymamız mümkündür, üstelik ağzımızda eriyen nesnel hiçbir şey olmadığı halde.

Tüketiciler ve dervişler aslında aynı kaderi paylaşır. Saba-

ha kadar discoda dans ve müzik eşliğinde kendinden geçerek eğlenen tüketici ile zikr halkasında kendini yerden yere atarak vecd içinde çırpınan derviş arasında, beden, titreşim, kendinden geçme, rahatlama, inanma gibi birçok konuda, ad ve mekân dışında pek bir değişiklik olduğu söylenemez.

İsteyen her tüketicinin reklamı gerçekleştirilen malı alamadığı ve ondan sürekli mahrum olduğu çağımızın bir gerçeğidir. Tarikatta da arayan her dervişin Allah'ı bulup bulmadığı geleneğin ve kültürümüzün bir gerçeğidir.

Bütün bu benzerliklere rağmen aradaki tek fark, yazarın şimdi mırıldanacağı ince ve müthiş buluştur: Reklam olayı çağdaş insanın dışında cereyan eder. Tarikatta ise bilfiil olayın içine girmek zorundasınız. Yani uzaktan kumandayla tarikat olmaz, dediğim bu son cümle de yanlış ve yazar büyük bir gaf yaptığını anladı. Galiba uzaktan kumandanın akıllarına durgunluk veren en fecisi tarikatta gerçekleşir.

Böylelikle yazar, sosyal değişme üzerine başarsız bir deneme kaleme aldığı için üzgündür. Yapacak bir şey yoktur, çalışmaya devam etmesi gerekir. Ama bu işin içinde büyük bir gariplik vardır. Bu garipliği bulduğu an, mutlaka bildirecektir!

* * *

Hayatında bir kez olsun o traş bıçaklarını kullandığına inanmadığım yakışıklı bir çocuğun köpüklü gülümsemeli posterlerini gece sabaha kadar bütün sokaklara asmam gerekiyor. Her bir tanesinden on lira alacağım. İşim, bir fırça, kova, koltuğumun altında köpüklü gülümsemesini rulo yaptığım yakışıklı çocuktan yüzelli adet, soğuk, rüzgâr... Naftalinin kudurmuşu kostik denen şeyi alıyor, suyun içinde iyice karıştırıyorum, iyice erimesi için ellerimle ezmem gerekiyor, bütün ellerim asitle paramparça oluyor, ellerimi

seviyorum, ellerimden bıkıyorum. Geceyarısına doğru işe başlıyorum. Hazırladığım bulamacı afişin arka yüzüne sürüyordum, şüphesiz hiçbiri tutmuyordu. Büyük arkadaşım rüzgârla sabaha kadar Afrika dansıyla boğuştum. Bütün afişlerimi söktü, sürükledi, koştum elinden aldım, tekrar söktü. Afişlerimi apartmanların taraslarına, ancak gökyüzünden geçen uçakların görünebileceği yerlere yapıştırdı. Rüzgârla ve afişlerle yaptığım bu büyük boğuşmalardan Kuzey kutbuna tek başına yolculuğa yeltenen Jack London'lu nefis bir hikâye çıkartabilirim. Bu traş bıçağının adını hatırladım. Flaş Traş Bıçakları. Ben sabaha kadar ellerimle, kollarımla, vücudumla her şeyi yapıyor, baştan aşağı sırılsıklam ter oluyorum. Bu traş olurken köpüklerin içinde gülümseyen ve bal gibi yalan söyleyen yakışıklı çocuk sadece beni izliyordu. İşte böyle, bir zaman "afişçi!" olduk. Yarın kuzu kuzu işine gücüne gidecek olan bir içim halk, bir tutam kitle, geceleri sokakları gezinen çağdaş Tanrılarının yoksul cinleri sayesinde yarın kendileri için hangi renkli masallar, hangi hoş sürprizler hazırlandığını bilmiyorlardı. Bütün duvarları zaptetmiş, yorgun bir şekilde evime dönerken, evlerin içinden sadece çay kaşıklarının sesi geliyordu.

Bir ara, ben eskiden bu sokaklarda geceyarılarına doğru bir şey yapardım, dedim. Neydi yaptığım. Caddeyi boydan boya, upuzun "s" kıvrımlarıyla işeyerek geçmek. Önce, elimde fazladan kalan köpüklü gülümsemeli çocuğu yere yatırıp üstüne işeyip, Tabakhane köprüsünden aşağı attım, sonra caddeyi boydan boya işeyerek geçtim. Bir şey daha oluyordu. Evet, bekçi nerdeydi? Tek başına bir ayaklanma ne kadar zevk, heyecan verir, bu işin bütün keyfi, bekçinin kovalamacasıyla başlıyordu, ama bekçi yoktu.

Küçükken günlüğümün ve sokak aralarının aralarında peşime düşen bu bekçi ölmüş. Bütün hamasi, iğrenç kelimeleri tükettim, bu bekçinin hazin hikâyesini nasıl anlat-

malıyım. Lunapark'ta uçan sandalyeler vardır. Beş dakika döner sonra yavaşlayarak durur. Uçmayla, yükselmekle ilgilidir. Bekçi, bu uçan sandalyelerin kendiliğinden beş dakika sonra duracağını sanıp, hiç kimse görmeden sandalyeye binip kolu çeker. Fakat uçan sandalyeler durmaz, döne döne ölür. Karadeniz'i hoş bir koku sarmaz, memleket leş kokan bir yazarla tanışır. Yazar bekçinin hikâyesini anlatacak kelime bulamaz.

Nerde kalmıştık? Aslında'lı, sosyolojik makale. Dernekler in kapısında üye olmayan giremez yazar. Tarikatların kapısında yazmaz, vodvil sanatçılarından emekli generallere kadar herkese açıktır. Derneklerde sayısal çoğunluk geçerlidir. Tarikatlarda 'sessiz çoğunluk". Bu sessiz çoğunluğu melekler oluşturur. Bekçinin öldüğü akşam perşembe akşamıydı. Yatsı namazını Gülbahar Hatun Camisi'nde kılmış, dergâhtaki arkadaşlarına görevi olduğu için gelemeyeceğini söylemiştir. Zikr, uçmayla, melekler yükselmekle ilgilidir. Yazar meleklere inanır. Uçan sandalyeler uçmayla ilgilidir. O gece meleklerin uçan sandalyelerin boş olan sandalyelerine oturduğunu, bekçiyle birlikte döndüğüne inanmaktadır. Melekler bekçinin uçan sandalyeleri çok sevdiğini bilmektedir. Bir ara bekçinin kulağına eğilip, ona, "hadi gidelim!" dediklerine, bekçinin de, kendinden geçip, "gidelim anasını satiyim!" dediğine inanır. Yazar bu hikâyeyi başka nasıl bitirebileceğini düşünmüş, aklına hiçbir yol gelmemiştir.

EL ARABASI

(OÇAY bahçesinde pusuya yatacağım, hörgücüne namlumu dayayıp, yanaklarından ısıracağım. Tanrı'ya ilk ve son yalanımı söyleyeceğim, seni soymak ve memelerini sağmak için her şeyi yapacağım. Bunlar dağ, bunlar taş, bunlar el ve ben de erkeğim, işte bütün servetimi ortaya sürüyorum, kudurarak koynuna giriyorum.)

"... Hey haberin olsun, bana göre bir hikâye yazmadan bitirmek ayıp olur, değil mi abi, bırak bu jenerikli hikâyeleri, şimdi hepiniz sahnedesiniz, sağ bacaklarınızı sola atıyor, lay lay lay diyorsunuz, hepinizin yanında sarışın kızlar, onlar da sizin boynunuza sarılıyor, birlikte lay lay lay, burası böyle. Şimdi hop! Sağdan sahneye bir komi çocuk sokuyoruz, geliyor ve hazırolda hepinize "ne alırdınız abi!" diyor, tabii lay lay lay'lar bitiyor, bir an çocuğa bakıyorsunuz, alacağınızı almışsınız, daha ne olsun, dans ediyor, sarışın kızları öpüyorsunuz, eh gençlik! Nazımmış, Ece Ayhanmış, okumuşsunuz, yani abicik yeterince öğrenmişsiniz bunları, şimdi bu çocuk burda duruyor, yanlış anlama abi, meslek öğreniyorlar, yoksa kim çalıştırır, oniki-onüç saat, üç-dört

bin lira haftalıkla, başka yol biliyorsan söyle, sanayileşiyoruz, biliyorsun mecburuz bunlara, ne yapalım otur aşağı eserini ver sen, burayı anladık abi, şimdi bu komi çocuk, sahnenin tam ortasında durmuş soruyor, "ne alırdınız abi!" tamam mı, anlatabildi mi, şimdi bu çocuk ne olacak abi?"

* * *

Çay bahçesinde çalışmaya başladığımda kulağım sabah akşam radyodan gelecek bir "öğrenci affı" haberindeydi ve hiçbir zaman çakıl taşlarıyla böylesine düşman olabileceğimi sanmıyordum, çakıl zemin üzerinde yürümek, baldırlarımı kaskatı ediyor ve yatağa girdiğimde kramp giriyordu. Bir gün bahçeye kızlı erkekli Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde okuyan gençler geldi, ellerinde Ece Ayhan'ın, Nazım Hikmet'in kitapları, yanlarına gidip, "ne alırdınız?" dedim, onlar da bana, "sen burda çalışarak ne alıyorsun?" dediler, çayları verirken bir müddet daha konuştular benimle, nerde okuduğumu falan sordular. O kitapları yıllar önce Nilgün öğretmen okutmuştu bana ve birçoğunu ezberden biliyordum, boşları almaya gittiğimde elinde Ece Ayhan'ın kitabı olan kızın kulağına eğilerek, "Maveraünnehir nereye dökülür!" dedim, kız şaşırdı ve aptal bir ifadeyle yüzüme baktı, sonra masadakiler birbirlerine "ne yapıyor bu çocuk!" diye bakıştılar, çay ocağıma döndüğümde, öğrencilerden ikisi gelip beni dışarı çıkardılar, "utanmıyor musun lan laf atmaya!" dediler, bir şey diyemedim, diğer çocuk, yakamdan tutup, göğsüme bir yumruk geçirdi, o yumruğun kalbine gelmesini isterdim, Maveraünnehir sorusunun tam karşılığını almış olurdum, ama gelmedi, küfrederek uzaklaşırken, "bu bir şiir arkadaşım, devlet dersinde öldürülen çocuğun şiiri", nedendir bilmiyorum, o çay bahçesinde hep o kızı bekledim, tek başına gelsin, gelmedi, kendimce hör-

güçlü, namlulu, ısırmalı mektuplar yazdım çakıllarla boğuşurken.

* * *

Uzun bir zaman geçtiğim her yolda, örümcek, sümüklü böcekler gibi görünmez bir kara çizgi döşendiğim sanısına kapıldım. Aynı yoldan çaprazlı adımlarla ne kadar çok geçersem, ayaklarımın o kadar bu çizgilere dolaşıp, düğümleneceği sanısına kapıldım. Bu sanmalar'dan kurtulamadım.

İsmail'in yakınlarından biri pazarda toptancılık yapıyor. Bir yerden kiralık el arabası bulduk ve patlıcan, biber, fasulye, o gün ne gelmişse, elli kilo kadar alıp satmaya çalıştım. İlk gün İsmail yardımcı oldu bana, sokak aralarında birlikte bağırdık, sonra kendimce bir güzergâh tespit edip, akşama doğru bütün seyyar satıcıların toplandığı pazar yerine gelip en sona kalan malı da orda satmaya çalıştım.

Naci'nin ziyaretine gidiyorum. Tel örgülerin niçin o tarafında değil de bu tarafındayım diye, klasik arkadaşlık muhasebelerini kafamda döndürüyorum. Naci, heyecanlı, yerinde duramıyor, her tarafından ateş çıkıyor. Adıyaman'ın bir köyünde yaşayan şeyhini anlatıyor, kısacık konuşmamızda. Yine, yumruğunu yüzünün tam ortasına, burnunun üstüne koyarak, "nah böyle burnu var!" deyip şeyhini övüyor, gönderdiğim paraları, beş vakit namazımı kılmıyorsam, almayacağını söylüyor... Naci'yi bir kara çizgi yumağı görüyorum. Kendimi tutamayıp nihayet ağlıyorum, "ağlama lan, ağzına sıçarım ağlama!" diye yırtınarak, çift kat tel örgülerin, camların, jandarmaların, boşluğun, öbür tarafından tepinerek bağırıyor, "ağlama, ağlama!", jandarma Naci'yi gerisin geri çıkartmaya çalışıyor, Naci çok gürültü çıkarttı, son kez ilişiyor gözüm Naci'ye, Naci'nin iki gözü su ve ateş bombası, birden patlayacak...

Patlıcan, biber neyse de, karpuz, kavun sattığım zaman arabayı sokak aralarında kullanmak dünyanın en zor işi. Kollarım kopuyor, hırslanıyorum, kimse yardıma gelmiyor, gözlerim sokak taşlarında, itiyorum, çaresizliğime kadınlar pencereden sakız çiğner gibi "kaça, kaça!" deyip içeri kaçıyorlar, yorulup durduğumda, "işte tam burada duracakmış" gibi yapıyorum, bayırları inmek de zor, çıkmak da, bir memlekette bu kadar bayır olur mu, sokağın başında bütün kavunları deviriyorum, hepsi fırlayıp dört nala kaçıyor, kapıları çarpıp, duvarlara kafa atıp, arabaların altına girip, yolun tam ortasında çatlayıp öylesine darmadağın olup eziliyorlar, Tanrım, hangi birinin peşine düşsem, çocuklar imdadıma yetişiyor, çocuklara hiç ezilmemiş bir kavun veriyorum, yavaş yavaş dayanıyorum arabaya, gözlerim sokak taşlarında, garip bir tekerlek izi izliyorum, fallar açıyorum, arkama dönüp, tekerleğin bıraktığı izleri seyrediyorum, sürüyorum.

Kârına kıyıp, kavunlardan en irisine göz dikiyorum, gözü doymaz bir kurt gibi bütün hırsımı kavundan almaya çalışıyorum, saldırıyorum ona, ağzım, burnum, her yanım kavun oluyor, bir ara gözlerimi kaldırıp, karşıda, pencerenin arkasında beni seyreden kucağında çocuk bir kadını görüyorum, ince bir silüet, sonra biraz daha aydınlanıyor, çözemiyorum çizgiyi, oralı olmuyorum bir müddet, yeniden kavuna sokuyorum başımı, tekrar bakıyorum, silüet biraz daha netleşiyor, iki kara göz beliriyor, bu, evet, aman Tanrım, bu Nebiye! Tanrı, Nebiye'nin iki iri midye iki kara gözüyle parmağını uzatıp, sokağın ortasında elimdeki kavunun içine başımı bir daha sokup, bu sefer kavuna ezdiriyor beni, bir daha bakıyorum, bir kara çizgi, yok oluyor Allah kahretsin, biliyordum bu tekerlek izlerinin, bu çizgilerin beni bir yere götürdüğünü, bir daha bu sokağa uğramıyorum, üç-beş saniyede bütün yokuşu tek solukta çıkıyorum.

* * *

Akşamları kazandığım paraları sayıyorum, duruyorum, bir daha sayıyorum, on gün sonra şu kadar olacak diyorum, hayallerimden utanıyorum, ellerim kirleniyor, parayı cebime koyup, dışardan kabarıklığına bakıyorum, çirkin bir şeyler oluyor, bulamıyorum onu.

Ne demiş Hazreti Ali, erkek adam, pazarda, yatakta, savaşta belli olur, üçünü de kaybedeceğim anlaşılıyor, belki de Hazreti Ali kadar cesur değilim, belki de ne savaş savaş, ne yatak yatak, ne de pazar pazara benziyor. Ana caddelere zabıta korkusundan çıkmadan ara sokaklardan iz bulup çıkmak ne illet bir şey. Dar bir sokakta, önüne çıkan bir otomobil on metre geri çıkmaz, sen beşyüz metre geri çıkarsın, ne kadar da yağmur yağıyor, yağmurun bir adı da bela oluyor, yorgunluk tad vermiyor, emanet aldığım arabanın taksitlerini ödüyorum, elimde beş kuruş kalmıyor, biberin, fasulyenin, patlıcanın en sona seçilmişi kalıyor, satamıyorsun, bu eğrilmiş, büzülmüş, yamukları satabilmem için kırkbin ukalalık yapmam gerekiyor, iş çıkışı kalabalık olan her yere bir an önce varmak istiyorum, her defasında başka bir seyyar satıcı en güzel yeri tutmuş oluyor, verdin-vermedin kavgaları başlıyor, Tanrım sen bu kocakarıları bilemezsin, bunların hesapları benim hesaplarıma bir kez olsun uymadı, hep alacaklı oldular, rezil olmamak için üstüne bir defa daha para veriyorum, ciğerimi veriyorum, havalar soğumaya başlıyor, yeşilin mevsimi geçiyor, otuz kilo malla çıkıyorsun, onbeş kilosu kalıyor, yarına kalan çürüyor, toptancı peşin çalışıyor, yorgunluğun üstüne bir de cepten yemek öldürüyor insanı, seyyar satıcı arkadaşlar bıyık altından gülüp, "sen okumuş çocuksun! yapamazsın!" diyorlar, "ne yapmalı"lar üretiyorum, bütün "ne yapmalı"ları delik deşik ediyorum, benim gibi fasulyelerini akşa-

ma kadar satamayan yaşlı bir seyyar satıcı pazarın orta yerinde müthiş bir karnavala hazırlanıyor, seziyorum, elektrik direğinin dibinde bütün arabayı boca ediyor, sonra müthiş bir hırsla hepsini çiğnemeye koyuluyor, müthiş bir kavga, hiç tanınmadık küfürler, etrafına kalabalık toplanıyor, oğulları geliyor babasını fasulyelerden kurtarmaya, başaramıyorlar, fasulyelerde çiğnenmemiş tek bir fert kalmıyor, eskiden olsaydı, yağmuru da, rüzgârı da, çakıl taşlarını da severdim herhalde, eskiden olsaydı, fasulyelerin üstünde tepinen şu adamın haline, ne şenlik der, kanım alevlenir, coşardım, o kötü karabasan dün bile yok artık, arabanın tekerleklerini silip sakince seyrediyorum, arabamın tekerlek lastiklerini silip sakince seyrediyorum, arabamın tekerlek izlerini silip sakince seyrediyorum.

* * *

Sokaktan bir adam geçti.

Köfteci arabasının altından bir kömür parçası yürüttüm, sokağa baştan sona bir kara çizgi döşendim, kayaların altından çekilirken kara kum bir kara çizgi götürür, iki katırı bir bayıra dayanmış çıkarıyor çingene yatağında büzülmüş babasından kaçıyor, acıbademler, kaymaklılar, şambabalar arasından bir genç kız gülümsüyor, pastanenin köşesinde genç bir çocuk kulağına bir kara çizgi mırıldıyor, avcumda bir kara çizgi, hah hah hah, hoh hoh hoh, durduk yerde sataştı bir kara çizgi, evet evet, hayır hayır, bir kara çizgi dolaştı, hu dervişler, he demişler, ne demişler, hu hu hu, gug gug gug gug gug ne demişler huh huh huh, yörüngesin simit sanmış ısırmış, haymış saymış, ay sırtımı kaşımış, iki kere iki acı çeker, beyaz kâğıta dolanır kalem sürter acı çeker, erik ağaçta, toprak mezarda üşür, divan değil, zülüf değil, o da bilir, bu da bilir, mezbahada kara kaşlı bir danada

bir kara çizgi oynaşır, sekiz çocuk ekmek ister, boynun kesmek bıçak ister, söylenmez bu cevap ister, Ali'yle düşünde cenk eder, Ya Muhammed seyr eder, devler Zigana'dan geçer, bir kara çizgi götürür, denizin dibinde bir açılır bir kapanır iki iri midye iki kara göz, bir kara çizgi.

Sokaktan bir adam geçti, bir kara çizgi götürdü.

* * *

Kaç akşamdır bu sokaklar bana boşalıyor, bütün insanları sırtımda taşıyor, teker teker hepsini evlerine bırakıyorum, iki büklüm oluyorum, kaldırımlar omuzlarıma çıkıyor, çekiyorum, çekiyorum, gök düştü ben gördüm, çöktü omuzlarım, öyle tuttum bir zaman, kıyametin fatihi ben miyim, gökün çatısın ben mi çattım, bir şarap şişesi adımlarımın önünde parçalandı, yüzüm silindi sandım, inanamadım, yüzümü aradım gecede tek bir yıldız yok, biliyordum reçetemi, tek tek kirpiklerimi yolup kaldırımlara ektim, sabaha hepsinin altından bir kara çizgi, bir tükrük, bir çift göz biter, kimbilir, bir de şu montumun düğmesi, koptu kopacak, hiç hatırlamıyorsun, eşşek kadar yorgan iğnesi girmiyor ki dikesin, sevmeyeceğim seni, bu kadar vefasız olur mu insan?

Canım, bırakma beni, sensiz olur mu, unutma beni, iki kolumu da kesseler, yalvarırım ayak parmaklarımın altına gel, kara trenler gibi çal düdüğünü, hadi tak kanatlarını uçur beni, uçalım kaldır beni yatağımdan, yıkalım şu duvarları, bütün pencereleri tuz buz edelim, hadi, bir genç kız uzanmıştır şimdi yatağına, dalgalı saçlarında dolaşıyordur eli, bir gümüş gemi ol, dayanalım kapısına, girelim bütün limanlarına, hadi bir tüy ol, uç! uç böceğim, Tanrı bile soyut çalışıyor, gökyüzünde anlam verecek, falı açılacak tek bir bulut kalmadı, seni yalnız bırakır mıyım, hadi gel sana nefis bir hikâye anlatayım bu akşam, "Helena Teyze'nin başın-

da testi kıran Hatice kızın hikâyesi!"... Bugün duydum, Yunanistan'dan bir turist otobüsü gelmiş, Araklı'nın mı, Arsin'in mi, Sürmene'nin mi orasını bilmiyorum, bir köye varmışlar, "Helena teyzenin başında testi kıran Hatice teyzeyi" arıyoruz demişler, sarı çizmeli Mehmet Ağa, köylü şaşırmış, ama, kadınlı erkekli yaşlı rumlar ne edip edip, köy köy dolaşıp Hatice teyzeyi bulmuşlar, anlatmışlar Helena teyzeyi, hatırlamış Hatice teyze, hikâyesi şöyle: Hatice teyze Helena teyzeye testiyle su taşıyormuş, 1918'de askerler basmış köyü, silah sesleri geliyor, Helena teyze Hatice kıza seslenmiş, "Hatice bir bak şu dışarı, silah sesleri kimden geliyor, sizinkiler mi, bizimkiler mi?", Hatice teyze de testiyi aldığı gibi, Helena teyzenin başında kırmış, "Bunca zaman sizinkiler bizimkiler mi vardı, şimdi nerden çıktı, sizinkiler, bizimkiler!" diye... Sonra Helena teyze Yunanistan'a göç etmiş, çocuklarına işte bu hikâyeyi anlatmış, çocukları büyümüş, yetmiş yaşına gelmiş, ama ne bu hikâyeyi, ne de Hatice teyzeyi unutmuş, işte altmış sene sonra kalkıp köye gelip Hatice teyzeyi bulmuşlar... Ne kadar güzel değil mi, duyunca inanamadım, hey demir suratlı, sana ne oluyor öyle, hadi bırak zırlamayı, bak, benim de kalas gibi ellerim var artık.

YILLAR SONRA

NİHAYET Tanrım, beni de mutlu yapmanın yolunu, nihayet öğrendim. Bunca yıl bunun için beklemiştim. Ne demiştim, mevsim bahar olacaktı, yağmur yağacaktı, bir pastane, sokaklar, omuzlarımda apoletler mor çiçeklerden ve yanımda kâinatı bana tenezzül ettiren o şey. Ve üçümüz Tanrım, el ele bulvarı boydan boya...

Nihayet Tanrım, beni de sevmenin yolunu nihayet öğrendim. Yirmibeş yıl daha beklerim, aylardan nisan olacaktı, gök gürleyecekti, bir şiir yazacaktım, "gökgürültüsünden korkan kızlar için yazılmış", niçin ve nedenleri bir kızın göğüslerine serpecektim, bana aşklarını anlatacaktı, benimle yürüyecekti gecelere kadar, ne Ankara, ne ülke, ne çiçekler, hiçbir şey görünmeyecekti gözüme, sadece o, ben ve üçümüz, elimden tutuyordun, bu yüzden tutamadım ellerini...

Nihayet Tanrım, beni de bulmanın yolunu nihayet öğrendin. Tatlı bir bahar rüzgârı doluşacaktı göğüslerimize, adımlarımız bir ilkokul bahçesinden ısmarlanacaktı, hiç unutmayacaktım o şeyi, çünkü sen, dakika başı ezan okuyacaktın kulağıma, "yanında, yanında" diyecektin ve ben

denizin dibini kokluyor gibi bakacaktım gözlerine "sahi, yanımda, yanımda" diyecektim, bu saatte yeniden seke seke yürümesini öğrenecektim, koşacaktım önünden arkasından, omuzlarından dönecektim, bir de yönsüz bakacaktım, birazcık senin gibi, ne alttan ne üstten, her yönden ama her yönden değil, bir de tenine değecekti yüreğim, omuzlarımız arasından yol bulup gidemeyecekti yağmur, dağ başında bir ağacın eteklerinde iki minik çimen gibi ıslanacaktık, yanımızda senin o kocaman gölgen ve senin o kocaman gövden, biryerlerine tutunacaktık, sahi, aynen böyleydi değil mi? Bir de öpmek vardı, kalsın, belki de günlerden Hıdırellez'di, öpseydim dudaklarım kalırdı, dudaksız doğardı çocuklarım...

Boynuma bir kırmızı eşarp dolanıyordu, çek git bulutlarını, al başına çal rüzgârını, dün akşam "dostum" dedi bana, bilirim yari var aşkı var, yeşil gözlü başkası var, dün akşam gönlünden bir çekmece açtı yar, beyaz bir yatak çarşafı gibi ruhumu elleriyle ütüleyip katladı, boynuma kırmızı bir eşarp doladı...

Siren sesleri kesildi, panikten ninni yapan kalabalıkların sığınaklarından çıktılar. Bütün kediler, çöp bidonlarından başlarını kaldırıp önce esas duruşa, sonra tören selamı vererek tabur tabur önümden geçtiler. Anlaşmışçasına kadınlar eşarplarını sıyırıp balkona çıktılar, hep birlikte çiçekleri suladılar, ıslandım. Her nisan Tanrı'nın kurduğu mor bir türbe vardır burada, ziyaretlerim sıklaşır, dua eder, ağlarım, yine Nisan gelecek, hep nisanlar gelecek bu mor türbe önüme çıkacak. Üç-beş değil, yirmibeş, sen deyiver yüzyirmibeş mehtap birden çıktı, görmedi gözüm. Bulvarı saatlerce sırtımda taşıyıp oyuncakçı dükkânlarının önüne döküyorum. Japon turistlerle müzedeydik, onlar gezmeye, ben yeniden yaratılmaya geldim, aniden çın çın ziller çaldı, Samuraylar Hitit kralının önünde diz çöktüler. Yüksek bir kaleye

çıktım, vadilere attım başımı, bir vadiden bir vadiye uzandım, sıradağlar ip atladı önümde.

Gökler döndü, döndü de bir sakız balonu gibi kulağımın dibinde patladı, gökler sahiden varmış. Durdum betonu seyrettim, çok üşümüş, durdum betonu okşadım. Paçalarımı dizlerime toplayıp, şaraplık üzüm gibi saatlerce gezindim. Önüme çıkan bütün polikliniklere girdim, teker teker bütün yüzlere baktım, bir yüzlerine bir de göklere üfledim, üfledim. Küçük bir çocuğun silgisini çaldım, dünkü adımlarını birer birer sildim, bir hizmetçi kadının biçimsiz şalvarını seyrettim, yedinci katın camına korkusuzca tutunduk. Bir beyaz kâğıt çıkarttım çantamdan, uzun bir hikâye yazdım, beyaz bir baston un ufak oldu ayaklarımın altında, gördüm. Bütün kiremitleri saydım, hepsine mavi bir boncuk taktım. Bugün kitap almadım, saygıyla öptüm işportacıların alnından.

Kavaklar yeterince uzanmış göklere, içimde ilk defa kifayet duygusu. Bugün ben bir kızı öptüm, ramazanın ilk günü. Koynuma pastel boyalar topladım, bir kızın kulağının altına, bir kırmızı, bir turuncu, bir mor çizik attım.

BİTTİ